POLIROM
Top 10+

DOINA RUȘTI

Zogru

© 2006, 2013 by Editura Polirom

www.polirom.ro
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

ISBN ePub: 978-973-46-4110-9
ISBN PDF: 978-973-46-4111-6
ISBN print: 978-973-46-3906-9

Coperta: Carmen Parii
Pe copertă: Amedeo Preziosi (1816-1882), *Hagiadur – din Erzerum* (1856)

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright şi este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiei, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deţinătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislaţiei cu privire la protecţia proprietăţii intelectuale şi se pedepsesc penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată în colaborare cu elefant.ro

DOINA RUŞTI este una dintre cele mai cunoscute scriitoare contemporane. Tradusă în mai multe limbi, invitată la numeroase târguri şi evenimente internaţionale, s-a impus în special prin romanele cu tematică diversă şi construcţie solidă, cele mai multe apărute la Editura Polirom. *Fantoma din moară* (2008), roman amplu despre comunismul românesc, a fost distins cu Premiul pentru Proză al Uniunii Scriitorilor din România, iar *Lizoanca la 11 ani* (2009) a primit Premiul „Ion Creangă“ al Academiei Române. Acesta din urmă a fost editat la Berlin, de Horlemann Verlag.

A mai scris *Omuleţul roşu* (2004), roman primit călduros de publicul italian, *Patru bărbaţi plus Aurelius* (2011), *Mămica la două albăstrele* (2013), precum şi un puzzle narativ – *Cămaşa în carouri şi alte 10 întâmplări din Bucureşti* (2010). *Zogru* (2006), recompensat cu Premiul Uniunii Scriitorilor – Asociaţia Scriitorilor din Bucureşti, a fost tradus în bulgară şi italiană şi se află în curs de traducere în limba spaniolă. Doina Ruşti trăieşte la Bucureşti, este profesor universitar şi scenarist.

Pagină web: http://doinarusti.ro

1

Nu-i rămânea decât să-l aştepte pe Andrei Ionescu. Era mulţumit şi nemulţumit, nerăbdător şi totodată dornic să se pregătească pentru întâlnire. Voia să fie ceva memorabil, să capete satisfacţia de care avea atâta nevoie. Niciodată nu-şi imaginase că va ajunge până aici, că îşi va pierde până-ntr-atâta cumpătul şi mai ales optimismul, care îl ţinuse atâtea veacuri la suprafaţă.

Trecuseră multe peste el, încât aproape că nu-şi mai amintea starea de la început, de detaşare, de curiozitate. Pierduse pulsul adevărat al dorinţelor de atunci.

Ieşise din leagănul cald al pământului într-o zi de primăvară, în Săptămâna Mare a anului 1460. Nu ştia bine ce se întâmplă şi nici nu ştia în ce lume intră. Simţise doar un impuls năprasnic să părăsească locul cald în care picotea de multă vreme, mângâiat de un abur umed şi înmiresmat. Ţâşnise fără vreo idee, se aruncase înainte fără gânduri, până ce dăduse de faţa fermecată a lumii.

În primul moment, totul i s-a arătat violet. Era în mijlocul unui câmp, dar el vedea iarba şi pădurea din depărtare şi copacul din faţă şi chiar pe omul de sub el în violet intens. Iar culoarea aceasta l-a atras atât de tare, c-a rămas câtva timp încremenit şi fascinat.

În special omul de sub copac îl uimea peste măsură. Îi auzea bătăile inimii, îi vedea chipul mişcându-se, aproape licărind în mai multe puncte, şi simţea cum se revarsă spre el valuri de unde, în ritmul unei melodii care îi umplea sufletul de tristeţe. Acesta a fost primul contact cu Pampu, de care a rămas apoi legat şi fizic, şi sufleteşte şi pe care şi acum, când îl aşteaptă pe Andrei Ionescu,

încă şi-l mai aminteşte ca pe cea mai apropiată fiinţă, ca pe fratele lui drag.

Acum ştie însă că apariţia sa n-a stârnit în inima lui Pampu niciun fel de interes. Acesta îşi trăgea sufletul sub un dud din marginea drumului. Fusese tocmai la Branişte, dincolo de pădure, să ducă un ied la nişte rude mai sărace ale spătarului. Trebuia să se întoarcă la curte, unde îl aşteptau alte treburi. Se rezemase de scoarţa uscată şi tare a copacului şi îşi fermeca inima cu un fluier mic. Se gândea la Ghighina, fata spătarului Gongea. Nu se gândea la ea ca la o iubită, ci aşa, ca la o fiinţă frumoasă, către care îndrăznise să ridice ochii. Pampu era argat de curte, dat de mic la stăpân. Era un băiat oacheş, cam în genul lui George Clooney, viu şi deschis, respectuos şi învăţat cu de toate. Avea 25 de ani.

Cum stătea cu spatele sprijinit de trunchiul copacului, a văzut ţâşnind parcă din inima pământului un fuior subţirel de lumină verde, care stătea încă în faţa lui, drept ca o lumânare. Era ca şi cum lumina soarelui ar fi lins firul ierbii. Se uitase un timp, apoi continuase să se gândească la ale lui, fără să mai dea vreo importanţă firicelului de lumină, cât o coadă de cireaşă. Apoi a văzut cum şnurul se unduieşte spre el. Înainta lent, ca un cordon fin, lungindu-se pe toată distanţa de cinci metri.

În dreptul lui s-a oprit brusc, apoi s-a aruncat fulgerător. De-aici încolo are numai amintirile sale, fără Pampu.

A intrat prin vâna gâtului încordat şi a pătruns cu bucurie în sângele fierbinte. Era cuprins de un entuziasm nemărginit. Alerga prin vene şi vase, punând stăpânire pe un teritoriu primitor şi stimulativ. A trecut prin inimă, s-a lăsat strâns şi răsucit de bătăile ei, apoi a ieşit în acelaşi periplu nebunesc pe alte canale, până când a ajuns din nou de unde plecase. A străpuns iarăşi carotida şi-a ieşit puţin lângă locul de intrare, la timp ca să

prindă fâşia îngustă care se furişa fâlfâind. Contactul cu propriul corp a fost o nebunie. Nu-şi imaginase că prin mişcarea asta circulară poate să atingă un stadiu atât de înalt de fericire. Era acum ca un cerc mototolit, ca un continuum care se mişca ameţitor prin cotloanele fiinţei lui Pampu, în timp ce acesta stătea rezemat de trunchiul dudului, cu ochii pierduţi în zare, cu gâtul roşu, contractat şi pătat de un strop verde, abia vizibil. Era stăpânul acestui om şi plutea cu mintea amorţită şi fără dorinţe.

Pe urmă s-a moleşit tot şi-a căzut înăuntru, topindu-se, ştiind dintr-odată toată istoria şi toate gândurile lui Pampu. Vedea cu ochii minţii întâmplări şi gesturi, înţelegea rostul vieţii şi bucuriile ei, simţea chiar şi groaza care îl cuprinsese pe Pampu în momentul în care îi săgetase gâtul. Era el, dar era în acelaşi timp şi omul care făcuse popas sub dud. Îi intrase în sânge, îl umpluse pe dinăuntru, iar acum vedea cu ochii lui.

Iar acesta a fost un moment pe care l-a ţinut minte cu toate detaliile.

A deschis ochii şi l-a izbit miracolul. Nimic din ceea ce văzuse înainte nu mai era aşa. Lumea s-a deschis într-o mie de culori. Fiecare părticică a ei i se desluşea acum: iarba măruntă, bătută deasupra pământului, cărarea îngustă care ducea în sat, pădurea din zare, cerul deasupra şi fluierul mic din mâinile lui Pampu, care erau acum mâinile lui. Pe gât îi apăruseră două puncte mici, dureroase – orificiile prin care se strecurase înăuntru şi pe unde ieşise să regăsească partea din sine rămasă afară.

S-a ridicat într-un târziu, împins de gândul că întârziase cam mult, iar la conac îl aştepta treaba de pe lume, ca de obicei. Era ciudat cât de repede preluase impulsurile lui Pampu şi cât de conştiincios se gândea să le ducă la îndeplinire. A luat-o pe cărarea alburie, drept spre Comoşteni, care atunci se numea Coteni, la conacul spătarului

Gongea. Ştia în amănunt tot drumul şi se minuna în acelaşi timp de tot ceea ce vedea.

Totuşi, în acele prime săptămâni nu s-a gândit niciodată la Pampu ca la o victimă. Ştia că îl luase în stăpânire, dar nicidecum nu se punea în situaţia lui. Se simţea ca un musafir răsfăţat ori ca un turist în vacanţă.

Primele zile au trecut cu mărunţişuri: voia să vadă, voia să ştie tot. Iar curiozitatea lui stârnise suspiciune în jur. În plus, înţepăturile de pe gât începuseră să se inflameze şi să arate ca două boabe de piper roşu.

De cum a deschis poarta din dos a conacului a intrat în acţiune. În faţa grajdului erau câţiva argaţi care tocmai terminaseră de ţesălat caii. Între ei era şi Ioniţă, un băietan enervant, care obişnuia să-l strige de departe, ori de câte ori îl vedea, *Pampuleboule, ce mai faci, neneacule?* Pe Pampu îl indispunea la culme interpelarea asta, de fapt, îi era antipatic puştiul bubos şi cu gura mare şi de fiecare dată când îl vedea îi venea să-l strângă de gât ca să-l împiedice să vorbească. Totuşi, nu-şi pusese niciodată mintea cu el. Zâmbea, dădea din cap dezaprobator şi mergea mai departe. Atunci însă, când noul Pampu a intrat pe portiţa dinspre grajduri, de cum a dat cu ochii de Ioniţă a simţit nevoia să-i închidă gura înainte de a-şi fi terminat întrebarea. Totul s-a petrecut repede şi surprinzător. Pampu a intrat, s-a uitat spre faţa bubosului şi din doi paşi a fost lângă el. L-a prins de gât cu o singură mână, iar când tocmai terminase prima parte a întrebării, l-a ridicat într-o secundă şi l-a aruncat în zidul grajdului ca pe-un mototol rufos. Şi-a dat seama imediat că făcuse ceva care nu trebuia făcut. Avea în mod vag un sentiment de regret, dar era în aceeaşi măsură satisfăcut. Băieţii de la grajduri tăceau uluiţi, iar Ioniţă zăcea căzut pe-o parte, roşu, cu buza de sus muşcată.

Din momentul acela locul lui Pampu la curtea spătarului a fost altul. În câteva zile a devenit subiectul numărul 1 al servitorimii. Li se părea schimbat, posedat, pentru că nimic din omul binevoitor dinainte nu se mai vedea. Noul Pampu rânjea insolent. Nu-i mai ardea de treabă şi nici vorbă să mai stea la ordinele cuiva. Era ca un stăpân pe moşia lui, iar dacă cineva i-ar fi stat în cale, l-ar fi doborât cu o singură palmă.

În plus, pe gât se vedeau două răni urâte, ca doi colţi de vampir.

2

A doua zi, pe când curtea începuse să vorbească pe seama lui, Pampu cel nou a avut prima întâlnire în viu cu Ghighina şi a vorbit pentru prima oară. A fost ca a doua naştere şi îşi aminteşte încă bucuria care pulsa în fiecare cuvânt aruncat spre lume.

În timp ce se uita la slugile care alergau cu braţele pline de rămurele spre cuptorul mare din curte, fata l-a strigat din foişorul de la drum. Ştia că şi el aprindea adeseori focul, dar cum nimeni, nici măcar vătaful nu-i spunea să facă ceva, Pampu privea cerul cu uimire sinceră, pironit în mijlocul curţii agitate. Apariţia Ghighinei i-a stârnit imediat interesul. Ştia cine era, ştia ce însemna pentru vechiul Pampu şi tocmai de aceea s-a îndreptat iute spre colivia cocoţată pe patru stâlpi înalţi, în care Ghighina îşi agita braţele.

Fiica spătarului împlinea 17 ani în primăvara aceea, de Sfântul Gheorghe. Preocuparea ei cea mare era rochia de Paşte, la care lucrase mai bine de o lună şi pe care o terminase în Joia Mare. Primise tocmai de la Sighişoara o stofă moale şi subţire, bleumarin, din care îşi făcuse o rochie cambrată, garnisită cu dantelă albă. Era încântată de ea şi i se părea că arată ca o prinţesă. Visul ei era să ajungă în cetatea Târgovişteiei, să se mărite cu un boier mare, să aibă trăsuri şi rochii frumoase şi să nu se mai întoarcă niciodată în Coteni.

Îi plăcea Pampu. Îşi simţea sufletul fâlfâind când îl vedea, dar ştia foarte bine că între ei nu era posibilă nicio legătură. Pampu era omul ei bun la toate. Îl chema de două-trei ori pe zi, îl trimitea să-i facă diverse comisioane, să-i aducă flori din grădină, să culeagă mere, altele decât cele aduse dimineaţă, îi spunea cum să se-mbrace, îi împuia

capul cu toate visurile ei despre Târgovişte ori despre prăvăliile din Sighişoara.

În viaţa ei de fiinţă răsfăţată exista totuşi cineva care îi punea beţe-n roate şi-i frângea elanurile. Iar acesta era Maşcatu, vătaful curţii. Nu putea să spună despre el că e necuviincios ori că se poartă rău cu ea. În fond, el era şeful general al curţii. Punea în mişcare toată lumea. De dimineaţă până seara se auzea, de la grajduri şi până sus, în odăile cele mari ale casei, vocea lui puţin răguşită şi, odată cu ea, Ghighinei îi venea în minte şi chipul posomorât al vătafului. Avea o figură de om pregătit să dea cu parul. Doar când apărea spătarul Gongea faţa vătafului se lumina instantaneu, iar el devenea bun de pus la rană. Altfel, se făcea că n-aude ori mormăia ceva. Iar pe Ghighina o privea duşmănos şi nu se grăbea niciodată să facă ce-i cerea fata. De aceea se bucurase când Savetina, bucătăreasa, îi spusese că o-ncasase cu o seară în urmă: „Domnişoară, domnişoară, îi spusese aceasta, vătaful nostru a luat-o în barbă, a fost un scandal azi-noapte în odaia grajdului. Cică Pampu ar fi posedat, Doamne fereşte!“.

Bucătăreasa nu ştia mai mult, iar Ghighina voia amănunte şi spera să le afle de la Pampu. Evident voia să-i arate şi rochia cea nouă. Stătea în foişorul de la poartă, gătită şi nerăbdătoare. Abia ajungea cu bărbia la parapetul de sus. Era o fiinţă mărunţică şi în mişcare permanentă.

Pampu, de cum o auzi, grăbi pasul şi din două-trei sărituri ajunse la ea. O privea cu uimire şi atent la toate emoţiile care veneau din sufletul omului peste care se făcuse stăpân. Ea vorbea necontenit, fixându-şi asupra lui ochişorii albaştri şi umezindu-şi din când în când buzele. Îl întreba ce se întâmplase seara trecută, în odaia grajdului, dacă era adevărat că a intrat în el vreun duh rău şi mai ales dacă îi arsese cumva lui Maşcatu vreuna.

Seara trecută nu se întâmplase mare lucru, doar că începuse un vânticel pervers de aprilie.

Lada pe care dormea Pampu era chiar lângă fereastră. Ceilalţi aveau locuri ferite, iar Iscru se lăfăia lângă cuptorul sobei. Nu stătuse mult pe gânduri. Se ridicase domol şi o luase spre el. Se vedea proiectat pe pereţii camerei ca o namilă neagră. Ajuns lângă cuptor, apucase cu amândouă mâinile lada pe care dormea Iscru şi o mutase binişor către uşă. Ca şi când ar fi mutat un scaun. Fără efort şi fără comentarii. Cât timp îşi făcuse culcuşul în locul cel bun, nimeni nu scosese nicio vorbă. Apoi, în timp ce Iscru, buimăcit, se strecura afară, unul dintre băieţi începuse să vorbească în şoaptă, minunându-se de puterile lui. Era un băiat de la curtea găinilor pe care Pampu îl simpatizase întotdeauna. Îl chema Mărineci. Tot ascultându-l pe acesta, îşi dădea seama că Pampu se schimbase. Ştia că fusese un om îndatoritor şi gata să facă tot ceea ce nu le plăcea celorlalţi să facă. Le era cam tuturor simpatic, dar aşa cum îţi este drag un căţel. Nimeni din cei din jur nu se gândise la el ca la un adversar. Iar acum, tăcerea lui senină, gesturile bruşte şi forţa uluitoare cu care îl ridicase pe Iscru îi făceau să se uite la el cu teamă. Cu toate acestea îi plăcea noua postură şi simţea că şi Pampu este satisfăcut.

Când Maşcatu intrase în cameră, adus de Iscru, îl văzuse ca pe stăpânul nemilos, care trebuia pus la punct. Pur şi simplu se ridicase de pe ladă sub impulsul obişnuinţei. Apoi se îndreptase spre vătaful care îi punea întrebări şi-i răsese un pumn în ochi. Omul a căzut în nesimţire peste trupul firav al lui Iscru, iar în încăpere s-a lăsat o linişte absolută.

Imediat fusese năvălit de un sentiment necunoscut, de o părere de rău acută, şi, cu gesturi hotărâte, se grăbise să-l ridice pe Maşcatu. Dar nu ştia ce să facă mai departe. S-a uitat spre Mărineci, iar acesta părea împietrit pe lada lui. Pe fereastră alunecau lumina albă, de lună, şi umbrele depărtate ale unei tufe de liliac. Ceilalţi băieţi nici

nu respirau. În cele din urmă îl rezemase pe Maşcatu de tocul uşii, iar pe Iscru îl aşezase cu grijă pe lada pusă acum lângă fereastră. Apoi a adormit ca un buştean.

În zorii zilei, când curtea forfotea deja de glasuri şi de mişcare, odaia grajdului era pustie. Pampu se trezise ca omul care-a dormit bine.

Mai întâi a luat-o prin livada înflorită. Apoi a coborât la râu, atras de focurile de pe prund. Erau acolo câteva zeci de fete, cu polovece argintate ori cu ciubere de lemn, care răscoleau apa, strigând numele morţilor. Trecuse apoi pe la bucătărie şi mâncase un blid mare de linte bătută. Bucătăresele se uitau la el înmărmurite. Îşi dădea seama că trebuie să spună ceva, dar nu-i venea nimic. La un moment dat le zâmbise, iar ele deveniseră dintr-odată prietenoase, îl întrebaseră dacă nu vrea şi o bucată de pâine de secară, iar Savetina îi adusese un şervet cusut cu flori roşii. Pampu s-a strecurat afară cu grijă, dar când trăsese uşa, aceasta ieşise din ţâţâni. O femeie ţipase, iar el, intimidat, a pus uşa cu grijă mare lângă toc şi a dispărut repede şi fără ţintă. Şi tot atunci a dat ochi în ochi cu Iscru, care îl privea senin şi intimidat, încât l-a lovit un val de vinovăţie. Băiatul nu spunea nimic, doar îl privea ca un discipol umilit.

Nu mai făcuse ceva memorabil până în momentul în care îl strigase Ghighina, iar întâlnirea cu ea îi deşteptase un arsenal de dorinţe, care îl făcuseră să vorbească pentru prima oară.

O privea încântat, fără să-i ia în seamă întrebările. Mai întâi i-a atins şuviţa de păr castaniu lăsată intenţionat să cadă din plasa împodobită cu mărgele. Apoi îi pipăi corsetul strâns. Ea vorbea repede, uşor uimită, uşor speriată, „nu se poate“, îi spunea, „ce te-a apucat, doar nu este adevărat c-a intrat dracul în tine...“.

Ar fi vrut s-o sărute, se simţea împins de o forţă care venea din miezul creierului, dar îi era totodată şi teamă. I-ar fi plăcut să-i atingă dantela

albă a rochiei, dar fata îi punea întrebare după întrebare. Pampu se depărtă puţin, uitându-se la fel de uluit şi fermecat la feţişoara ei albă, cu pometii bombaţi şi rotunjiţi, iar ea prinse momentul să-l întrebe încă o dată cine este.

— Acum nu mai eşti Pampu, nu-i aşa? Cine eşti, de fapt?

Întrebarea îl atinse. Şi el dorea să ştie cine este. Se gândea totodată că fata avea dreptate: Pampu nu era decât omul în sângele căruia se bălăcea cu bucurie de aproape douăzeci de ore. Era legat de Pampu, îl simţea ca pe un frate şi ar fi vrut să-i îndeplinească toate dorinţele lui de fiinţă umilă. Dar el nu era Pampu.

Atunci a simţit prima oară dorinţa clară de-a avea o identitate şi-a realizat cu satisfacţie că putea să fie oricine, putea să-şi ia orice nume.

— Zogru.

— Poftim?

— Zogru! Ăsta e numele meu.

Cuvintele îi ieşiseră fără greutate, iar senzaţia era atât de plăcută că aproape nu mai era atent la ce spune. Era prima oară când vorbea şi-i plăcea la nebunie. Zgomotul amplu părea împrăştiat într-o văgăună, iar dorinţele cele mai secrete ale lui Pampu ieşeau pe gura lui ca nişte limbi de foc. Spunea tot ce-i trecea prin cap, chestii de genul „ne vedem la noapte“, „în noaptea asta ne vom iubi“, ba chiar şi „am să-ţi arăt dragostea mea“. Se uita în ochişorii ei albaştri şi îşi ţuguia buzele ca să spună tot ce-i traversa mintea. Ghighina îl asculta mirată de mimica lui şi mai ales de planurile amănunţite pentru noaptea aceea, uitându-se discret spre cele două răni micuţe de pe gât, ca în cele din urmă să-l întrebe:

— Unde crezi că ne întâlnim noi la noapte?

— Te găsesc eu!

3

Spătarul Gongea era mai mult plecat. În special către seară punea caii la trăsură şi pleca doar cu vizitiul peste deal, la Dafina Băleanu. Era un om fără multe griji. Încă de la 17 ani se înrolase în armata lui Vlad Dracul, Bătrânul. Plecase din Branişte împreună cu cei doi fraţi ai lui ca să se arunce în expediţia antiotomană de la 1443. Coborâse cu armata până la Sofia. Dar fraţii lui muriseră pe drum. Unul, chiar înainte să treacă Dunărea, se încăierase cu nişte negustori într-un han din Giurgiu. Celălalt şi-a dat duhul la Turnu, tot cam aşa, într-o ciorovăială cu gărzile din port.

La întoarcere a primit drept asupra moşiei din Coteni şi în vara aceea s-a însurat cu Stana, fata unui chelar. În anul următor a plecat iarăşi la război, scăpând ca prin minune din dezastrul de la Varna. Nu fusese de faţă când i se născuse fiica. Se întâmplase într-o zi însemnată, de Sfântul Gheorghe. De aceea şi primise numele Gherghiţa. Apoi, doica o alintase Ghighina şi aşa i-a rămas numele. Stana a murit imediat după naştere, iar Gongea a plecat iar, în marea expediţie burgundă, de la 1445. S-a luptat cu disperare ca omul care nu mai are nimic de pierdut şi cu gândul la frumoasa lui nevastă, moartă. A trăit recucerirea Giurgiului ca pe-un act de răzbunare personală. Atunci a luat de la un turc, ucis în luptă, o casetă rotundă, de aur, bătută cu safire, în care se afla un inel, tot aşa, cu pietricele verzulii. Această captură îi aduse aminte de fiica lui. Dar nu ajunsese acasă decât aproape de Crăciunul lui 1446, după ce intraseră oamenii lui Iancu de Hunedoara în cetatea Târgovişteі, într-o zi teribilă de decembrie, pe care a ţinut-o minte tot restul vieţii lui.

Era o zi încremenită, fără strop de soare. Începuse să fulguiască. Gongea ieşea din cancelaria domnească, de unde îşi luase ţidula cu rangul de spătar. Bineînţeles, nu dusese niciodată spada domnească, dar ajunsese să comande un grup de ostaşi tineri, mulţi dintre ei luaţi din garda voievodală. Acestora li se spunea spătărei, iar el devenise spătar prin asociaţie. Aşadar, ieşea din cancelarie când a auzit tropotul cailor. Apoi a văzut călăreţii. Aveau blazonul Hunyazilor. Au descălecat, au trimis înainte solul, apoi au intrat în palat. L-au scos pe Vlad Dracul în piaţă, au spus ceva despre trădare şi nesupunere, apoi i-au luat capul.

Întors acasă spătar, Gongea nu s-a mai însurat. Sub Vladislav viaţa lui a fost ceva mai liniştită. A contribuit cu bani pentru o biserică domnească din curtea Mânăstirii Snagov şi-a primit o bucată de pământ, cu baltă de peşte, nu departe de sfântul lăcaş, la Bucureşti. Şi-a ridicat o casă acolo şi a tot făcut drumuri la conacul ascuns în pădure, ca artistul care îşi ridică în taină opera. Voia s-o mărite pe Ghighina cu nepotul unui dregător din Târgovişte şi să-i dea de zestre casa din Bucureşti. Nu era bogat, dar nici nu se putea plânge. Adunase ceva bani în expediţiile războinice în care fusese, iar acum, de când urcase pe tron Vlad Dracul cel Tânăr, se zvonea că va fi iarăşi război.

Altfel, spătarul a cunoscut multe femei, aproape că nu ratase niciuna dintre femeile de la curtea lui, între care se număra şi mama lui Pampu. Era o femeie tristă, cu ochii mari, pe care o iubise repede şi întâmplător. Era tânăr atunci, cu mult înainte să se însoare. Femeia era măritată şi mai avea câţiva copii. Pe Pampu l-a adus într-o dimineaţă la conac şi l-a dat în grija spătarului, care a înţeles imediat că era fiul lui. Avea atunci şase ani şi era un copil visător, care privea ca şi

maică-sa, drept spre lună. Spătarul l-a ţinut pe lângă el, fără să-l socotească totuşi fiul lui.

A avut mereu aventuri, chiar şi după ce s-a însurat, în special pe ruta lui obişnuită, între Coteni şi Bucureşti, dar niciuna nu i se lipise de suflet ca Dafina, văduva unui boiernaş din Mârşani. În săptămâna Paştelui s-a dus de două ori s-o vadă, iar până după Înviere avea de gând să stea la Coteni, între poporenii săi.

În Joia Mare s-a întors acasă cu gândul să se pregătească de denie. Dar nici n-a intrat bine pe poarta mare că i-a apărut Maşcatu la trăsură, cu o figură gravă, ca unul care are mortul în casă, şi i-a spus repede, pe când îi deschidea uşa trăsurii:

— A dat nenorocirea peste noi, măria ta!

Spătarul a coborât din trăsură, destul de alarmat. Îl ştia bine pe Maşcatu, pe care îl socotea un om de mare încredere. În grija lui era lăsată toată curtea. El era mâna dreaptă şi nu doar o simplă slugă. Tocmai hotărâse să-i dea un loc de casă şi să-i înzestreze fata pe care s-ar fi hotărât s-o ia de nevastă.

— Nu mă speria! Ia-mă uşor şi spune-mi tot şi pe rând.

Apoi s-au aşezat pe scândura lată care pardosea pridvorul pivniţelor, iar Maşcatu a început să povestească. I-a spus despre puterea neobişnuită a lui Pampu, despre cele două răni de pe gât, despre privirea lui nouă, de om abia trezit din somn. Şi-a adăugat mai mult în şoaptă:

— Ioniţă zice că l-ar fi văzut apropiindu-se de jupâniţa...

Ceva era aici, deşi nu-şi dădea seama cât este de adevărat. Spătarul a urcat în casă, a poruncit să-i aducă un coş cu prune uscate şi pe urmă l-a chemat pe Pampu.

Nu i se părea nici schimbat, nici primejdios. Stătea dinaintea lui, cu aceeaşi faţă ascultătoare şi pregătită să se bucure de bucuria interlocutorului. Avea părul puţin umezit şi dat cu grijă după urechi,

ca un servitor respectuos care trecuse pe lângă butoiul cel mare de la streaşina casei şi îşi netezise în grabă freza ca să intre primenit la stăpân.

— Ce-ai păţit, Pampule, ce te-a muşcat de gât? Ia, vino încoace să te văd mai bine!

Cele două înţepături arătau acum ca nişte cireşe mari, cu orificiile distinct conturate. Gongea o atinse cu degetul mare pe una dintre ele şi află că nu erau dureroase.

— Haide, stai jos aici, pe pernele astea, şi spune-mi pe-ndelete cum s-a-ntâmplat.

— Veneam de la Branişte, începu Pampu, zilele trecute, când am fost să duc iedul, pe care trebuia să-l ducă Iscru.

Îi plăcea să vorbească, să-şi audă vocea şi mai ales să povestească.

— Mi-am tras niţel sufletul sub dudul lui Călţun. Cum stăteam acolo, l-am văzut pe Zogru: era ca un fuior strălucitor de lumină verde.

Povestind, încerca să se pună în locul lui Pampu şi, pe măsură ce trecea la amănunte, la momentul în care intrase în sângele lui cald, de exemplu, se simţea parcă vinovat ori măcar responsabil pentru suferinţa lui Pampu pe care acum o povestea în detaliu.

— Te-a-nţepat şi pe urmă a dispărut?

— Nu. A intrat în mine, în sângele meu.

— De unde ştii că n-a ieşit?

Zogru zâmbi cu zâmbetul lui Pampu, apoi spuse cu toată siguranţa:

— Ştiu precis.

Gongea îl privea aiurit. Se uita în ochii lui negri şi rugători şi nu-i venea să creadă că Pampu, pe care îl ştia de când era copil, stă acolo atât de liniştit şi-i povesteşte cum a intrat dracul în el. În mod normal s-ar fi văicărit. Poate ar fi plâns. Era ceva suspect cu el. Liniştea aceasta nu era normală.

— Bine. Uite cum o să facem: trimit eu după popa Barbu, să-ţi citească *Blestemele* Sfântului

Vasile cel Mare. Până atunci stai pe-aici, prin curte, să nu te depărtezi. Mai bine te-aşezi pe banca de la gropanul de apă şi stai până te chem.

Îi părea rău de el, iar când se mai gândea că are şi sângele lui în vine simţea cum i se zdrenţuieşte sufletul.

Popa Barbu era un om voinic, cu o uitătură cam critică şi cu barba zburlită. L-a ascultat cu luareaminte pe spătar şi-a cerut un coş de ouă proaspete, pentru că era Joimariul. Pe urmă a pus patrafirul pe capul lui Pampu şi-a-nceput să dondăne din cartea mare, legată în piele, pe care o moştenise de la tatăl lui. Spunea cuvinte pe care nici el nu le înţelegea, stâlcindu-le, inventând sunete şi gândindu-se ce ar putea să însemne fiecare. Pampu îl asculta fascinat şi încrezător, iar Zogru se gândea cu sinceritate că n-ar fi rău să-l părăsească pe Pampu şi să exploreze şi alte locuri ori situaţii. Dar după citirea *Blestemelor* nu s-a întâmplat nimic. Realiza cu înfiorare că s-ar putea ca toată viaţa să-i treacă astfel, legat de Pampu, slugă de boier. Se gândea totodată că ar putea să plece cu Pampu cu tot, prin cetăţi ori aşa, ca să mai vadă cum trăiesc şi alţii.

I-a lipsit însă imboldul, pentru că în seara aceea a descoperit cu emoţie o faţă a vieţii, delicată şi încolţită de miresme. În rând cu toată servitorimea, îmbrăcat cu o cămaşă curată şi cârpită frumos, a intrat în biserică. El era cu ochii după Ghighina, îi urmărea silueta micuţă care se strecura printre şirurile de oameni şi plănuia o întâlnire de dragoste, aşa cum zăcea ea de multă vreme ascunsă în închipuirea lui Pampu. Ştia ce urma să se întâmple în biserică şi, la început, nici n-a fost atent. Apoi, pe măsură ce încăperea se umplea de flori şi de sfeşnice aprinse, Zogru s-a lăsat prins de corul care slăvea numele lui Cristos. Se uita la crengile de liliac, la mărgăritarul domnesc şi la răsura înfrunzită şi se simţea cuprins de un sentiment împăciuitor, de înfrăţire cu toată

lumea. În faţa lui erau toţi băieţii de la curte. Cântau însufleţiţi şi luminaţi de flăcările lumânărilor. Pe Ioniţă îl vedea din profil, roşu, cu ochii înlăcrimaţi şi cu privirea evlavioasă. Aproape că îl iubea. Se stinsese cu totul supărarea şi dorinţa de a-i stâlci faţa. Câţiva paşi mai înainte stătea drept şi parcă întinerit Maşcatu. Iar în faţa lui se afla spătarul, aşezat pe scaunul din strană.

În noaptea aceea, după ce venise de la denie, stătuse un timp în grădină, trăgând în plămâni mirosul de zarzăr înflorit. Apoi, făcându-şi socoteala că Ghighina era deja în pat, urcase tiptil scările numeroase care duceau spre prispa mare a casei boiereşti. De cele mai multe ori intra prin dos, pe la bucătărie şi de-acolo o lua pe scările de lemn care duceau direct spre odăile cele mari. Acum însă urcase prin faţă, numărând treptele neregulate, din lespede întărită cu piatră roşie, până în cerdac.

Uşile erau zăvorâte, iar în pridvor, pe patul înălţat şi împrejmuit cu balustradă de stejar, dormeau la rând toate slugile casei. Într-un colţ, Mărineci cânta încetinel un cântec de iubire. Îl chemaseră fetele care ţineau casa şi care se dădeau în vânt după cântecele lui.

Cum a păşit în prispă, l-au şi văzut, iar Mărineci îi făcu semn să se apropie. Nu-şi imaginase deloc aşa această incursiune, dar nici nu mai avea chef să intre în casă. Se aşează cuminte lângă Mărineci şi îi ascultă cuvintele ca pe o poveste: ea venea din arşiţa câmpului, avea părul împletit şi buzele roşii, iar el îi ieşea în cale şi-i spunea: *Arde inima în mine/ Când ridic ochii spre tine*. Era o melodie uşurică şi alunecoasă. Se vedea luna printre stâlpii pridvorului şi venea din când în când câte o boare caldă şi parfumată.

Când Mărineci termină cântecul, o fată pe care o ştia doar din vedere îl împinse uşor cu vârful piciorului şi îl întrebă dacă era adevărat c-a intrat necuratul în el. După ce confirmă, cineva

povesti că şi un unchi de-al lui păţise tot aşa, dar că, după ce stătuse şase săptămâni la un schit din Transilvania, îşi revenise complet.

— Eu nu am nimic, explică Zogru. Mă simt foarte bine.

Tăcerea generală îl avertiza că nimeni nu-l crede.

— Este adevărat că are doi colţi veninoşi?

Vocea subţirică părea emoţionată.

— Cine să aibă? se interesă Zogru.

— Vampirul care te-a muşcat de gât.

Iniţial vrusese să nege, dar îl apucă dintr-odată un chef nebun să povestească lucruri înfiorătoare.

— Da. Arată ca un om, dar are cap de animal.

— Cu ce seamănă?

— Cu un viţel.

Imediat îşi dădu seama că nu era bine, aşa că preciză:

— Dar are colţi ca ai lupului. Şi poate să ia şi înfăţişare de om. Mie mi s-a arătat la început ca un om oarecare.

— Cum arăta?

— Aşa, cam ca Iscru. Era un bărbat tânăr, delicat şi frumuşel.

— Cu ochii negri?

— Mai degrabă verzi. Am şi stat puţin de vorbă. Zicea că se duce la Târgovişte la un neam de-al lui. Şi nu ştiu cum a făcut, că a apărut capul înfiorător, de viţel roşu. M-am uitat o dată peste câmp şi, când m-am întors, el se şi transformase. N-am apucat să-l întreb cine ştie ce că şi-a înfipt colţii în gâtul meu.

Se lăsase tăcerea şi simţea cum ceilalţi îl ascută cu sufletul la gură.

— Şi pe urmă?

— Pe urmă a dispărut. Uite aşa, ca un fum care se risipeşte.

— Acum o să te transformi şi tu.

— Nu cred. De ce m-aş transforma?

— Pentru că aşa se întâmplă de obicei.

— Ai văzut tu pe cineva? Aiurea! Nu se întâmplă nimic.

— Dar deja te-ai transformat. Ai ridicat lada cu Iscru şi l-ai luat pe Maşcatu în braţe ca pe-un fulg.

Era adevărat. Şi el îşi dăduse seama că putea să facă lucruri pe care Pampu nu le putuse face vreodată. Dar de ce-ar fi fost rău?

— Ei, întotdeauna am fost puternic, dar poate că n-am arătat de ce sunt în stare!

Au mai stat un timp şi-au tot pus întrebări despre vampir, mai mult nelămuriţi de înfăţişarea lui, mai ales de capul de viţel, din câte alte animale fioroase ar fi putut să fie. Îi părea rău că nu-i venise altceva, nici el nu ştie de ce alesese un astfel de detaliu, pe cât de neplauzibil şi nespectaculos pe atât de trainic. Mai târziu, după ce trecuseră vreo două sute de ani de la noaptea aceasta parfumată, pe când toţi ascultătorii lui se făcuseră oale şi ulcele, într-o seară de vară o auzise pe-o femeie bătrână povestind, aproape cu aceleaşi cuvinte, despre vampirul care lua înfăţişare de viţel roşu. Povestitoarea susţinea că străbunicul ei însuşi văzuse arătarea. Apoi peste alte sute de ani găsise povestea într-o culegere de folclor românesc. Dar atunci, în noaptea în care povestise pentru prima oară despre vampir, nu se gândise niciun moment că spunea ceva atât de memorabil pe care oamenii nu aveau să-l uite câteva sute de ani.

4

Nespectaculos. Exact aceasta era şi constatarea lui Andrei Ionescu. Nespectaculos şi chiar penibil, îşi spuse, în timp ce închidea dispreţuitor *Mitologia* lui Tudor Pamfile. I-ar fi plăcut să găsească o istorie teribilă pe care să coleze tot felul de amănunte obscene, bune de dat la bizon. Zâmbi, rostind cu delicateţe cuvântul *bizon*, oftă adânc şi îşi aprinse cea de-a zecea ţigară din ziua aceea, care era o marţi – marţea aşteptării lui Zogru. Bineînţeles, nu ştia cine este Zogru şi nici că îl aşteaptă în strada Gelu Căpitanul, peste care plutea aripa răcoroasă a altor timpuri.

În acest timp, Zogru se gândea la prima zi de Paşte, care i-a umplut sufletul de bucurie şi ori de câte ori venea sărbătoarea aceasta îşi amintea de ziua însorită şi colorată pe care o trăise la conacul din Coteni, în anul 1460, înainte de a se numi Comoşteni, prin dania măicuţei Nălbica.

Pe balustrada cerdacului erau aşezate coşuri albe, împodobite cu crengi de salcie şi încărcate de ouă încondeiate. Toată ziua de vineri desenaseră cu ceară fiecare ou – nu doar câteva femei care ştiau bine să ţină condeiul, ci şi băieţii care voiseră să-şi lase gândurile pe câte un ou. Zogru desenase un copac mic şi stufos, de care era rezemată o siluetă, iar în faţa ei mâzgălise un firicel ca un şarpe. Pe urmă îşi pierduse din vedere creaţia. O parte din ouă fuseseră duse în faţa bisericii, la hora rituală de Paşte.

Dar cea mai frumoasă amintire din acea zi a rămas momentul în care şi-a primit hainele cele noi. Spătarul dădea în fiecare an, de Paşte, câte un rând de haine pentru fiecare servitor. Pampu a primit opinci frumoase, cu nojiţe din piele vopsită,

care veneau bine pe ciorapii noi de bumbac alb. Ceilalţi îşi înfăşurau picioarele în pânză moale. Doar el, spătarul şi Maşcatu aveau ciorapi. Pantalonii, băgaţi în ciorapi, erau şi ei albi şi mătăsoşi la pipăire. Peste ei cădea cămaşa scurtă până sub genunchi şi strânsă bine la mijloc cu un brâu roşu. Acesta nu era nou, dar arăta încă bine. Era ţesut din lână subţirică şi aspră. Dar cel mai mult i-a plăcut vesta din piele de miel, şi ea albă şi împodobită cu două rânduri de floricele roşii de lână, ca şi bordura cămăşii. Nu-şi închipuise niciodată că puteau să-l facă atât de fericit nişte haine, tocmai pe el – care nu mai purtase îmbrăcăminte până atunci. Era un sentiment de emoţie şi de mândrie, venit din rărunchii lui Pampu şi totodată se simţea adăpostit de toate relele. Se simţea puternic şi dorea din tot sufletul să se arate lumii.

În ziua de Paşte a stat la masa mare din curte, cu toţi servitorii. A mâncat friptură de miel şi ouă roşii, a băut o cană de vin şi a cântat în rând cu toată lumea *Dă-ne, Doamne, viaţă multă/ Şi să-avem ce pune-n burtă*. Vătaful a venit la el şi i-a privit de aproape bubele de pe gât. Apoi l-a îmbrăţişat şi i-a îndemnat şi pe ceilalţi să uite de necazul care dăduse peste Pampu: nu era nimic rău, pentru că Domnul nostru Isus Cristos ne curăţă toate păcatele. Spătarul a trimis la masa slugilor şi prăjituri, în primul rând colivă de grâu ales, amestecat cu miere şi nuci fărâmiţate, dar şi pască, făcută din mai multe soiuri de făină, împănată cu brânză proaspătă şi împodobită pe deasupra cu mei şi miere de pădure.

Pe urmă, Zogru s-a dus la horă şi-a bătut cu opincile cele noi pământul albit şi neted din faţa bisericii. Era tot satul adunat acolo. În primul rând şi le aminteşte pe fete, îmbrăcate toate cu haine noi, cu trupuşoarele strânse în brâuri şi cu fotele roşii, bătute cu fir galben, ca două şorţuri, alunecând drepte, în faţă şi în spate, peste cămaşa

albă şi lungă până la glezne. Băieţii se uitau ucigaş printre şuviţele negre de păr. Vede încă în minte frunzele de hrean pe care femeile bătrâne aşezau ouă şi colivă ca să le dea dansatorilor. Mitu, vătăşelul, păzea butoiul de vin pe care plutea o tărtăcuţă, din genul *Lagenaria Siceraria*, nou-nouţă, cu coadă lungă, decupată frumos ca să se poată bea cu ea. Dansau înlănţuiţi Rustemul, băteau pe loc Ciuleandra, se lăsau luaţi de valurile Vulpii. Lăutarii din Mârşani cântau cu poftă şi cu ochii pe câte o fetişcană plină de nerv. Mai ales cel cu naiul, dar şi cel cu drâmba se opreau din când în când şi făceau cu ochiul în stânga şi-n dreapta ca să se simtă oamenii băgaţi în seamă.

La un moment dat a venit şi spătarul Gongea. A oprit trăsura în faţa bisericii şi doi oameni au coborât din trăsură un coş de ouă şi-un butoiaş de vin. Oamenii i-au mulţumit cu urale, apoi boierul a luat drumul Mârşaniului, unde avea de gând să petreacă celelalte zile de Paşte.

Singura rămasă la conac era Ghighina. Taicăsău îi admirase rochia şi mărgelele de sticlă, aduse tocmai de la Braşov, o strânsese în braţe şi-o sărutase, cum făcea el de obicei, apoi poruncise să pună caii la trăsură şi plecase spre Dafina Băleanu, pe care Ghighina o ura şi-ar fi vrut s-o vadă moartă. Nici măcar Zogru nu se mai gândea la ea. Şi-o scosese cu totul din minte, prins în vârtejul miraculos al vieţii.

De la horă a luat-o peste câmp, până la cariera de piatră, unde s-a întâlnit cu Tenica, o văduvă pe care o ştia de multă vreme şi pe care o mai strânsese în braţe şi prin toamnă, la culesul viei. Dar atunci era Pampu. Întâlnirea de acum era pentru el nouă. Ştia ce urmează şi păstra în suflet şi în minte amintirea întâlnirii anterioare. Femeia avea mărgele făcute din gâturi de guguştiuci. Fiersese bine oasele până când se albiseră, apoi le ţinuse o săptămână la soare. Arătau ca nişte bumbi mâncaţi de carii, lăptoşi, înşiraţi pe un fir de in,

răsucit în două. Era oacheşă, ca aproape toate fetele din sat, zveltă şi cu ochii mari şi catifelaţi ca ai lui Pampu. L-a cuprins cu mâinile de după gât, iar el a simţit dintr-odată cum i se taie genunchii. A pus cu grijă vesta lui cea nouă cu lâna spre pământul tare, de carieră, şi s-au aşezat pe ea. Bătea un vânt călduţ care aducea miros tămâios de flori, ca în ziua de Paşte. Apoi s-au sărutat. El i-a desfăcut şiretul subţire de la cămaşa de bumbac şi i-a muşcat uşurel sfârcurile negre. Îi plăcea să se uite la faţa ei frumoasă şi în acelaşi timp să-i dea la o parte fusta lungă. Când a pătruns în ea, a intrat într-un vârtej şi odată cu el toată lumea. Vedea în zare coroanele albe ale copacilor, cerul senin ca lacrima şi auzea stins ritmul muzicii şi glasurile care chiuiau din timp în timp. Pe urmă a privit în ochii ei şi l-a cuprins un sentiment de milă, de bucurie, de biruinţă şi de sacrificiu în acelaşi timp. Se simţea trup şi suflet cu ea, era parcă pregătit s-o înghită, să ştie sigur că face parte din el şi, de asemenea, se simţea stăpân peste fiinţa ei plăpândă.

Chiar şi acum, aşteptându-l pe Andrei Ionescu, după ce a iubit atâtea femei cât nici nu le mai ştie numărul, când se gândeşte la după-amiaza de Paşte, în care a cunoscut pentru prima oară iubirea prin trupul lui Pampu, îi tremură sufletul şi e gata să se întoarcă acolo, în cariera de piatră, dacă ar mai exista măcar o singură cale de întoarcere.

5

Dar Andrei Ionescu nu ştie de Zogru, se gândeşte la un alt roman, ceva mai teribil decât *Vâna*, pentru care îl lăudase toată critica literară. Acum vrea să scrie despre Carol, un copil al străzii care intră într-un bar şi cere un pachet de ţigări. Dar la ieşire dă nas în nas cu Procuroru, care îşi dă seama din prima ce fel de marfă are sub ochi şi-l şi înşfacă. Îl duce chiar în seara aia la un belgian pedofil, în Militari, într-o casa nouă, cu video-interfon şi cameră de supraveghere. Andrei Ionescu savurează în tăcerea camerei lui descrierile amănunţite ale sodomizării şi felaţiei, mişcând ritmic arătătorul lung şi subţire deasupra unui Viceroy fumegător, în timp ce în strada Gelu Căpitanul se adună gândurile senine ale unei vieţi fără sfârşit. Pentru Zogru, primăvara anului 1460 este tot atât de actuală ca şi după-amiaza aceasta de iulie, în care îl aşteaptă pe Andrei Ionescu.

După Paşte, viaţa a devenit nespus de paşnică. Zogru punea umărul la treabă. Se scula cu noaptea în cap şi aprindea cuptorul cel mare. Apoi pleca tocmai la pădure şi aduna crengi ca să aibă ce să ardă până spre amiază, când băgau pâinea la copt. Pe urmă alerga cu două coşuri mari, agăţate de cobiliţă, până la balta din pădure, să culeagă lintiţă pentru gâşte şi raţe. Nu se ducea singur, ci cu jumătate dintre femeile de la curte. El stătea pe mal şi aduna bănuţii mici de verdeaţă de pe suprafaţa bălţii cu o greblă uriaşă de răchită. De asemenea, avea grijă să pocnească lipitorile de pe picioarele femeilor care, băgate în apa până la genunchi, puneau în coşuri lintiţa strânsă la mal.

Către prânz o lua cu Ioniţă peste câmp să ducă mâncare argaţilor care munceau pământul. Cărau mâncarea în polovece, pe un par gros, pe

care îl duceau pe umeri, alergând cu paşi mărunţi până în marginea câmpului de grâu. Îl lăsa şi pe Ioniţă să care, mai mult aşa, ca să nu-l pună în inferioritate. Îşi dădea seama că ar fi putut să ducă singur cele trei vase, dar îi plăcea să-l vadă asudat şi chinuit de efort pe băiatul blond şi umflat care acum îl trata cu tot respectul.

Bubele de pe gât aproape că nu se mai cunoşteau. Se făcuseră ca două puncte maronii, abia vizibile. Popa Barbu era de părere că orice ar fi fost ieşise de mult din el. Pampu era iar ca înainte, poate nu tocmai la fel de binevoitor, dar oricum un bărbat la locul lui.

Vremea trecea repede, cu munca, dar şi cu întâlnirile, din ce în ce mai dese, fie în carieră, fie în marginea satului, fie, nopţile, la Tenica acasă. Aproape că uitase cu totul de Ghighina şi de promisiunea pe care i-o făcuse în ziua de Joimari.

Pentru ea însă, viaţa se făcuse de nesuportat. În noaptea aceea se închisese în cameră, înfricoşată de posibilitatea ca Zogru să apară lângă patul ei. Era măgulită de dorinţele lui, îi plăcuse atingerea şi îi simţea încă mirosul care semăna cu al crengilor rupte în pragul primăverii. Totuşi, nu se punea problema să intre în camera ei, s-o iubească, să-i strice viitorul. Nici măcar nu-l dorea. Adică nu într-atâta încât să fie a lui, să-l lase să-i dea jos hainele. În noaptea de Joimari aproape că nu dormise. Îi era teamă, dar îl aştepta totodată. În zorii zilei a adormit dezamăgită, cuprinsă de un val de nemulţumire şi de revoltă. De fapt, sperase ca el să vină şi să-şi ţină promisiunea.

În Vinerea Paştelui nici n-a mai ieşit din casă. Toată după-amiaza a ordonat hainele pentru servitori. Mai cu seamă pe ale lui Pampu. Până la urmă i-a pus şi ciorapi, dar el nici nu observase, nu-i spusese nici o vorbă, nu trecuse nici măcar pe la fereastra camerei ei. Sâmbătă a coborât la bucătărie şi l-a zărit doar de departe. În noaptea de Înviere era în biserică, dar părea aiurit, se uita pe

deasupra mulţimii, preocupat parcă de mirosul de mărgăritar amestecat cu tămâie. Stătea cu nările umflate, ca omul care adulmecă.

Ziua de Paşte a fost cu adevărat de coşmar. Spătarul a plecat fără să-i spună la revedere, iar ea a privit din foişor hora din faţa bisericii. Îi vedea destul de bine, chiuind şi zbătându-se în ritmul dansului, şi-i venea să plângă de gelozie, mai ales dintr-un fel de invidie la gândul că ei îi era cu totul interzisă distracţia aceea. Nu se punea nici măcar problema să vină la horă şi să privească.

Taică-său îi promisese s-o ducă de Sfântul Gheorghe la Târgovişte, unde se ţinea mare bal în casa unui boiernaş, pe nume Vaşcu, tot aşa, spătar, ca şi Gongea. El avea două fete şi nişte nepoţi care îl ajutau la treburile curţii şi pentru ei pusese la cale o petrecere.

Ghighina mai mersese în toamnă acolo, de Sfântul Dumitru. Fusese sărbătoare mare pentru că însuşi Mihnea, fratele vitreg al voievodului, slobozise o biserică în Şotânga, într-un sat în care avea conac mare, de care îngrijea un nepot de-a lui Vaşcu. Era o dimineaţă caldă, de octombrie luminos, iar lumea se adunase în faţa bisericii. Ghighina văzuse atunci multe feţe selecte, venite din Târgovişte, oameni îmbrăcaţi cu haine scumpe şi împodobiţi cu bijuterii aduse de departe, unele de la Viena, altele poate din Veneţia. Dar în această mulţime distinsă, apariţia lui Mihnea fusese de-a dreptul strălucitoare. Era un bărbat tânăr, cu păr negru şi bogat, pe care-l lăsa să fluture sub căciula uşoară şi fandosită, din piele de jder. Şi avea o expresie impunătoare, de om pregătit să treacă peste orice. Îşi rotea ochii negri în toate părţile, ca şi când n-ar fi vrut să scape ceva important şi fiecare avea impresia că pe el îl priveşte în mod special, îl vede cu adevărat şi îl înţelege de la distanţă. Pentru Ghighina, întâlnirea cu acest bărbat fusese un şoc. Ştia că Mihnea este un personaj important, prea important ca să-şi

coboare ochii spre ea, dar măcar îi deschisese o uşă spre alte dorinţe decât ceea ce crezuse până atunci că ar face-o fericită. În general, când omul află că lumea este mai mare decât şi-o imaginase este cuprins de mâhnire mai întâi, gândindu-se la condiţia lui umilă şi mărginită de până atunci. Abia după aceea porneşte la drum, încercând să iasă din locşorul lui strâmt şi să cucerească ţinutul necunoscut. Cam aşa fusese şi cu fata spătarului, care de la Sfântul Dumitru încoace se tot gândise la haine noi, la alte vise şi mai cu seamă la alţi oameni decât cei care îi populaseră până atunci imaginaţia.

Dar Pampu o luase prin surprindere. Nu atât prin îndrăzneală, cât prin indiferenţa ucigătoare de după aceea.

Treceau zilele şi aproape că nici nu-l mai vedea. Pampu alerga dintr-un loc într-altul, fără s-o privească măcar. Fata stătea pe patul înalt al prispei ori în foişorul de la poartă, pipăindu-şi beladona cusută în corsajul rochiei, şi aştepta un moment în care el să fie pe aproape ca să-i poată spune ceva. Până atunci îl chema pentru tot felul de nimicuri, îl punea să-i aducă flori ori fructe ori cine ştie ce lucruşor uitat de ea prin grădină, iar acum îi era frică, îi era jenă, îi era de-a dreptul imposibil să-l mai strige, ca şi când n-ar mai fi fost acelaşi om ascultător: servitorul ei.

De Sfântul Gheorghe, când Ghighina împlinea 17 ani, Gongea s-a ţinut de cuvânt. Cu două-trei zile înainte a sculat toată curtea în picioare, ca să pregătească lada cu haine, coşurile cu mâncare, să cureţe şi să aranjeze caii şi trăsura. Pe urmă a hotărât cine să meargă la Târgovişte: câţiva băieţi mai voinici, ca să facă faţă eventualelor peripeţii.

De când urcase pe tron Vald Dracul cel Tânăr se răriseră tâlharii, iar drumurile erau destul de sigure. Prinţul acesta, pe care spătarul nu-l văzuse niciodată, era crâncen cu pedepsele şi i se dusese

vestea de om rău, dar drept, pentru că avea pentru toţi vinovaţii o singură pedeapsă: îi trăgea în ţeapă în locuri publice. Se auzea că cetatea Târgovişteiar fi fost plină de vaietele muribunzilor şi că oamenii mergeau pe străzi cu mare băgare de seamă să nu facă vreun rău, cu voie ori fără voie.

De aceea, spătarul a luat doar trei băieţi, în afară de vizitiu, anume pe Iscru, pe Ioniţă şi pe Pampu, primeniţi cu hainele cele mai bune.

Ghighina şi-a spălat părul cu iarbă-mare şi l-a ondulat pe frunte, ţinându-l o noapte întreagă răsucit pe cârpe. Şi-a pus pe la tâmple şi pe la subraţ o picătură de miere amestecată cu frunze descântate, şi-a frecat buzele cu hrean, le-a vopsit, începând o cutiuţă nouă de cremă amestecată cu *Phytolacca Decandra*. În zorii zilei de 22 aprilie arăta ca o păpuşă de porţelan: micuţă, durdulie, cu ochii albaştri, uşor tiviţi cu negru, cu faţa albă şi buzele foarte roşii. S-a aşezat în trăsură cu satisfacţia de a se şti frumoasă. Zogru a privit-o cu ochii lui Pampu, buimăciţi de somn, şi şi-a adus aminte de ea. El şi Ioniţă au urcat în coada trăsurii, iar Iscru s-a aşezat cu vizitiul, pe capră. Bagajele erau bine fixate, unele în trăsură, altele în coşul mare din spate. Nu era o caleaşcă, dar făcea impresie bună. Arăta ca o căruţă mare, cu o banchetă acoperită cu blană de urs şi cu un coş bombat, împletit din răchită.

6

Până la Târgovişte n-ar fi fost mult de mers, patru ceasuri, cu popasuri cu tot. De aceea au plecat puţin înainte să răsară soarele, fără grabă. Au trecut cu bine podul din marginea satului, au traversat o parte din pădure, iar după vreo oră au ajuns la Podul Morarilor. Acolo au făcut primul popas, pe malul Dâmboviţei. Era o zi însorită, pământul era uscat, iar de pe câmpuri se auzeau glasuri şi fluiere.

Există astfel de zile pe care nu le poţi uita uşor, iar aceasta era una dintre ele. Iscru simţea cum i se umple sufletul de dorinţe, Ghighinei i se părea că Pampu se gândeşte la ea, spătarul îşi făcea deja planuri de întoarcere, iar Ioniţă privea în zare cu impresia că ceva nemaipomenit se întâmpla, iar el era exclus de la această întâmplare. Cam astfel de gânduri le treceau prin minte când trăsura a intrat în Pădurea Brâncu. Aici, călătoria a luat cu totul altă întorsătură.

Nu merseseră mai mult de un sfert de ceas, când le-au ieşit în faţă tâlharii. Erau vreo 12 inşi, apăruţi pe neaşteptate din tufişuri. Doi au strunit caii, câţiva s-au aruncat asupra spătarului şi i-au pus un cosor în gât, iar ceilalţi stăteau împrejurul trăsurii.

— Noi suntem Fraţii Futacu, a explicat unul dintre ei.

Fraţii aceştia erau, într-adevăr, vestiţi prin zonă. Se ştia despre ei că jefuiesc la drumul mare, dar că nu ucid niciodată. Erau doi bărbaţi foarte tineri, îmbrăcaţi cu haine amestecate, luate de la negustori, de la boieri şi de la ţărani, fără alegere. Unul îşi legase de jur împrejurul capului o pânză roşie care îi punea în evidenţă ochii mari şi înlăcrimaţi. Fratele lui avea părul negru împletit în

multe codiţe şi cămaşă de mătase verde, descheiată la toţi nasturii, aşa încât să i se vadă talismanele înşirate pe bucăţi subţiri de piele. Şi restul, însoţitorii fraţilor, păreau la fel de interesaţi de aspectul lor general. Erau tineri şi hotărâţi. Spătarul încercase să le spună că se duceau la o petrecere, că n-au decât hainele, dar pe Fraţii Futacu nu-i interesa nici cine sunt, nici unde se duc. Ei voiau trăsura, bagajele şi toate hainele de pe ei.

— Daţi-vă jos şi dezbrăcaţi-vă! urlase cel cu eşarfa roşie.

Zogru îi privea cu uimire şi cu teamă. Îi admira într-un mod vag şi îl şi speriau. El a coborât primul. Apoi, unul câte unul, s-au dat jos şi ceilalţi. Ghighina l-a fulgerat cu privirea pe cel care vorbise, iar acesta a remarcat-o, în sfârşit.

— Fata rămâne cu noi.

— Asta nu se poate! Tocmai vi s-a dus vestea că nu vă atingeţi de oameni şi acum vreţi să ne faceţi să ne schimbăm părerea! a protestat împăciuitor şi emoţionat spătarul.

— Vasăzică aţi auzit de noi!

— Cum să n-auzim! Se ştie bine despre voi, de când l-aţi jefuit pe chelarul Curţii Domneşti!

Spătarul devenise nespus de jovial, atmosfera era destinsă şi poate că s-ar fi ajuns în cele din urmă la o înţelegere dacă nu s-ar fi întâmplat ceva imprevizibil. Ioniţă stătea năucit lângă roata trăsurii, iar Iscru cobora alene. Vizitiul rămăsese neclintit pe capră.

Pampu-Zogru urmărea fascinat discuţia dintre spătar şi fraţii care se sprijineau lejer în bâtele groase, din lemn de stejar, lustruite ca aluna. Spătarul povestea ce şi cum auzise despre ei, iar în jur ţâşneau murmure de plăcere. „Ei, văd că sunteţi la curent... şi un om destul de cumsecade“, spunea unul dintre fraţi, „haide să cădem la înţelegere“, şi, pe când zicea asta, se apropiase de Pampu şi-i pusese mâna pe vesta lui cea nouă. Nu era un gest

de dispreţ, ci mai degrabă de evaluare a unei mărfi. Nimeni de acolo se pare că nu avea intenţii agresive. Nici tâlharii, nici Pampu. Însă, în momentul în care simţise mâna străină pe pieptul său, Zogru reacţionase instinctiv. Pe jumătate neatent, pe jumătate speriat, a prins cu o mână gâtul tâlharului, l-a ridicat şi l-a aruncat cum arunci o hârtie la coşul de gunoi. Corpul a trecut uşor, ca un fulg, pe deasupra celorlalţi şi-a dispărut departe, în pădure. Încă erau uluiţi, când Zogru, dezlănţuit şi cuprins de panică, în aceeaşi vreme, s-a repezit şi la celălalt frate şi, pentru că acesta ridicase bâta, l-a prins dintre picioare şi l-a azvârlit peste cap, departe, tot aşa, ca pe-o ghiulea de război.

Restul a fost un vacarm total. Unii s-au repezit cu bâtele spre Zogru, alţii au luat-o la fugă, iar spătarul, înţelegând că era un moment bun de drum, a împins-o pe Ghighina în trăsură şi i-a poruncit vizitiului să dea bice. Iscru şi Ioniţă s-au agăţat de coşul trăsurii şi în câteva clipe au dispărut pe drumeagul şerpuit, printre copaci.

Nici Zogru n-a întârziat mult. După ce a strâns între mâini capul unuia până l-a făcut terci, a rămas complet singur. Tâlharii alergau mâncând pământul, trăsura dispăruse în pădure, iar în jur nu rămăseseră decât două cadavre. Era dezolat, îi era jenă de sine, se simţea vinovat şi incapabil să mai dea ochii cu cei care îl cunoşteau.

Un timp a rătăcit prin pădure, gândindu-se dacă n-ar trebui să ia urma trăsurii. Apoi a coborât într-o vâlcea luminată de soarele de aprilie şi s-a aşezat în iarbă cu vesta împăturită sub cap.

În liniştea pădurii, foşnetul din iarbă i-a dat fiori. S-a ridicat speriat şi-a rămas fără cuvinte. Un pitic cât un popândău îl privea surâzător şi cumva impertinent.

— Mă bucur că mă vezi. Puţini ajung până aici cu privirea, l-a flatat piticotul.

— Până aici? Adică până unde?

— Lasă, nu-ţi bate capul! Bine că ne-am întâlnit.

Piticul era foarte sigur pe sine şi se purta ca un şef de trib. În câteva cuvinte i-a explicat că, dacă are cumva întrebări – cum să nu aibă, e cineva pe lumea asta care să nu vrea să ştie cine este, ce-o să i se întâmple şi ce-ar fi de făcut? –, nu-i rămâne decât să meargă până la Copacul adevărului, nu departe de aici. Fermecat de câte ştia piticul, Zogru s-a luat după el, uitând pe loc toate nefericirile de până atunci. Îl chema Donţu. Avea un glas plăcut, baritonal şi, cu toate că vorbea aproape în şoaptă, cuvintele lui se auzeau de departe.

Copacul adevărului era un stejar bătrân şi scorburos. Zogru s-a oprit intimidat, privind în jos spre piticul atoateştiutor.

— Ei, nu e mare lucru. Trebuie să bagi mâna în scorbură şi să spui cu voce tare ce ai de întrebat.

— Atât?

Totul era cât se poate de simplu. Dumnezeu i-l scosese în cale pe pitic. Zogru şi-a făcut semnul crucii cu evlavia lui Pampu şi-a sărutat podul palmei şi-a băgat mâna în scorbură. N-a apucat să rostească întrebarea, că l-a cuprins groaza, simţindu-şi mâna atacată de colţii monstrului. Şi-a tras braţul, iar de el era încleştată o pisică sălbatică, din genul *Felis*, speriată, desigur, şi ea. Zogru a făcut-o zob în două clipe, dar era atât de îngrozit că îi venea să plângă. S-a uitat în stânga şi în dreapta, însă piticul Donţu nu mai era. Se căţărase iute în copac şi de-acolo îl privea pe Zogru compătimitor şi ruşinat. Pisica se aciuise de câtva timp tocmai în scorbura în care Donţu îşi avea locuinţa şi, cum nu reuşise s-o izgonească în niciun fel, profitase de credulitatea lui Zogru. Dar acesta nu ştia ce se întâmplase de fapt. Umilit şi supărat pe propria naivitate, a luat-o în cele din urmă din loc, blestemându-l pe pitic şi înghiţindu-şi nemulţumirea.

Drumul prin pădure a durat aproape un ceas. Îi treceau prin cap gânduri de tot felul şi se lăsa dus de mirosul parfumat al toporaşilor. După un timp a început să se bucure de călătorie. N-avea griji, nu i se împotrivea nimeni şi putea să facă ce voia. Iar libertăţile acestea i-au umplut încet sufletul.

7

Gândindu-se acum la acel sentiment de libertate i se strânge inima nu pentru că n-ar mai putea să se bucure din nou, ci pentru că situaţia de sfârşit în care se află îl indispune. Îi este antipatic Andrei Ionescu, ar vrea să-l elimine din viaţa sa şi cu toate acestea îi e greu să se suporte astfel, pândindu-l pe un individ arogant şi atât de mulţumit de sine.

Iar Andrei Ionescu chiar este mulţumit. Îi place faţa lui netedă, îşi iubeşte părul negru, răsucit după urechi în şuviţe lucioase. Chiar şi dinţii rari i se par interesanţi şi, în general, este încântat de atitudinea lui de tânăr subţirel şi politicos. Dar Andrei Ionescu se iubeşte mai ales pentru că este autorul romanului *Vâna*. Lumea îl salută, colegii de redacţie îl admiră, iar Giulia... ei, sigur, este peste măsură de flatat că ea îl aşteaptă cu sufletul la gură şi îi spune numele ca şi când şi-ar da sufletul. În sfârşit, este o femeie frumoasă, care îl inspiră şi despre care chiar acum se gândeşte să scrie o poveste scurtă şi bună de dat la bizon: o femeie îndrăgostită sau mai bine nu, o nimfomană îşi plimbă câinele prin Parcul Titan. E întuneric, abia s-a lăsat seara, iar pe la pod e chiar pustiu. Apoi apare EL – tânăr, brunet, întinzându-şi senzual buzele pe tiparul dinţilor rari. Legătura se face instantaneu: el e rapid şi insistent; ea primeşte fără momente şi schiţe. Îi pune mâna-n creştet şi o îngenunchează. Ea ridică recunoscătoare ochii spre el şi-l ajută să-şi desfacă pantalonii. Câinele se aşază pe coadă şi aşteaptă cuminte pe marginea lacului. Bărbatul priveşte cerul printre coroanele înfrunzite. Totul durează două minute. El este grăbit, ea prăbuşită. Bărbatul dă să plece, dar ceva îl reţine. Se întoarce brusc, ia în braţe câinele, îl

mângâie duios cu vârful degetelor, apoi îl aruncă în apa vâscoasă.

Andrei Ionescu suge satisfăcut cea de-a unsprezecea ţigară, în timp ce Zogru aşteaptă clipa despărţirii, în strada Gelu Căpitanul.

Amintirea fraţilor Futacu îi readuce în minte şi altă latură a poveştii.

La ieşirea din pădure s-a întristat din nou. În stufărişul de răsură şi iederă zăcea trupul unuia dintre tâlharii pe care îi azvârlise peste coroanele copacilor. Omul era mort, iar priveliştea cu totul răscolitoare. Eşarfa roşie îi atârna deasupra capului, pe o creangă. Trupul era zgâriat, iar în jurul gurii însângerate se adunaseră muştele. Lui Zogru îi venea să plângă. Se învinovăţea şi ar fi vrut să dea timpul înapoi. Nu vrusese să-i facă vreun rău acestui om. Pur şi simplu atunci era speriat, i se părea că este încolţit. Nici măcar nu se gândise, ci acţionase ca omul înfricoşat.

Cu sufletul răvăşit de vinovăţie, a coborât pe-o cărare tăiată în pajiştea înverzită de curând. În vale se vedea satul, iar lui Zogru i se făcuse teribil de foame.

Era un sat mic, îşi aduce aminte şi-acum, în clipa în care îl aşteaptă pe Andrei Ionescu, un sat din marginea unui câmp pe care se vedeau cai şi căruţe ca nişte muşte mişcătoare pe muchia mesei, oameni trebăluind şi cântând. Casele, săpate în pământ şi acoperite cu paie, arătau ca nişte ciuperci uriaşe, cu tulpina rotunjită şi pălăria ţuguiată. Era un sălaş ţigănesc tradiţional. Femeile negricioase, cu fuste pestriţe şi basmale de pânză albă, stăteau în faţa bordeielor dărăcind lână şi mestecând în ceaunele puse la foc, pe pirostrii. Toată aşezarea avea 20 de case, iar sălaşul, cu ţigani cu tot, pentru că îi aparţinea unui anume Chicoş, se numea Ţiganii lui Chicoş.

Zogru a intrat repede în vorbă cu nişte femei tinere şi zâmbitoare, de sub fustele cărora au început să apară capete mici, de copii curioşi. În

sălaşul boierului Chicoş, oamenii munceau câmpul de secară şi aveau în grijă nişte animale lăsate libere în liziera pădurii. Zogru a rămas aproape două săptămâni în sat, ajutând la una, la alta, ascultând seara poveşti despre crime înfiorătoare şi magie. Într-o seară auzise şi despre întâmplarea din pădure, ceea ce îi tăiase pofta de viaţă. Povestea Leşea, un ţigan ciolănos şi aproape blond.

— Am auzit de la frate-meu, care ştiţi că e dincolo de pădure. Zicea că era o fiară cu ochii roşii, care le-a ieşit în cale cam pe la Stejarul lui Colţea. Era o arătare care ajungea până la vârful copacilor.

Zogru ar fi vrut să intervină, dar o ţigancă mai bătrână dădea din cap şi mişca degetul arătător, avertizând parcă să nu cumva să întrerupă vorbitorul. Aşa că ascultase mai departe:

— Nu ştia nici frate-meu cum arăta, dar a văzut cum a căzut lângă el Calu, unul dintre fraţii Futacu. A venit pe deasupra, ca un bolovan rostogolit din cer, şi i s-au risipit creierii în cădere. Pe urmă arătarea a intrat în miezul pământului, de unde venise.

Zogru era dezamăgit de felul în care şi-l închipuise fratele lui Leşea. Se gândea, de asemenea, că poate nici nu exista un frate şi îi venea să-l ia de piept şi să-l întrebe de ce minte. Însă ţiganii îl primiseră bine, erau prietenoşi cu el şi îi dăduseră să mănânce pe săturate. Aşa că nu mai spuse nimic. La urma urmelor, nici nu era legat de locul acela. Putea să plece altundeva, unde nimeni nu auzise de moartea fraţilor Futacu.

Aşa că într-o dimineaţă a plecat mai departe pe drumul care ducea la cetatea Târgovişte.

În timpul acesta, spătarul şi fiica lui ajunseseră la Şotânga. Iniţial, prea speriaţi, nici nu comentaseră întâmplările de pe drum, dar după ce se instalaseră confortabil în casa lui Vaşcu,

spătarul îl chemase pe Ioniţă şi-i spusese aproape în şoaptă:

— În fond, băiatul ăla ne-a salvat de la jaf şi de la alte alea. Să-mi spui imediat dacă apare, dar să nu vorbeşti cu el.

— De ce?

— Cine ştie.... să nu se întâmple vreo catastrofă. Mai bine să-mi spui!

În ziua de Sfântul Gheorghe au început să apară trăsurile din Târgovişte, cu fete şi băieţi, însoţiţi de părinţii lor sau de servitori. Ghighina s-a pregătit toată ziua, aproape ca nici n-a mai ieşit din cameră, ci a spionat pe geam grădina şi poarta pe care intrau trăsurile. Şi-a aranjat încă o dată părul, şi-a desenat ochii cu cărbune, i-a şters, i-a desenat din nou, iar seara, când a ieşit pe uşa camerei ei, era atât de deprimată, încât spătarul s-a şi speriat văzând-o palidă şi cu ochii roşii.

Balul n-a fost nici pe departe ceea ce sperase ea. Un taraf jalnic, de lăutari aduşi din cetate, cânta câte un cântec, două, apoi făcea o pauză lungă. Toţi păreau să se cunoască între ei. Cei mai mulţi stăteau la masa mare din stejar, aşezată în mijlocul sălii. Era o încăpere spaţioasă, cu bolţi şi pardoseală din cărămidă roşie. Într-o parte se fâţâiau câţiva dansatori, câteva perechi care Ghighinei i se păreau inaccesibile. Se aşteptase să fie regina unui bal fastuos, când de fapt şi-a petrecut aproape toată seara lângă părintele ei, la masa de stejar. A dansat o singură dată, când un individ destul de trecut şi caraghios, probabil o rudă de-a gazdei, a venit s-o invite.

Apoi au mai rămas o săptămână. Şi pentru că drumurile în cetate şi evenimentele din ce în ce mai numeroase o încântaseră pe fată, spătarul a prelungit şederea.

Tot anturajul devenise mulţumitor în ziua în care a apărut prinţul Mihnea, însoţit de două femei tinere şi de numeroşi servitori. Nu avea drept de moştenire domnească, dar îi plăcea să i se spună

prinţ. Mihnea era omul de încredere al domnitorului şi se spunea că ar fi avut sângele Drăculeştilor: era copil făcut la bătrâneţe de Dracul cel Bătrân cu o servitoare de la curte.

Pentru Ghighina au început drumurile la Târgovişte: la cumpărături ori pentru plimbările şi serile vesele din sufrageria roşie, care acum părea poleită şi însufleţită. Prinţul o privea printre şuviţele de păr negru ca şi când ar fi vrut să-i spună un mare secret, iar ea se simţea frumoasă în rochiile pe care şi le cumpărase, mai ales într-una vişinie şi decoltată de două palme.

În timpul ăsta, Ioniţă se împrietenise cu un vizitiu domnesc, poreclit Talpa Iadului ori, mai scurt, Talpă, pentru că slugărea de mic în casele Drăculeştilor. În scurtă vreme deveniseră nedespărţiţi. Pentru băiatul bubos şi cam fanfaron începea o nouă eră. Învăţase repede că nişte pantaloni din pânză veneţiană, chiar la mâna a doua, îl făceau să pară un bărbat fatal. Noul său prieten îi arătase viaţa de noapte din tavernele şi din hanurile plantate în marginea cetăţii şi îl dusese în mahalaua Frumoasa, unde cunoscuse nişte fete ca nişte prinţese. Se simţea inferior tuturor celor pe care îi întâlnise şi voia din tot sufletul să fie ca ei.

Nici spătarul nu se plictisea. Primise o recomandare de la „prinţ“ şi, uzând de ea, încerca să pună mâna pe-o fâşie de pământ care stătea în coasta casei lui de la Bucureşti.

Numai Iscru fusese trimis chiar din prima zi la grajduri, împreună cu vizitiul, şi trecuse la treabă din greu.

Într-o zi, chiar în ziua în care Pampu intra în Târgovişte, Mihnea îi promise Ghighinei s-o ducă la un astrolog căruia i se dusese vestea pentru previziunile pe care le făcea:

— A stat douăzeci de ani la Sfântul Munte. E copilul unui amărât de pe-aici, de prin zonă. Dracul ăl’ Bătrân l-a dat de suflet popii Ilie de la

Mânăstirea Pantocrator. A învăţat carte şi şi-a făcut nume de ghicitor în stele, iar acum l-am adus aici, la Şotânga.

— Tu l-ai adus?

— Ei, să zicem c-a fost ideea mea. Acum locuieşte în casa mea şi merge o dată pe săptămână la Palat.

Mihnea vorbea cu familiaritate, ca şi când de mult aştepta un interlocutor căruia să-i poată spună toate aceste lucruri. Avea unghiile colorate purpuriu, lungi şi ascuţite, iar fata îl privea uluită şi drogată de cuvintele lui.

Printre coloanele de lemn lucios a apărut fără veste Talpă, care, după plecăciunea lungă şi executată cu grijă artistică, îi şoptise stăpânului său:

— A sosit, mărite prinţ.

— Bine. Să mă chemaţi când terminaţi treaba.

A doua zi, către seară, Mihnea a dus-o pe Ghighina câteva case mai încolo, unde era conacul lui. Curtea înaltă, din lemn nou, închidea o casă mare, cu două turnuleţe bătute în cărămidă roşie. Uşa de la intrare era sculptată, iar pe treapta de sus a scării strâmte şi înalte o prinţesă de marmură privea cu tristeţe spre musafiri.

Astrologul era un bărbat grăsuliu, aplecat peste o hartă desenată pe piele şi ţintuită pe masa de brad. Îl chema Xenopol şi vorbea alene ca omul care n-are nicio treabă.

— Şi numele adevărat care-ţi este? începu Ghighina interogatoriul.

— De botez? Pârvu, domniţa mea.

Apoi îl mai întrebă una-alta, despre Sfântul Munte, despre drumul pe corabie spre Valahia şi dintr-odată atacă subiectul:

— Poţi să-mi spui ce-o să mi se-ntâmple mie, să zicem, până în toamnă?

— Deocamdată am să-ţi spun câteva lucruri generale, iar în câteva zile am sa-ţi fac un horoscop.

Şi-a-nceput să-i spună: că zodia Taurului este puternică, iar oamenii născuţi sub această zodie ies învingători, că este statornică şi iubitoare, că va trăi mult şi aşa mai departe. Apoi a scos un pachet de plăcuţe dreptunghiulare, învelit într-o cârpă verde. Erau cărţi de tarot desenate pe hârtie veneţiană, lipită pe scândurele subţiri şi învechite. În încăpere, flacăra opaiţului împodobit cu şerpi încolăciţi arunca o lumină argintie peste figurile colorate ale cărţilor.

Apoi Xenopol s-a speriat.

— O, nu, domniţa mea, a început el, e ceva ce nu ştiu cum să-ţi spun, parcă s-ar petrece acum.

Fata îl privea nedumerită, curioasă şi speriată puţin, fără să îndrăznească să întrebe.

— E aici, în apropiere, o primejdie...

— Ce primejdie?

— Nu pot să spun că te ameninţă ceva, ci, mai degrabă, este o întâlnire.

— O întâlnire? Cu cine?

Xenopol şopti duios, iar pe faţa lui se întinse un surâs perfid:

— Cu Moartea!

Previziunea o înfioră puţin, dar cuvintele călugărului i se păreau destul de încâlcite: întâlnire cu Moartea, dar nu pericol de moarte... Ieşi zâmbind ostentativ. În camera mare, pe acelaşi divan pe care îl lăsase, o aştepta Mihnea, picior peste picior, bălăngănindu-şi cu eleganţă o talpă încălţată cu cizme scurte, împodobite cu catarame de argint.

— Ce ţi-a zis? o întrebă, făcându-i semn să se aşeze pe banchetul mic din faţa lui.

— Nu mi-a zis nimic. Tâmpenii.

Bărbatul începu să-i povestească despre domnitor, căruia Xenopol îi vestise o moarte năpraznică.

— Şi?

— Şi de atunci l-a scos din palatul domnesc şi l-a trimis aici, la Şotânca, pe mâna mea. Eu îl ţin,

eu îl hrănesc, se duce doar o dată pe săptămână la Palat.

Îşi privi fugitiv unghiile vopsite şi veni spre ea agale, spunându-i pe şoptite:

— Hai să-ţi arăt ceva.

O dusese apoi la o fereastră de la care se vedea drumul principal, uscat şi albit de lumina lunii de mai. Nu era nimic de văzut. Ghighina se întorsese întrebător spre bărbatul care îi apucase mâna dreaptă, privind-o până în adâncul sufletului. O secundă mai târziu, îi luă buzele între buzele lui, ca pe nişe boabe de struguri. Îi plăcea, dar mai mult era curioasă şi flatată. Era un sărut delicat, dar fără fior. Şi în timp ce cântărea în minte valoarea sărutului, privindu-i inelul cu piatră neagră, pe care era gravată iniţiala numelui său, el îi dusese uşurel mâna dreaptă, pe care o ţinea încă în mâna lui, spre inimă şi apoi, încet, o coborî până la umflătura împietrită dintre picioare.

8

Zogru a intrat în cetate în puterea dimineţii, cu un convoi mare de care ale unor negustori florentini. Nici nu-şi imaginase că poate exista pe lume un loc atât de frumos. Străzile erau pavate, iar în toate părţile se vedeau oameni îmbrăcaţi care mai de care în haine de toate culorile şi de toate croielile, care păreau neatinse. Dar ceea ce-l uimi cel mai mult pe Zogru fu abundenţa de femei parfumate, cu părul strâns în panglici de mătase sau de catifea colorată şi cu hainele acoperite de mărgele. Câtva timp, poate un ceas bun, cutreieră pe lângă prăvăliile care vindeau pânzeturi, mărgele, păpuşi, coşuri de toate mărimile, mâncare caldă, care împrăştia peste tot un miros necruţător de friptură usturoiată.

Şi probabil că ar mai fi căscat gura cel puţin încă un ceas, dacă nu i-ar fi ieşit în cale ciungul. Era un om ciudat, cu pielea subţire, aproape transparentă. Îi lipsea o mână, iar pe celălalt umăr îi crescuse o palmă mică, în care ţinea o bâtă. În prima clipă, Zogru se holbă la el cu ochii lui Pampu: uluit, interesat şi compătimitor. Ciungul îi zâmbi, iar lui i se păru că vine spre el ca şi când ar fi vrut să-l salute ori să stea de vorba, aşa că nici nu prinse de veste când acesta îl lovi cu bâta în moalele capului. Iniţial îl cuprinse leşinul. Prima lovitură primită îl umili într-atâta încât nu mai fu în stare să se apere. Nu vorbim aici despre prima lovitură a ciungului, ci despre prima lovitură primită vreodată de Pampu ori de Zogru. Lumea nu era deloc paşnică, iar condiţia de bătut îi adusese o amăreală în suflet şi-o neputinţă oribilă. Aşa că, în loc să se-ntoarcă spre ciung şi să dea cu el de pământ, o luă la fugă.

În momentul acela, în care alerga fără ţintă, pe strada pavată, din toate prăvăliile, ca la comandă, ieşiră de o parte şi de alta capete furioase, mâini înarmate cu ciomege şi lopeţi, încât Zogru nici nu mai îndrăzni să se uite în stânga ori în dreapta. Alerga cu viteză reţinută, aproape împleticindu-se pe picioare şi fără să se gândească la ceva. În urechi îi intrau, odată cu huiduielile, şi dorinţele urmăritorilor, pe cât de precise, pe atât de ameninţătoare: *să cheme careva gărzile, să-l biciuiască, să-l tragă în ţeapă!*

Când ajunsese într-o răscruce, o luă instinctiv la dreapta, adică spre răsărit, iar câţiva paşi mai încolo îi ieşi în cale Ioniţă. Întâlnirea cu el îi lumină creierul şi îl umplu de bucurie. Ioniţă îl trase zâmbind într-o curte şi de acolo, peste un pârleaz mic, într-o livadă de pruni înfloriţi, unde încetiniră pasul printre copaci.

— Ce-ai păţit, fratele meu? începu Ioniţă, privindu-l cu ochi frăţeşti, dar stând la oarecare distanţă de el.

Zogru îi istorisi pe nerăsuflate despre ciung.

— Păi, şi până la ciung unde ai fost?

Ei, asta era altă poveste, care îi aduse dintr-odată în minte pădurea, întâlnirea cu fraţii Futacu, glasul piticului Donţu şi poveştile ţiganilor lui Chicoş.

— Pe-aici, prin zonă, a răspuns Zogru misterios, apoi îl întrebă unde merge.

— Hai, că te duc unde suntem noi traşi!

Şi-l duse într-o curte mare, cu servitori care alergau fiecare după treaba lui, şi de-acolo intrară într-o odaie din dosul casei, o încăpere întunecoasă, cu pereţi de lemn vechi şi grinzi groase, în care era o masă rotundă, nu mai înaltă de jumătate de metru, încărcată cu mâncare şi băutură.

Ioniţă începu să-i povestească despre Talpă, despre drumurile lor de noapte, despre fete şi despre petreceri. Vorbea cu bucurie, dând

amănunte, iar lui Zogru i se înmuie inima pentru că se simţea cel mai de seamă om, singurul pentru care vorbea Ioniţă. Stăteau pe scăunelele rotunde ca nişte oameni fără griji, aşa cum nu mai stătuse Pampu în viaţa lui. Aveau o masă plină cu de toate şi un vin roşu răcoritor, ca la Paşte. Lui Zogru i se dezlegase limba şi începu să-i povestească şi el despre întâlnirea cu Donţu. Ioniţă se minună, apoi îl înjură amplu pe pitic:

— Măi, fratele meu, măi, Pampule, e plină lumea de răutate, dacă şi piticii... dar chiar, mă, n-am văzut în viaţa mea pitic, ce era cu ăsta, cât zici că era de înalt?

În camera tihnită, sătul şi bucuros peste limită, lui Zogru i se umpluse inima de fericire, îşi simţea capul cuprins de căldură, iar ochii râzători ai Bubosului îl făceau să se simtă iubit şi mulţumit de sine.

Acum, când îl aşteaptă pe Andrei Ionescu, aproape că îl iubeşte pe Ioniţă şi, gândindu-se la faţa lui buboasă, de fleică stricată, îi trece prin minte că ar fi un bun subiect pentru Andrei Ionescu, iar gândul lui străbate fulgerător cartierul Colentina, până în apartamentul din blocul C4 în care Andrei Ionescu plăsmuieşte povestea unui violator mărunţel, blond şi nemulţumit până la refuz de faţa lui acneică. Îl cheamă Dănuţ şi are 23 de ani. De trei zile pândeşte în holul unui bloc aşteptând o femeie singură, nu are importanţă cine, o femeie care se întoarce acasă, seara, intră în holul blocului şi se trezeşte cu un cuţit la gât. Dar asta este numai ce îşi imaginează Dănuţ şi odată cu el şi Andrei Ionescu.

Amintindu-şi ziua de mai a anului 1460, pe Zogru îl încearcă şi un fel de milă gândindu-se la Ioniţă ca la un băiat singur şi atât de doritor: să trăiască, să aibă, să ia şi să fie pe val. La urma urmei, nici nu era un om rău. Îl vede încă aievea, îngenuncheat în faţa porţii mânăstireşti, şi îl trece

un fior de solidaritate. Acum. Dar atunci i se păruse de neconceput.

S-a trezit în bezna totală din pivniţa casei lui Mihnea. Era legat cu multe rânduri de lanţuri groase, făcut pachet de sus până jos, îngropat până la gât în pământ şi cu un sac pe cap. Nici măcar nu ştia ce se întâmplă cu el. Era speriat, umilit şi neputincios. Şi-a dat seama cum stau lucrurile abia când i-au scos sacul.

În faţa uşii stătea boierul Mihnea, un filfizon cu haine largi, din catifea verde, cu ochi mari şi pironitori, iar alături – Ioniţă Bubosul, slugarnic şi trădător. Vorbeau despre el ca despre un obiect. „Da“, zicea prinţul, care nici măcar nu era prinţ, „ar fi de văzut, dar dacă era ceva de capul lui, ar fi rupt de multă vreme lanţurile, să vedem dacă o să-mi fie cu ceva de folos, iar cu tine, tot aşa, o să văd“.

Apoi se apropiase de Zogru şi îi pipăise faţa cu vârful ascuţit al cizmelor:

— E adevărat că arunci cu oameni pe deasupra pădurilor?

Nici nu ştia dacă să răspundă.

— Ce, nu vorbeşti, eşti mut? Cum te cheamă?

— Sunt Pampu, argat pe moşia boierului Gongea.

— Ei, acum eşti al meu, a spus Mihnea, înfigându-şi arătătorul în piept. Dacă eşti destoinic şi nu-mi faci probleme, o să ai şi tu o bucată de pâine.

— Iar dacă nu? întrebă Zogru, privind inelul de pe degetul mic al lui Mihnea, care semăna cu o bilă neagră, pe care era gravată şi aurită litera *M*.

— Te vând la nişte veneţieni, care o să te ţină numai cu apă sărată!

Îl lăsară acolo, în bezna pivniţei, fără să-i mai pună sacul pe cap. Trăgea în nări mirosul de pământ umed, mucegăit şi împuţit de şobolani, fără să-şi poată mişca mâinile ori vreo parte a

corpului în afară de cap. Iar acesta nu-i folosea la nimic.

Până când a văzut glolele, care nu ştia că sunt glole. A văzut doar nişte ochi strălucind în întuneric şi l-a cuprins spaima că va sfârşi mâncat de şobolani. Erau nişte globuri cenuşii, de mărimea unui măr mare, din miezul cărora clipea un ochi strălucitor, ca flacăra unui opaiţ. Mai întâi i s-a părut că vine spre el o pereche, apoi o turmă de şobolani. Mişcările bilelor care se târau pe pământul pivniţei, precum şi sunetele ascuţite, ca nişte chiţcăieli îndepărtate, îi strecurară frica până în oase.

Pe măsură ce armata de cocoloaşe se apropia, începu să înţeleagă. Era un grai cunoscut şi atât de cald, încât îşi simţea inima palpitând şi creierul invadat de amintiri imposibil de legat într-o poveste. Şi imediat ştiu că sunt glole. Îi înconjuraseră capul şi îi povesteau tot felul de lucruri. Aşa află că abia a răsărit luna, că la nici trei metri sub el trece un izvor, că din faţa pivniţei se vede pădurea. Trebuia să respire de trei ori şi pe urmă să se învârtă încetinel şi, împins de ele ori de forţa lui, începu să se rotească, apoi să intre într-un vârtej, plăcut, mai întâi, şi îmbătător, pe urmă. Era ca o roată, ca un mosor, ca un tirbuşon, ameţit şi fără gânduri, iar când tocmai începuse să iasă deasupra pământului auzi vuietul speriat al glolelor: *tavaaaanul*.

Lovitura n-a fost prea puternică. Stătea lungit pe pământul umed şi-i venea să râdă, apoi intră de-a dreptul în hohotul de râs al glolelor. Lanţurile au sărit deodată.

Era din nou Zogru, încrezător în sine şi gata să iasă din pivniţă. Primul lui gând a fost să-l caute pe Ioniţă şi să-l strângă uşurel de beregată, apoi să-i smulgă limba şi să i-o fâlfâie prin dreptul ochilor bulbucaţi. Dar n-a făcut aşa. A ieşit omeneşte pe uşa pivniţei, punând-o cu grijă alături de toc, apoi a urcat treptele spre grădină. Era noapte luminată

de lună. Răsura albă răspândea un miros care îl făcea să plângă şi să se înmoaie. A luat-o pe aleea pietruită, iar când a ajuns în capătul ei, o trăsură, apărută pe neaşteptate, l-a făcut să sară în lături.

Pe capra trăsurii ţinea hamurile Ghighina. Avea părul despletit, iar rochia îi fâlfâia lungă pe lângă osii.

9

Spre deosebire de ceea ce-şi imagina Andrei Ionescu, Ghighina resimţise ca pe o supremă umilire atingerea la care o forţase falsul prinţ cu unghii vopsite. Niciodată nu-şi închipuise că un bărbat, oricât de josnic ar fi el, ar face aşa ceva. Mai curând îşi imaginase brutalităţile directe asupra ei, decât modul pervers în care el îi împinsese mâna peste catifeaua pantalonilor. O umpluse de suferinţă. Se simţea terfelită, călcată în picioare, folosită public. Nu se ştie de ce, Andrei Ionescu era de părere că o femeie cade moleşită după ce este obligată să pipăie trompa masculului. Ea îşi dă ochii peste cap, deschide buzele şi e dispusă să primească până la refuz.

În realitatea istorică a anului 1460, Ghighina reacţionase violent. De îndată ce simţise penisul sub degete, îl împinsese prompt pe prinţul Mihnea şi-i arsese o palmă. Apoi începuse lupta. El o îmbrâncise până în mijlocul camerei, îi apucase rochia dantelată de la decolteu şi-o rupsese până la mijloc. Ea îi muşcase fără milă mâna şi ţipase după ajutor. Atunci o doborâse cu un pumn şi, pentru că voia să fie sigur de victorie, se aruncase asupra ei şi-i apucase gâtul cu o singură palmă. În acest moment de viaţă şi de moarte, Talpă intrase val-vârtej slobozind cuvintele în şoaptă înaltă: *Măria ta, măria ta! Am terminat treaba*. În uşa salonului încremenise fără vorbă.

Mihnea s-a ridicat cu lehamite şi, după ce o privise ironic şi dispreţuitor pe fata rămasă pe podea, i-a poruncit scurt:

— Să nu te mişti de-aici. Altfel vei fi moartă, înţelegi? Moartă şi îngropată!

Apoi plecase însoţit de servitor spre pivniţa în care îl aştepta minunea: omul cu puteri de zmeu,

prins ieri în Târgovişte, adormit cu buruieni şi adus acum la Şotânga. Pampu-Zogru nu-i făcuse însă cine ştie ce impresie, aşa că amânase probarea lui. Voia să-l pună să ridice buştenii rămaşi în mijlocul curţii încă din toamnă. Şi pe urmă... avea planuri. Dar tocmai când ieşea din pivniţă o văzu pe Ghighina alergând pe aleea grădinii şi începu să urle şi să dea ordine:

— Hoaţa! Prindeţi hoaţa! Să vină gărzile şi s-o ducem în cetate!

Doi servitori se iviră pe lângă tufele de răsură. Fata, şi mai speriată, o luă spre grajduri, unde dădu peste Ioniţă. Acesta tocmai înhămase caii la o trăsurică veche pe care o luau de câteva seri, fără ştirea stăpânului, el şi Talpă, ca să ajungă pe la petreceri, în Târgovişte. Prea uluit, argatul se dădu în lături, iar Ghighina, dintr-o săritură, fu pe capra trăsurii.

Zogru, abia ieşit din pivniţă, căscă ochii spre silueta fetei şi-o luă în urma ei. Însă, de cum auzi strigătele servitorilor, se întoarse. Erau câţiva, înarmaţi cu securi şi bâte, iar din spate venea un călăreţ. Cineva striga să-i iasă în faţă. Şi atunci se hotărî: din câţiva paşi ajunse trăsura şi urcă lângă fată, luându-i frâiele. Pentru Ghighina venirea lui Pampu era ca un ajutor divin şi, pentru că acesta îi făcu semn să treacă în cupeu, trase la o parte perdeaua groasă, de cânepă, şi trecu pe bancheta din spatele vizitiului.

Zogru, cu hainele dungate de rugina lanţului şi părul răscolit în toate părţile, stătea în picioare îndrumând caii spre poartă. Dar poarta era păzită de câţiva bărbaţi pregătiţi să sară la hamuri din părţi. Zogru se aruncă în faţă, aterizând înaintea cailor, pe care îi opri scurt, ridicând braţul spre ei. Apoi înşfăcă în fiecare mână câte un ins, măturând cu fiecare, în stânga şi în dreapta, făcând loc destul cât să elibereze ieşirea. Deschise poarta şi se aruncă pe capra trăsurii. Drumul era pietruit şi

destul de larg, iar când ajunse aproape de pădure se auziră în spate tropote de cai.

Pădurea părea pustie, iar zgomotele urmăritorilor se distingeau ca nişte pietre aruncate în lac. Îşi dădea seama că vor fi ajunşi din urmă în curând, dar nu-şi făcea probleme. Se gândea doar cum s-o ferească pe fată. Îi era milă de ea şi totodată se simţea solidar cu suferinţa ei. Bănuia ce i se întâmplase, deşi nu-şi închipuia ce căutase ea acolo. Adică trăia nelămurirea generală a bărbaţilor când aud despre nenorocirile femeilor. Cu aceste gânduri în minte, se opri în mijlocul drumului.

Îi spuse Ghighinei să rămână în trăsură oricear fi. Apoi înaintă spre călăreţii care acum se vedeau venind. Era o ceată de şase-şapte inşi. În fruntea grupului stătea însuşi Mihnea, iar alături, Talpă. Zogru privea cu mâinile pe lângă corp, ca un ţăran ieşit la corvoadă, aşteptând poruncile. În câteva clipe îl înconjurară. Erau oamenii de pază ai prinţului. Stăteau pe cai, cu suliţele îndreptate spre el şi cu spadele ridicate.

— Ai plecat cam fără să spui la revedere, îi reproşă Mihnea. Ai avut şi ajutoare, nimic de zis!

Zogru îşi lăsase capul pe spate, încercând să exerseze înălţarea spiralată pe care tocmai o învăţase de la glole. Şi pe când prinţul îi spunea blând „Nu ţi-am spus că eşti al meu?“ Zogru ţâşni în înaltul pădurii, luându-l cu sine şi pe prinţ, pe care îl agăţă de un ciot al unui stejar. Apoi coborî asupra unui călăreţ şi, pentru că îşi amintise de capul zdrobit al unuia dintre fraţii Futacu, îl privi câteva clipe şi-abia după aceea îl învârti de două-trei ori, cu cal cu tot, cum ai învârti o roată. Totul se petrecu în mare viteză şi de aceea, când calul ameţit ţâşni printre copaci, încă doi călăreţi porniră derutaţi în urma lui. Zogru se uita acum spre ceilalţi trei, care îl priveau şi ei, paralizaţi de frică şi de uimire. Talpă ridicase ochii spre stăpânu-său şi-l văzuse încercând să scape de haina verde,

răsucită în jurul unei crengi. Cum se zvârcolea acolo, în înaltul copacului, părea un gândac mic şi pierdut. Aşa că Talpă lăsă uşurel spada, care şi aşa nu era a lui, aşteptând supus un ordin. Zogru se apropie pe neaşteptate şi-l pălmui năucitor, poate de trei sau patru ori, apoi îi îndreptă puţin calul, lovindu-l peste crupă.

În scurt timp, fiecare dintre servitorii prinţului călărea în câte o direcţie imprecisă, printre copacii groşi ai pădurii şi, cu toate că se simţeau vinovaţi şi umiliţi, niciunul nu se gândea să se întoarcă. Au mers ore bune spre locuri necunoscute până atunci, fără să îndrăznească să se gândească la urmările aventurii.

După ce Zogru şi Ghighina dispărură cu trăsura printre copci, Mihnea reuşi să-şi scoată o mână din mâneca hainei, dar îşi dădu pe loc seama că se afla la o înălţime prea mare ca să sară. Nu putea să se prindă cu niciun chip de vreo ramură, căci ciotul în care stătea agăţat era destul de lung şi depărtat de trunchi. De aceea se bucură sincer când apărură pe cărare tâlharii.

Era o ceată mică de derbedei, foste slugi boiereşti alungate ori urmărite pentru cine ştie ce mic furtişag. Trăiau de azi pe mâine jumulind câte un trecător ori coborând în satele din jur, pe la gospodăriile mai înstărite, pe unde puteau să mai intre prin vreun hambar. Stătuseră ascunşi cât Zogru risipise călăreţii, apoi ieşiseră dintre tufele de lemn-câinesc, încredinţaţi că orice fusese trecuse de multă vreme.

— Haide, urcaţi până aici să-mi daţi o mână de ajutor, că nu va fi degeaba!

Cuvintele sigure şi tonul poruncitor păreau să-i fi convins. Gheară a urcat primul. Nu era un stejar greu de escaladat: avea o scorbură mică pe la jumătatea trunchiului şi cioturi bune de urcat pe ele. Aşa că îl dădură repede jos. Pe când Mihnea le vorbea ca unor slugi care vor fi recompensate,

salvatorii săi începură să-i pipăie hainele şi să-i scotocească buzunarele.

— Nici nu ştiţi ce recompensă bună vă aşteaptă, căci eu sunt prinţul Mihnea de la Curtea Domnească.

Gheară îi luă haina, iar alţi doi tovarăşi de-ai lui îi scoaseră pantalonii.

— Taci, nene, nu-ţi mai bate gura că ştim noi cum e cu recompensele!

— Ce-i în mână nu-i minciună! Aşa că strânge ciocul şi lasă-ne să ne vedem de treabă.

Pe când Mihnea vorbea fără oprire, trecut acum pe tonul împăciuitor, că n-am să vă pedepsesc, gândiţi-vă, băieţi, ce se poate întâmpla dacă vă dau pe mâna lui Dracula, care orişicât e fratele meu, tâlharii îi şi luaseră toate hainele, lăsându-l complet dezbrăcat. Doar un inel cu piatră neagră nu ieşea de pe degetul cel mic. Dar oricum era timp şi pentru el. Luând la căutat buzunarele ascunse, găsiră o punguţă cu doi-trei galbeni şi o batistă de mătase galbenă brodată cu fir roşu, subţire, pe care se vedea clar blazonul Drăculeştilor. În colţul ei era legat un sigiliu domnesc. Speriaţi şi mai ales păţiţi, îşi dădură imediat seama că n-au scăpare. Lui Vlad Dracul i se dusese vestea de om necruţător şi mai ales învinuirea de hoţie era de neşters. Era suficient să strige careva *uite hoţul* că cei asupra cărora erau aruncate vorbele erau imediat traşi în ţeapă. Gheară trecuse nu demult prin cetatea Târgovişteiş şi-şi văzuse un văr. Avea faţa vânătă şi clănţănea uşurel, cu ochii duşi, atârnat într-un par care îi intrase printre picioare şi îi ieşise pe la ceafă.

Aşa că s-au hotărât repede. Au săpat o groapă lângă stejarul de care fusese aninat, unde îl îngropară de viu, cu mâinile legate la spate şi fruntea în pământ. Aveau oroare de crime. Nu omorâseră pe nimeni în viaţa lor, de aceea soluţia li se păru rezonabilă: nimeni nu va şti unde a dispărut Mihnea şi nimeni nu-i va bănui pe ei.

Apoi au alergat tot restul nopţii aceleia, până când au ajuns într-o râpă pe care o ştiau pustie şi-au ars hainele prinţului, oprindu-şi doar galbenii şi cataramele argintate de la cizme.

10

Zogru dădu bice cailor, înaintând prin pădure, când repede, când mai uşor, mai mult ca să se gândească la sine şi la toate prin câte trecuse decât pentru că ar fi avut vreo ţintă. Iar Ghighina adormi. Merseră ceasuri multe, până după miezul nopţii, tot afundându-se în pădure, fără să vadă pe cineva, fără să audă strigăt de fiare.

Pe Zogru îl nemulţumea condiţia de fugar şi îl înfricoşa gândul că ar putea fi consideraţi hoţi într-o cetate în care hoţii erau traşi în ţeapă. Era mai mult frica lui Pampu, decât a lui, dar şi lui îi era groază de orice învinuire i s-ar fi adus. I se rupea sufletul la gândul că a nedreptăţit pe cineva şi de aceea era mulţumit şi cumva mândru de sine că nu-l omorâse pe Mihnea, fără să ştie că acesta murea încet sub pământul pădurii.

Când au ajuns într-un luminiş, de unde se vedea lacul Snagov, Zogru a tras hamurile şi a coborât din trăsură. N-avea idee ce vor face. Era trist fără motiv. Ghighina se trezise şi ea şi privea posomorâtă spre lumina lacului. O ajută să coboare şi-o întrebă ce-or să facă de aici încolo.

— Nici nu ştiu. Dacă mă întorc acasă, Mihnea o să-şi trimită oamenii după mine. Cred că deja i-a spus tatălui meu... cine ştie ce i-o fi spus.

Ar fi vrut s-o lase pe fată la mânăstire şi să plece mai departe, dar sufletul lui Pampu tremura, înfiorat de gândul că ar putea să păţească ceva.

Era un sfârşit de noapte luminos şi se lăsase frigul. Stăteau faţă în faţă şi arătau ca după război: Zogru cu hainele murdare de rugină şi cu privirea gravă a unui om aflat la capătul vieţii, iar Ghighina – cu rochia sfâşiată şi părul despletit.

Îi era milă de ea şi-ar fi vrut s-o ocrotească, dar se simţea neputincios şi leşinat. Stăteau lângă

trăsură şi se priveau în tăcere. În mijlocul lacului se vedea mânăstirea, cu stâlpii porţii luminaţi.

Apoi el a căzut grămadă pe pământul uscat şi rece al nopţii de primăvară.

Ghighina l-a privit câteva clipe şi s-a aplecat deasupra lui. Pampu pironise ochii pe bolta cerului. Nu respira, părea inert. Fata s-a dat un pas înapoi, mai întâi înfricoşată de posibilitatea morţii, apoi îngrozită de valul luminos de ceaţă care purta pe el întipărit chipul lui Pampu.

Pentru Zogru lucrurile au fost şi mai surprinzătoare. Căzuse pe pământul împietrit ca şi când ar fi alunecat într-o prăpastie. Era vlăguit şi în acelaşi timp învins de o scârbă grea. Ar fi vrut să fugă, dar i se rupea sufletul de Pampu, pe care îl simţea pierdut pentru totdeauna. Când a început să iasă în aerul dimineţii de mai, i se părea că e învăluit într-o pastă groasă şi fierbinte, eliberat şi gol, vlăguit şi uşor. Nu ştia atunci, dar a aflat cu trecerea timpului că arăta ca o gelatină transparentă şi întinsă, ca o peltea verde-argintată, în care se păstra încă faţa tristă a lui Pampu. Stătea întipărit pe limba lăbărţată şi gelatinoasă chipul lui, mare, parcă mai dilatat decât în realitate, conturat clar, ca-ntr-un tablou de Goya. Se simţea ca o pânză groasă şi unduitoare, care se ridica lent, plutind deasupra corpului nemişcat, răstignit pe pământul lustruit al drumului.

Mai întâi l-a cuprins o jale imensă. Pampu zăcea mort, iar Zogru se simţea vinovat şi incapabil să-şi repare vina. Era fratele lui, era leagănul din care văzuse lumea, iar el – ucigaşul care îi supsese vlaga şi îi risipise viaţa. Nimic din ce-a mai trăit după aceea nu s-a mai putut compara cu legătura aceasta fierbinte şi nimeni nu i-a mai arătat faţa vieţii aşa cum i-o arătase Pampu. Era fratele, era el însuşi, ucis înainte de a-şi fi trăit viaţa. Se născuse în marginea Comoştenilor, pe când se numea Coteni, crescuse din mila

spătarului, muncise din greu, iubise puţin şi primise cu uluire intrarea lui Zogru în sângele lui.

În timp ce Zogru fâlfâia deasupra cadavrului, Ghighina privea şi ea îngrozită vălul uriaş ca o frunză plutitoare, cu faţa lui Pampu mişcându-se prinsă într-o picătură uriaşă de ulei verzui. Nu mai văzuse pe nimeni murind şi nu ştia dacă să se apropie de corpul căzut în mijlocul drumului ori dacă să aştepte până ce chipul moale şi umed s-ar fi evaporat.

Nu-i fu cu adevărat frică, până ce limba transparentă nu se îndreptă spre ea. Plutea încet cu faţa lui Pampu contorsionată de durere, iar Ghighina o simţi ca pe-o ameninţare.

Se urni greu, apoi, din ce în ce mai uşor, fugi spre lac.

În lumina dimineţii, mânăstirea strălucea în mijlocul apei, albă, cu focurile arzând încă pe zidurile înalte. Podul, care mergea de la mal până în buza insulei, nu părea foarte lung, cel puţin nu din locul în care privea Ghighina. O luă într-un suflet spre el, tropăind pe podelele de stejar, legate bine cu funii din păr de capră. Era un pod suspendat care se legăna deasupra apei. Apoi podul devenise fără sfârşit.

Zogru plutea lent, mult prea lent, în urma fetei. Ar fi vrut s-o oprească, să-i spună ceva, dar nu putea decât să alerge după ea, împins de o forţă neştiută. Ghighina fugea cu sufletul la gură, i se păruse lui Zogru, aşa că, din câţiva paşi, era ajunsă în poarta mănăstirii. Acum bătea nebuneşte, iar Zogru o vedea de departe, ca pe o siluetă mică şi agitată, izbind cu pumnii poarta mânăstirii, ţipând şi trăgând din când în când de şnurul gros al tălăngii. De jur împrejurul lacului se ridicau înfrunziţi copacii, iar printre coroanele lor se vedea cerul ceţos al dimineţii. Pe mal, la piciorul podului, între doi stejari tineri, stătea Talpă. Era încremenit, cu buzele albite şi ochii holbaţi. Se ţinea în şaua calului, fără să-şi simtă picioarele, cu

privirea cusută de chipul lăţit şi presat, de fâşia untoasă şi transparentă care era Zogru.

Aluneca unduindu-se, ca o eşarfă purtată de vânt, înregistrând cu nepăsare lumea de dedesubtul său. Erau toate cum le ştia şi din toate acestea se simţea exclus. Îl văzuse pe Talpă înlemnit, iar în adâncul lacului vedea un somn uriaş adormit la adăpostul unei pietre, în mâlul pufos. Îl văzu apoi pe Hrisofan, mutul, alergând cu paşi mărunţei spre chilia părintelui Damaschin, apoi împreună cu acesta, fugind spre poarta mare. Din urma lor veneau alţi doi călugări mai tineri, cu un felinar cu feştilă şi ceară.

Unul dintre călugării cei tineri a urcat grijuliu pe scara porţii până la ferestruică, de unde, văzând-o pe fată, i-a făcut semn să spună mai tare. Ea vorbea repede şi i se pusese un nod în gât:

— Părinte, părinte, sunt fata spătarului Gongea din Coteni şi sunt urmărită, uită-te acolo, da, acolo, deasupra, cum fâlfâie ce-o fi aia peste podul mânăstirii!

Călugărul încremeni şi el cu ochii la mişcarea alb-întunecată, fără să-şi dea seama ce este, apoi ea întări repede că e fată de boier şi cere găzduire de-o noapte, până ce vine tătâne-său s-o ia. Părintele Damaschin îi făcu semn mutului să deschidă poarta mare de platan. Ghighina s-a strecurat înăuntru, tocmai când Zogru ajunsese lângă ea.

Spre surprinderea lui, poarta s-a închis chiar când să treacă pragul. Iar ceea ce i s-a întâmplat atunci a fost cu totul imprevizibil. Zogru a atins lemnul neted iar acesta l-a sorbit dintr-o singură suflare. În mai puţin de o zecime de secundă, s-a trezit prins de poarta uriaşă, făcut afiş, lipit de lemnul care îi sugea puterile şi viaţa. Îşi simţea corpul ca şi când ar mai fi fost corpul lui Pampu, înţepat de mii ce ace, tras în fibra lemnului şi imobilizat. Vedea în continuare podul, pădurea şi pe Talpă, încremenit între copaci. Era prizonier în

uşa mânăstirii, pedepsit pentru moartea lui Pampu.
Condamnat la moarte lentă.

11

Amintirea aceasta îi usucă mintea. A fost ca o pedeapsă care chiar şi acum, când îşi aduce aminte, i se mai pare fără sfârşit. Tocmai lui, care a trecut peste strânsoarea timpului fără să se uite în urmă, perioada din uşă i-a mâncat sufletul şi speranţele. Simţea cum i se scurge viaţa fără să se fi folosit de ea. Deşi n-a stat mai mult de 50 de ani. Dar au fost nişte ani groaznici. Şi-a mai pierdut încă pe-atât ca să afle ce i se întâmplase. Iar într-o altă noapte de mai a descoperit că doar lemnul platanului are putere asupra lui şi îi poate suge viaţa.

Atunci însă, la primul contact, fusese crunt. Avea impresia că a murit odată cu Pampu. Privea invariabil lacul, pădurea, cerul şi lumea bulucită în faţa porţilor mânăstireşti, pe care apăruse din senin icoana făcătoare de minuni.

În primele zile, imediat după ce un călugăr tânăr dăduse cu ochii de Zogru, ţinuseră slujbe şi sfinţiseră poarta albicioasă în carnea căreia părea întipărită silueta strălucitoare a lui Pampu, înconjurată de un halo verzui, de o lumină stinsă şi iradiantă. Figura lui, uşor mirată, uşor nedumerită, semăna cu a unui om luat prin surprindere. Un om care părea să se uite peste umăr. Îşi ţinea mâinile pe lângă trup, cu palmele întinse, cum încercase să împingă sugativa lemnului. Hainele albe, murdare şi mototolite păreau acum un singur veşmânt, care se răsucea pe corpul întors puţin spre stânga.

Apoi a început pelerinajul. Se dusese repede vestea despre icoana miraculoasă şi oamenii au început să vină, mai întâi în cete mici, apoi în convoaie interminabile. Veneau din satele vecine, de la Târgovişte ori chiar din cetăţile Transilvaniei. Erau oameni de toate soiurile, care, de cum

ajungeau, cădeau în genunchi în faţa lui, cerând îndurare, sănătate şi viaţă lungă, privindu-l cu o veneraţie totală. Călugării au ridicat cu timpul un altar pentru flori, pe care ardeau continuu lumânări din ceară curată. Iar în dreapta porţii l-au îngropat pe Pampu, făcându-i mormânt înalt, pecetluit cu piatră, pe care i-au săpat numele.

Ghighina povestise despre moartea lui Pampu, apoi un bărbat bătuse în poarta mânăstirii, ca să anunţe că e un om mort pe malul lacului. Din aproape în aproape călugării au descoperit că pe uşa mânăstirii lor era zugrăvit portretul lui Pampu, cu părul negru, cu faţa senină şi buzele pregătite să vorbească. Până şi opincile erau aceleaşi, legate cu şnururi colorate.

La început, părintele Damaschin a spus că spiritul de om curat al lui Pampu se ridicase până la oameni prin voinţa lui Isus. Apoi, oamenii începură să creadă că însuşi Mântuitorul se afla coborât în fiinţa plăpândă de om, venit să mai moară şi să mai învieze o dată.

Pentru Ghighina, Pampu era Duhul Sfânt pe care nu-l cunoscuse. Ea uitase necazurile şi frica de a se întoarce acasă şi trimisese vorbă spătarului, care înhămase caii la trăsură şi venise la mânăstire împreună cu primii pelerini. Îngenunchease şi el smerit şi uluit în faţa icoanei, rugându-se de iertare, copleşit de gândul că nu-L cunoscuse. Se gândea acum la Pampu ca la un sfânt faţă de care se simţea vinovat de moarte. Vinovat ca faţă de un fiu abandonat.

Apoi a luat-o pe Ghighina acasă, iar prin iarna lui ’61, când Dracula l-a chemat la arme, a măritat-o cu Maşcatu.

Spătarul Gongea a murit la Giurgiu, în timp ce sute de glasuri strigau *kazâclu-kazâclu*, fără să-şi mai vadă fiica vreodată.

Pentru Ghighina măritişul a însemnat o schimbare radicală. Devenise stăpâna conacului şi, cum ştia să poruncească, nimeni nu-i ieşea din

cuvânt, nici măcar Maşcatu însuşi, care după însurătoare se îmblânzise ca un mâţ alintat. Şi cum Ghighina fusese în preajma icoanei făcătoare de minuni, lumea o privea şi pe ea ca pe o fiinţă sfinţită ori aflată sub aripa dumnezeirii. Toată curtea de la Coteni făcea pelerinaj la Snagov în Săptămâna Mare, iar Ghighina cădea în faţa icoanei plângând în hohote ori de câte ori vedea chipul lui Pampu, care îi aducea în minte noaptea de mai, fuga, frica, dar şi parfumul unei aventuri care îi schimbase viaţa.

Veneau des şi cunoscuţi şi necunoscuţi, oameni care credeau în puterea icoanei sau doar curioşi de povestea care se întinsese din sat în sat.

Chiar în prima săptămână a venit şi Tenica, sfioasă, uluită, privind icoana de la distanţă, printre capetele plecate ale celorlalţi. Zogru îi vedea basmaua albă, încercuită de trei rânduri de flori, cusute cu aţă roşie, ochii topiţi şi dinţii ieşiţi în aerul cald, de început de vară. Şi dintr-odată s-a simţit singur, părăsit la marginea lumii. Îi venea să plângă şi, în loc să simtă lacrima fierbinte pe obraz, simţea doar cum i se spărgeau o mie de sticle în fundul gâtului. Tenica a mai venit de câteva ori şi a plâns în genunchi în faţa icoanei, apoi ani buni n-a mai văzut-o. Şi a venit din nou cu doi copii care aveau ochii ei. Nu era prea bătrână, dar părea sfârşită şi Zogru a ştiut că n-o s-o mai vadă, şi-aşa a şi fost, că n-a mai venit după aceea.

Numai Ioniţă întârzia să apară. Îi rămăseseră în grijă treburile curţii, mai întâi ca om de încredere al vătafului şi apoi ca înlocuitor al lui. Chiar în primul an a venit ca să vadă icoana şi, cutremurat de figura lui Pampu, se îndepărtă în mare grabă, hotărât să nu mai vină câte zile o avea. Dar într-o zi de august, bătrân şi obosit de viaţă, a coborât din trăsura conacului, sprijinit de doi băieţi palizi şi buboşi, care erau fiii lui. Apoi a îngenuncheat în faţa icoanei şi a izbucnit într-un plâns greu, gâlgâit în fundul gâtului. Pe nas îi ieşea

un firicel de abur mov. Zogru îl privea din strânsoarea lemnului, el însuşi resemnat de cât stătuse întemniţat în poarta de platan. Apoi l-a invadat un sentiment de milă, cald şi risipit în toată fiinţa. Ioniţă era un bătrânel cu câteva fire albe în barbă, cu obrazul rozuliu, denivelat de urmele bubelor. Ochii micşoraţi de vârstă purtau o privire obidită, de om învins. Se ruga în ţărâna drumului ca Dumnezeu să-i ierte păcatul cel mare şi ascuns, pe care nu putuse să-l povestească nimănui – vânzarea lui Pampu: drumul prin livada de pruni, ospăţul din curţile lui Mihnea şi pe urmă seara în care îl dusese, legat şi adormit, la Şotânga, în pivniţă. Se ruga tremurător, ţinut dintr-o parte şi din alta de Petru şi Ion, care şi ei aveau să mai vină câţiva ani buni la poarta mânăstirii, să se închine ori să-şi aducă aminte, iar pe urmă, după ce Mânăstirea Snagov a ars, să povestească fiilor lor, între care unul, mai lunatic, tot Ioniţă, a ridicat o biserică în Coteni, după ce satul primise numele de Comoşteni, prin dania Nălbicăi, la 1520, zugrăvind el însuşi pe toţi pereţii chipul lui Pampu, aşa cum i-l descriseseră tatăl şi bunicul său şi alţi oameni care îl prinseseră în viaţă. Acest Ioniţă, zis Zugravu, a avut o fiică, Maria lui Ioniţă, care a avut trei fii, şi fiecare a avut alţi fii, care au murit la casele lor, lăsând în urmă copii buni, între care unul, Gheorghe al Mariei lui Ioniţă, se dovedise meşter în mânuirea cuţitului. Pleca noaptea şi ridica în numele domniei pe oricine ar fi fost, îl ducea pe sus într-o mânăstire, chiar la Snagov, uneori, şi îi tăia beregata. I se spunea Măcelaru. Pe vremea lui Grigore Ghica făcuse avere bună nu doar din recompensele domneşti, ci şi din jafurile uşoare de la casele condamnaţilor, pe care el îi considera mai mult nişte clienţi. Îi plăcea slujba lui şi, mai târziu, după ce a avut un fiu, i-a deschis şi acestuia drumul spre casele cele mari în care trăiau duşmanii scaunului voievodal. Însă fiul său, Constantin, era mai mult îndreptat spre petreceri.

Abia unul dintre nepoţi, tot un Ioniţă, a dus mai departe fala familiei. Nu atât prin fapte de arme, cât prin felul său de a se face util. Acestuia i s-a spus Eliberatoru. El l-a ajutat pe Stroe Leurdeanu să fugă din Mânăstirea Snagov, unde fusese călugărit cu forţa în timpul domniei lui Antonie din Popeşti. Era o noapte cu lună albă când au trecut podul, de curând reparat, spre stejarii bătrâni care se aflau acolo încă de pe vremea în care, dintre trunchiurile lor tinere, Talpă privea îngheţat spre umbra care aluneca alene peste luciul lacului. Ioniţă şi Stroe au mers pe potecile ştiute până în locul în care murise Pampu, unde îi aşteptau oamenii de încredere ai lui Ioniţă, împreună cu tot ce trebuia pentru drum: cai iuţi, merinde şi pături groase. Îl petrecuse pe Stroe până aproape de Sibiu, printre culmile drepte care străjuiesc şi astăzi valea Oltului. Apoi Stroe Leurdeanu a dispărut şi nimeni n-a mai ştiut nimic de el, nici măcar Ioniţă, care, îmbogăţit cu ce-i dăduse mama lui Stroe şi Ivaşcu Băleanu, şi-a ridicat o casă mare la Bucureşti, într-un loc ferit. Copiii lui şi-au făcut şi ei casele lor, şi copii şi nepoţi, toţi aşezaţi în mahalaua părintească. Iar un nepot, pe nume Preda lui Ioniţă, s-a ridicat şi el în istorie, fiind spânzurat pe nedrept ori pentru păcatele strămoşilor şi vreo sută de ani toţi urmaşii lui au dus mai departe numele pedepsei, până când un Ioniţă Spânzuratu a reuşit să scape de acest nume, pe la 1730, devenind Ionaşcu, logofătul. Din acest punct al istoriei s-au tot născut şi-au tot murit Răducanu Ionaşcu, Iancu Ionaşcu, Stanca, Smaranda şi Saveta, născute Ionaşcu şi tot aşa, până într-o zi: pe 14 iunie 1827, când Ion Vlad Pădureţu, fiul Mariei Ionaşcu, şi-a înscris numele pe actul de proprietate, devenind Ion Ionescu. De aici încolo începe istoria Ioneştilor, ajunsă până la Andrei Ionescu, pe care Zogru îl aşteaptă acum, încercând să-şi învingă resentimentele şi înmuindu-se la gândul că în el zace sângele lui Ioniţă Bubosu, pe

care l-a văzut ultima oară pe la 1500, sprijinit de cei doi băieţi, bătrân şi obosit, rugându-se şi plângând în faţa porţii în care Zogru era pe atunci prizonier fără speranţă.

12

Întâlnirea cu Ioniţă a fost ca o revedere a unui frate. Îi părea rău că nu poate să-l urască. Se uita la el, iar noua lui faţă de bătrân osândit l-a înfiorat pe loc. A fost prima oară când s-a gândit la propria lui înfăţişare şi când l-a ajuns teroarea îmbătrânirii. Îi examina şi pe ceilalţi ori de câte ori veneau să se roage. Dar pe aceştia îi întâlnea des. În schimb, pe Ioniţă nu-l văzuse din noaptea de mai a anului 1460. Deşi se gândise la el. De fapt, băiatul enervant şi în permanenţă înroşit de emoţii îi era cea mai apropiată fiinţă încă în viaţă. Mai mult chiar, şi după moartea acestuia, ori de câte ori întâlnea sângele lui strecurat în urmaşi, simţea o strângere de inimă, un fior de recunoaştere şi de vagă fericire ca în faţa unui frate regăsit. Dar atunci, în poarta Mânăstirii Snagov, simţise pentru prima oară această legătură. Îl considera vinovat, ştia că e un ticălos, însă suferinţa lui, lacrimile, cuvintele venite parcă dintr-o altă existenţă, parfumată şi inaccesibilă, l-au făcut pe Zogru să se simtă la fel de nefericit ca Ioniţă, înrudit cu nefericirea lui şi cumva bucuros că are loc în mintea şi în sufletul acestui om.

Nu l-a cunoscut în timpul vieţii, e-adevărat, dar tot aşa este că l-a cunoscut prin toţi ceilalţi pe care i-a lăsat în urma lui. În primul rând, prin Ioniţă Zugravu, când s-a întors într-o zi de august la Coteni, puţin înainte ca satul să-şi schimbe numele.

Era în 1520 şi se târa încet pe marginea drumului, gândindu-se la drumul din 1460, când se întâlnise cu Pampu. Era epuizat şi deznădăjduit aşa cum este omul care ştie dinainte ce-o să i se-ntâmple. Cum l-a văzut pe Ioniţă şi-a dat seama că trebuie să fie un urmaş al celuilalt Ioniţă. Era puţin

mai zvelt, dar tot aşa de pregătit pentru orice. Primul Ioniţă era un ins arogant. Dar Zogru nu ştiuse niciodată ce e dincolo de siguranţa lui sfidătoare, până să-l cunoască pe Zugrav. Acesta privea drept în faţă, cântărind cu neruşinare drumul, soarele şi lumea. Iar faţa asta de dispreţ, cu buza de sus aninată în miezul obrazului, îl enervase pe loc, aducându-i în minte faţa primului Ioniţă şi drumul prin livada de pruni, amabilitatea şi pe urmă trădarea. Aşa că s-a hotărât pe loc şi, dintr-o singură săritură, a şi intrat în vena umflată de sângele vijelios.

Săptămânile pe care le-a petrecut în Ioniţă Zugravu îl făcuseră să înţeleagă că, dincolo de impertinenţa afişată, exista un suflet speriat de moarte ca nu cumva să rămână în afara faptelor lumii. Ioniţă voia să iasă în faţă, să fie remarcat, să joace rolul principal. Nu era un om rău. Nici el, nici ceilalţi urmaşi, pe care i-a întâlnit după aceea. Ba chiar era în stare să-şi piardă veselia pentru necazul altuia. Şi acesta, şi fiii lui, şi chiar şi Gheorghe al Mariei lui Ioniţă, Măcelaru, aveau un mod particular de a se întrista de nefericirea altuia. Erau gata să-l vândă şi pe urmă să plângă zece zile. Remuşcarea îndelungată îi făcea să nu semene cu alţii. Iar aceasta era una din acele trăsături care îl intimidau pe Zogru. Nici pe nefericitul de Andrei Ionescu, prigonitorul lui, nu putea să-l urască definitiv. Se uita la el şi-i vedea pe toţi ceilalţi şi, mai ales, le vedea sufletul mototolit de durerea altcuiva şi-i trecea cheful să mai dea cu el de pământ, cum ar fi vrut iniţial.

Aşa s-a întâmplat şi cu Zugravu. Imediat ce a intrat în sângele lui, l-au invadat teama şi emoţia unui om care, deşi zâmbea în colţul gurii, se gândea cu jale la durerea unui unchi care trăgea să moară, pentru că îl muşcase un şarpe. Cu greu a ieşit de sub tensiunea trăirilor lui şi mai greu a putut să-i întoarcă mintea şi sufletul spre alte lucruri. Ioniţă Zugravu şi mulţi alţi urmaşi ai lui se

gândeau continuu la cum ar fi dacă ar fi să fie. Erau zănatici şi prinşi într-un păienjeniş de dorinţe care luau formă doar în închipuirea lor. De exemplu, Ioniţă Zugravu se gândea să facă o biserică. Avea casă şi ceva pământ, lăsat de tatăl lui, vătaf de curte la fostul conac al spătarului, care atunci, la 1520, rămăsese în grija unei nepoate de-a lui Maşcatu, morţi şi el, şi Ghighina fără să fi avut copii. Ioniţă avea ceva pământ, iar dacă l-ar fi vândut, ar fi putut să ridice o biserică. Dar aceasta însemna să-şi lase urmaşii fără nimic. Ori să nu aibă urmaşi. Dilema aceasta plutea prin creierul lui când l-a cunoscut Zogru, care îi ştia toate gândurile şi-i simţea toate durerile cu uimire şi compătimire, dar şi cu un fel de interes, ca atunci când îţi pare rău de unul şi te gândeşti că, la urma urmelor, îţi faci un capriciu ajutându-l.

Prin Zugrav a cunoscut-o şi pe Nălbica. Era o femeie retrasă, care zâmbea cu grijă şi răspundea tot aşa la întrebările amabile ale lumii: „*Ce să fac, stau aici pe scări*“ ori „*cos o haină*“ ori „*fac aia şi aia*“. Niciodată nu mulţumea de întrebare şi nici nu lungea vorba. Nălbica moştenise averea spătarului în urmă cu 10 ani şi nu făcuse nimic special de atunci. Stătea în casă şi se bucura de confort. Nu se măritase, nu părea să se gândească la măritiş. Stătuse la mânăstire până în ziua moştenirii. Apoi venise la Coteni şi refuzase categoric să-l vadă pe un boiernaş din Daneţi care îşi trimisese neamurile în peţit. Era însingurată şi se gândea cu frică la Dumnezeu. Asta nu înseamnă că nu-şi dorea să plece în lume, să vadă Târgovişteа ori să-şi cumpere rochii frumoase. Însă nu era nimeni care s-o încurajeze ori care s-o îndrume. Ca şi unchiul ei, Maşcatu, şi ea era o fiinţă aflată în aşteptare.

Pe această femeie a pus ochii Zogru, de dragul lui Ioniţă Zugravu.

A ţâşnit într-o zi din trupul lui neliniştit şi zvârcolitor, direct spre gâtul ofilit al Nălbicăi.

Şi pe urmă a început s-o chinuiască. Se scula cu noaptea-n cap şi alerga până la pădure. Râdea singură în mijlocul curţii pline de argaţi ori cânta de răsuna casa cine ştie ce romanţă deşucheată. Aşa că i s-a dus repede numele de nebună. De aceea nimeni nu s-a mirat când Nălbica a hotărât să se întoarcă la mânăstire, renunţând la toată averea. A dat pământurile locuitorilor din Coteni, să le stăpânească în comun. Satul s-a şi numit de atunci Comoşteni, după numele comoştenitorilor. Iar banii, casa şi alte acareturi le-a primit Ioniţă Zugravu, ca să ridice o biserică în locul celei vechi şi şubrezite. Doar conacul de la Bucureşti a rămas pe numele Nălbicăi, sub cuvânt că îl va face danie unei mânăstiri.

Pe urmă, Zogru a privit de departe, ba dintr-un corp de femeie, ba prin ochii leneşi ai unui bătrân, cum se ridica biserica şi cum Ioniţă picta pereţii albi cu scene pioase, scoase din mintea lui ori din ce văzuse prin alte biserici.

Obsesia cea mare a lui Ioniţă Zugravu era să picteze chipul lui Pampu, despre care doar auzise. Ştia de la oricine din sat că fusese argat de curte, dar că la un moment dat intrase Duhul Sfânt în el. Mai ştia şi că murise la porţile Mânăstirii Snagov, unde apăruse din senin o icoană făcătoare de minuni, care avea chipul lui Pampu. Dar nu apucase s-o vadă, căci arsese pe când el avea doar 10 ani.

Zogru a stat prin preajmă toată perioada cât s-a ridicat biserica. Ba se cuibărea într-un om care văzuse icoana de la Snagov, ba venea ca unul care auzise de minunea pe care o picta Ioniţă, vrând să se încredinţeze cu ochii lui. Şi de fiecare dată dădea informaţii, îl îndemna pe Zugrav să schimbe ori să facă aia şi aia, până ce faţa lui Pampu începu să se desprindă, ca dintr-o oglindă, să aibă viaţa şi forţa ei, într-o singură imagine, venită de la capătul lumii. În stânga altarului pictase o scenă care îl impresionase atunci şi care îl mai mişcă şi acum,

ori de câte ori ajunge la Comoşteni, unde se ridică încă printre coroanele stufoase de tei bisericuţa albă, făcută în anul 1520, pe banii lăsaţi de Nălbica şi prin munca lui Ioniţă Zugravu. E o scenă vie şi care atrage atenţia imediat: Pampu, cu privirea lui îngăduitoare, îmbrăcat în haină albastră, ca în pielea solzoasă a unui peşte, se uită spre cerul alburiu, din care coboară o faţă înaripată, un fel de vulpe-de-mare cu ochi alungiţi şi urechi moi, transparente, de un verde veşted. Pampu are o mână ridicată, ca şi când s-ar aştepta să-i cadă în palmă pala uriaşă şi plutitoare. E bine prins: e cald şi primitor şi atât de intim legat de Zogru, care nici nu mai ştie dacă şi-l aduce aminte pe Pampu din realitatea celor 40 de zile ori din pictura aceasta luminată prin fereastra îngustă şi înaltă a bisericii din Comoşteni.

Nu e lipit doar de imaginea lui Pampu, ci şi de clipele pe care le-a trăit alături de Zugrav, holbându-se la zidul care prindea viaţă, şi mai simte încă oboseala din capul pieptului lui Anton şi lacrimile de neoprit care curgeau din colţul ochilor Făniţei ori agonia care l-a doborât pe când era Barbu Cocoşatu, mort în faţa picturii lui Ioniţă Zugravu, după ce se apucase să povestească despre cum se uita Pampu când privea cerul şi era vesel. Şi în timp ce se înălţa din cadavrul Cocoşatului, văzuse pe buzele lui Ioniţă Zugravu ieşind un val violet de căldură, ca o boare în miezul verii.

Este inexplicabil cum îşi aminteşte toate amănuntele, mai repede decât ce-a trăit ieri ori alaltăieri. Şi mai şi este sentimentul pregnant şi viu că a pictat cu mâinile lui portretul lui Pampu. Se vede adeseori ca o bătrână subţire şi scundă, cu capul înfăşurat în pânză albă şi cu faţa pământie. Stătea cu ochii aninaţi de perete, cu capetele basmalei ca două urechi iepureşti, crescute la ceafă, şi vorbea fără oprire:

— N-aş putea să mai spun cum am ajuns în pădure. Se lăsase ceaţa dimineţii, eram tânără şi nu

ştiam de oboseală când am ajuns la malul lacului şi l-am văzut condus de Sfântul Duh: era ca o plăcintă uriaşă, ca o picătură turtită de apă, cu două urechi alungite şi coadă subţire. Plutea deasupra lui, şi-l chema în Împărăţia Cerurilor.

Îşi aduce aminte cuvintele acestei bătrâne şi simte încordarea lui Ioniţă Zugravu, îi vede ochii înrouraţi şi-aude încă întrebările:

— Ce culoare avea duhul ăsta?

— Nu ţi-am spus? Era aşa, ca apa. Ca apa verzuie, de baltă.

— Şi Pampu ce făcea?

— Ce să facă, săracul, nu mai zicea nimic. Era căzut în pulberea drumului.

— Ei, păi, deja l-am făcut în picioare, cu ochii ridicaţi spre cer.

— E mai bine, mult mai bine aşa, cum mi-l şi amintesc, zicea Făniţa cu mintea lui Zogru, legănându-şi uşor urechile albe, de cârpă subţire.

Din perioada aceea, pe ea şi-o aduce cel mai bine aminte, mai ales pentru cele două lucruri: aventura din pădure şi inelul.

Mergea repede, cu paşi mici, ca un ieduţ care ţopăie, iar lui Zogru mersul ăsta încă îi mai este întipărit în suflet. Venea de la biserica lui Ioniţă Zugravu prin pădurea din marginea Comoşteniului, care fusese şi prima dintre imaginile pe care le înregistrase când ieşise întâia oară din miezul pământului. Şi acum mai simte fiorul pe care îl simţise când Făniţa s-a oprit lângă balta din care Pampu aduna lintiţă cu 60 de ani în urmă. Dar nu fiindcă l-ar fi cutremurat amintirile, ci pentru că ea era tulburată şi-l sugruma cu emoţia ei. Se oprise şi era neliniştită şi tremurătoare ca oricare fiinţă care îşi aşteaptă împlinirea, oricare ar fi ea. S-a uitat în apă şi şi-a umezit faţa neagră, însemnată cu şanţurile albe ale ridurilor bătrâne. Avea pe atunci aproape 70 de ani, iar în ochii ei căprui licărea viaţa ca la orişicare vârstă. S-a şters pe faţă cu o frunză mare de floarea-pâinii. Apoi a

aşteptat, rezemată de un copac, până când a apărut Zinicu, un bărbat tot aşa de emoţionat ca Făniţa. Amândoi erau trecuţi prin viaţă. Se ştiau de copii, dar abia atunci, la sfârşitul verii lui 1520, se văzuseră cu adevărat. Erau doi oameni îmbrăţişaţi şi îndrăgostiţi, pe care Zogru îi simţea din amândouă părţile, ca şi când s-ar fi aflat în inima fiinţei noi pe care o clădiseră. Îmbrăţişarea din pădure, trupurile lor tremurătoare şi fericirea care urca prin sângele în care Zogru plutea fără grijă, toate astea l-au luat prin surprindere şi l-au aruncat în apa clocită a bălţii.

A fost prima dată când s-a trezit azvârlit fără avertisment şi mai ales fără nicio sforţare din partea corpului care îl adăpostea.

Apa îi sugea vlaga şi îl împingea în direcţii nedorite. Două săptămâni i-au trebuit ca să iasă la mal şi să se strecoare încet în sângele unui copil care hălăduia prin pădure şi pe care îl chema Manciu.

Cealaltă istorie, cu inelul, a început mai înainte. De fapt, înainte ca Făniţa să vină la întâlnirea din pădure. Fusese la biserică, să mai vadă ce-a pictat Zugravu, şi dăduse cu ochii de inel. Nu ştia exact ce e. Se vedea pe haina lui Pampu o bijuterie, ceva strălucitor, dar ochii bătrâni ai Făniţei nu-şi dădeau seama dacă e pictată ori nu. Abia după cele două săptămâni petrecute în baltă s-a întors să se uite mai bine prin ochii lui Manciu.

Era ora prânzului şi biserica era pustie. A urcat treptele schelelor de lemn şi s-a uitat de-aproape: pe haina pictată era împlântat inelul, pe jumătate zidit, şi era chiar inelul la care se gândise, unul pătrăţos, cu cinci pietricele mici de safir, pe care îl ştia bine şi la care se gândise adeseori: acel inel care-l tulburase într-o noapte de iarnă.

13

Era într-o noapte de ianuarie a anului 1462 când a văzut prima oară inelul.

Stătea îngrămădit în scândura porţii, la Snagov, fără speranţe, gândindu-se la cele 40 de zile cât fusese Pampu. A doua zi era luni, zi în care venea puţină lume la icoana făcătoare de minuni, mai cu seamă că era înainte de Bobotează. Abia se termina Ziua Sfântului Silvestru. Tocmai de aceea s-a bucurat când l-a văzut apropiindu-se. Părea o arătare plutitoare pe ape, cum venea înalt şi prudent, alunecând pe luciul îngheţat al lacului. Călca uşurel, cu opincile strânse bine peste ciorapii de lână. Era obosit, flămând şi înfrigurat de misiunea lui.

Abia după ce a început să vorbească, Zogru şi-a dat seama cine este. Era Iscru, slab, emoţionat şi pregătit să plângă. Îi crescuse părul încât îi acoperea umerii, iar peste frunte, sub căciula de miel, era legat cu o eşarfă de in, roşie, ca şi haina, largă, ruptă, aruncată peste cojocel şi strânsă la brâu de o centură aproape nouă, în care spânzura un iatagan.

— Doamne Isuse Cristoase, pupa-ţi-aş tălpile tale, începuse Iscru, iar poticneala din gât i se transmisese instantaneu şi lui Zogru.

Se uita în ochii lui şi i se părea că s-a întâlnit cu o rudă pe care n-o mai văzuse de mult.

— Iartă-mă, Doamne, pentru toate slăbiciunile mele şi ajută-mă să merg pe drumul tău cel drept, fie ce-o fi! Dumnezeule mare şi Pampule, fratele meu, vin de la Giurgiu! Suntem plecaţi de dinainte de Sfântul Andrei, cu noaptea-n cap, eu şi cu Măria-Sa, spătarul nostru, Dumnezeu să-l ierte!

Vestea morţii lui Gongea l-a mâhnit pe Zogru şi-ar fi vrut să ştie mai multe, dar Iscru povestea fără grabă toate peripeţiile lui, căzut în genunchii înfăşuraţi în fulare groase. Era trecut de miezul nopţii, iar dinspre lac se auzea din când în când cum cade zăpada dintre crengile sălciilor.

— Am plecat cu trei căruţe încărcate cu mâncare, damigene de vin şi de ţuică, şube, chiar şi cu nişte stinghii pentru aprins focul, nu se ştie niciodată unde ajungi, iar noi, aproape toată suflarea bărbătească a curţii, în afară de Ioniţă şi Maşcatu, noi, zic, plus Savetina, ca să n-o uit la socoteală, chiar am pornit cu un presentiment rău, nu din cauză că am plecat pe un aşa timp de iarnă, cât pentru că Savetina îl visase pe stăpânul nostru că îşi ridica o casă nouă, ceea ce se ştie că e moarte sigură, cum a şi fost. Când am ieşit din pădure şi-am intrat în drumul ăl' mare, ne-am întâlnit cu alţii, ca şi noi, tot aşa plecaţi în convoi de căruţe, şi tot curgeau dintr-o parte şi din alta, încât pe la apa Neajlovului ne făcuserăm şir lung, de nu-i mai ghiceam capătul. Atunci l-am văzut pentru întâia oară şi pe domnul nostru Vlad Dracula, călare pe un cal negru pe care îl ţinea mai mult din pintenii strălucitori, bătuţi cu o pulbere fină de pietre. S-a uitat spre noi şi pe urmă i-a făcut unuia un semn, iar ăla a venit şi ne-a spus să rămânem în urmă şi să luăm în grijă căruţele de copii. Erau două căruţe cu grătare pe toate părţile, acoperite cu rogojină, în care vreo cincizeci de copilaşi, cu toţii băieţi mucoşi, luaţi de la mamele lor ca să fie daţi turcului, pentru a face soldaţi din ei. Era şi un băiat de pe la noi şi ni se rupea inima când îl vedeam plângând, pentru că ei toţi, săracii, ştiau că se duc şi nu se mai întorc niciodată. Când făceam conac şi scoteam cârnaţii ori ce mai făcea Savetina pe pirostrii, le dădeam şi lor, deşi aveau şi ei de la mumele lor câte o traistă de mâncare. Am tot mers aşa până aproape de Giurgiu, unde ne-am întâlnit cu Catavolinos, grecul. Mi-era frică şi la

toţi cred că ne era, pentru că deşi nu ne spusese nimeni ce-o să fie, stăpânul ne-ndemnase să luăm şi arme, în cazul meu, toporul ăl' mare de crăpat rădăcini. Şi mai aveam în căruţă şi barda. Mai era Mărineci cu arcul de la ta-su mare şi încă doi argaţi mai tineri cu satârele. Măria Sa, spătarul, Dumnezeu să-l ierte, avea sabie şi buzdugan la brâu. Nu credeam c-o să fie luptă, dar ne era frică. Am stat pe loc şi ne-au spus unii din faţă, cum se spune, ca s-ajungă vorba din gură în gură, că a zis grecul „bine aţi venit şi haida să vorbiţi cu turcu', un paşă mare, pe nume Hamza". Şi pe urmă am intrat în cetatea Giurgiului, cam pe la chindie, după ce merseserăm aproape trei zile, dacă o punem la socoteală şi pe cea în care am stat în târg, la Măgurele, de la prânz până a doua zi.

Am făcut conac şi am risipit căruţele în cerc, cu faţa spre cetate, unde erau traşi turcii şi probabil Măria sa, Dracula. Copiii erau neliniştiţi şi unii încă începuseră să se roage de mine să-i fac scăpaţi şi mă uitam la ei cu milă şi cu frică spre stăpân, care mai zicea şi el, din când în când, „lăsaţi, măi, flăcăilor, că vă duceţi la mai bine", dar se vedea că nici el nu crede ce spune, că vorbea mai aşa, fără suflet, rar şi cu vorbe mai alese, cum ai vorbi la un străin.

Ne-am băgat de cu seară în căruţe, înghesuiţi fiecare cum putea, iar eu mi-am făcut cruce în căciulă că ştiam că e noaptea Sfântului Andrei şi trăgeam nădejde să-mi visez ursita. Şi chiar am adormit ori poate numai am căzut niţel în somn. Visam ceva ce n-am mai ştiut pe urmă. Dar am auzit şi vocile de-afară. Toţi le-am auzit şi ne mai înghiontea şi un băiat care rămăsese de pază. Erau soldaţi turci pe care îi adusese un om al lui vodă să le arate căruţele cu copii. Turcii ziceau şi ei pe turceşte nu ştiu ce ziceau, dar păreau bucuroşi şi era bine. Au mai stat ce-au mai stat şi pe urmă s-au întors să plece, iar noi tocmai voiam să intrăm din nou sub ţoale când a răsărit din toate părţile un

ţipăt, dar, ştii, ceva care îţi intra până în creier şi se răsucea în toate părţile. Nici n-am apucat să văd ori să-mi dau seama cam ce era, când s-a ridicat pe cer un fulger ori o lumină subţire ca biciul Sfântului Ilie, a trecut pe deasupra capetelor noastre fâsâind şi-a coborât brusc asupra cetăţii, zdrobind-o cu o bufnitură din care ţâşneau scântei în toate părţile. O ceată de turci, poate chiar ăia care abia plecaseră de lângă noi, veneau cu iataganele ridicate şi, pe măsură ce se apropiau, vedeam cum le zboară capetele, unul după altul, până la căruţele noastre. Atunci am ieşit cu toporul în mână şi l-am auzit pe stăpânul nostru spunând „luaţi armele, băieţi“, apoi s-a ridicat el însuşi şi-a dus mâna la sabie. Era în faţa mea, cu spatele către mine şi-odată s-a prăbuşit şi nu ştiam cum să-l sprijin şi ce are, până când l-am aşezat frumuşel lângă căruţă şi-atunci am văzut că avea o lance înfiptă în piept. Din colţul gurii i se scurgea sânge înspumat. S-a uitat în ochii mei, „ia inelul“, a spus, *şi* „du-te la Snagov la icoana lui Pampu şi îngroapă-l acolo pentru iertarea păcatelor mele, căci el a fost fiul meu“. Mă privea şi se chinuia să ridice mâna, în care avea inelul lui, de care nu se despărţea niciodată, uite, inelul ăsta, pe care l-am adus până aici.

Era, într-adevăr, un inel pe care îl ştia vag şi Zogru, un inel şlefuit ca o scândurică, pe care erau plantate cinci pietricele viorii, una mai mare în mijloc, marcată de un pătrat străjuit într-o parte şi în alta de câte două safire mai mici. Şi pentru că Iscru se apucase să dea la o parte zăpada, mărunţind-o cu vârful iataganului, tot spunând *Tatăl nostru* pentru iertarea spătarului Gongea, lui Zogru îi venea să-i spună du-te, prostule, şi vinde inelul la Târgovişte, pe la prăvăliile de pe strada pe care îl întâlnise pe ciung şi pe care o vedea cu ochii minţii, luminată de soarele lunii mai, când privise cu uimire toate lucrurile frumoase, agăţate pe obloanele prăvăliilor. „Du-te şi vinde inelul şi

cumpără-ţi ceva, o bucată de pământ, ori pleacă în lume!“

Însă ştia bine că Iscru nu-l aude. Ajunsese la pământul negru şi acum făcea groapă, răsucind într-o parte şi în alta iataganul, rotunjind marginile cu un cuţit şi punând deoparte pământul. Era hotărât şi devotat misiunii, ca şi urmaşii care s-au ridicat de-a lungul timpului din sângele lui, între care Manciu, mort în iarna lui 1529, cu gura în smârcurile Râmnicului, strângând în mână steagul lui Radu de la Afumaţi, ori băiatul Stanei lui Iscru, care a lăsat plugul, la îndemnul mamei lui, şi-a plecat să moară la Călugăreni. Stana a fost o femeie foarte bine înfiptă în istorie, era tot aşa, ca şi Iscru, hotărâtă să-şi ţină cuvântul, să nu-şi dezamăgească semenii, să lupte în numele binelui general. Dar avea ceva în plus: o personalitate puternică. Contemporanii au ţinut-o minte multă vreme, iar urmaşii ei au început să se numească *ai Stanei*, adică Marin al Stanei, Neaga Stanei, iar într-un timp în care au tot trăit Stani şi Stane ale Stanei a apărut un Barbu Stănescu, şi el devotat şi de cuvânt, urmându-l pe Toma Cantacuzino nu doar la Stănileşti, ci până în Rusia, şi s-ar fi dus şi mai departe, dacă stăpânul său i-ar fi cerut-o. Toţi urmaşii lui Stănescu şi-au spulberat vieţile ca să-şi ţină cuvântul, să-şi facă datoria şi să se întoarcă la casele lor, aşa cum s-a întors Gică Stănescu din lagărele ruseşti, în 1953. Sângele lui Iscru a mers pe aceeaşi linie, fără abatere şi fără gândul de a evada din acest tren. La fel este şi Giulia, al cărei sânge clocoteşte în ritmul unui sentiment de vină, chiar acum, când Zogru îl aşteaptă pe Andrei Ionescu în strada Gelu Căpitanul.

Dar atunci când îl privea pe Iscru săpând groapa pentru inelul spătarului, Zogru nu ştia încă ce îl ţine în viaţă. Îl compătimea uşor şi i se părea doar agreabil, iar bucuria pe care o resimţea privindu-l îi venea de departe, din amintirile lui Pampu şi din durerea lui de a-şi fi pierdut locul

naşterii, rostul şi viaţa la curtea lui Gongea, alături de Mărineci, Iscru, Ioniţă şi chiar de scârbosul Maşcatu. Îl privea săpând şi îşi aducea aminte de noaptea de aprilie în care îl mutase din patul lui şi îi părea rău.

Iscru însă nu avea idee de gândurile lui Zogru. Făcuse o groapă cam de un cot. Părul şaten, aproape blond, bătea pământul, aşa cum sta aşezat în genunchi şi aplecat asupra lucrului său. Se gândea încă la drumul anevoios pe care îl făcuse. După ce spătarul îşi dăduse sufletul în braţele lui, coborâse iadul. Din toate părţile se auzeau vâjâituri şi încleştări de arme, strigăte de tot felul care îl paralizaseră. „La cap, la cap, da-ţi-le la cap“ se auzea de o parte şi „kazâclu, kazâclu!“ de cealaltă parte. Într-un târziu îl pusese pe spătar în căruţă şi le spusese Savetinei şi încă unui argat să ia drumul înapoi, spre casă. Apoi a ridicat toporul deasupra capului fără să ştie ce să facă, aducându-şi aminte de copiii care stăteau strânşi unul într-altul, unii plângând, alţii dormind fără grijă. Ar fi vrut să intre în luptă, dar nu se vedea nimic, ar fi vrut să apere căruţele copiilor, dar nu ştia ce să facă. Celelalte două căruţe ale lor nici nu se mai zăreau. Ar fi stat cu toporul ridicat deasupra capului mult şi bine dacă n-ar fi apărut un căpitan călare şi nu i-ar fi spus să ia căruţele cu copii şi să le ducă la Bucureşti, în cetatea de sub pădure.

Două zile s-a luptat cu drumul şi ninsoarea să ajungă la destinaţie. Şi pe urmă a luat-o pe jos spre Snagov. A îngropat inelul în faţa icoanei făcătoare de minuni, s-a rugat pentru sufletul stăpânului său şi-a bătut apoi în poarta mânăstirii cerând găzduire de-o noapte.

Dar povestea inelului nu se încheie aici. Zogru l-a revăzut într-o altă noapte, care a fost şi noaptea în care a dat pentru prima oară peste o fantomă.

14

E ciudat cum unii oameni cred că există fantome, chiar dacă nu le-au văzut niciodată. Zogru le remarcase de cum deschisese ochii în lume, mai întâi ca pe nişte puncte luminoase, apoi ca pe nişte mici globuri verzi, alergând neobosite în toate direcţiile. Din când în când câte unul explodează ca şi cum s-ar arde o siguranţă, se întinde ca o linie verticală de lumină şi ia formă omenească. Exact forma pe care a avut-o în viaţă. Dar existenţa aceasta de fantomă e destul de grea. Fiecare om viu devine un obstacol, iar fiecare atingere este ca o electrocutare. De aceea, fantomele ieşite din sfera ocrotitoare plutesc prin locuri ferite, evitând pe cât posibil carnea vie. După un timp se reîntorc la forma lor globulară. Zogru le simte atingerea ca pe o mângâiere fierbinte. Cu unele stă de vorbă. Chiar săptămâna trecută a fost la Comoşteni nu atât cât să se încredinţeze că există o fantomă, cât din gelozie, după ce Giulia a hotărât să facă o excursie cu Andrei Ionescu, firește, pentru documentarea lui. Ea era convinsă că în casa părintească, în care nu mai locuia nimeni de câţiva ani, se cuibărise un spirit venit de pe lumea cealaltă. Giulia îi simţise prezenţa, mai mult, povestea clipind din ochii ca două boabe de struguri brumate că îi transmite o emoţie invadatoare şi susţinută de teamă, ceva ca atunci când presimţi că un om vorbeşte despre tine ori că se gândeşte numai, *un fel de contact mental*, completase Andrei Ionescu, atoateştiutor şi mai enervant ca oricând, răsucindu-şi cu grijă şuviţa de păr pe după urechea fragedă ca o ciupercă.

Zogru îi asculta în tăcere, strecurat în chelneriţa care aştepta comanda, hotărât să tragă o fugă la faţa locului, chiar înainte ca ei să fi luat

decizia de a merge împreună acolo, în salonul cel mic dintre bucătărie şi camera din fund.

Îi aşteptase chiar la intrarea în casă, înghesuit într-o babă binevoitoare şi care ştia totul:

— Domnişoara Giulia, e o fantomă la dumneavoastră în casă, iese noaptea şi cântă în grădină, am văzut-o eu!

Şi-ar mai fi fabulat încă, ţinându-se strâns de spatele Giuliei, ca să nu-l lase pe Andrei Ionescu s-o atingă, în sfârşit, era penibil aşa, ca babă, băgată între ei, dar în tot cazul era mai bine decât să privească de la distanţă şi să moară de durere. Ar mai fi spus încă multe, dacă n-ar fi ajuns în salonaşul în care, într-adevăr, stătea fantoma.

Şi atunci l-a cuprins o tristeţe de sticlă, limpede şi rigidă, căci, privindu-l cum stă nemişcat lângă fereastră, îmbrăcat cu uniforma lui de ofiţer, şi-a adus aminte bucuria şi dragostea şi mareşalul şi speranţele şi înfrângerea altor timpuri şi-a întrebat încet:

— Ce faci aici, căpitane?

A fost o tăcere scurtă, mai mult de surpriză, şi apoi râsul insultător al lui Andrei Ionescu. Bineînţeles, râdea de glasul lui de babă emoţionată şi nicidecum că ar fi pus la îndoială o viziune spectrală, dimpotrivă, imediat a şi intrat în joc:

— Unde îl vezi? Stai puţin, că şi mie mi se pare ceva! Acolo, lângă fereastră – s-a mişcat o pală de aer poleit.

În sfârşit, toată excursia a fost un fiasco, nici măcar fantoma căpitanului nu l-a mai interesat, a plecat valvârtej, cum pleacă babele care îşi aduc aminte de ceva, dar acum, când aşteaptă în strada Gelu Căpitanul, îşi aminteşte cum a văzut prima oară o fantomă ieşind din cuibul ei de lumină, într-o noapte de iarnă. O noapte la fel ca cea în care Iscru îngropase inelul.

Era la începutul lui ianuarie 1477. Zogru, supt în poarta de platan, privea peste lacul îngheţat, resemnat cu soarta lui de icoană făcătoare de

minuni. Singura bucurie era să vadă oamenii venind la poarta mânăstirii. Se uita la ei ca la un spectacol. Dar erau şi zile întregi, mai ales pe timp de iarnă, când nu venea nimeni, nici măcar vreun călugăr. Şi mai cumplit era noaptea, când veghea peste lumea nemişcată, ca în noaptea cea albă şi încremenită de ger. Aproape de miezul nopţii a apărut o sanie trasă de doi bărbaţi: Iscru, mai greoi acum şi copleşit de viaţă, şi Petru, unul dintre băieţii lui Ioniţă, Bubosu. Erau obosiţi, înfriguraţi şi flămânzi. Plecaseră de cu seară cu trupul lui Vlad descăpăţânat şi cu braţul drept ţinându-se doar într-o pojghiţă de os. Colindaseră din porunca lui Basarab pe la două mânăstiri, care nu vruseseră să primească trupul fostului domn. Acum îşi încercau norocul la Snagov.

Au bătut în poartă şi au aşteptat şi iar au bătut şi iar au aşteptat, până când s-a îndurat, în fine, un călugăr şi le-a deschis. Discuţiile au fost lungi şi fără mare folos. Ei spuneau că au poruncă, stareţul trimitea vorbă printr-un călugăr, care îl delega pe altul să se ducă la poartă şi să le spună:

— Nu vrea pentru că ne spurcăm mânăstirea! A fost om rău şi a omorât mulţi oameni. O să ne rugăm pentru el, dar luaţi-l de-aici, că nu e suflet de creştin!

— Cum să nu, răspundeau ei, e botezat în biserică şi e os domnesc, plus că are drept aici la mânăstire, pe care a înzestrat-o.

— Nu el, ci frate-său, răspundeau ei.

— Fie-vă milă, măcar de noi, dacă nu de el! Umblăm pe drum de-aseară, nu ne lăsa, Sfinţia Ta, că nu mai avem unde să ne ducem şi e păcat de Dumnezeu să-l lăsăm aici, în faţa mânăstirii!...

Şi tot aşa, până către ziuă, când au admis să-l îngroape în faţa porţii, ca să calce picior sfinţit peste el şi să se mântuiască.

Tot ei, obosiţi şi vai de capul lor, i-au săpat groapa lângă mormântul lui Pampu şi la picioarele

lui Zogru. Au dat zăpada la o parte, au adus călugării târnăcoape şi au rupt pământul îngheţat.

După două-trei târnăcoape, Petru a dat de inelul spătarului. L-a văzut imediat şi l-a acoperit cu talpa piciorului şi, fără să-l privească, a spus „nea Iscrule, cere-le dumneata o lopată la călugării ăştia, până nu se culcă iar, că de dumneata mai ascultă“, şi cum s-a îndepărtat Iscru, Petru a strecurat inelul în buzunar. Apoi a tot săpat în tăcere, cu ochii strălucitori şi faţa palidă şi zgrunţuroasă, ca o colivă fiartă bine. Apoi a ţinut inelul până la bătrâneţe, ascuns în chichiţa lăzii, unde l-a găsit Ioniţă Zugravu şi l-a păstrat şi el până când i-a venit ideea să-l pună în zidul bisericii din Comoşteni, unde a stat fără grijă până prin 1982, când l-a văzut un popă tânăr şi l-a scos de-acolo. L-a ţinut şi el o vreme, apoi i l-a dat fiicei lui, ca recompensă c-a intrat la facultate, iar ea l-a uitat pe o chiuvetă, la căminul studenţesc, unde l-a găsit o colegă şi l-a vândut la un anticariat de pe Magheru, unde mai este încă şi în ziua de azi.

Dar acesta a fost un eveniment secundar în noaptea de ianuarie a anului 1477.

După ce au pus în mormânt trupul principelui Vlad Dracul, deasupra mormântului a apărut o scânteie care l-a luat prin surprindere pe Zogru, şi din ea s-a făcut linia de lumină care arăta ca uşa unei frizerii crăpate în întunericul nopţii. Apoi a apărut cu totul Vlad, buimăcit şi crunt, privind cu luare-aminte peste zidul mânăstirii.

Apariţia l-a făcut să-şi ţină sufletul şi să se cutremure, după cum i se părea atunci, cu lemnul porţii cu tot. Pe urmă privirile li s-au întâlnit. Şi-a făcut repede două cruci şi-a vrut să bată în poarta mânăstirii. Dar zgomotele erau minore, ca şi cum ar fi bătut cu un băţ de chibrit. A tras funia clopotului, care nici nu s-a clintit, şi apoi a început să zgârie lemnul, dar în afară de Zogru, nimeni,

nici măcar fantoma însăşi, nu auzea ecoul loviturilor moi.

— Nu mai bate, Măria Ta, că e degeaba, a spus Zogru, ştiind prea bine că vorbeşte unui mort şi că oricum nimeni nu-l aude nici pe el.

Dar l-a auzit şi a întors faţa, uimit, derutat, contrariat.

— Cine vorbeşte cu mine? a spus privind drept spre chipul din icoană.

— Eu, mărite, eu, Zogru, prins în lemnul porţii de 16 ani.

— Nu cumva am murit?

— De câteva ceasuri.

Întâlnirea aceasta l-a făcut să se simtă viu. Vorbea cu un suflet de pe lumea cealaltă, dar era ca şi cum s-ar fi întâlnit cu un prieten într-o răscruce. I-a povestit ce ştia, cum îl aduseseră cei doi oşteni, cum îl îngropaseră, cum a ţâşnit deasupra mormântului, ca o scânteie vrăjită.

Dimineaţa, îndată ce a ieşit pe poartă primul călugăr, fantoma s-a repezit spre el, mai mult aşa, să-şi încerce puterile. Dar aventura a fost un dezastru. Atingerea l-a zguduit şi l-a mototolit ca pe-o foaie de hârtie. Iar călugărul a simţit o adiere răcoroasă, ca o pală de vânt, şi şi-a făcut repede trei cruci. Mulţi erau înfricoşaţi de mormântul lui şi încercau să păşească fără să-l calce. Unii poate că îi ghiceau prezenţa, ca Giulia ori ca Andrei Ionescu, dar foarte mulţi nu erau speriaţi decât de propriul gând, că mormântul unui om atât de sângeros e săpat în poarta mânăstirii. Încet, cu anii, s-a înrădăcinat credinţa că spiritul voievodului bântuie ţinutul.

Şi nu erau departe de adevăr.

Vlad Dracul i-a ţinut tovărăşie lui Zogru un timp. El culegea veştile, plutea pe deasupra pădurii, asculta ce spun călugării şi venea apoi să stea de vorbă. Şi-au povestit vieţile, şi-au împărtăşit experienţele. Până într-o zi de august a anului 1481, când fantoma a dispărut după cum

venise, închizându-se într-o boabă verde şi neliniştită, care s-a pierdut repede printre celelalte suflete care ţin în viaţă lumea.

Dar oamenii au continuat să creadă că Mânăstirea Snagov e bântuită de spiritul crunt al lui Vlad Ţepeş. Iar această credinţă a ajuns la refuz pe la sfârşitul anului 1508, când a venit în mânăstire călugărul Dionisie. Acesta nu era nici rău, nici deştept, ci doar neatent. Era un călugăr tânăr, crescut de mic prin mânăstiri şi care trecea pe lângă oameni cu gândul legat încă de plăcinta pe care o mâncase ieri şi de salteaua cu lână a stareţului. De aceea, nu băga de seamă că n-a pus zăvorul ori că a lăsat o cană într-un echilibru vag. În urma lui se năşteau dezastre. Dar, cum se întâmplă adeseori, nimeni nu observase în mod clar de unde vin acestea. La câteva luni după apariţia lui în mânăstire, călugărimea s-a trezit în miez de noapte din cauza zgomotelor pe care le făcea poarta izbită de toc. Dionisie uitase s-o închidă, iar un vânt răsărit din inima lacului voia s-o smulgă din ţâţâni, cu Zogru cu tot.

Nimeni nu s-a gândit însă la Dionisie, ci la Vlad Dracul, pe care un călugăr chiar pretindea că l-a văzut ridicându-se la cer, ca un fum de pucioasă. Povestea a mers repede, din sat în sat, până la Târgovişte, şi-a adus aminte de timpul aprig al domniei lui Dracula.

Apoi, la puţine săptămâni, Dionisie a înfipt barda în grinda unui cerdac. Nu că ar fi avut vreo intenţie, ci a lăsat-o puţin din mână, cât să se scarpine, şi-a uitat-o acolo. Într-o dimineaţă de mai au văzut-o nişte călugări care ştiau precis că locul ei era în hambar şi au încremenit de spaimă. Prin cetăţi s-a răspândit zvonul că sufletul voievodului nu-şi găseşte liniştea pe lumea cealaltă şi că va veni să se răzbune pe cei care îl trădaseră.

Neglijenţele lui Dionisie au culminat cu un incendiu, care a fost mântuitor şi pentru mănăstire, şi pentru Zogru. Într-o noapte de august a anului

1509, cineva l-a trimis pe Dionisie până la lac, să mai dea câteva ciocane în parii de care era priponită cânepa. De data aceasta, călugărul şi-a făcut bine treaba, dar, la întoarcere, a lăsat puţin făclia înfiptă lângă tocul porţii, cât să-şi potrivească coşul, cânepa pe care-o scosese şi ciocanul pe care nu mai ştia unde să-l pună.

Peste noapte, când Dionisie dormea de mult, torţa uitată s-a înclinat puţin şi încă puţin şi-a-nceput să perpelească icoana făcătoare de minuni. Zogru era pierit de frică. Simţea pala focului până în creier, dar când focul a muşcat din lemn, i-a venit sufletul la loc. I se părea că prinde viaţă, hrănit şi eliberat în acelaşi timp.

Chiliile aproape că au rămas neatinse, dar mânăstirea s-a cam ruinat, iar podul şi poarta au fost mistuite fără urmă.

Călugării au rămas în continuare acolo, slujind în biserica cea mică din fundul curţii, până în 1512, când Neagoe Basarab a rezidit din temelii Mânăstirea Snagovului. Dar în momentul acela nu se mai ştia exact care fusese locul porţii, iar din mormântul lui Pampu n-a mai rămas nici amintirea.

15

Cum a scăpat din platanul porţii, primul lui gând a fost să ajungă la Comoşteni, care încă se numea Coteni. N-a ajuns imediat, bineînţeles. În noaptea incendiului s-a târât agonic până la malul lacului, gândindu-se cu groază instinctivă că ar putea să cadă în apă. Era ca şi prima oară, un şuvoi şerpuitor, de data aceasta incolor, strălucind uneori ca şi apa în lumina soarelui. S-a privit în luciul bălţii şi l-a mişcat imaginea vălurită şi ochii liniştitori ai lui Pampu. Era de fapt imaginea lui despre sine, pe care numai el era capabil s-o vadă şi pe care a văzut-o cu adevărat abia la un bal fastuos, pe la 1733, când s-a privit aproape un ceas în oglinda mare, în care îi vedea deopotrivă pe dansatori şi era evident că aceştia nu-l vedeau pe el, cum stătea ridicat, cu trupul subţirel şi filiform, cu aripile gelatinoase, pe care era întipărit chipul lui Pampu. Nimeni nu-l vedea, dar dacă cineva s-ar fi concentrat asupra oglinzii, făcând abstracţie de propria reflectare, poate că până la urmă ar fi putut să sesizeze imaginea ca o umbră plăpândă, care era faţa luminoasă a lui Pampu.

Dar în noaptea eliberării lui a văzut vag chipul bine cunoscut şi i-a venit inima la loc. Poarta era făcută scrum, iar pe mormântul lui Pampu tremura funinginea. Apoi a apărut un călugăr tânăr, către care se simţea atras ca spre o oază. Mai mult a fost absorbit de trupul lui decât să fi făcut vreun efort ca să intre.

După 40 de zile, călugărul a murit, iar Zogru a ieşit, ca şi din Pampu, ca o cruce de gelatină, cu cele două braţe ca nişte aripi zdrenţuite şi aproape că a ţâşnit spre alt corp, al unui călugăr care se aplecase deasupra cadavrului. Nici de acesta nu-şi aduce prea bine aminte. A murit şi el după 40 de

zile. În total au murit cinci călugări de prin postul Crăciunului până aproape de Paşte.

În mânăstire se ţineau slujbe, iar oamenii credeau că stafia lui Dracula stăpâneşte încă locurile. După incendiul care a făcut scrum icoana făcătoare de minuni, duhul necurat s-a strecurat în călugări, lăsând două bube roşii pe gâturile lor. Stareţul a trimis vorbă la Târgovişte, la palat şi la mitropolit, a cerut ajutorul altor mânăstiri şi a aprins o cruce mare, făcută din busuioc uscat şi din crengi de salcie, care a ars un ceas pe locul în care fusese poarta. Din scrumul crucii sfinte au făcut o alifie pentru gâtul călugărului Augustin, umflat de două bubiţe ca nişte boabe de grâu. Toţi ceilalţi călugări care muriseră avuseseră gâtul muşcat, iar acum toată mânăstirea aştepta moartea lui Augustin ca pe ceva mai mult ca sigur.

În Săptămâna Mare s-au adunat popi de la şapte biserici. Doi erau veniţi chiar de la Târgovişte. Şi-au făcut slujbă mare în fosta poartă a mânăstirii, pe care au găsit-o cu greu, căci puţini îşi mai aminteau cu exactitate unde fusese. Apoi, în miezul nopţii au desfăcut mormântul lui Vlad Dracul. Au făcut cerc de făclii în jurul lui, iar Dionisie, senin şi zâmbitor ca întotdeauna, a adus cazanul cu apă sfinţită şi s-a lăsat pe buza gropii. El a luat unul câte unul oasele acoperite de pământ cleios şi le-a spălat fără grabă în cazan. Asculta rugăciunea şoptită a confraţilor şi trăgea pe nas tămâia care ieşea din şapte cădelniţe aurite. Pe urmă a aşezat oasele pe un şervet curat şi, alături de ele, o grămăjoară de obiecte risipite în mormânt, câteva catarame coclite, un inel de argint, fără pecete, şi o pereche de cercei pentru copii, pe care ori că mortul îi avusese într-un buzunar, ori că erau veniţi din altă parte, din burta pământului.

Pe urmă au ţinut slujbă de iertare a păcatelor şi de slobozire şi au ars oasele pe vatra nouă, făcută din cărămidă de râu, special pentru această

treabă. A doua zi, Dionisie a măturat cenuşa cu o măturică nouă, din pene de dropie, şi-a pus-o cu toată grija pe şervet, împreună cu lucruşoarele, apoi a aşezat şervetul într-o lădiţă de brad, pe care doi călugări bătrâni au ferecat-o pe toate părţile cu argint topit. I-au pus bolovanii şi-au aruncat-o cu o catapultă în mijlocul lacului.

Lui Zogru nu-i părea rău de călugării morţi, ci îl enerva ideea că trebuie să schimbe atât de repede locul cald al vieţuirii lui. Augustin era al şaselea călugăr, un bătrân care molfăia fără oprire ba un fir de ceapă, ba o coajă de pâine, ba clei de pe copaci, în fine, era în stare să mestece orice, iar ceea ce îl irita pe Zogru şi mai rău era că nu putea să facă nimic. În noua lui viaţă se simţea slab, aproape inert. Ar fi vrut să zacă toată ziua în lumina soarelui ori să bea vin roşu din pivniţele mânăstireşti. Moşul ăsta părea de neoprit. Mergea în ce direcţie voia el, se scula cu noaptea-n cap şi mesteca fără oprire tot felul de materii.

Chiar din prima săptămână s-a chinuit să-l oprească, să-l facă să lase din mână firul de busuioc pe care îl rupsese, dar n-a fost chip. S-a-ncordat cu disperare până când a ţâşnit afară, pe cele două orificii inflamate de pe gâtul lui bătrân. Arăta ca o bucată de gheaţă, care începe să se topească, în aceeaşi formă de fluture diform şi uriaş.

Şi-aşa a aflat că poate să iasă când vrea.

Descoperirea aceasta l-a înveselit la culme şi câteva zile s-a jucat intrând şi ieşind din câte un corp, încât, după Paşte, cel puţin 20 de călugări aveau gâturile rănite şi groaza morţii întipărită pe faţă. Nimeni nu-l vedea, iar atingerile oamenilor erau pentru el ca o adiere răcoroasă.

Într-una din zilele acestor încercări s-a întâlnit cu Dionisie şi pe loc a simţit nevoia să intre în sângele lui, aşa cum îţi vine să faci o vizită. Dar Dionisie era inaccesibil. Zogru s-a izbit de gâtul încordat ca de un zid şi, în loc să se întristeze, s-a

bucurat că viaţa e atât de variată. Acum ştia că există trupuri care nu-l ascultă, altele în care nu poate să intre şi mai târziu a aflat că sunt şi unele care îl scuipă fără veste. După cum, când deja trecuse multă vreme peste el, a trăit şi experienţa captivităţii. Existau oameni care îl puteau ţine captiv. Stătea în sângele lor 40 de zile fără să poată ieşi până când aceia mureau, iar abia atunci era din nou liber.

Se mai putea să evadeze şi în alt mod, mai riscant şi cu un deznodământ nefericit: dacă pleca departe, dincolo de zona vieţuirii sale, cum s-a întâmplat în 1912, când, agitat şi imprudent, Zogru a nimerit din greşeală într-un hahol beat şi n-a mai putut să se elibereze până când omul n-a ajuns la Kiev, unde Zogru a ţâşnit pe caldarâmul rece şi-a şi căzut în beznă, fără simţire.

Şi-a revenit după doi ani, în pământul naşterii sale, la Comoşteni.

Cu Augustin descoperise că poate să-şi limiteze şederea, iar bucuria aceasta a vizitelor scurte l-a ţinut un timp. Dar a avut şi perioade în care a ucis fără milă şi chiar tematic: au fost ani întregi când a intrat doar în corpurile criminalilor şi ale escrocilor, apoi ale femeilor mincinoase. A urmat perioada politicienilor şi apoi cea a diverşilor conducători. Dar de fapt niciodată nu s-a bucurat de moartea oamenilor, nici măcar după ce a văzut murind câteva sute. Chiar şi atunci, când credea că s-a tăbăcit, ucigând în stânga şi în dreapta, mai simţea durerea ca o pânză întinsă din capul pieptului şi până-n beregată, deşi de nimeni nu i-a părut mai rău ca de Pampu. Ba, poate că a mai fost cineva, o femeie pe care a lăsat-o să cadă pe o stradă din Stambul, cu fruntea-n poarta unei case păgâne, cândva, în 1812.

Atunci însă, în primăvara anului 1510, era hotărât să nu mai ucidă pe nimeni. Faptul că putea să iasă mai înainte de 40 de zile îl încredinţa că oamenii părăsiţi ar putea să trăiască mult şi bine

după aceea. Deşi nu era încă o certitudine. Nu avea decât să aştepte încă patru săptămâni ca să vadă ce se întâmplă cu Augustin. Pe de altă parte, viaţa lui tihnită s-ar fi scurtat: în loc de 40 de zile ar fi trebuit să stea doar 15, cine ştie, chiar mai puţin, ceea ce i se părea torturant, mai ales când se gândea că nu poate să intre în oricine. Şi deodată l-a lovit şi alt gând, unul şi mai cumplit şi care avea să-l bântuie tot restul existenţei lui fărâmiţate, şi anume gândul şfichiuitor la bietul lui timp: Cât îi rămânea? Cât urma să se perinde din om în om? Cât îi era dat să trăiască, măcar aşa, cu aproximaţie, cum ştiu oamenii care nădăjduiesc să prindă suta de ani – este adevărat că pot să moară oricând –, dar el, cam cât ar putea să spere? Dacă e o lege pentru toţi însemna că 50 de ani sunt duşi şi a ajuns la jumătatea vieţii.

S-a tot gândit şi-au trecut o sută, două... cinci sute din momentul acela, şi nu s-a întâmplat nimic. Doar că, deşi a trecut peste el atâta vreme, continuă să se gândească la fel, cu aceeaşi frică, la clipa morţii şi să-şi dorească, la fel ca şi în primăvara anului 1510, să trăiască mult, să iubească şi să fie iubit, să se bucure de viaţă şi de miezul ei.

Prin iunie, când se împlinise bine sorocul celor 40 de zile de când intrase în Augustin, acesta se mişca fericit, îndopându-se în continuare, şi toată lumea din mânăstire a răsuflat uşurată, împreună cu Zogru, când Augustin a trecut de cele 40 de zile fatale. Dar abia pe la Crăciun s-au convins călugării c-au stârpit stafia aducătoare de moarte şi-au ţinut slujbă de mulţumire către bunul Dumnezeu.

Între timp, Zogru a ieşit în lumea largă şi s-a şi întors, tocmai la timp ca să scrie prima lui scrisoare cu mâna lui Teodosie, pe care l-a îndrăgit şi l-a locuit de trei ori. Prima oară, pe la sfârşitul lui mai, în 1510, când s-a lipit de el pentru că i s-a părut manevrabil.

Cu el a ieşit din mânăstire şi-a bătut drumul până la casa spătarului Gongea, de care se simţea legat ca de propria casă. Dar nimic nu mai era cum ştia el. Maşacatu murise, iar Ghighina trăgea să moară.

Zogru a intrat în casă cu trupul lui Teodosie şi s-a dus glonţ spre patul în care zăcea Ghighina, străjuită de Nălbica şi de o altă femeie mai bătrână. Avea faţa îngroşată şi moale, ca o pastă fermentată, iar ochii închişi. Călugărul s-a tras puţin temător, cu toată mila lui Zogru întipărită pe faţă. Ştia că e bătrână, o mai văzuse închinându-se la poarta Mânăstirii Snagov poate în urmă cu un an, dar nu şi-o imaginase atât de prăbuşită. Abia când a deschis ochii a căpătat ceva din faţa ei care fusese. Teodosie i-a zâmbit şi pentru că Ghighina îl privea nepăsătoare, ca din fundul pământului, s-a apropiat de ea şi i-a spus la ureche „sunt eu, Zogru, dacă n-ai uitat de mine... ne-am cunoscut demult, pe când eram Pampu...“. Apoi a privit-o să vadă dacă se clinteşte, iar Ghighina a deschis ochii ca un dop de şampanie şi pe urmă gura, iar printre buzele plisate i s-a strecurat sufletul ca o minge de lumină, minusculă şi fierbinte.

Speriat şi mâhnit, Zogru l-a lăsat pe Teodosie, care nu ştia ce e cu el acolo, să se întoarcă la Snagov şi-a mai stat câteva zile prin Coteni. Tenica murise de mult, aşa cum bănuise, căci de ani de zile n-o mai văzuse la icoana făcătoare de minuni. Nimeni dintre cei cunoscuţi lui nu mai trăia, doar urmaşii lor, care erau ca şi ei, adică nu tocmai, dar nici nu trebuia să întrebe pe cineva ca să ştie al cui e fiecare. Îi căutase pe copiii Tenicăi, sperând că ar putea să fie vreunul al lui, căci în vremea aceea nu ştia că bărbaţii în sângele cărora cobora el deveneau imediat sterili şi îşi reveneau în câteva luni, după ce el îi părăsea.

Petru lui Ioniţă Bubosu era acum vătaf la curtea Ghighinei şi, ca şi tatăl său, se uita de sus, convins că numai el contează în lume, ceea ce lui

Zogru i-a readus în minte noaptea dezgropării inelului.

Apoi a hălăduit prin satele de prin preajmă, prin păduri, prin beciuri cu glole şi prin cetatea Târgovişte, încât pe la începutul lui octombrie, după ce trecuse prin mii de oameni, ştia atâtea lucruri despre viaţă, cât nu aflase Pampu în 25 de ani. Obosit, s-a întors la mânăstire, ca la casa lui, şi-a intrat din nou în Teodosie, atât cât să vadă ce face şi ce zice şi să scrie prima lui scrisoare:

> Dumnezeu e mare şi vede multe. Nu te lăsa ispitit de cel rău şi căzut în greşeală. Ci vino şi înapoiază norocul pământului. Te aştept în locul văduvit de tine, vineri, după căderea nopţii.
>
> Părintele Teodosie,
> de la Mânăstirea Snagov

A trimis apoi scrisoarea printr-un cărăuş tocmai la curtea vătafului Petru al lui Ioniţă, în Coteni. Îl distra gândul că putea să-l sperie pe băiatul Bubosului, care luase inelul din groapa cu atâta greutate făcută de Iscru. Şi apoi voia să vadă cu ochii lui groaza de pe chipul acestuia.

Până vineri a plecat spre Târgovişte cu o femeie venită la mânăstire pentru spovedanie. Cum a ajuns în cetate, a şi intrat într-o slugă boierească şi pe urmă într-un căpitan chefliu, din care era cât pe-aici să nu mai scape. A jucat cărţi într-o cârciumă din Răscrucea lui Cirtă şi-a pierdut toţi banii căpitanului. Dar cum omul era beat, Zogru a intrat şi el într-o amorţeală de beţiv şi nu mai putea să ţâşnească afară. Abia a doua zi s-a rostogolit în praful drumului, unde adormise, şi-a luat-o, într-un negustor, până la Şotânga şi de-acolo, prin pădure, cu un ţigan, plecat să culeagă clei.

Pe la prânz era ajuns la mânăstire, cu ţigan cu tot, şi nu găsea nicio cale să intre. Tocmai terminaseră noile porţi şi acum chiliile şi bisericuţa din fund erau împrejmuite bine cu zid de piatră şi

porţi din lemn curat. Peste mormântul lui Pampu pământul lucea bătătorit.

Nu ieşea nimeni, nu venea nimeni. Până la urmă a bătut în poartă şi, pentru că uşierul n-avea de gând să deschidă şi-l tot întreba de pe zid ce vrea, Zogru, cu faţa lui de ţigan umil, a cerut să-l vadă pe părintele Teodosie. Călugărul a ieşit, în fine, pe poarta nouă, iar Zogru a şi sărit la gâtul lui, făcându-l să se întoarcă în chilie vesel şi cu altă faţă.

Cum a căzut seara, s-a dus pe locul în care fusese vechea poartă, care era puţin mai departe decât cea nouă. Stătea pe malul lacului şi zâmbea ca Robert De Niro, când pregăteşte ceva. Nu ştia prea bine de ce voia ca Petru să aducă inelul şi nici nu se gândise ce să facă după aceea. Pur şi simplu îl aţâţa gândul că avea să-i vadă faţa de om spăşit. Se lăsase frig şi bătea un vânt arţăgos peste suprafaţa apei. Nu se vedea nimeni. I-ar fi plăcut să fie de faţă Ioniţă Bubosu, aşa, ca să se simtă umilit. Atunci încă nu ştia că sângele lor, de la Ioniţă, bubosul şi trădătorul, la Andrei Ionescu, nu dă niciun ban pe lecţii ca asta, de care şi lui Zogru îi vine să râdă astăzi, când se gândeşte la sentimentul lui de-atunci, de satisfacţie şi de bucurie ţinute bine în chichiţa sufletului, pentru momentul în care Petru lui Ioniţă o să apară cu inelul între degete. În schimb, nu i-a trecut încă amărăciunea pe care a simţit-o când din stufărişul lacului a venit spre el săgeata lui Petru.

Omul se speriase, într-adevăr, dar nu aşa cum crezuse Zogru, căzând grămadă. Ci se pregătise bine. Coborâse din podul casei şase tigve mari, ca să plutească pe lac, dinspre nord, dintr-un loc pe care îl ştia încă de când era copil. Cu baloanele plutitoare legate de talie, înotase uşor, până la stufărişul de lângă insulă. Era frig, dar era învăţat şi-şi lăsase hainele într-o scorbură, ca să le ia repede după aceea. Avea un arc care trimitea

săgeata cu vârtej şi-l ţinea doar pentru evenimente speciale.

A tras în el cum l-a văzut pe mal, zgribulit ca o cioară plouată, şi nici nu s-a mai uitat să vadă cum cade. A luat-o imediat de unde venise şi dus a fost.

Pentru Teodosie şi pentru Zogru a fost cumplit, căci săgeata era otrăvită cu un amestec care intra greu în sânge. Nu putea să iasă, căci i se rupea inima de Teodosie şi avea impresia c-ar fi murit imediat. Şi nici nu era în stare să se târască înapoi spre poartă, cu el cu tot. S-a chinuit acolo câteva ceasuri, apoi Teodosie şi-a dat duhul, iar Zogru a agonizat un timp pe malul apei până când a apărut un suflet de om.

16

Pe Andrei Ionescu l-a văzut prima oară în 2005, după ce-i cunoscuse pe toţi urmaşii lui Ioniţă Bubosu. N-a ştiut imediat cine este, dar a bănuit din instinct cam din ce zonă vine şi pe urmă a făcut câteva cercetări şi-a avut confirmarea: Andrei Ionescu avea în vine sângele lui Ioniţă şi-i dusese numele mai departe. Sunt puţini oamenii care reuşesc atât de mult. Nu contează numele, ci forţa sângelui care face numele şi îl scoate la înaintare. Nu contează ce nume. Să te cheme Violett Predoi! Dacă ai bun-simţ, cazi strivit sub monstruozitatea numelui. Dar dacă nu-ţi pasă, îi faci pe oameni să-ţi spună numele scăpărând de admiraţie. Cel mai rău este să nu laşi niciun nume, iar pe Zogru îl apuca disperarea când se gândea că nimeni nu va şti că s-a târât pe suprafaţa pământului.

Era într-o zi de februarie când l-a întâlnit pe Andrei Ionescu. Zogru se afla într-o perioadă în care se delecta cu vieţile artiştilor. Trecuse în fugă pe la un pictor care de fiecare dată îi schimba direcţia de existenţă, căci era un om optimist şi energic, apoi coborâse la Groapa de sub Muzeul Literaturii, să-l vadă pe Groşan, în sângele căruia se simţea cu adevărat liber.

Era cuibărit într-o femeie tânără şi cochetă, care făcea uneori popas pe-aici. Ce-i drept, de data aceasta o adusese el, pe sus, dar nu-şi făcea procese de conştiinţă, căci avea de gând să-i dea drumul repede.

De cum a intrat, a dat cu ochii de Giulia şi imediat şi-a dat seama de ce se afla ea aici, căci stătea cu ochii agăţaţi de un bărbat plăpând, cu faţa insolentă a tuturor Ioniţilor din lume, iar acesta era Andrei Ionescu. Aşa c-a şi intrat în el, să vadă

despre ce e vorba, abandonându-şi vehiculul şi planurile cu care venise.

Din Andrei Ionescu viaţa se vedea în culori cam mohorâte. Omul se gândea cu scârbă la toată mişcarea din încăpere, iar pe Giulia o considera o individă idioată. Ce-i drept, aşa şi arăta, căci, după ce că îşi arunca des privirea spre Andrei Ionescu, mai era şi-un morgon pe-acolo care amplifica legătura. Morgonii aceştia sunt nişte fiinţe jalnice, pe care Zogru le striveşte fără milă ori pe unde îi ies în cale. Arată ca nişte hârtii mototolite, cenuşii, de fapt, ca nişte feţe boţite şi posomorâte, care se rostogolesc peste tot şi se prind nebuneşte de minţile oamenilor fără ca aceştia să-i vadă. Sug melancolia picătură cu picătură şi, cu cât cer mai mult, cu atât omul le dă. Când vede oameni cu morgoni pe creier, pe Zogru îl apucă isteriile. Aşa că mai întâi i-a ras una morgonului şi pe urmă s-a relaxat. Adică Andrei Ionescu s-a ridicat şi a tras un bobârnac în aer, pe lângă fruntea Giuliei, ca omul boem, şi pe urmă a început să se gândească la o povestire cu fantome: Ion Grecu moare şi se transformă într-un vârtej alburiu, o tornadă invizibilă care se hrăneşte cu sufletul femeilor vicioase. Şi, bineînţeles, povestirea se răsuceşte după tot felul de întâmplări porcoase, scrise special pentru bizonii lui Andrei Ionescu.

Din capul locului, individul i-a displăcut total lui Zogru, dar a rămas agăţat de faţa Giuliei, care i se părea căzută din cer. Stătea la o masă mare, cu o trupă întreagă de studenţi plecaţi de la cursuri şi, din când în când, sugea din halba de bere, privind spre Andrei Ionescu repede şi precaut, ca un spiriduş supărat, ieşit la plimbare. Avea ochii negri, ca nişte măsline uleioase. În mod inexplicabil, pe Zogru l-a cuprins o dorinţă bruscă s-o privească, să se uite nu doar spre ea, ci în ochii şi în sufletul ei. Cunoştea bine starea asta şi nu avea niciun chef să se îndrăgostească. Mai ales din

pielea lui Andrei Ionescu, pe care îl detesta fără analiză.

Trecuse de multe ori prin suferinţa fericită a iubirii şi ştia prea bine cum este. De la bun început, poate pentru că nimerise în Pampu sau poate prin naştere, se simţea bărbat şi se purtase ca atare. Deşi trecuse prin miliarde de corpuri, de femei, de bărbaţi, de copii ori de animale, întotdeauna se îndrăgostise de femei, de un anumit gen de femeie, de fapt, pe care o identifica imediat, aşa cum se întâmplase şi în cazul Giuliei: o femeie incapabilă de compromisuri. Se îndrăgostea brutal de repede, de fiecare dată, iar după câteva săptămâni îl apuca deznădejdea. Iar când trebuia să părăsească bărbatul în care se îndrăgostea devenea gelos pe el. Uneori se întorcea şi aştepta să-l vadă murind, dar niciodată nu reuşea să ducă răzbunarea până la capăt – un sentiment de milă, duioşia faţă de femeia pe care o iubea, în sfârşit, speranţa că va putea s-o recucerească mai târziu, îl opreau să ucidă –, aşa că pleca resemnat şi aproape niciodată nu se mai întorcea la acea femeie care rămânea parcă în mod implacabil legată de bietul lui vehicul. Acest lucru era de nesuportat, ca şi cum i-ar fi zornăit pe şira spinării un milion de clopote grele. Ar fi vrut din tot sufletul să întâlnească o femeie care să-l iubească dincolo de înfăţişarea lui, pentru ceea ce era el, ca pelerin prin sângele muritor. Şi uneori credea că existase o astfel de femeie, pe care o privise cum moare în Stambul, în anul 1812. Nu putea să nu se gândească la ea fără să-l treacă fiorul disperării care îi tăia orice elan.

O cunoscuse în 1794, un an teribil, pe care şi-l aminteşte integral, căci a fost anul în care a ieşit duhul negru în mlaştina Icoanei, a izbucnit ciuma şi s-a îndrăgostit fatal.

Era după o pauză de zece ani, în care stătuse afundat în miezul dulce al pământului, căci ori de câte ori se aventura dincolo de Dunăre era azvârlit într-un buzunar ascuns al lumii, într-un loc în care

se trezea de fiecare dată ca dintr-un somn bun, în gângurelile familiare ale glolelor. Întoarcerea la viaţă era ca o renaştere: era puternic şi în stare să-şi facă planuri. În mod curios, de data aceasta, primul lucru pe care l-a făcut a fost să vadă ce fac urmaşii lui Ioniţă pe care îi lăsase în Bucureşti, cu zece ani în urmă. Şi, bineînţeles, acolo erau în continuare. Iancu Ionaşcu devnise logofăt mic, iar copiii lui erau puşi în slujbe pe la Divan şi în cancelariile domneşti. Între aceştia era unul care îi aducea aminte şi de Bubos şi de Măcelar, dar care avea ceva şi din entuziasmul artistic al Zugravului. Îl chema Gligore şi era funcţionar la un calem domnesc, unde ţinea evidenţa taxelor pe care le hotărâse însuşi domnitorul, Alexandru Moruzi. Gligore însemna cu grijă sumele care erau luate de la persoane particulare, de la mânăstiri, de la vamă ori de la cutia obştei, la care adăuga mici sume trecute în contul cheltuielilor de cancelarie şi care reprezentau câştigul lui suplimentar. Apoi dădea ordin sameşului să strângă banii. Ajutat de doi băieţi din subordinea lui, îi număra, oprea taxa de cancelarie şi avea grijă ca banii să ajungă la şcolile ridicate prin mila domniei. Gligore nu-şi făcea procese de conştiinţă că trăgea o parte din aceşti bani. Dimpotrivă, era fericit că găsise un mijloc legal să bage şi el în buzunar o parte din ei. Procedura era destul de răspândită prin cancelarii şi mai funcţionează încă, iar Gligore Ionaşcu era un om normal. În afară de aceasta, fiecare popă care avea şcoală în biserica lui venea să se roage de el ca să primească la timp banii pentru funcţionare, şi când îi primea, lăsa o parte din ei lui Gligore, în semn de mulţumire.

În el intrase Zogru când a văzut-o prima oară pe Zoe. Se pregătea să-i caute şi pe urmaşii lui Iscru, pe care însă ştia bine că o să-i găsească după cum îi lăsase: slugi boiereşti de mare încredere. În acest scop o luase pe Podul Mogoşoaiei, pe lângă casa Văcăreştilor, când a auzit trăsurile domneşti şi

vacarmul. Dinspre palat venea echipajul străjuit de arnăuţi, iar din susul podului se vedea un călăreţ cu cârpa neagră a molimei, încât nu ştia încotro să se uite.

A văzut-o pe fereastra cupeului şi l-a fulgerat în capul pieptului. Apoi trăsura a încetinit, oprindu-se chiar lângă el. O vedea bine, prin ochii indiferenţi ai lui Gligore, calmă, hotărâtă, uitându-se drept-nainte, spre casa boierului Văcărescu. Avea zulufi mărunţi, ridicaţi uşor pe lângă tâmple şi gâtul înconjurat de trei şiraguri de perle. Alecu Moruzi a chemat la geam un slujitor şi i-a spus ce i-o fi spus. Poate să fi fost un minut, nu mai mult, dar unul lung, în care Zogru a stat lângă trăsura domnească. Din foişorul porţii de vizavi zâmbea Ianache, un bărbat cu trăsături distincte şi vizibile de la distanţă, elegant şi visător, iar Zoe privea spre el.

După aceea lucrurile s-au precipitat: lumea care avea unde a început să părăsească oraşul, intrat pe neaşteptate în carantină. Izbucnise ciuma, care mai trecuse peste oraş şi mulţi avuseseră deja de-a face cu boala. Acum însă era legată şi de altă întâmplare.

Prin primăvară începuse să vuiască Bucureştiul că dintr-o baltă mlăştinoasă, de la marginea oraşului, de pe lângă Biserica Icoanei, ieşea un duh care plângea încet, plutind pe deasupra apelor. Agia a trimis potera în câteva nopţi, iar zvonurile se confirmaseră: plângea cineva ca şi cum ar fi fost ascuns în stufăriş, dar nu văzuseră pe nimeni. Până la urmă au fost lăsaţi în marginea apei vreo câţiva ţigani înarmaţi cu topoare, dar fugiseră şi ei, după un timp, de frică. Uneori, fantoma se arăta în mijlocul zilei, ca o momâie neagră, încât unii s-au gândit că e vreun soldat evadat ori vreunul care vrea să sperie lumea. Pe la începutul verii a izbucnit ciuma şi atunci toată suflarea şi-a amintit de stafia neagră, pe care au socotit-o un fel de mesager al molimei. În

Bucureşti, oamenii mureau pe capete, iar Curtea Domnească se refugiase la Mânăstirea Cotroceni, în inima pădurii, de unde călugării fuseseră scoşi încă de pe vremea lui Caragea-Vodă. Zogru n-avea nicio grijă în privinţa aceasta, deoarece sângele în care intra el respingea după aceea orice bacterie. Aşa că rămăsese în Gligore, nu pentru că i-ar fi plăcut cine ştie ce sau c-ar fi vrut să-l apere, ci pentru că acesta se retrăsese cu toată casa lui la un conac de vară, aflat la umbra pădurii, adică nu departe de Mânăstirea Cotroceni.

Oricum, pe Gligore îl ţinea doar pentru ocazii. Alerga din om în om, studiind şi abţinându-se pe cât îi stătea în putere să nu dea năvală peste Zoe. Într-o zi a intrat în sângele lui Alecu Moruzi, nu atât să vadă cum este în sângele unui principe, cât pentru că era soţul ei. Sentimentul iniţial a fost destul de greţos, simţindu-se ca un escroc furişat undeva unde nu era nevoie de el. Zoe era o femeie care îşi iubea bărbatul şi trăia lângă el fiecare clipă. Sunt mulţi oameni care participă superficial la viaţă, răspund zâmbind, sunt amabili şi doritori de evenimente, dar de fapt se află mereu în altă parte, aşteptând ceva ori bucurându-se în secret de lucruri pe care numai ei le ştiu. Şi sunt destul de puţini aceia care iau parte cu totul la fiecare amănunt al vieţii, atenţi cu trup şi suflet la celălalt. Iar Zoe era un astfel de suflet legat cu adevărat şi cu dragoste de sufletul oamenilor.

A privit-o din toate unghiurile şi cu toţi ochii care i-au stat la dispoziţie. A văzut-o din cameriste şi din croitorese, cu ochii femeilor, dar şi cu ai bărbaţilor, care jucau stos pe masa de fag, pusă special pentru ei în pavilionul cel mare. Acesta era un fel de chioşc, acoperit cu o cupolă înaltă, o legătură între două corpuri de clădire, ca un pod suspendat. Aici era spătăria de vară a mănăstirii, care, după ce Caragea îi alungase pe călugări, fusese primenită ca o sufragerie domnească.

Zogru era confuz şi disperat şi ar fi vrut ca ea să-l vadă aşa cum este, să ştie de el şi să-l iubească astfel, deşi se îndoia el însuşi de posibilitatea aceasta. Până într-o după-amiază, când l-a văzut din nou pe Ianache Văcărescu, el însuşi plecat din Bucureşti de frica ciumei şi venit la Cotroceni ca omul care obţinuse de curând rangul de spătar, prin bunăvoinţa lui Moruzi. I se părea că ea îl priveşte ori că îl place pe acest bărbat şi de aceea se hotărâse să se strecoare în el, demonstrativ, aşteptând ca Zoe să vadă imediat schimbarea radicală ce se produsese. Ştia că mulţi remarcă diferenţa dintre omul obişnuit şi cel pe care îl ia el în stăpânire, pentru că acela devine în mod evident mai impunător, mai sigur pe sine, preocupat de alte lucruri. Adică altul. A privit-o din nou şi Zoe a tresărit. Ea îi remarcase privirea îndrăgostită şi se speriase. Îl ştia de mult pe Ianache şi îi învăţase pe de rost poeziile. Îi plăcea acest om, dar nu se gândise niciodată la el ca la un bărbat. Masa de stos era în fierbere. Zoe stătea lângă o fereastră mare, căci pavilionul era deschis prin şase arcade, prin care se vedeau împrejurimile până departe. Ea era aşezată pe un banchet auriu şi privea din când în când spre masa jucătorilor. În jur, risipite pe taburete, stăteau câteva femei din anturajul ei obişnuit. Ţinea în mână o carte cu coperta înzorzonată de fireturi şi asculta cu bunăvoinţă povestea unei femei tinere. Aceasta vorbea doar ca să-i facă ei plăcere. Pe o măsuţă de cireş sclipeau în soarele amiezei câteva păhăruţe ca nişte degetare, pe jumătate umplute cu lichior de coacăze. Pentru Zogru a fost un moment crucial. El a fost convins, şi încă mai este, că ea a intuit adevărata lui existenţă, iar gândul acesta l-a emoţionat până la lacrimi.

S-a ridicat de la masa de cărţi, lăsând din mână ciubucul cu diamant, s-a scuzat vag şi aproape insultător, şi-a luat-o drept spre Zoe, din ce în ce mai îngrozită de ce urma să se întâmple. Şi

pentru că vedea în privirea lui Ianache mai mult chiar decât el ar fi avut de gând să-i spună, a făcut câţiva paşi spre el. Părea mai înaltă acum, în rochia ei verde şi aproape strâmtă, de sub care ieşeau pantalonii subţiri, ca nişte lăcuste, iar Zogru mai ţine minte şi astăzi silueta zveltă, părul prins în plasa de mărgele şi surguciul discret de pe panglică.

— Să nu-mi spui că n-ai observat schimbarea, i-a spus prin gura lui Ianache, repede, şoptit şi în franţuzeşte. Numele meu e Zogru şi n-am nicio legătură cu bărbatul acesta, iar ca să-ţi dovedesc, chiar în noaptea aceasta am să fiu în sângele bărbatului tău şi am să-ţi repet acelaşi lucru.

Zoe i-a zâmbit cu bunăvoinţă şi, întinzând spre el mâna în care mai ţinea încă *Sonetele* lui Ronsard, şi-a răsucit capul spre femeile care aşteptau cu gâturile întinse şi le-a spus:

— Dumnealui, boierul Văcărescu, are veşti despre stafia din Balta Icoanei.

Îl credea nebun ori voia numai să-l ajute. Zogru ar fi continuat, căci nu-i păsa câtuşi de puţin de soarta lui Ianache, dar a luat atitudinea ei ca pe un act de complicitate şi-a intrat imediat în joc. Sigur, fantoma care bântuie, a auzit şi el de ea şi ştie că mahalagiii vor să dea foc la stufăriş. Însă el are nişte oameni de încredere care i-au promis c-au să răscolească balta, nu, nu le este frică de ciumă, toţi au făcut deja boala şi n-are ce să le mai facă, sunt hotărâţi, deşi el ştie că cele mai multe dintre întâmplările cu fantome au explicaţii simple. Sigur că nu vrea să le dezamăgească şi speră din tot sufletul să fie o fantomă acolo şi să le-o aducă legată fedeleş.

Zoe îl privea amuzată şi îngrijorată totodată. Îşi dădea seamă că bărbatul acesta distins şi elegant n-ar fi vorbit niciodată astfel. Pe de altă parte, era mişcată de privirea lui de om sfâşiat. De fapt, Zogru era fericit, o privea cu tot sufletul şi voia să n-o uite. Şi aşa şi-a adus-o aminte multă

vreme, în rochia verde, legată pe sub sâni cu o eşarfă brodată cu flori mici, cărămizii, cu ochii sclipitori, rotunzi şi lipiţi de creierul lui. Şi poate că n-ar fi ţinut minte toate amănuntele, dacă n-ar fi alergat într-un suflet la popa Tătaru, tocmai pe la Podul Belicului, şi n-ar fi sărit imediat în el, ca un apucat. Preotului acestuia i se dusese vestea pentru desenele lui şi, cu mintea lui Zogru şi mâinile popii, s-a chinuit câteva ceasuri să facă un desen care s-o reprezinte pe Zoe. Nu era mulţumit, dar îl emoţionaseră eşarfa subţire şi ochii rotunzi şi neclintiţi, încât mai vedea încă floricelele mici cusute cu mătase, deşi pe hârtia lui nu erau decât nişte ghemotoace negre, desenate cu cărbunele.

A ascuns desenul acesta, făcut pe un petec de hârtie, într-o firidă din salonaşul lui Ianache şi n-a mai ştiut nimic de el. Dar portretul a mai trăit o vreme. Pe la 1800 a ajuns într-un coridor tapetat cu mici desene, în casa unui negustor, unde a stat până în 1837, când a pierit în marele incendiu.

Către seară s-a întors la Cotroceni şi-a intrat vijelios în Alecu Moruzi.

17

Nerăbdător şi totodată vesel, se gândea la întâlnirea cu Zoe ca la marele moment al adevărului. Era o noapte frumoasă de vară, iar prin fereastra odăii înalte se vedea luna butucănoasă şi neîmplinită.

— În sfârşit suntem singuri, draga mea, i-a spus în timp ce intra pe uşă.

Ea stătea rezemată de pernele mătăsoase şi îl privea zâmbind.

— Să nu te sperii şi să mă asculţi, a mai spus el, privind-o ca şi când ar fi început să i se topească faţa.

Apoi s-a aşezat pe marginea patului, în aşa fel încât s-o poată privi în ochi.

— Îţi aduci aminte ce ţi-a spus Ianache în după-amiaza aceasta?

— Părea destul de pierdut, ca şi când ar fi luat-o razna...

— Ce ţi-a spus?

— Tâmpenii, nici nu mai ştiu. Că el nu e el, ci altul....

— Păi, aşa şi era. Ai vorbit cu Zogru, nu cu Ianache, iar Zogru sunt eu, intrat în Alecu Moruzi, atât cât să stau de vorbă cu tine.

Pentru Zoe lucrurile începeau să se clarifice: era un joc mai amplu, în care Alecu însuşi era băgat. O fierbinţeală rapidă i-a cuprins urechile şi-a întrebat încet:

— Ce joc e acesta, *fos-mu*?

— Nu este niciun joc. Va trebui să mă crezi. Adevăratul meu chip nu contează, sunt doar spirit care face să strălucească feţele insipide ale oamenilor. Şi ca să-ţi dovedesc, am să ies pentru câteva secunde din Alecu, apoi am să intru iară, ca să vezi diferenţa. Dar mai întâi ascultă-mă. Nu

sunt ca celelalte fiinţe, ci sunt un gând mai puternic, intrat în...

Zogru voia să spună în *sângele*, dar îi trecu prin minte că acest amănunt ar putea să nu facă impresie bună şi atunci spuse:

— Sunt un gând şi stăpânesc toate gândurile omeneşti.

— Şi de ce aş avea nevoie să stau de vorbă cu un astfel de gând? îl întrebă Zoe zâmbind în continuare ca să-i facă plăcere.

— Pentru că te iubesc.

Şi cum ea ridicase sprâncenele, zâmbind, el a adăugat:

— Uită-te bine la mine, acum, cât sunt Zogru. Peste o clipă am să ies şi-ai să vezi ce repede se schimbă soţul tău. Apoi am să revin. Eşti atentă?

— Sigur, iubirea mea.

Zogru a ieşit fulgerător şi, pe când încerca să-şi imagineze uimirea ei, îl auzi pe Alecu Moruzi spunând molcom, în timp ce-şi mângâia smocul de păr din creştetul capului:

— Nu ştiu de ce stăm să vorbim tâmpeniile astea, care nici eu nu ştiu de unde îmi vin. Mai bine spune-mi mai exact ce ţi-a spus nefericitul acela de Ianache.

Ca orice corp locuit de Zogru, Alecu se simţise într-o stare euforică, vorbind fără să fie convins de ce spune, dar fără să se poată opri. Numele *Zogru* i se părea deopotrivă caraghios şi familiar, ca ceva ce tocmai îi trecuse prin gând şi nimic mai mult. Nicio clipă nu se gândea la Zogru ca la un stăpân care îi sfărâma viaţa. Pentru Alecu nu exista nimic altceva decât o toană care-l cuprinsese pe nesimţite.

Zogru era la curent cu astfel de manifestări. Îşi cunoştea bine oamenii de când se tot plimba prin ei, dar în momentul acela conta pe sentimentele Zoei, încredinţat că ea vede dincolo de aparenţă. Când a reintrat în Alecu s-a străduit să-şi ia o poză cât mai diferită, de fapt, făcându-l

să se maimuţărească şi, pe când spunea „ei, ai văzut cum m-am întors“, Zoe a izbucnit în râs, dar un râs molipsitor, încât lui însuşi i se umeziseră ochii.

Era dezamăgit, dar nu dezarmat, ci dimpotrivă, hotărât să continue.

— Ce vrei să fac pentru tine ca să mă crezi că sunt Zogru?

— Absolut nimic. Te cred pe cuvânt.

— Totuşi, cere-mi ceva, ceva greu şi pe care Alecu nu l-ar putea face.

Ea îl privea în continuare amuzată, ca şi când n-ar fi avut de gând să răspundă.

— Spune-mi ceva ce te preocupă acum, ceva interesant şi teribil...

— Ca stafia din Balta Icoanei?

— A! Stafia! Am să mă duc acolo mâine, iar mâine-seară am să-ţi spun povestea ei.

— Ba să-ţi vezi de treabă! Acela este un lucru necurat de la care a venit şi molima asta. Iar dacă ţi s-ar întâmpla ceva, eu aş muri de durere!

Cuvintele ei îl mişcară, deşi ea nu i le spusese lui, şi-l făcură să-şi aducă aminte că nu poate abuza de corpul lui Alecu. Dacă intra cu socoteală, câteva ore pe lună, ar fi putut să-l păstreze mult şi bine şi să fie alături de Zoe doar la ocazii.

— Bine, spuse el, luându-şi o figură de om sacrificat. Nu mă duc cu Alecu, de altfel nici nu vreau să-i fac vreun rău, pentru că ştiu cât ai fi de supărată. Am să merg cu un băiat, pe care tu nici nu-l cunoşti, dar care va veni la poarta mânăstirii şi va spune că l-ai chemat tu. Să laşi vorbă ciohodarilor.

Zogru l-a dus pe Alecu aproape val-vârtej în faţa mânăstirii, unde a sărit într-un arnăut şi după aceea într-un servitor pe care l-a scos pe poartă şi l-a făcut să alerge până la conacul lui Gligore Ionaşcu. Voia să doarmă cu acesta, mai mult din capriciul de a se şti într-un loc familiar. Servitorul a bătut în poartă şi-a spus că are răvaş pentru

Gligore şi, cum era îmbrăcat cu anteriu de vătăşel domnesc, slugile l-au chemat pe dată. N-a fost nevoie să-i spună ceva, ci a intrat repede în sângele lui, ca într-un loc cald, şi-a aşteptat să adoarmă. Pentru Zogru acesta era un timp de meditaţie şi de desfătare. Se lăsa în voia sângelui care pulsa lin, ca într-o baie de alint. Dar mai era ceva. Erau visele la care lua parte ca un spectator, uneori implicându-se la maximum, chiar schimbând direcţia câte unui actor ori amănunte minore, ceea ce îi dădea o satisfacţie enormă. Dacă în timpul zilei era stăpân deplin peste gândurile omului în care se cuibărise, în timpul nopţii devenea doar un ochi desfătat de incredibile întâmplări, ceea ce îl umplea de fericire şi de forţă. El însuşi cădea de multe ori într-o stare visătoare şi plăcută în care îşi închipuia tot felul de lucruri, dar cel mai adesea că este el însuşi, fără a mai fi nevoit să alerge dintr-un om într-altul, iar când era îndrăgostit, ca acum, îşi imagina că pleacă împreună cu acea femeie într-un loc care era doar al lor.

Chiar avusese o astfel de aventură, de altfel, încercase multe căi, deoarece se îndrăgostise de nenumărate ori. Pe Săftiţa o iubise nebuneşte în anul 1528. Era fata unui negustor din Târgovişte pe care o văzuse pe când se lăfăia în sângele unui boiernaş, pe nume Barbu. O răpise din casa părintească şi fugise cu ea, mai întâi la Bucureşti, unde bărbatul acela cuminte avea o casă, apoi, după ce auzise că vodă însuşi trimite soldaţii pe urmele lor, a luat-o spre Dunăre şi-a trecut la turci. Era nebun şi nu se gândea ce-o să se întâmple. Stătuse deja în corpul lui Barbu mai mult de o lună de zile, dar a mers mai departe, încercând să-i spună ei cum o să vină din nou cu altă înfăţişare. Era slăbit şi-i era rău, iar după o zi nu mai putea nici să meargă. Atunci s-a hotărât să evadeze într-un sânge proaspăt, dar şi în turcul fălos în care intrase s-a simţit la fel. A leşinat în pulberea drumului şi tot încercând să se târască spre altă

carne, se simţea din ce în ce mai pierdut, până când ceva l-a tras în fundul pământului. Atunci a fost prima oară când şi-a dat seama că se afla într-un fel de ţarc, dincolo de care nu putea să mai facă nimic, nu putea să umble ori să trăiască: la cea mai mică mişcare era sorbit în pântecele pământului, într-un loc al somnului profund.

Când şi-a venit în fire era din nou la Comoşteni, în acelaşi loc în care ieşise întâia oară, din nou puternic, renăscut. Dar trecuseră 10 ani.

Ori de câte ori se îndepărta de pământul acesta se întâmpla la fel. Uneori stătea cinci, alteori zece, iar o dată, în 1939, a căzut în miezul pământului pentru 20 de ani. Câteva decenii bune a încercat prin mai multe zone să vadă până unde poate să meargă, încât acum ştia precis că era al lui doar pământul locuit masiv de oameni legaţi cumva, şi mai ales prin naştere, de pământul românesc.

În 1987 a zburat cu un avion la Detroit, unde a stat aproape o lună, într-o comunitate de români. Şi-a rezistat la limită. Era de neînţeles prin ce fire misterioase îl legase Dumnezeu de oamenii unei singure zone. Nu era vorba despre români, ci, în general, despre oamenii conectaţi la spaţiul care îl născuse şi pe el, în special la zona naşterii lui, de la Comoşteni până la Bucureşti. Doar aici putea să simtă fiorul şi plăcerea vieţii. Cum se depărta, îl cuprindea apatia, devenea slab, iar dacă trecea Dunărea, cădea stors în pulberea drumului şi de-acolo în miezul cald al pământului său.

Toate aceste lucruri le-a aflat cu multă cheltuială de timp, împiedicându-se de tot felul de obstacole, iar dintre toate, cel mai greu era cel al timpului scurt pe care putea să-l petreacă într-un singur om. Cu vremea, a învăţat să-l prelungească oarecum. Când s-a îndrăgostit de Magdalina, pe vremea lui Brâncoveanu, a stat departe şi-a suferit ca un câine până când ea s-a măritat cu Toma. Pe urmă a intrat în acesta cât a putut de rar, iar cu

timpul şi-a dat seama că vizitele scurte aproape că nu-i afectau gazda. Toma a murit pe la 50 de ani şi multă vreme s-a învinovăţit că el îi scurtase viaţa. Dar au urmat alţi bărbaţi, cu vieţi lungi, şi atunci a ştiut că aceea fusese soarta lui Toma.

La toate acestea se gândea, legănat de visele lui Gligore Ionaşcu. Acesta visa că sare un gard înalt şi intră într-o grădină, dar de cum face câţiva paşi se repede asupra lui o matahală neagră şi nu mai poate să treacă gardul înapoi. E prins cu o mână de lemnul albicios, dar uluca se sfărâmă, lăsându-l în ghearele namilei. Aşa că Zogru, speriat, încercă şi el să intervină, ridicându-l pe Gligore şi ajutându-l să se prindă bine. Însă nătărăul cade iarăşi şi priveşte îngrozit în sus. Deasupra lui nu e însă niciun monstru, ci un cap de femeie: este chiar Zoe, amestecată fără ştire în creierul adormit al lui Gligore.

Zogru avusese grijă să nu lase sentimentele lui să se înrădăcineze în sufletul lui Gligore. De multă vreme ştia că nu trebuie să-şi lase gazdele prinse de femeile pe care el le iubea. Dar cu toate astea, uneori, în visele lor mai rămâneau crâmpeie din ceea ce trăia doar sufletul lui Zogru.

18

A doua zi, către prânz, Gligore, dus de Zogru, a intrat în grajd şi-a poruncit să pună caii la trăsurica de oraş, care era mai mult o brişcă nostimă, cumpărată la mâna a doua de la boierul Filipescu. În mod normal, Gligore n-ar fi coborât nici mort în oraş, pe timp de molimă, dar cu Zogru în el era destul de liniştit şi, pentru că slugile se uitau alarmate, a aruncat peste umăr un *ordin de la cancelarie*.

Oraşul părea, într-adevăr, părăsit. Pe ici, pe colo se înălţa fumul de bălegar şi se mai auzea strigătul cioclilor. A luat-o în jos, apoi prin spatele Bisericii Sfântul Gheorghe, iar din Răspântia lui Butuc, pe o ulicioară întortocheată, până în buza bălţii. Primprejur erau case mici acoperite de fumul galben, împotriva ciumei. O bătrână cu capul înfăşurat într-o cârpă pestriţă, legată pe ureche cu fundă mare, amesteca cenuşa într-o căldare de săpun, sub care ardeau două roţi şi bălegar.

— Nu-l ia ciuma, boierule, pe cine face săpun! i-a pus ea râzând, deşi Gligore nu întrebase nimic.

Balta, mai mult o mocirlă, fixată de stuf, era nemişcată, iar dincolo de ea se vedea Biserica Icoanei. O masala uitată ardea încă înfiptă în stânga bisericii albe. Nu era nimic, nu se auzeau decât broaştele şi foşnetul lişiţelor prin tufele din smârcuri.

Zogru a coborât din trăsură şi s-a uitat în zare. Era un cer curat, de vară bucureşteană, iar peste mirosul de bălegar ars se înălţa din când în când şi mirosul nămolului de baltă. Nu era nicio fantomă, căci dacă ar fi fost, ar fi dibuit-o imediat. Când a dat să plece, a auzit foşnetul de papură şi s-a uitat

peste umăr. În stufărişul de lângă mal se simţea o mică mişcare. Dar după ce l-a răscolit puţin cu mâna şi-a dat seama că nu era nimic. Apoi a auzit plânsul: un plâns înăbuşit, ca de copil care se ascunde. Cu viteză războinică, s-a-ntors iarăşi şi-a dat cu ochii de-un cap negru, pitit în stuf, ca de după o cortină. Vedea prea bine că era ceva ciudat, dar nu atât cât să-l impresioneze. Capul părea făcut din aţă răsucită ori, mai bine, din răchită şi era negru ca mâlul. Ochii rotunzi şi mari ca două globuri de smoală se mişcau în toate părţile. Şi cum continua să scâncească, Zogru căpătă convingerea că, orice ar fi, nu era decât un copil, aşa că-l întrebă prietenos:

— Ce e băiete, ce ţi s-a-ntâmplat?

Scâncetele încetară ca la comandă, apoi Omul Negru întrebă la rândul său, fără să-şi mişte gura, care părea pecetluită ca la broaşte:

— Ia te uită! Ce e cu tine aici?

Întrebarea îl surprinse şi îl făcu să creadă că băiatul acesta sau ce-o fi fost îl ştia de undeva. Aşa că îl luă ceva mai repede:

— Mă cunoşti, ştii cine sunt?

— Cum să nu! Eşti Zogru, spusese el şi se desprinsese din locul ascuns, tăvălindu-se uşor în apa mocirloasă, ca mai apoi să rămână pe burtă.

Era prima oară când îşi auzea numele, spus de cineva complet necunoscut, iar efectul a fost devastator. S-a apropiat emoţionat de apă şi s-a aşezat turceşte pe malul moale ca o marmeladă.

Omul Negru era, într-adevăr, un copil. Nu erau prea multe de spus. Plecase să-şi caute părinţii şi se rătăcise. După ce a înotat în valuri de nămol, care i se păruseră fără sfârşit, a ajuns aici. Dar de unde exact venise nu ştia să spună.

— Cum te chemă?

— Nu am încă un nume, răspunse copilul negru, ţinându-şi mereu buzele neclintite.

I se păruse jenat că nu ştia cum îl cheamă, aşa că Zogru schimbă vorba:

— Nu cumva ai trecut pe lângă biserica aia?

— Glumeşti! Nici nu pot să ies din apă.

Întâlnirea cu Omul Negru i-a deschis pofta de investigaţii. Ştia acum că vine dintr-o lume în care el mai fusese; or, aceasta nu putea să fie decât în fundul pământului. Aşa şi era. Însă cum pentru el acea lume nu era decât pentru somn, nu ştia aproape nimic despre ea. Habar n-avea cum să-l ajute pe Omul Negru şi nici nu credea că are vreo legătură cu ciuma. Se gândea cu groază că ar putea fi ucis şi se întreba cum de rezistase atâta fără să fie nimicit cu topoarele.

Apoi i-a venit ideea s-o aducă pe Zoe ca să-l vadă. Acesta ar fi fost un argument. În sfârşit exista un martor al existenţei sale!

Aşa că i-a promis Omului Negru că va încerca să-l ducă acasă, în cazul în care l-ar fi ajutat şi el. S-a apucat să-i povestească şi, pentru că povestea despre Zoe s-a tot întins, a tot povestit până spre după-amiază. Din când în când mai trecea câte un om pe drumurile învecinate şi-l vedea pe Gligore stând pe malul apei şi privind spre o minge neagră care părea să plutească la suprafaţa bălţii.

După ce s-au înţeles, Zogru a plecat ca o vijelie şi, dacă ar fi luat-o pe jos, ar fi putut să ajungă şi mai repede, căci era după o pauză de zece ani şi întotdeauna revenea din pământ cu forţele lui dintâi. Dar ştia că oamenii în care stătea se uzau repede şi că pentru ei o alergare nebună era atât de zăpăcitoare, încât mulţi mureau ori se închideau în mânăstiri după aceea.

Pe drum era pustiu, iar în afară de o căruţă de ciumaţi, care se ducea la Câmpul lui Dudescu, n-a văzut picior de bucureştean.

A ajuns la Cotroceni aproape de asfinţit. Zoe nu lăsase vorbă la poartă, dar l-a primit, amintindu-şi că e trimis de Alecu şi, pentru că nu putea s-o convingă să ia drumul până la Balta Icoanei, s-a strecurat în sângele ei. Când cobora

soarele, Zoe deja se afla în trăsura echipată de drum şi cu arnăuţii agăţaţi în spate.

— Să stai aici până mă întorc, i-a spus ea lui Gligore, amuţit şi nemişcat.

Zogru, ascuns în sângele ei, se umplea de bucuria primei întâlniri. Ar fi vrut să nu-i răscolească amintirile, dar nu se putea abţine să nu coboare în gândurile cele ascunse. Când amurgea soarele, trăsura s-a oprit pe malul bălţii, cu arnăuţii de-o parte şi de alta. Zoe, cu Zogru în ea, le-a poruncit peste umăr:

— Orice veţi vedea să nu faceţi nimic. Staţi deoparte şi aşteptaţi să vă spun eu ce e de făcut. Am să vorbesc cu duhul bălţii, care este ca un om negru.

Slujitorii nu păreau impresionaţi şi, ascultându-şi stăpâna, s-au tras un pas înapoi. Zogru l-a fluierat uşor pe Omul Negru, care a apărut, ţinându-se câteva clipe pe picioarele lui, de broască uriaşă. Apoi s-a lăsat pe burtă, ridicându-şi capul deasupra apei:

— Ai venit aici pentru că te-a adus Zogru. Acum este în tine, iar eu te asigur că el există!

Zoe a rămas înmărmurită de cum l-a văzut, iar când i-a auzit cuvintele a încercat să facă semn soldaţilor să-l ucidă, însă mâinile n-o ascultau. Zogru era uimit de reacţia ei şi aproape că a lăsat-o să ridice mâna. Apoi l-a rugat pe Omul Negru:

— Spune-i ce ţi-am povestit!

— Zogru este înăuntrul tău şi de acolo te iubeşte, a continuat Omul Negru, rostogolindu-şi ochii strălucitori. Ţi-a spus acelaşi lucru şi din Alecu, şi din Ianache, iar acum, înainte să intre în tine, din Gligore!

Zoe a ascultat uluită şi fericită totodată, dar fericirea era a lui Zogru, care îşi închipuia că ea ştie în sfârşit de existenţa lui.

— Ei, acum, că i-ai spus, mă duci acasă?

— Bineînţeles, doar ţi-am promis, i-a răspuns Zogru prin gura surâzătoare a Zoei, care s-a

îndepărtat agale, apoi a urcat în trăsură, fără să privească feţele îngrozite ale arnăuţilor.

Când a ajuns pe la casa lui Brâncoveanu, Zogru a simţit o cumplită nevoie s-o întrebe, să stea cu ea de vorbă, iar când l-a văzut pe Ianache ieşind din conacul lui Dudescu n-a mai stat pe gânduri. A oprit trăsura şi s-a dus glonţ către acesta, care privea încă şăgalnic spre Zoe. L-a luat repede în stăpânire şi a urcat din nou în trăsură, ţinând-o pe Zoe de braţ.

— Spune-mi măcar un cuvânt că altfel am să mor. Acum mă crezi?

Zoe, care abia se dezmeticise, a bătut din palme şi-a poruncit omului de pe capră, care băgase imediat capul pe fereastra trăsurii:

— Du-l pe boierul Văcărescu la trăsura domniei sale.

— Dar nu sunt Văcărescu, dragostea mea! Sunt Zogru.

Nu mai ştia ce să zică, era epuizată, iar vocea caldă, privirea îndrăgostită a lui Ianache Văcărescu şi amintirea Omului Negru, adunate una peste alta, o făcuseră să izbucnească în plâns şi să se lase pe pieptul bărbatului care o aştepta cu braţele întinse.

Arnăutul şi-a tras capul de la fereastră şi trăsura a pornit spre Cotroceni, depărtându-se încet de firul Dâmboviţei. Pe un drumeag de pulbere, nişte bivoli negri se îmbulzeau spre apă, într-un nor alburiu de praf.

Cum au ajuns, Zoe a intrat pe poartă, iar Ianache l-a căutat din priviri pe Gligore, care îl aştepta unde îi poruncise el prin gura domnească a Zoei.

S-a aruncat fericit spre gâtul lui şi-a pornit-o cu trăsurica cea nostimă, din nou, spre baltă, lăsându-l pe Ianache într-o mare nedumerire.

Omul Negru aştepta cu sufletul la gură. Zogru n-avea nicio idee cum să-l ducă acasă şi ştia că apa îi face rău, dar conta pe faptul că era în putere şi credea sincer că orice s-ar fi întâmplat nu putea fi

catastrofal. Planul lui era să intre în acest om acoperit de muşchi răsuciţi în toate părţile, care îl ajutase s-o convingă pe Zoe. Şi-aşa a şi făcut. L-a lăsat pe Gligore pe malul bălţii, năucit, în timp ce, pe lângă urechile acestuia, începe să se ridice un abur mov, ca un curcubeu.

Dintr-o săritură, Zogru a fost în sângele Omului Negru şi, odată cu acesta, s-a repezit cu toate forţele spre mâlul gros al mlaştinii.

Când s-a trezit era la Comoşteni, un fir subţire şi şerpuitor, iar în faţa lui urca drumul albicios până-n cumpăna cerului de vară. Era anul 1812. Cum a găsit un vehicul, a fugit nebuneşte spre Bucureşti şi a intrat în Divanul domnesc. În mai puţin de o oră a făcut turul boierilor, scotocind după informaţii, şi-a aflat că Zoe era la Therapia, unde îşi aveau Moruzeştii casele, fiind persecutată de mai multă vreme de poliţia turcească. Ştia foarte bine că acolo nu avea nicio putere, însă era disperat fără ea. Gândul că trecuseră 18 ani îl înnebunea. Nu ştia dacă îl dusese pe Omul Negru acasă, nu-şi amintea nimic. Nici după aceea nu l-a mai văzut vreodată. Totuşi, nicicând nu a regretat că îşi ţinuse cuvântul faţă el. Pentru Zogru era de neconceput să promită şi să nu-şi ţină promisiunea. S-a gândit adeseori la el, iar când auzea legende despre Omul Negru, care stăpâneşte apele şi cere cap de om, se gândea cu duioşie la ochii de sticlete pierdut.

Şi nu era singurul care îşi aducea aminte. A doua zi, după ce Zogru dispăruse în faldurile de nămol, pe Gligore l-au ridicat oamenii Agiei. Zoe însăşi poruncise ca omul să fie torturat, căci credea că, după ce vorbise cu el, intrase într-o stare de nebunie de care se ruşina până la lacrimi. Gligore ştia despre Omul Negru, îşi amintea că s-a dus la Cotroceni şi că-i spusese Doamnei nişte vorbe de care acum îi era şi lui frică: „Sunt eu, Zogru. Am venit să te duc la Balta Icoanei!“.

Şi pe urmă ea îi poruncise s-o aştepte acolo oricât de mult ar trebui. Şi aşa şi făcuse.

Cum poveştile lui, completate şi de arnăuţi, păreau să aibă un sâmbure de adevăr, Gligore a sfârşit călugărit cu sila, iar de pe urma lui a rămas o însemnare în *Cheia înţelesului* a lui Varlaam, care se mai poate citi şi azi în Biblioteca Academiei Române. Gligore a scris mărunţel, cu cerneală neagră pe marginea cărţii:

> Am cetit şi eu această sfântă carte şi fost-au de folos ce am aflat. Dar nimic nu m-a minunat în viaţa aceasta ca întâlnirea cu Omul Negru, care stăpânea Balta Icoanei, în anul 1794, şi care poate mai este încă acolo. Era o namilă fioroasă, din cap până-n picioare neagră ca păcura şi cu carnea răsucită în toate părţile, precum ar fi fost strânsă în plasă de sfoară şi pusă la afumat.
>
> Părintele Nicolae,
> fost Gligore Ionaşcu al logofătului,
> 1806, februarie, 10

Zogru însă n-a citit-o şi a uitat cu desăvârşire să se mai intereseze de Gligore. În 1812 a plecat glonţ spre Therapia. Era puternic şi alerga ca vântul. Ar fi putut să ajungă în trei zile, omorând pe drum şase cai, dar a preferat să folosească doi oameni. Pe unul l-a lăsat aproape mort la Giurgiu, iar pe celălalt, un dragoman grec, l-a adus ca pe o cârpă la Therapia. Zoe nu era acolo. Toată casa era răscolită, iar stăpânii fuseseră puşi în lanţuri. Pe Zoe o luaseră manafii şi se auzea că va fi dusă la închisoarea Cele Şapte Turnuri. A ajuns-o din urmă cu chiu, cu vai. Era deja terminat. Totuşi, a mai avut puterea să se arunce în turcul care o ţinea de braţ şi să-i spună, în româneşte, „sunt eu iubito, Zogru!“.

Zoe era deja hărţuită, căci drama ei dura de şase ani, de când Alecu fusese mazilit. Întâlnirea cu Zogru a fost doar picătura care a lovit-o în creştet. A căzut în mijlocul străzii, înconjurată de

soldaţi turci, privind năucită în pupilele omului care murea odată cu ea. Iar ochii ei înlăcrimaţi şi deschişi până la refuz îl mai urmăresc încă.

19

Toate iubirile lui Zogru s-au terminat prost, şi tocmai de aceea gândul că ar putea să se îndrăgostească din nou îi dădea fiori neplăcuţi. Prin urmare, a plecat de la Groapă cu Andrei Ionescu, hotărât s-o uite imediat pe Giulia. Dar a doua zi era deja plantat în portarul de la Facultatea de Cinematografie, aşteptând-o. A urmărit-o discret, până în Buftea, strecurat când într-o prietenă, căreia ea îi făcea confesiuni, când într-un băiat devenit curtenitor pe neaşteptate. Se simţea vinovat că se ţine după o fată pe care abia o cunoscuse şi că, în timp ce el pierdea timpul în microbuzul cu studenţi, în lume se întâmplau o sumă de lucruri însemnate, în care cu siguranţă că ar fi fost mai bine să se amestece. Măcar din când în când. Chiar în momentul acela pe lângă ei trecea un Volkswagen Golf, în care Fulgerică şi Greaţă ţineau dintr-o parte şi din alta o adolescentă care plângea în hohote. Zogru ştia dintr-o privire ce se întâmpla, iar cei doi erau unii care îi amărau viaţa. Îi cunoştea de o bucată bună de timp, pentru că făceau parte dintre acei oameni în care Zogru nu putea să intre. Şi mai era şi într-o perioadă de epuizare. Nu mai stătuse de multă vreme în locul lui cald din inima pământului, ceea ce îl făcea să se simtă aproape ca un om. Aşa că îşi văzu de drum, făcându-se că nu vede Volkswagenul.

Pe platouri se filma *Modigliani*. Giulia avea curs cu Blaier. S-a strecurat încet, urmând şirul celorlalţi studenţi, până în atelier, îngândurată, preocupată de Andrei Ionescu, incapabilă să-şi caute un loc bun, în care să viseze în linişte. Şi-a pus CD-ul în computer şi-a-nceput să lucreze la filmuleţul ei, o scurtă poveste despre boema bucureşteană. Imaginile erau neprelucrate, iar

multe cadre filmate fără lumini ca lumea. Pe la jumătatea filmului apărea Andrei Ionescu, mângâindu-şi părul cu gestul lui specific, mai întâi pe frunte, apoi pe după ureche şi în cele din urmă aşezându-l sub bărbie. Avea privirea insolentă a lui Ioniţă Bubosu şi aroganţa visătoare a Zugravului. Se mişca lent şi povestea ceva, ţinând ţigara la distanţă, în mâna stângă, sprijinită pe cot. Giulia îl privea cu ochii înfloriţi, iar Zogru se uita peste umărul ei, strecurat într-un băiat subţirel, care în mod normal nu şi-ar fi pierdut timpul cu Giulia:

— Îl cunosc pe individul ăsta, încercă el. E Andrei Ionescu.

— Da, el este. De unde îl ştii?

— Păi, e însurat cu vară-mea, spuse băiatul, mirându-se totodată de ce spune şi fluturându-şi uşor pana lungă, atârnată ca un cercel de ureche.

— Nu. Îl confunzi! E scriitorul Andrei Ionescu şi ştiu precis că nu are pe nimeni.

— Ei, bravo! Acum mă faci şi mincinos!

Giulia nu se lăsa prinsă de poveste, dar era evident că o afectase. Avea acum un subiect de meditaţie.

Lui Zogru îi displăcea, în general, ideea de a se strecura într-un individ de care o femeie era deja îndrăgostită şi care îi lua chiar şi această mică bucurie de a fi el cuceritorul. Fuseseră multe cazuri în care îşi încercase forţele din bărbaţi obscuri şi către care nu era îndreptată nicio privire până în clipa aceea. Iar momentul de victorie îl umpluse de fericire. Şi pe el, şi pe mediocrul respectiv. Or, Andrei Ionescu îi şi displăcea. N-ar fi vrut să se folosească de el, ci mai curând să încerce şi alte posibilităţi. Aşa că în zilele următoare Giulia fu asaltată de tot felul de bărbaţi la care nu se gândise niciodată. Un vestit cântăreţ o sună s-o invite la un concert de-al lui, un fotbalist, burlac, vânat de multe bucureştence frumoase, îi trimise flori, chiar şi un politician (cu apariţii zilnice la televizor) îi făcu ochi dulci, venit, fără

ştire, în faţa Teatrului Naţional, unde Giulia îşi aştepta nişte colegi.

Nu-i trebuia mult ca să înţeleagă realitatea simplă că Giulia era îndrăgostită de Andrei Ionescu şi orice i s-ar fi-ntâmplat, cum ar fi fost, de exemplu, să vină Johnny Depp în persoană, ea n-ar fi privit decât spre Andrei Ionescu. În plus, începuseră să se întâlnească. Ea îl vizitase la birou, apoi merseseră împreună la Comoşteni, să vadă fantoma căpitanului, străbunicul Giuliei.

Aşa că Zogru cedă în cele din urmă, hotărându-se pentru început să-l cunoască mai bine pe acest urmaş al Bubosului. A intrat din nou în sângele lui într-o dimineaţă, imediat după ce Giulia îl trezise din somn cu un telefon: voia să ştie când poate să refacă filmarea. Nu-i plăceau cadrele pe care le trăsese, „ştii, pentru filmul pe care vreau să-l fac despre tine“. Nu erau încă în relaţii apropiate, dar deja se sunau şi în ultima săptămână se întâlniseră în fiecare zi.

Înăuntrul lui Andrei Ionescu era o linişte mocirloasă, ca şi când ar fi vorbit la telefon cu o fiinţă oarecare. Pentru el Giulia nu era decât o pipiţă care ar fi fost bună de folosit dacă ar fi fost sigur că lucrurile nu se complică după aceea. Îi era groază de femeile care voiau să-l târască prin tot felul de locuri, care voiau să locuiască la el ori măcar să rămână peste noapte, în fine, de femeile care se legau cu lanţurile şi de care nu mai putea să scape după-aceea.

Lui Zogru i-ar fi fost uşor să-l facă s-o iubească, dar considera c-ar fi fost imoral, în cazul dat. Omul i se părea atât de egoist, c-ar fi vrut mai degrabă să-l ia la bătaie decât să-l locuiască. În realitatea de dincolo de Zogru, Andrei Ionescu era un bărbat destul de obişnuit. Trăia singur într-un apartament din Colentina, pe care îl moştenise de la o bunică. Până nu demult stătuse cu părinţii în Floreasca, iar acum se bucura de beneficiile singurătăţii. Avea 32 de ani şi îi găsiseră ai lui un

loc bun care îi plăcea la nebunie: lucra la Academia Română, de fapt, chiar conducea un departament în care erau stocate documente despre fapte neclarificate încă de istorici, idei pe care nu trebuia să le cunoască toată lumea. În sfârşit, era stăpânul unei săli de manuscrise care se numea pompos Departamentul Anexelor ori, pe scurt, *Anexele*. Nu era istoric, aşa cum nu erau aproape jumătate dintre angajaţii secţiei de istorie a Academiei, ci terminase Dreptul la o particulară, în condiţii destul de lejere. Aproape imediat după absolvire se ivise locul ăsta bun, unde îl angajase un prieten de familie.

Bunicul lui Andrei Ionescu fusese activist cu funcţie mare pe vremea lui Ceauşescu, iar Zogru îl cunoscuse. Mai mult, bătrânul Ionescu fusese unul dintre puţinii demnitari în care putuse să se strecoare. Perioada aceea a fost cea mai grea pentru Zogru, deoarece mulţi dintre oameni deveniseră ziduri de netrecut: erau închişi într-o platoşă de fier pe care el nu putea s-o străpungă. S-a trezit în anul 1959, după 20 de ani de somn, şi aproape că n-a mai cunoscut nimic. Ratase cel de-al doilea război mondial şi pierduse şirul evenimentelor. Un urmaş de-al lui Iscru, pe care îl lăsase secretar regal, era acum în puşcărie, pentru că fusese secretar. De fapt, toate lucrurile se răsturnaseră şi peste lume stăpâneau oameni pe care Zogru nu-i cunoştea şi în care de cele mai multe ori nici nu putea să intre. Odată i s-a întâmplat ceva şi mai rău, pe la mijlocul anilor ’70, când n-a mai putut să iasă dintr-un ins agitat şi smucit, care alerga de dimineaţa până seara prin fabrici şi bălăcărea oamenii. Dădea telefon, spunea răstit „sunt tovarăşul Arapu, în două ore sunt acolo să văd cum merge treaba“, apoi, cum ajungea, trecea vijelios pe lângă o sumă de oameni care tremurau aplecaţi în faţa lui, intra în hale, privea într-o parte şi în alta, uitându-se crunt şi pe urmă păşea maiestuos în sala de conferinţe, împreună cu

toată conducerea fabricii şi le spunea fără întrerupere:

— Nu vă faceţi treaba tovarăşi, sunteţi rupţi de realităţile socialiste şi n-aţi făcut mari progrese de data trecută până acum, nu că n-ar fi voinţă, noi ştim foarte bine că există angajamente, că există preocupare, dar nu suficientă, oamenii lucrează încet şi puţin, nu se stă suficient la lucru, or, noi avem un plan cincinal de patru ani şi jumătate pentru care trebuie să facem totul ca să-l ducem la îndeplinire, pentru aceasta e nevoie de abnegaţie, de sacrificiu, de duminici lucrate în plus, nu-i aşa tovarăşul director, câte duminici ai petrecut dumneata în fabrică, în ultima lună?

Uneori putea să-l facă să vorbească mai liniştit ori să mai schimbe discursul pe ici, pe colo, dar greu, căci Arapu era un om care îl făcuse prizonier. Doi ani a pierdut încercând să evadeze şi până la urmă a avut noroc că l-a călcat o maşină.

După întâmplarea aceasta, Zogru a devenit foarte prudent. Începuse chiar să simtă primejdia când se apropia de astfel de oameni, deşi a mai avut câteva incidente similare. Pe unul l-a făcut să se trezească în miezul nopţii şi să se arunce pe geam şi, deşi n-a murit, măcar a devenit mai slab şi chiar manevrabil.

Or, Mitică Ionescu, bunicul lui Andrei, a fost o adevărată mană cerească. L-a cunoscut în 1981, când începuse cea mai cumplită perioadă a dictaturii lui Ceauşescu. Domneau foametea, mizeria, ura şi suferinţa. Ştia că e în el sângele lui Ioniţă Bubosu şi aproape că s-a bucurat văzându-l. Mitică era activist de multă vreme, însărcinat să vegheze peste soarta spitalelor din Bucureşti. Adică mergea dimineaţa la un birou, într-o clădire veche, evident naţionalizată, dădea câteva telefoane, îşi trimitea băiatul, pe tatăl lui Andrei, care pe-atunci era şi el inspector la un inspectorat sanitar, iar Victor trecea repede prin trei-patru spitale, îşi umplea maşina cu medicamente,

materiale, în special vată medicinală, de care era mare criză, apoi trimitea pe cineva cu ele la două farmacii, unde îşi aveau omul lor, un om foarte corect, care vindea totul foarte bine şi aducea la sfârşit de săptămână banii. Mai erau şi alte căi să se descurce, însă aceasta era una curată, iar Mitică Ionescu se mândrea că nu este lacom şi pe bună dreptate. În fond, nu lua totul, ci doar un sfert din ce conţinea magazia spitalului, încât după el mai luau şi alţii, activişti mai mărunţi, inspectori, directori, şefi de secţie, doctori mai înfipţi, asistente şi infirmiere, ca să nu mai punem la socoteală magazionerul, contabilul şi casierul, care şi ei erau oameni şi încă unii foarte importanţi. Aşa că toată lumea era mulţumită. Până să apară Zogru. Intruziunea lui în sângele lui Mitică a schimbat totul şi a dat peste cap o sumă de destine.

Zogru voia să schimbe situaţia, să facă ceva pentru lumea care murea pe capete în spitale, unde nu se mai găsea nicio aspirină. Ca şi astăzi, cine ajungea la spital trebuia să-şi aducă şi mâncarea de-acasă. Odată intrat în Mitică Ionescu, Zogru a convocat o şedinţă mare şi a făcut alte reguli: nimeni nu mai avea voie să ia nimic din spitale, iar *orice abatere se va lăsa cu sancţiuni drastice*. În primele săptămâni lucrurile au mers bine. Apoi, primul care s-a revoltat a fost Victor, care după ce s-a convins că nu venise niciun ordin de sus şi că aceasta era decizia tatălui său, a făcut un scandal înfiorător: „ce, bă, vrei să murim de foame, te-a găsit acum corectitudinea, ce să zic, nu-ţi dai seama că dacă nu luăm noi, iau alţii“ şi tot aşa, până când Zogru a fost nevoit să treacă la represalii. A dat afară câţiva colaboratori, iar rudele lor, care erau şi ele în sistem, au făcut valuri; lui Mitică i s-au cerut explicaţii, iar el a ameninţat că spune prin şedinţe tot ce ştie despre furturi. Urmarea a fost dezastruoasă: tovarăşul Mitică Ionescu a fost înlăturat din funcţie şi, pentru că nu avea anii de pensionare, a fost pus în

scaunul directoral al unei edituri. Şi aşa a intrat în cultură.

După câtva timp au căzut şi foştii lui protejaţi, între care şi Victor, şi toată lumea a venit la munca de jos: documentarişti, şefi de secţii, directoraşi prin edituri, pe la institutele de cercetare ale Academiei. Pe Zogru l-a luat prin surprindere toată situaţia, căci se aştepta la o poveste mai lungă şi cu mai multe capete căzute. În locul lui Mitică a fost numit un alt tovarăş şi lucrurile s-au schimbat în spitale, căci acesta lua mai bine de jumătate din magazii şi era şi dintre cei inaccesibili lui Zogru. Nici măcar n-a mai avut chef să se întoarcă în Mitică. Dar nu l-a uitat. Iar când l-a găsit în amintirile lui Andrei Ionescu şi-a adus aminte toată această tărăşenie, care a fost de fapt una dintre înfrângerile lui Zogru.

Andrei Ionescu trecea rar pe la ai lui, mai venea maică-sa din când în când să-i umple frigiderul ori trimitea o femeie să-i facă ordine prin apartament. În general, mergea la serviciu, unde îi uimea pe cei câţiva subordonaţi, toţi cercetători, specializaţi în politici evenimenţiale, tineri şi hotărâţi să descopere logica şi cauzele adevărate ale unor fapte pe care istoricii le clasaseră. Aşa erau, de pildă, povestea lui Boris Sarafoff, Revoluţia din 1989, moartea lui Vlad Ţepeş, istoria legionarilor, cadavre singulare ori la grămadă, din diverse perioade, şi altele.

— Domnul Ionescu, avem un caz, zâmbea Ancuţa Goianu, o fiinţă subţirică, înfăşurată în haine ca într-un sul de hârtie.

— Te ascult, îi răspundea întotdeauna Andrei Ionescu, modelându-şi după deget şuviţa lui preferată de păr.

— S-a descoperit un cadavru din vremea lui Vlad Ţepeş, propriu-zis, doar osemintele acestea, aveţi aici pozele, de fapt, am alcătuit deja un portofoliu al cazului. Uitaţi-vă cu atenţie, este un om cu faţa la pământ, care a murit cu gura larg

deschisă. Se vede aici cum muşcă pământul, iar oasele mâinilor au fost găsite deasupra coloanei.

Şi pentru că Andrei Ionescu nu făcea niciun comentariu, deşi Ancuţa îl privise semnificativ, continua să explice:

— E posibil să fi murit cu mâinile legate la spate ori chiar să fi fost îngropat de viu.

— Unde a fost găsit?

— La Snagov, nu prea departe de lac.

Andrei Ionescu era grav şi conştient că trebuie să vină repede cu o idee, mai mult de atât, cu o poruncă, pentru ca toată lumea să aibă ceva de făcut.

— Ar putea să fie cadavrul lui Vlad Ţepeş, ştiu, te gândeşti că a fost decapitat, însă turcii jupuiau pielea şi-o umpleau cu câlţi, reconstituind faţa individului, iar căpăţâna o aruncau alături de corp. Să faceţi un studiu asupra perioadei: consemnaţi frumos toate evenimentele, chiar tu să te ocupi, să aibă fiecare câte ceva de făcut, iar eu am să obţin o finanţare de la Ministerul Culturii, chiar acum o să-l sun pe tata să ne pună pe listă cu proiectul ăsta.

Dar ţelul lui Andrei Ionescu nu era să se evidenţieze la serviciu, ci să scrie. Publicase deja un roman, *Vâna*, şi voia să ajungă un romancier de succes, să i se traducă operele şi să intre în manualele şcolare. De aceea avea grijă să frecventeze toate locurile în care erau scriitori, să fie simpatic, să se împrietenească, să discute, să dea de băut, în sfârşit, să intre în lumea literară. Iar acest mod agitat de a fi îl epuiza. Ca toţi din neamul lui Ioniţă Bubosu, şi el era ambiţios şi bucuros să se descurce singur.

Pe Zogru nu-l încânta viaţa lui Andrei Ionescu, dar nici nu putea să spună că-l detestă ca om, ci mai mult ca bărbat, ca ambalaj, de fapt, din care era nevoit s-o iubească pe Giulia. Ştia că urmaşii Bubosului nu erau tocmai răi, chiar le aprecia înclinaţiile artistice, se înduioşa în faţa

ghinioanelor lor şi îi ura pentru cruzimi, trădare şi nesimţire. Dar care om nu are câte ceva din toate astea?

Pe la sfârşitul lui martie depusese armele şi se hotărî s-o cucerească pe Giulia din sângele şi cu chipul lui Andrei Ionescu.

20

Bineînţeles, această hotărâre presupunea prudenţă: să intre rar, să-l lase să se refacă, să-l mai şlefuiască puţin şi mai ales să-l facă s-o iubească.

Până atunci însă nu putea decât să stea pe lângă ea, s-o urmărească de la distanţă şi să se bucure de felul ei diferit de a fi, căci era şi nostimă, şi dură în acelaşi timp. Părul negru îi dădea un aer grav, iar ochii jucăuşi şi strălucitori îi accentuau atitudinea copilărească. Dar acestea n-ar fi însemnat nimic dacă n-ar fi fost impresia de familiaritate pe care o emana şi mai ales mesajul pe care îl trimitea către lume şi care lui Zogru i se părea că e numai pentru el ori trimis în căutarea lui. Când se gândeşte la Giulia, chiar şi în acest moment greţos în care îl aşteaptă pe Andrei Ionescu, i se desface sufletul ca o portocală, în felii distincte. În urmă cu două luni era gata să facă pactul cu acest bărbat care, între timp, îl adusese la exasperare, îl mototolise şi-l transformase într-un ucigaş.

Mai precis, pe la sfârşitul lui martie, la mai bine de o lună după ce-o văzuse pentru prima oară în Groapa de la Muzeul Literaturii, Zogru intrase în sângele lui Andrei Ionescu, o sunase pe Giulia şi o invitase la cinema în mall-ul din Titan. Rula *Aviatorul*, dar nici nu conta ce film ar fi fost, căci şi el, şi Giulia erau topiţi, zemoşi, fără gânduri şi cu sufletul umflat ca un balon. Au colindat prin magazine, au mâncat pizza, iar când Di Caprio a scăpat din accident s-au sărutat. Au petrecut aproape toată ziua împreună. Ea era fericită, iar el vorbea fără oprire: i-a povestit tot ce credea că i-ar plăcea ei să ştie despre el, adică despre Andrei Ionescu, deşi nicio clipă n-a vorbit decât despre o

fiinţă pe care o confecţiona aşa cum îi venea. I-a spus chiar că vrea să scrie un roman de dragoste, frumos şi diferit de *Vâna*, pe care Zogru îl considera scârbos şi scris pentru perverşi. Giulia i-a povestit şi ea despre filmul pe care visa să-l facă, un film de acţiune, fără timpi morţi, în genul lui *Cellular*, fără să fie poliţist, deşi nu are nimic cu filmele poliţiste, dar se gândeşte la un mesaj mai complex ca în *The Butterfly Effect*. Poate că îi va scrie el scenariul. Mai încape vorbă, sigur că se încumetă, chiar ar avea o idee... Şi tot aşa, au stat, fără să se îndure să plece, apoi a dus-o cu Loganul acasă, în strada Gelu Căpitanul. A sărutat-o şi şi-au dat întâlnire pe-a doua seară, la un bar.

Seara următoare, Zogru aştepta în Newton Bar, ascuns în corpul unui student care venea adeseori aici. Spera să-i supravegheze astfel, să vadă cum evoluează lucrurile, dar mai ales stătea aici pentru că era gelos pe Andrei Ionescu. Nu putea să abuzeze, nu voia să intre în sângele lui prea des, dar nici nu putea să stea deoparte. Era agitat, nefericit, însă aştepta cu sufletul la gură s-o vadă pe Giulia. Şi chiar a apărut la timp. Avea o geacă fistic peste jeanşii Kenvelo şi părul căzut pe umeri ca o plasă de pescuit. Zogru se uita spre ea cu ochi îndrăgostiţi, aproape fără să-i pese că tăinuitorul lui se îndrăgostea el însuşi, alert şi poate fără speranţă. Giulia şi-a comandat o apă plată, şi-a aprins un Marlboro Light şi-a-nceput să aştepte, la fel de stânjenită ca şi Zogru, căruia întârzierea lui Andrei Ionescu i se părea o insultă la adresa lui. Aceasta la început, în primul sfert de oră, când şi el, şi Giulia au aşteptat răbdători. Dar Andrei Ionescu nu avea de gând să vină şi nici Giulia să plece. Lipsa ei de demnitate îl amăra şi mai rău. Şi nici nu putea să vină în studentul mărunţel, crăcănat şi cu părul zburlit şi să-i spună „nu-l mai aştepta pe nenorocit, du-te acasă, pleacă, nu sta ca proasta“, că probabil s-ar fi uitat la el ca la un ciudat care nu merită.

Trebuia să repare el lucrurile cumva. Zogru a chemat un taxi de pe mobilul studentului care îl adăpostea şi-a plecat după Andrei Ionescu. L-a găsit repede: era în apartamentul lui din Colentina şi scria o povestire, de fapt, era pe la final. Văzuse ştirile de la ora 17 şi nu se putuse abţine să nu prelucreze o întâmplare pe care o credea bună de dat la bizonul lui: o femeie tânără, pe nume Giulia, studentă la Cinematografie, voia să facă un film despre ţiganii din zona Halei Traian. Ea intră în vorbă cu nişte fete care stăteau în poarta casei cenuşii, cu frontoanele clămpănite pe ici, pe colo ca şi când o gură mare ar fi muşcat din ele. Erau două fete tinere, îmbrăcate amândouă cu pantaloni şi geacă de blugi. Giulia s-a împrietenit repede – „uite, vreau să fac un film despre ţigani“, „adică să ne dai la televizor?“, „nu, deocamdată pentru şcoală, sunt studentă“, „aha, păi, şi nouă ce ne iese la afacerea asta?“, „pot să vă dau ceva, poate 20 de dolari pe oră“, „la fiecare?“, „ei, nici chiar aşa, v-am spus: sunt studentă“. În sfârşit, Giulia şi fetele au convenit până la urmă să vină a doua zi, când sunt şi fraţii lor acasă, şi să filmeze, „sigur, poţi să vii la noi, uite aicia stăm“. Şi a doua zi a venit să facă filmul. Una dintre fete o aştepta la poartă. A intrat în casa veche, ridicată de vreun negustor pe la 1880, dar a cărei zidărie, în momentul de faţă, se afla pe moarte. Înăuntru erau câteva camere, fără uşi, iar la ferestre – cartoane în loc de geamuri. Peste tot stăteau aruncate lucruri diverse şi saltele. Într-una din încăperi era un pat mare, acoperit cu o pătură turcească. „Uite, stai aici“, i-a spus fata şi-a-nceput să strige în ţigăneşte. Rând pe rând au apărut şi ceilalţi, trei băieţi negricioşi şi cealaltă fată. Giulia şi-a potrivit camera. „Câţi parai ai dat pe ea?“, a întrebat-o zâmbind unul dintre băieţi. „Mult.“ „Adică?“ „O grămadă de bani.“ „Ce, nu vrei să ne spui?“, „Ba da.... vreo două mii.“ Şi Giulia a răspuns la întrebările gazdelor, care nu voiau să filmeze fără să ştie cu cine au de-a face,

cine e, ce e mă-sa, ce e ta-su. După un sfert de oră, unul dintre băieţi s-a aşezat lângă ea pe pat: „da ţâţe ai?“. Pe Giulia a înlemnit-o întrebarea şi nici n-a avut timp să mai răspundă. Băiatul i-a tras un pumn în cap, ca un ciocan, apoi au sărit toţi pe ea, şi fete, şi băieţi. Au dezbrăcat-o repede, iar băieţii au violat-o. Pe ea i-au vândut-o lui Nicu Asasinu, iar camera i-au dat-o lui Comerciantu care are vadul lui, plătit.

Cam ceva de genul acesta scria Andrei, insistând, fireşte, pe amănuntele violului. Pe Zogru îl alarma starea lui, dar şi povestea şi mai ales faptul că dăduse personajului numele Giuliei. Mai mult, păstrase amănuntele ei biografice şi chiar detalii fizice. Şi asta după numai o zi în care se purtase ca un îndrăgostit.

Bineînţeles, a aflat treptat aceste lucruri; mai întâi a sunat la uşă cu degetul întins al studentului pe care îl adusese până aici. Pe urmă, uitând de precauţii, a intrat rapid în el, imediat ce a răspuns, abandonându-l pe studentul cu părul geluit. Apoi a aflat ce se întâmplase şi tocmai după aceea a citit povestirea. Andrei Ionescu nu era deloc afectat de sentimentele lui Zogru. De îndată ce acesta îl părăsise, pentru el întâlnirea cu Giulia luase forma unei bagatele. Nu mai exista nici urmă din sentimentele pe care Zogru i le sădise. Andrei Ionescu era neatins, ca şi când întâlnirea cu Giulia fusese un accident, o prostioară care îi umpluse ziua de ieri. Descoperirea aceasta îi dădea fiori: nu-i rămânea decât să stea aproape permanent în individ şi să-l uzeze rapid. Dar moartea lui Andrei Ionescu i-ar fi frânt inima Giuliei. Era zdrobit şi umilit, iar povestirea pe care o scrisese, cu Giulia violată, i se părea un fel de răspuns sinistru. Bărbatul acesta nu bănuia deloc cum este ea şi nici nu-l interesa să afle. Giulia n-ar fi intrat niciodată într-o casă de ţigani. De fapt, aproape nicio studentă de la Cinematografie, din anul 2005, n-ar fi făcut o astfel de imprudenţă. Poate în anii

’70-’80, când fetele păreau intrate într-o istorie a riscului complet. Dar în 2005! Şi mai ales Giulia! Ea trăia pe o stradă cu ţigani şi ştia foarte bine cât şi cum să vorbească nu doar cu ei, ci cu orice fiinţă crescută în afara regulilor sociale.

Zogru nu putea să-l lase şi să plece. Aproape că l-a luat pe sus şi, în câteva minute, Andrei Ionescu îşi parcă Loganul în faţa barului Newton. Giulia aştepta încă. Trecuseră 40 de minute de la ora întâlnirii. Totuşi, ea aştepta, spunându-şi că, la urma urmelor, tot a ieşit în oraş, de ce s-ar căra dintr-un loc drăguţ, deşi în realitate spera ca el să vină totuşi, iar când a intrat pe uşă, s-a simţit ca după o ploaie de vară.

— Am scris o povestire, a început Zogru, conştient că Andrei Ionescu nu ar fi dat niciodată explicaţii, o tâmpenie de fapt, nici nu ştii cât de rău îmi pare că m-am lăsat luat de val şi-am uitat de ceas, o, bineînţeles, de întâlnire ştiam, timpul m-a distrus, m-a făcut să cad într-o buclă...

O privea din nou cu ochii lui pâlpâitori, dar cu tristeţea cea mai pâcloasă a lui Zogru, fără să uite măcar o secundă că timpul lui Andrei Ionescu se scurge deja numărat.

21

Giulia aproape că n-a dormit în noaptea aceea, făcându-şi planuri minuţioase cu Andrei Ionescu, nu pentru zilele următoare, ci pentru săptămâni şi săptămâni. Se simţea datoare să-l facă pe Andrei să se bucure, mai mult, chiar obligată, ca şi cum el ar fi aşteptat ca ea să-i uşureze existenţa, bineînţeles, fără să aibă habar de ghinionul lui Andrei Ionescu, intrat sub aripa lui Zogru.

Giulia avea sentimentul datoriei, ca oricare urmaş al lui Iscru, al cărui ultim vlăstar era. Neamul lui se risipise încet, iar Zogru ştia şi cum. De o sută de ani încoace aproape toţi bărbaţii muriseră de tineri şi în mod tragic. Cei mai mulţi stătuseră sute de ani la Comoşteni, aşteptând parcă venirea periodică a lui Zogru. La câteva generaţii de la moartea lui Iscru îşi pierduseră numele şi-şi mai diluaseră sângele, dar continuau să aibă acelaşi devotament ieşit din comun faţă de muncă şi faţă de semeni. După ce a început să-i cheme Stan, Stana şi Stănescu şi-au mai schimbat şi ocupaţiile. Pe vremea în care urmaşii lui Ioniţă erau logofeţi şi funcţionari domneşti, ai lui Iscru prinseseră gustul cărţilor. Unii se călugăriseră şi lucrau în tipografiile mânăstireşti, alţii erau cântăreţi în strană, iar cei mai mulţi erau dascăli de şcoală domnească. Şi-au continuat aşa mai bine de un secol. Pe la 1880, la Comoşteni rămăsese Ion Stănescu, şi el dascăl de şcoală, cu o moşie măricică şi cinci băieţi, care au început să moară pe capete, înecaţi, împuşcaţi în război, loviţi de boli grele. Cam acelaşi lucru s-a întâmplat şi cu ceilalţi urmaşi ai lui Iscru plecaţi în lume: mureau tineri, înainte de a apuca să lase în urma lor copii. Pe cel mai mic dintre băieţii lui Ion Stănescu îl chema Gică, iar Zogru l-a cunoscut bine. Acesta,

alarmat de morţile năprasnice care se abătuseră asupra neamului lui Iscru, se simţea dator să-i apere, ca martor al rostogolirii lor prin lume. De aceea, prin 1938, Zogru a început să stea în preajma lui Gică, ajuns căpitan şi pregătit să intre în luptă pentru ţara lui. Cel mai bine şi-l aduce aminte vesel şi îndrăgostit de toate femeile frumoase care cutreierau grădinile din Râmnicu-Vâlcea, unde-şi avea atunci garnizoana.

Zogru era fericit că Gică avusese grijă de sângele lui şi făcuse doi băieţi. Avea o casă frumoasă şi-o nevastă cochetă, dar şi un chef maxim să trăiască fiecare clipă. De aceea trebuia să aibă grijă, să-l ferească de scandaluri, de buclucuri, de prietenii cartofori şi beţivi. Dar în 1939, speriat de posibila izbucnire a războiului, Zogru se aventurase în mii de oameni, încercând din răsputeri să-i influenţeze pe politicieni, să-i liniştească pe cei speriaţi, să menţină o armonie care nu mai avea niciun motiv să nu se destrame.

În acel an al agitaţiei generale, abia prin vară şi-a adus aminte de căpitanul Gică Stănescu, din neamul lui Iscru, într-o zi de iulie, în care a şi pierdut legătura cu el, după o noapte petrecută la Balcic. Când s-a trezit era din nou la Comoşteni, în anul 1959, iar pe drumul bine ştiut treceau alene câţiva bivoli negri, ultimii pe care i-a mai văzut. Gică venise de câţiva ani din lagăr, era strivit, ca şi când ar fi trecut un tanc peste el, şi absent. Singurul loc care îi dădea siguranţă era casa părintească de care nu se mai desprinsese nici după moarte. Pe el îl văzuse Zogru în urmă cu numai câteva luni – Doamne, cât de mult i se părea că a trecut! Îl văzuse stând lângă fereastra înaltă şi îngustă, îmbrăcat în uniforma lui de căpitan şi privind uliţa pe care nişte bărbaţi împingeau o Dacie ruginită, încercând s-o urnească.

Băieţii lui Gică au murit tineri, în accidente pe care uneori Zogru se gândea că ar fi putut să le prevină. Doar unul dintre ei a lăsat în urmă un

copil, o fată pe nume Gabriela, care era mama Giuliei – ultimul om care mai purta sângele lui Iscru.

Acest băiat al lui Gică şi ultimul urmaş masculin al lui Iscru plecase la Bucureşti, unde ridicase blocuri, muncind până la epuizare ca să-şi facă lui însuşi o casă şi, când o terminase, murise călcat de tramvaiul 14.

Giulia trăia în casa pe care bunicul ei a ridicat-o în anul 1968, în strada Gelu Căpitanul, o casă cu doar trei camere, cu verandă mică, sprijinită într-un singur stâlp de ciment şi cu boltă de viţă-de-vie. Acolo copilărise mama ei şi îşi trăise visele de tinereţe ca multe fete şi băieţi de pe la mijlocul anilor ’70, care voiau să ajungă doctori şi să fugă din ţară. Dar admiterea la facultăţile de medicină era pentru cele mai bune memorii: candidaţii învăţau pe de rost anatomia, chimia şi fizica. O sută de inşi ocupau locurile limitate, iar alte câteva sute cădeau în neagră deznădejde, îşi pierdeau respectul de sine, se mototoleau şi unii chiar îşi puneau capăt zilelor. Cine nu intra la facultate, şi era evident că nu puteau să intre decât puţini, devenea muncitor necalificat. Însă şi locurile de muncă se împuţinaseră, iar în oraşele mici, oamenii chiar nu aveau unde să se angajeze. Le treceau anii economisind pensiile părinţilor, din care cumpărau cafea şi ţigări, pe care le duceau unui şef cu speranţa că-i va avea în vedere când va fi nevoie de un măturător. Gabriela a dat de patru ori la medicină şi apoi a renunţat la visul ei. Cel puţin pentru moment. Până la urmă a făcut zootehnia, unde erau mai puţini candidaţi, şi-a ajuns ingineră la ferma de găini din Crevedia.

În timpul facultăţii s-a măritat cu Mircea, un fost coleg de liceu, care avea şi el aceleaşi idealuri ca şi ea, adică să fugă din ţară. Dar el alesese o meserie care i se părea mai bănoasă – era bucătar:

— Gabi, tată, nu contează ce eşti, meserie să fie, că acolo găseşti sigur dacă eşti bun, iar

bucătaru' e nemuritor!

Zogru îşi aduce bine aminte de mama Giuliei, pe care de multe ori s-a gândit s-o ajute să-şi vadă visul împlinit, dar n-a făcut-o totuşi, pentru că îi părea rău s-o ştie plecată şi mai ales să ştie că n-o s-o mai vadă după aceea. Prin anii '80 îşi făcuse obiceiul să intre în oameni tineri şi disperaţi şi, cu toată aversiunea lui faţă de apă, să-i treacă Dunărea într-o barcă de cauciuc, în nopţile fără lună. Avea chiar o evidenţă a celor scăpaţi.

Gabi şi Mircea n-au încercat nimic şi nici planuri prea mari nu şi-au făcut. Ea se trezea la ora 4 dimineaţa, îşi bea cafeaua ori nechezolul, ce era, pe la 5 pleca de-acasă, stătea prin staţie cu ochii cârpiţi de somn şi pe la 6 era în hala îmbălsămată de găinaţi şi de umezeală. Şi începea să organizeze munca, să verifice găinile bolnave, să hotărască reţetele de mâncare, din ce în ce mai mici şi mai ciudate, gozuri făcute din tot felul de resturi industriale, amestecate simbolic cu grâu, şi acela stricat, mucegăit, imposibil de folosit la altceva. Iar Gabi muncea cu toată implicarea strămoşilor ei, luând în serios fiecare amănunt, încât ajungea seara acasă ca şi când ar fi fost prăjită în ulei încins.

Mircea, care lucra la un restaurant mare, pe lângă Piaţa Rosetti, pleca mai târziu şi venea mai repede acasă. De câteva ori a luat-o pe Giulia să mănânce acolo, în bucătăria restaurantului care strălucea ca o tavă de inox. Avea o măsuţă mică pe care îşi ţinea el sosurile, ingredientele mai delicate, bune de pus în mâncare la sfârşit. Iar sub măsuţă ţinea un scăunaş făcut special pentru Giulia, cu spătar şi perniţă.

Prima copilărie a Giuliei a fost destul de îndestulătoare, căci ea n-a cunoscut foametea care apăsa peste restul populaţiei şi nici n-a apucat să-şi dea seama prea bine, căci avea şase ani când a căzut Ceauşescu. Imediat după revoluţie, prin '92-'93, părinţii Giuliei au plecat în Italia. Mai

întâi au muncit la negru şi pe urmă au semnat un contract la Rimini, ca bucătari; se duceau doar din mai până în octombrie, cât era sezon. Iar în ultima vreme au intrat la un restaurant mare din Milano, unde au devenit angajaţi permanenţi, cu contract şi viză de şedere. Mircea este bucătar-şef, iar Gabi magazioneră.

Toţi anii aceştia, Giulia a rămas în ţară, în grija Alinei, sora lui Mircea, o scorpie, care i-a stricat Giuliei viaţa de liceu. A stat la mătuşa asta toată perioada şcolii, până în ultima clasă de liceu, într-un bloc din Crângaşi, unde e drept că avea o cameră, dar apartamentul era mereu aglomerat, căci prin el se perindau tot felul de mărfuri, aduse de băieţii Alinei pentru buticul de pe urma căruia trăiau.

Din 2002, Giulia a reuşit să-şi câştige independenţa. Ai ei au lăsat-o să stea în casa din Gelu Căpitanul şi să se gospodărească singură. Ei îi plăteau facultatea şi îi trimeteau suficienţi bani încât să nu se plângă. Vara mergea în Italia, la ai ei, şi de fiecare dată aştepta cu nerăbdare acest moment, până în vara aceasta, când nu i-a mai ars să plece.

În fiecare colţ al casei sunt lucruri, gesturi şi cuvinte care continuă să-şi tragă viaţa din timpul tinereţii părinţilor ei şi, privind spre obiectele înghesuite în sufragerie, Giulia îşi imagina de multe ori un film scurt despre aşteptare şi călătorie.

În faţa celor doi eroi este un fluviu vijelios. Ei vor să treacă, dar nu au niciun mijloc. În jurul lor e pustiu, nu se vede nicio casă, niciun copac şi nici măcar iarbă. Este doar pământ arid, bătut şi neted ca o gresie. Unul dintre cei doi se aruncă în apa fluviului, care îl rostogoleşte cu viteză, ducându-l departe. Omul vede oraşele de pe mal, se luptă cu un şarpe de apă, este atacat de un crocodil şi, în scurtă vreme, moare, având în minte imaginea idilică a celui rămas acasă.

În acest timp, pe malul apei stă celălalt erou. El se culcă pe pământul tăbăcit şi în fiecare dimineaţă priveşte în josul râului, aşteptând ca prietenul său să se întoarcă ori să-i dea un semn. Viaţa i se scurge lin şi moare, gelos pe imaginea aureolată a prietenului care stăpâneşte apele.

La acest fel de lucruri se gândea înainte de Andrei Ionescu. Întâlnirea cu el i-a schimbat complet viaţa, încât nici măcar să filmeze nu mai avea chef. I se părea un bărbat fascinant, inteligent şi tandru. O amuza felul în care el îşi răsucea şuviţa de păr şi se gândea că o face special şi freudian, ca artistul care pozează pentru eventualii fani. Ţinea romanul lui pe noptieră şi-l deschidea din când în când la întâmplare, citind un fragment şi apoi interpretându-l ca pe un mesaj al lui Andrei Ionescu pentru ea. Romanul povestea despre un bărbat puternic şi irezistibil care îşi alcătuia pe parcurs un catalog original al femeilor pe care le cucerise, toate în mod definitiv legate de el şi supuse lui până la moarte. După ce îşi alcătuieşte o armată de femei, eroul lui Andrei Ionescu îşi începe ascensiunea socială folosindu-se de ele. Romanul este o scriere uşurică, stângace, dar care a fost citită în special pentru scenele erotice descrise amănunţit. Şi Giuliei îi plăcuseră aceleaşi scene, dar încerca să-l vadă pe Andrei ca pe creatorul unui personaj, şi nu ca pe însuşi personajul care de fapt o încântase. După cea de-a doua întâlnire, cea de la Newton Bar, a deschis cartea şi a citit pe nerăsuflate, ca să vadă ce gândeşte Andrei Ionescu despre ea: *era o femeie proastă şi lascivă*, scria la pagina 37, unde se deschisese cartea, *dar care putea fi folosită în multe feluri*.

22

A doua zi, Giulia s-a abţinut să-l sune, dar în următoarea s-a dus să-i facă o vizită. Zogru stătuse prin preajmă, strecurat într-un vecin care priponea toată ziua poarta casei şi făcea conversaţie cu Giulia ori de câte ori trecea pe lângă el:

— Săru'mâna, domnişoara Giulica, ce mai faci domnişoara Giulica? Da' părinţii matale ce-o face ei acuş în Italia, tăticu' şi mămica matale?

— Bine şi eu şi părinţii mei. Dar tu, Gingirică, tot nu te-ai dus la şcoală!

— Nu m-am dus, domnişoară, spunea el mâhnit, da' la toamnă sigur mă duc.

— Ce faci toată ziua aici, pironit în poartă?

— Ce să fac, păzesc şi eu casa, domnişoară.

În Gingirică stătea Zogru, la post, cu sufletul brăzdat de presimţiri negre. Îi era teamă ca Giulia să nu-l caute pe Andrei Ionescu fără ştirea lui şi să-l găsească aşa cum era el, indiferent şi aproape cinic, hai să nu spună chiar cinic, dar fără sentimente durabile, fără devotament. Ştia că nici acest lucru nu era tocmai exact. Toţi urmaşii lui Ioniţă erau devotaţi unui ţel pe care îl alegeau cu grijă: Bubosu voia să ajungă sluga lui Mihnea, adică egal cu Talpă, Măcelaru era devotat stăpânirii, Zugravu voia să lase în urmă o biserică, Gligore spera să ajungă logofăt ca tatăl lui, Mitică, bunicul lui Andrei Ionescu, voia să fie un hoţ cumpătat. Mai mult, niciunul nu era rău, ci doar hotărât să trăiască bine, ceea ce constituie chiar o obligaţie a fiecăruia. Înţelegea, admitea că Ioniţoii sunt oameni normali, însă nu putea să-i suporte. Pe Andrei Ionescu îl privea ca pe un pericol. Dar mai era şi antipatia pe care i-o declanşa faţa lor dispreţuitoare, cu falca ridicată din când în când ori cu buzele întinse dintr-un colţ de gură într-altul.

Şi n-ar fi fost chiar aşa pornit dacă nu era vorba despre Giulia. Se gândea să intre în Andrei Ionescu, s-o iubească 40 de zile şi să-l lase să moară. La un moment dat, ea l-ar fi uitat. Dar până să-l uite! Îi era greu s-o vadă cu inima frântă şi îi era de nesuportat s-o ştie că suferă după Andrei Ionescu. Nici măcar amintirea Zugravului ori a lui Ioniţă Eliberatoru nu puteau să-l domolească în privinţa aceasta.

Nu putea totuşi să nu admită că aceştia doi semănau cel mai bine cu Andrei Ionescu. Noaptea în care se furişase în Stroe Leurdeanu şi-o mai amintea încă şi îl înfiora, ca şi-atunci, gândul aventurii. Zogru era în trecere, după un şir lung de intrări, şi nu şi-a dat seama că pe Stroe îl duceau la Snagov, ca să fie călugărit, împotriva voinţei lui. Când a văzut unde e dus a vrut să se strecoare şi să-l părăsească, dar suferinţa lui Stroe i-a ajuns până în miezul sufletului. Era un om disperat, înfricoşat, cuprins de o teroare pe care Zogru n-o cunoscuse decât o singură dată în viaţă, când l-a întâlnit pe Achile Vintilescu. Dar atunci, în 1670, nu ştia ce este groaza, iar sentimentele lui Stroe l-au impresionat şi i-au intrat ca un par în beregată. Aşa s-a hotărât să-l ajute. Dar deja era închis în trapezăria mânăstirii, unde erau de obicei torturaţi şi ucişi condamnaţii. Îi era frică lui Stroe şi milă lui Zogru, iar frica lui Stroe l-a făcut pe Zogru să se gândească la moarte. Mai ales la moartea oamenilor, care rămâneau ţintuiţi şi-ncepeau să se umple de viermi. Ar fi vrut din tot sufletul ca el să nu aibă parte de astfel de moarte, să fie ceva ca şi perioadele lui de somn, în tot cazul, să nu fie conştient de ce se întâmplă după aceea.

Trecuse un ceas bun de când stăteau în întuneric, el şi Stroe, când s-a deschis uşa şi Ioniţă Eliberatoru s-a strecurat înăuntru, îmbrăcat cu straie preoţeşti. Era zâmbitor şi cu obrazul stâng ridicat artistic, în poza specifică a Ioniţilor. L-a dezlegat pe Stroe Leurdeanu, l-a-nvelit într-o rasă,

apoi a scos briciul şi i-a dat barba jos într-o clipită. Când au ieşit afară era încă lumină. Soarele bătea pe buza pământului şi călugării se pregăteau de vecernie. În urma lui Ioniţă se risipea un abur mov, subţire. La poartă a întins câţiva galbeni unuia, tot aşa, zâmbind cu un singur obraz, învăluit în ceaţa violet, şi duşi au fost. Siguranţa Eliberatorului, modul lui liniştit şi operativ îi impuseseră respect atunci, iar acum încă şi-l mai amintea ca pe un ins pozitiv. Şi nu putea să nu recunoască înrudirea: Andrei Ionescu avea acelaşi gen de luciditate ca şi Eliberatoru.

Pe când Zogru perinda astfel de amintiri, Giulia ieşise din casă şi se aruncase într-un taxi. A ţâşnit imediat în urma ei, dar şi-a dat seama că n-avea în cine să intre. În capătul străzii gâfâia Feliatu, abia venit cu sacul de papuci din Europa, mare, gras şi inaccesibil lui Zogru. S-a întors spre Gingirică, dar acesta tocmai intrase în curte, ca niciodată, şi cum în starea lui plutitoare se urnea greu, ca un balon de săpun, s-a lăsat pe creasta vântului, tăind-o pe-o străduţă laterală care dădea în Gemeni. Trebuia să ajungă la Andrei Ionescu, neapărat şi înaintea ei. Chiar dacă Giulia nu se ducea acolo, tot la el era bine să ajungă. Preventiv.

Era amiază mare şi o zi caldă, ca în mijlocul verii, deşi nu era decât sfârşitul lui martie. Pe la Biserica Icoanei se vedeau câţiva oameni, dar niciunul bun pentru Zogru. O zi cu ghinion. Cerul alburiu şi înalt îi amintea de alte timpuri, dar oamenii erau cu totul alţii, agitaţi, periculoşi, neprimitori. Deasupra clădirilor vechi pluteau câteva fantome pe care le-a salutat din mers. În jurul pieţei – lume multă, cu sacoşe, cu saci de ridichi, taximetrişti aşteptându-şi clienţii, ţigăncile cu flori, dar absolut niciun *vehicul* pentru Zogru. Fugitiv, şi-a văzut faţa în vitrina brutăriei, ca o peltea, pe care era întipărit chipul lui Pampu. În piaţă era plin de morgoni plantaţi pe copertina sub care oamenii aşteptau tramvaiul. Nu se vedea

nicăieri un om bun de intrat, ca şi când Dumnezeu ar fi fost împotriva lui.

În sfârşit, când îşi pierduse speranţa, apăru un câine adormit şi smotocit bine. Zogru s-a repezit spre el şi, cum tocmai venise tramvaiul, s-a şi urcat, împingându-i într-o parte şi în alta pe oamenii care se moşmoleau pe lângă scări. În vagon erau deja trei inşi, toţi trei neinteresanţi, aşa că s-a cuibărit în spate, ca să-şi tragă sufletul. Călătorii îl priveau cu simpatie, fără să se întrebe ce căuta un câine acolo.

La Unirii a coborât şi s-a uitat în jur, evaluând posibilităţile. Pe trotuar, chiar lângă el, Fulgerică şi Greaţă tratau cu un tablagiu, şi el ieşit la plimbare, în civil. Oricât de grăbit ar fi fost, Zogru nu putea să rateze de data aceasta. Sergentul luase sacoşa şi le spunea „o să văd ce pot să fac“, iar ei se gudurau la unison:

— Ei, poţi-poţi, şefu’, nu eşti matale tat-al nostru? Marş, mă, de-aici, ’raţi ai dracu’ de câini, că nu vă strânge nimini de pe străzi, şi tot aşa, dându-i înainte cu conversaţia.

Zogru a lăsat câinele cu care venise, a pătruns repede în sergent şi imediat ce s-a făcut confortabil i-a şi ras una lui Fulgerică. Dar ştia unde îi doare cel mai mult. În timp ce băiatul se plângea nedumerit, strângându-şi geaca de piele peste piept – „de ce dai, şefu’, ce s-a-ntâmplat, şefu’, dacă nu e suficienţi mai vorbim şi noi, ca oamenii“ –, sergentul se repezise spre Fordul nou-nouţ al lui Fulgerică şi-l răsturnase cu toată puterea lui Zogru. Acum maşina stătea pe capotă, iar Greaţă scosese mobilul să sune după ajutoare. Când i-a smuls uşa, Fulgerică stătea încremenit, iar Greaţă terminase convorbirea. Pe urmă s-a repezit cu portiera spre ei şi le-a făcut faţa zdrenţe. Voia să fie sigur că nu va mai exista nicio relaţie cu sergentul. Şi aşa a şi fost: în seara următoare, cadavrul poliţistului zăcea pe-un morman de gunoi, la Glina.

Când scandalul ajunsese-n floare şi se adunase lume multă, a ieşti tiptil. Din sergent, Zogru a sărit într-o femeie care privea scena dintr-un taxi, cu mâna spânzurată pe geamul deschis.

— La Institutul de Istorie!

— Păi, parcă voiaţi la Casa Presei...

— M-am răzgândit.

— Dacă ştiam de la-nceput, a protestat taximetristul, nu făceam cursa!

— Dar n-ai ştiut. Şi în plus, poate primeşti şi-un bacşiş, i-a răspuns Zogru zâmbind la gândul că n-o să-i dea nimic.

Şi pentru că şoferul o privise suspicios pe femeia care părea că se schimbase cu totul, a mai spus un *poate*, ţuguindu-şi buzele femeieşte.

Pierduse deja o jumătate de oră, dar institutul era aproape. Totuşi, a mai făcut câteva minute bune, căci taxiul se strecura greu, odată cu şuvoiul nesfârşit de maşini.

Când a ajuns, Giulia ieşea pe uşa institutului. Era şifonată, umilită, frântă.

23

Se gândise toată dimineaţa la Andrei Ionescu, iar către prânz chemase un taxi, hotărâtă să-l vadă la birou, adică să-i vadă faţa lui socială şi să-l înţeleagă mai bine. Era amărâtă că el n-o sunase, nu-i trimisese nici măcar un e-mail, şi i se părea penibil să-l sune ea. Dar putea să pretindă că a trecut prin zonă şi că s-a gândit să-l scoată la masă. Ştia că ideea nu era de nota zece, dar măcar mergea.

Cum a ajuns la institut, a avut sentimentul că face o prostie. Totuşi, a intrat, lăsându-l pe portar s-o conducă până la Departamentul Anexelor, de fapt, două camere: una cu trei birouri mici, şi cealaltă cu biroul lui Andrei Ionescu. La una dintre mese stătea Ancuţa Goianu, iar în faţa ei era aşezat un bărbat tânăr, aranjat ca pentru interviu: cămaşă albă, cu mânecă scurtă, cravată şi tuns proaspăt.

— Bună ziua, spusese Giulia, zâmbind, cum se zâmbeşte când intri într-o încăpere ca aceasta. Sunt Giulia Colceru şi îl caut pe Andrei Ionescu.

— E ieşit puţin, dar se întoarce în câteva minute. Luaţi loc şi aşteptaţi-l.

Ancuţa zâmbea şi ea tot aşa cald, pentru că nu ştia cu cine are de-a face. Băiatul se depărtase puţin de birou, ca s-o poată vedea şi pe Giulia, care abia se abţinea să nu râdă de papiţoi. În schimb, Ancuţa era foarte încântată; în sfârşit apăruse un băiat cu cămaşă! Aproape că era ca şi angajat. Scoseseră la concurs un post de documentarist, şi toată săptămâna veniseră numai nenorociţi cu tricouri lălâi. Cum să angajezi aşa ceva la Academie?! Omul trebuia să se ocupe de proiectul pentru care Andrei tocmai obţinuse finanţare de la minister. Era nevoie de cineva care să tragă şi să scrie. Ancuţa alcătuise portofoliul, adică pusese

într-un dosar pozele şi notiţele primite de la Facultatea de Istorie, iar la sfârşit urma să vadă materialul înainte de a-l preda lui Andrei Ionescu. Mai erau doi angajaţi: unul avea misiunea să meargă unde fusese descoperit cadavrul şi să facă fotografii, iar celălalt, Cătălin, pleca împreună cu Andrei în străinătate, să caute informaţii despre Vlad Ţepeş în marile biblioteci europene. Ei se angajaseră să trimită periodic informaţii prin e-mail. Suma venită de la minister era destul de mare cât să acopere toate cheltuielile şi de aceea, la ideea lui Andrei Ionescu, hotărâseră să angajeze pe perioada proiectului un documentarist: îi dai câteva sute şi-ţi caută prin cărţi, adună ce e de adunat, pune materialul cap la cap şi nu mai ai treabă după aceea, adică ne va fi mai uşor să lucrăm, spusese Andrei Ionescu, şi toţi cei trei cercetători fuseseră de acord. La aceste lucruri se gândea Ancuţa în timp ce căuta horoscopul zilnic pe net şi din când în când mai dădea câte o căutare pe numele ei, să vadă fişierul în care scria componenţa departamentului lor, pe pagina Academiei. Era stimulativ să-şi vadă numele şi totodată spera să mai apară ceva, să mai scrie cineva, în sfârşit, să se ştie cât de cât cunoscută.

În timpul acesta, Giulia îşi făcuse o părere generală. Pe Ancuţa o considera o matracucă rămasă pe margine, iar individul penibilos, în cămăşuţa lui, nici nu intra la socoteală. Îşi imagina că Andrei e la toaletă sau poate la un bufet. N-avea rost s-o întrebe pe Ancuţa, pentru că ar fi ridicat un umăr, şi-ar fi subţiat buzele şi-ar fi spus, scoţând o peltea întinsă de la *a* la *î*: „N-am idee unde a plecat dânsul!“. Bine, asta îşi închipuia Giulia. În realitate, Ancuţa ştia că Andrei se trezise de-o oră, fumase cinci ţigări şi acum urca în Logan, să vină la serviciu.

Şi, într-adevăr, a apărut în câteva minute, cum spusese ea. De îndată ce-a intrat pe uşă, Giulia s-a

ridicat şi l-a sărutat pe obraz, în timp ce spunea un „ciao, Andrei“, sonor şi înalt.

— O, ce surpriză, îngăimase Andrei, cu mult mai uluit decât o arătase, nu mă aşteptam la o astfel de vizită, mai ales azi. Dumnealui cine este, Ancuţa?

— Este pentru interviu.

— Mă ocup imediat, am să vă rog să m-aşteptaţi o secundă.

Apoi se întorsese precipitat spre Giulia şi o întrebase pe neaşteptate:

— Pe tine cu ce pot să te ajut?

Întrebarea o luase prin surprindere. Stătea în faţa ei, doar cu puţin mai înalt decât ea, cu părul negru răsucit după ureche, îmbrăcat cu o geacă subţire, de firmă, şi o privea ca şi când s-ar fi cunoscut întâmplător. Nu era ostil, ci indiferent.

— Fiind prin zonă, am trecut să te salut, a răspuns ea cu o voce nesigură.

— Bine, hai să intrăm puţin în biroul meu, mă iertaţi, stau o clipă cu domnişoara şi sunt gata, i-a spus el băiatului, care aştepta stând pe marginea scaunului, în cămăşuţa lui Braiconf.

Giulia a intrat în biroul spaţios, îmbâcsit de tutun. Era intimidată de situaţie şi avea capul împachetat în regretul că venise. Acum ştia că e schimbat, distant, protocolar, adică altul.

— Uite, Andrei, a spus ea, privindu-l pe sub gene cu nişte ochi care păreau că încep să se topească, tocmai treceam pe-aici şi mă gândeam să te iau la masă. Nu mi-am imaginat că eşti aşa de ocupat, îmi pare rău...

— Dacă tot ai venit, spuse Andrei, sprijinit cu o mână de biroul negru, poate mă aştepţi să termin cu băiatul ăsta, care e pentru angajare, şi ne repezim undeva, poate la mine, ce zici? Scurtăm relaţia.

— Adică?

Giulia îşi fixase privirea pe cele două bube mici de pe gâtul lui.

— Adică poate ne-o şi tragem, a spus el, privind-o cu buza de jos făcută guler pe lângă dinţi, încât Giulia nu ştia dacă glumeşte.

Şi până să-şi revină din uluială, Andrei Ionescu a aruncat mai departe:

— Păi, nu asta vrei?

Ea s-a întors să iasă, dar a venit şi partea finală:

— Să mă suni când te hotărăşti!

Pentru Andrei Ionescu situaţia era destul de clară: îşi pierduse ceva timp cu femeia şi merita să încerce, mai ales că în două zile era la Paris. Dacă refuza, cu atât mai bine. Nu era atât de direct, în mod normal, dar pe Giulia nu se temea că o pierde. La urma urmelor, ea umbla după el de ceva vreme. Nici nu ştia dacă ar fi vrut să facă sex cu ea, nici măcar dacă ar fi vrut s-o vadă dezbrăcată. Viaţa lui sexuală era destul de sobră. Mai precis, se culcase cu două femei şi avea 32 de ani. Uneori îl apuca demenţa gândindu-se la această parte întunecată a vieţii.

Prima oară fusese în timpul facultăţii. Hălăduia prin oraş, pe la Terasa actorilor, la Taifas, prin Cişmigiu, şi în unul dintre aceste locuri o cunoscuse pe Cateluţa, o femeiuşcă vioaie, blondă şi care vorbea fără oprire. Povestea că îşi petrecuse trei zile în Buftea, la un film al lui Daneliuc, în care juca un rol episodic, deşi Andrei îşi dăduse seama că era cel mult în trupa figuranţilor. Venise din Dorohoi, pentru că voia să facă o facultate de actorie în Bucureşti. Ar fi trebuit să-şi găsească şi o slujbă, dar nu avea unde să stea: „Tu unde stai? Nu mă iei la tine două zile, până îmi găsesc ceva, ah, stai cu ai tăi! Păi şi nu ai camera ta? Foarte bine, că nu te deranjează nimeni! Măcar pentru o noapte, că n-am niciun chef să mă întorc în Dorohoi, unde cred că-ţi dai seama că viaţa culturală e zero, cum ce? Măcar te-am cunoscut pe tine, nu ziceai că eşti scriitor, în sfârşit, în

devenire, ce dacă n-ai publicat, te şi văd pe o copertă de carte...“.

Cateluţa i se păruse amuzantă şi o luase acasă, după o zi de berării şi discuţii. Când au ajuns în dreptul blocului erau deja îmbrăţişaţi. Atunci stătea cu părinţii, în Floreasca, într-un apartament interbelic de cinci camere. Ştia că în noaptea aceea îşi va pierde virginitatea şi nu avea emoţii. Totul a mers bine până când s-a dezbrăcat. Stinsese lumina şi le spusese alor lui să nu treacă prin zonă. S-au sărutat. Cateluţa era firavă şi, cum stătea pe spate, sânii se îngropaseră şi arătau ca două ochiuri neprăjite încă. A rămas în nişte bichini roz, pe care scria cu maro: *kiss me*. Andrei s-a dezbrăcat complet şi repede, apoi s-a aşezat deasupra ei, frecându-şi uşurel penisul de chiloţii roz, în timp ce ea încerca să şi-i scoată. Şi-a rulat fără grabă prezervativul, cu gesturi pe care le ştia foarte bine, căci îi plăcea să se masturbeze în cauciucul moale şi uleios. Se simţea puternic şi ştia ce urmează, ca şi când ar mai fi făcut-o de o mie de ori. A intrat singur, dându-i la o parte mâna, pe care şi-o strecurase între corpurile lor. Nu era nimic spectaculos, dimpotrivă, îi venea să râdă că se regula cu o femeie a cărei faţă nici nu-i venea în minte, cum stătea cu fruntea în părul ei, risipit pe pernă. Şi apoi s-a înmuiat cu totul. Bineînţeles, nu trebuia să se jeneze, nu avea decât să-i spună lasă, ai răbdare, că o luăm imediat de la-nceput, dar n-a fost nevoie să spună nimic. Ea nu părea impresionată de rapiditatea întâlnirii, şi-a umplut un pahar de bere şi s-a ridicat, lipindu-şi perna de tăblia patului. Iar după un timp i-a spus liniştit, cu accentul ei moldovenesc:

— La cât de mică o ai, n-o să te ia nimeni.

Şi cum Andrei n-a răspuns, Cateluţa a trecut la afaceri:

— Însoară-te cu mine şi n-o să spun la nimeni. Eu îmi fac buletin de Bucureşti, iar tu vei fi om însurat, cu familia ta.

Andrei Ionescu nu s-a lăsat nici el mai prejos, ci, în ciuda faptului că îl afectase întâmplarea, a trecut destul de uşor peste ea. Nu şi Victor Ionescu, tatăl lui Andrei, care stătuse toată noaptea în camera de alături şi ascultase conversaţia dintre el şi Cateluţa. Era de fapt o cameră improvizată: doar un paravan subţire, mascat de tencuială, despărţea cele două camere care fuseseră una singură la un moment dat. Pe Victor îl amărâse rău toată întâmplarea şi abia se abţinu să n-o dea pe Cateluţa afară chiar atunci. Apoi, luni în şir şi chiar ani, fusese mai grijuliu cu fiul lui, îi cumpărase chiar în anul acela un Tico verde şi îl tot sfătuise să se ducă într-un loc bun, cu fete de consum şi întotdeauna pronunţa cuvântul *consum* cu tot năduful pe care i-l producea amintirea Cateluţei.

Andrei nu se sinchisea prea mult de aspectul practic al problemei. Realmente îi plăcea să se închidă în cameră, să-şi pună un film specific şi apoi să se aşeze pe spate în patul lui confortabil şi să şi-o frece fără să-l streseze cineva. Avea prezervative de toate soiurile şi de toate culorile, dar cel mai mult îi plăceau cele bine lubrefiate, iar în ultima vreme cele cu pişcături. Cu femeile ieşea adeseori prin oraş, se lega mereu de câte una, iar de multe ori vorbea porcos şi direct, chiar de la început, pentru că ştia că asta le ofensează.

A doua oară se îndrăgostise rău, cam pe vremea în care era proaspăt angajat la Academie şi începuse să scrie *Vâna*. Ea era studentă la Istorie şi venise să-şi adune material pentru teza de licenţă. O chema Andreea. S-au plimbat pe străzi, şi-au spus aproape tot ce aveau pe suflet, s-au sărutat tremurând. Apoi ea a plecat în Germania să-şi facă masteratul la Münster. Şi-a urmat un an de e-mail-uri, de visuri, de planuri. Pe 28 iunie 1999 a aşteptat-o la Otopeni cu un inel care arăta ca un colan regal din aur şi perle, apoi au avut o vară de vis: au fost în Grecia, au stat 10 zile la Mamaia, au ieşit seara la terasele din Bucureşti. Şi s-au iubit

trupeşte de două ori. Prima oară într-o cameră de hotel în insula Rhodos şi a doua oară la Mamaia. În ambele situaţii lui Andrei i s-a părut că s-a descurcat onorabil. El a fost primul ei bărbat, înduioşat şi tandru peste măsură. Legătura a fost scurtă şi nedureroasă, apoi au stat ore întregi îmbrăţişaţi. Au trecut săptămânile, dar niciunul nu se mai gândea la sex. Le plăcea să stea încolăciţi şi să povestească. S-au sărutat pe toate părţile, distrugându-şi inhibiţiile.

Andreea a plecat din nou cu o bursă de doctorat, în Elveţia. Când Victor tocmai îi aranjase şi lui Andrei o bursă de studii la Freiburg, ea a plecat în SUA. Şi-au scris mult, la început des, apoi mai rar. Şi dintr-odată ea n-a mai scris deloc. A rămas acolo şi s-a măritat cu un suedez.

Cu experienţa lui, Andrei vedea în Giulia o *fetiţă* care îşi căuta bărbat şi de care el nu avea nevoie. Îi era simpatică şi îi plăcea să stea cu ea, dar nici într-atâta încât s-o ia de nevastă. Ştia că acum n-o să-l mai sune, cel puţin un timp, şi cum pleca în Franţa, nici nu-i mai păsa dacă o să-l mai caute ori nu. Cel puţin o şocase şi i se părea suficient.

24

Când Zogru a văzut-o pe Giulia ieşind din institut s-a simţit ca şi când i-ar fi tras cineva prin suflet o cârpă arsă. Ea păşea, frumoasă, ca o prinţesă, cu picioarele strânse în blugii elastici, dar ţinea capul în jos, ca omul obidit. Zogru şi-a dat imediat seama că se întâmplase ceva grav şi trebuia să ştie totul în amănunt. Aşa că a trecut pe lângă Giulia zâmbind, deşi aceasta privea în continuare asfaltul plesnit, apoi a intrat în clădire şi a cerut să-l vadă pe domnul Ionescu de la Anexe, „pe-acolo, sigur că ştia, mulţumesc, la revedere“, apoi bătuse în uşa Anexelor şi intrase înainte de a i se răspunde, ignorând-o pe Ancuţa, care stătea lipită de scaun, ca un baston, şi care începuse să spună „pe cine căutaţi, doamnă?“, apoi deschisese uşa biroului lui Andrei şi, dintr-o săritură, Zogru fusese la gâtul lui.

Femeia-vehicul stătea încă în uşă, cu năluci pe creier. Îşi amintea vag că vrusese să intre aici, să-l vadă pe Andrei Ionescu, dar nu mai ştia de ce.

— Puteţi să vă întoarceţi la taxiul dumneavoastră, doamnă, i-a spus Zogru, prin gura lui Andrei Ionescu, aşteaptă omul şi i-aţi promis că mergeţi la Piaţa Presei.

Şi cum femeia s-a întors docilă şi-a închis uşa, Zogru s-a cufundat cu totul în memoria lui Andrei, în timp ce acesta continua să-l întrebe pe băiatul în cămăşuţă Braiconf „unde-ai mai lucrat, Daniel, cum erai plătit? Ţi-ar conveni un salariu de-atât, pentru început? Desigur, ştim că e puţin, dar suntem instituţie bugetară“.

Situaţia nu era chiar aşa de neagră, iar relaţia putea fi refăcută. Zogru se temuse de ceva mai rău, dar un telefon, flori şi o ieşire în oraş ar fi fost suficiente. Şi tocmai când se pregătea să întindă

mâna lui Andrei după telefon, a văzut şi biletul de avion, care strălucea în mintea lui: urma să plece la Paris. Aceasta era, într-adevăr, o lovitură. Ar fi putut să-l facă să nu mai plece, dar ar fi însemnat să stea lipit de el şi să-i sugă viaţa. Pe de altă parte, poate că această plecare era benefică. Giulia ar fi putut să-l uite, să se îndrăgostească de altcineva, se puteau întâmpla multe. Aşa că a optat pentru a lăsa lucrurile să se desfăşoare pur şi simplu.

Zogru a plecat de-acolo cu băiatul în cămăşuţă, făcând tot felul de planuri pentru luna aprilie, cât era plecat Andrei. Îi trecuse prin minte chiar să se plimbe şi el până la Paris, să ia avionul şi apoi să se târască repede într-un cartier unde locuiesc mulţi români. Era riscant totuşi. N-ar fi vrut în ruptul capului să dispară pentru două decenii, timp în care Giulia să îmbătrânească ori chiar să moară.

Gândul morţii îi dădea fiori, îl îmbrâncea pe scări şi-l făcea să se simtă inutil. De câte ori se gândea la moarte îşi aducea aminte seara de iunie în care simţise fiorul lung şi răscolitor venit de după gardul metalic. 26 iunie 1931, Calea Victoriei. Abia căzuse seara, iar spre cer se ridica mirosul de caprifoi şi de grătare.

Zogru venea de la Capşa cu o femeie tânără, care mâncase îngheţată şi care acum se întorcea într-un alai de cinci fete, toate elegante, dar între care ea era regina grupului. Fericit şi amuzat totodată, făcea paşi fără nicio grijă, când a ajuns în dreptul unei case albe, cu cerdac brâncovenesc. Clădirea, nu prea mare, mai există şi astăzi, dar pe atunci avea porţi de fier, înzorzonate cu flori şi pantere. Nu se uita în direcţia aceea, însă a simţit cum vine spre el un curent ca o sabie, care l-a lovit drept în inimă. Şi-a şi ţâşnit imediat, împins de ceva ori de propria frică, pe trotuarul întins ca o dâră de zahăr ars.

Stătea paralizat de groază, cu aripa răsfrântă peste un firicel de măturică ieşit prin asfalt. Cineva

se mişca încet, dincolo de porţi, un bărbat pe care abia reuşea să-l vadă printre crengile mărului. Apoi bărbatul a intrat în casă, iar spaima a dispărut. Zogru şi-a continuat drumul, înfipt într-un băiat care venea de la o audiţie radiofonică. Ascultase muzică şi era cu sufletul răvăşit. Nu-şi dorea nimic mai mult decât să aibă propriul aparat şi să asculte acasă şi, pe când îşi amănunţea visul acesta, Zogru a reuşit să se liniştească. Dar nu putea să uite.

În ziua următoare a venit din nou acolo, împachetat în vardistul străzii, care ştia bine cine stă la fiecare număr din Calea Victoriei. În casa brâncovenească stătea Achile Vintilescu. Zogru a sunat cu mâna înmănuşată a vardistului şi-a aşteptat. Era hotărât să dea piept cu duşmanul, orice ar fi fost el, dar când a simţit că primejdia se apropie, a ţâşnit din corpul sergentului şi-a plutit încet pe deasupra copacilor, până când s-a crezut în siguranţă. Ameninţarea îi lăsase în cap o mie de ace încinse. În timp ce servitoarea schimba două vorbe cu vardistul care cine ştie ce îndruga, alarmat că a uitat pentru ce venise, Zogru a văzut în cerdacul casei un bărbat negricos şi atletic, cu sprâncenele împreunate şi părul vâlvoiat. Era o apariţie mai curând comică, mai ales văzută acum, ca imagine topită de timp, însă pentru Zogru fusese ca o lovitură de bici. Omul emana o teroare care îi cuprinsese tot corpul.

Fâlfâia deasupra mărului, tremurând uşor ca o piftie. Îşi dădea seama că e un bărbat oarecare, că ar fi putut să intre în sângele lui şi să-l termine, dar acestea erau doar nişte gânduri care nu se potriveau cu faptele. Stătea deasupra copacului, mort de frică, şi abia putea să privească spre mătăhălos, care îşi ţinea halatul albastru cu o mână, iar cu cealaltă se scărpina lejer la ceafă.

Câtva timp a încercat să-l urmărească de la distanţă, ascuns în diverse persoane, dar chiar şi aşa tremura de frica lui. Se simţea ameninţat şi încolţit, iar oamenii în care intra deveneau brusc

intimidaţi şi ei, chiar şi unii ţanţoşi, pe care îi văzuse adeseori bătându-se pe burtă cu Achile, îşi pierdeau siguranţa şi se fâstâceau imediat după ce Zogru se adăpostea în sângele lor.

Ajunsese să treacă şi noaptea prin faţa casei lui, indignat de groaza care îl cuprindea în preajma acestei fiinţe. O dată stătuse până aproape de miezul nopţii. Se plimba pe trotuarul de vizavi, lăfăindu-se în sângele unui student, când a simţit că se cutremură de frică şi-a ştiut că se apropia Achile. Şi aşa a fost. Se strecura cu prudenţă, ca şi când n-ar fi vrut să fie văzut; n-avea pălărie, iar părul îi era aproape lipit de ţeasta capului. Se îmbrăcase cu cămaşă şi pantaloni negri, ca de camuflaj. Achile a încuiat bine poarta de fier şi-a luat-o în jos, pe Calea Victoriei, dar după câţiva paşi s-a urcat într-o trăsură.

Zogru l-a pândit şi în noaptea următoare şi în fiecare noapte după aceea. De fapt, se ţinea non-stop după el, ca şi cum s-ar fi aflat în misiune. Viaţa lui Achile nu era cine ştie ce: se scula pe la prânz, cobora în Sărindar, stătea cât stătea, se abătea puţin pe la Capşa şi, cum dădea seara, colinda grădinile. Nu era nimic special, în afară de unele nopţi, în care se furişa tiptil, de fapt, întotdeauna în noaptea de joi spre vineri, când se făcea nevăzut.

După ce l-a pierdut în două rânduri, Zogru l-a aşteptat într-o trăsură de stradă, chiar în faţa casei, ascuns în vizitiu, iar Achile a urcat liniştit:

— Du-mă încet până-n capu-ălălalt al lui Şerban Vodă.

Drumul a fost insuportabil pentru Zogru, care tremura ca prostul, iar pe Calea Şerban Vodă îşi pierduse răbdarea; stătea în sângele cald al vizitiului, numărând şi din când în când spunând câte-un *Tatăl nostru*.

Achile a coborât în dreptul unei cârciumi cu trei-patru mese de lemn, scoase în faţă, şi cu doi beţivi care lălăiau cu frunţile lipite. A plătit

muscalul şi i-a dat drumul. Cum nu se vedea nici picior de fiinţă trează, Zogru a intrat într-unul dintre beţivi şi-a luat-o încet în urma lui Achile. Acesta mergea cu grijă, ca un om îngândurat. A trecut pe lângă un felinar şi pe urmă l-a înghiţit întunericul. Impacientat, Zogru a mărit pasul şi abia atunci şi-a dat seama că ajunseseră în faţa Cimitirului Bellu. A vrut să se uite de jur împrejur, dar un pumn venit cu viteză i-a schimbat direcţia. Beţivul a căzut grămadă, iar Zogru a ţâşnit instinctiv dincolo de zidul cimitirului. După cât îi era de frică a înţeles că Achile îl lovise pe nenorocit, iar acum trecea pe lângă el. A stat un timp lipit de piatra unui mormânt, apoi s-a ridicat lent, ascuns de crengile unui zarzăr, şi-a plutit cu grijă pe deasupra crucilor albe. Urmăritul nu era departe: stătea îngenuncheat în faţa unui mormânt şi vorbea încet. Deasupra capului său era un cerc fosforescent din suflete globuroase, care se mişcau continuu. Zogru nu mai văzuse atâta interes pentru cineva din partea unor foşti oameni. Cum nu îndrăznea să se apropie, a luat-o spre marginea cimitirului, fără să-l scape pe Achile din vedere. Lângă o capelă cu îngeri de marmură stătea o fantomă, o femeie cu pălărie de catifea, împodobită cu trei şiruri de mărgele.

— Ai fi putut să-ţi alegi un loc mai bun decât ăsta, a glumit Zogru. Îl ştii pe bărbatul ăla, de colo?

— Cine eşti ori, mai bine, ce mai eşti tu? Şi de unde ai apărut?

— Sunt Zogru. Nu m-ai mai văzut până acum? Nu-i nimic, o să mă tot vezi. Ce-o fi cu omul încununat de suflete?

Fantoma s-a uitat o clipă în direcţia arătată şi-a răspuns întorcându-se spre Zogru, care se aşezase pe căpătâiul unei cruci:

— Ce să fie? E un om nefericit. Vine la mormântul unei femei care a murit în aceeaşi zi cu

mine. A iubit-o, după câte se vede, dar vine noaptea pentru că nu vrea să-l ştie nimeni.

— Şi de ce îl înconjoară atâtea suflete?

— N-am idee. Dar de unde ştii că sunt suflete?

Deasupra lui Achile crescuse o coroană înflăcărată, în care se răsuceau globuri verzi şi galbene. El vorbea încet, fără să ştie că în jurul lui se adunase atâta viaţă. Era îndurerat şi mâhnit totodată: voia din tot sufletul ca ea să-l audă, dar se temea că dincolo de moarte nu mai există nimic. La câţiva zeci de metri, Zogru tremura discret, îngrozit de un bărbat îngenuncheat lângă o cruce.

25

Achile Vintilescu era un om nefericit de multă vreme, nu doar de câteva luni, de când murise femeia pe care o iubea, ci de la începutul vieţii lui, căci se născuse cu creastă şi coarne. Nu era ceva chiar de neascuns, dar nici viaţă comodă nu putea să ducă. Deasupra frunţii avea două umflături cât corcoduşa, un fel de corniţe, aşezate simetric, dar pe care le putea camufla cu părul. În fiecare dimineaţă îşi fixa cu agrafe două fâşii de păr peste coarne, apoi aşeza restul părului, umflat bine între cele două cocoloaşe, dat cu briantină şi făcut ca o caschetă protectoare. Se tundea singur, între două oglinzi, şi se chinuia îngrozitor ca să-şi potrivească tunsoarea la spate. Şi ca şi când n-ar fi fost de-ajuns, Achile avea şi creastă. De fapt, erau două hălci de piele, înalte de-o palmă, crescute de la ceafă până la noadă, de o parte şi de alta a coloanei. Arătau ca o guşă de curcan, vineţie şi dantelată, umflându-se uneori, când era enervat ori excitat. Achile stătea aproape întotdeauna îmbrăcat gros, cu sacoul pe el, chiar şi în mijlocul verii, deşi uneori mai ieşea doar în cămaşă, mai ales seara, dar avea grijă să-şi pună un maiou strâmt care îi ţinea creasta în frâu.

Viaţa lui intimă era destul de grea. Se duce la Castelul Spermului o dată pe săptămână, de preferinţă lunea, când era mai puţină lume, şi devenise faimos prin faptul că nu se dezbrăca niciodată; se descheia la prohab şi se uşura repede, ca într-un closet public. În schimb, stătea de vorbă cu toate fetele şi era galant, dădea de băut şi spunea istorii deocheate. Uneori mai mergea şi la Maceoarfa, în mahalaua Crângaşi, dar mai mult ca să stea de vorbă cu patroana decât pentru femei. De-acolo îşi culegea ştirile, căci Achile era ziarist

la *Adevărul*. Avea o rubrică de o coloană scurtă care se intitula „Ce se mai întâmplă prin Bucureşti“ unde scria ştiri succinte, cele mai multe – zvonuri despre industriaşi, care au vândut ori au cumpărat un teren în condiţii dubioase, care au primit concesiuni de la stat dând mită unor politicieni, despre oameni pe care i-a înşelat nevasta ori care au o amantă în cutare loc. Pe scurt, articolele lui Achile erau îmbibate cu bârfele târgului, dar nu prea erau luate în seamă. Tot ziarul era socotit antinaţional, iar Achile nici nu avea prieteni care să umble cu foaia în mână, din casă în casă şi din cafenea în cafenea, ca să afle lumea ce-a scris el. Îl citeau câteva profesoare, lumea din mahalale, poate câţiva elevi de liceu. Printre cititorii aceştia puţini se număra şi Elvira Dumitrescu, nevasta unui locotenent, vestit pentru aventurile lui galante.

Achile o văzuse prima oară la o expoziţie de automobile, unde stătea de vorbă cu un confrate de la *Universul*. Şi cum se lipise în coasta lui, omul îl prezentase în treacăt: „Dumnealui e Achile Vintilescu de la *Adevărul*“. Iar Elvira a exclamat zâmbind: „A, domnul Achile! Care scrie ce se mai întâmplă prin târg!“ „Nici nu ştiţi cât sunt de măgulit că mă citesc nişte ochi atât de frumoşi“, a răspuns Achile, continuând să vorbească, mirându-se şi el că are atâta forţă, şi pentru că nu putea să-i spună direct cât de mult şi-ar fi dorit s-o mai vadă, a invitat-o a doua zi la o lansare de carte, la Galeriile La Fayette: „un poet excepţional“, spunea el, deşi în mod normal nici nu s-ar fi dus. Aşa s-au întâlnit, au ascultat împreună vorbăria din jurul unei cărţi de versuri, apoi au mâncat o îngheţată.

În zilele următoare s-a plimbat pe strada ei, a sunat-o şi-a închis imediat telefonul. În sfârşit a făcut toate prostioarele mărunte pe care le face omul îndrăgostit, iar într-o altă zi a întâlnit-o *aproape întâmplător*, după ce stătuse cam un ceas

în capătul străzii ei. Şi pentru că se considera pierdut i-a mărturisit din mers, în timp ce ea privea drept înainte, fără să se uite spre el: „Doamnă, sunt bolnav de dorul dumneavoastră!“. Iar Elvira a ridicat mâna înmănuşată şi a făcut semn unui Ford negru, de piaţă, dispărând fără să-i răspundă.

Lui Achile îi părea rău că o luase aşa de repede şi, la vreo două zile după aceea, pe când îşi făcea reproşuri, a văzut într-o vitrină poza ei mare şi deasupra scris cu verzale bolduite: *Crimă pasională*. Era o pagină din *Universul*, pusă la vedere, în care se povestea despre moartea Elvirei, împuşcată de locotenentul gelos, care o bănuia de infidelitate. Se certaseră, apoi ea a ieşit trântind uşa şi s-a întors tocmai seara, când ştia că el nu va fi acasă. Dar locotenentul o aştepta cu pistolul încărcat: „Dacă nu-mi spui unde-ai fost, eşti moartă!“. Şi ea nu-i spusese. Bărbatul, de cuvânt, o împuşcase, apoi îşi trăsese un glonte-n cap, sub privirile îngrozite ale servitoarei.

Pentru Achile a fost o lovitură teribilă, în primul rând pentru că bănuia că el este amantul ascuns al Elvirei. Suferea şi pentru că o pierduse, dar mai ales pentru suspiciunile care pluteau asupra morţii ei.

Două luni s-a dus la cimitir noaptea, ca să nu ştie nimeni. Se uita la crucea albă şi i se părea că ea îl îmbrăţişează de dincolo de mormânt. Nu era ea, ci erau mii de suflete atrase de emoţia şi de suferinţa lui.

Zogru continua să fie îngrozit de acest om, deşi, punând cap la cap informaţiile pe care le culesese tot perindându-se prin gazetarii din Sărindar ori de pe la Capşa, ştia că Achile era un bărbat taciturn şi neprietenos, însă cu totul inofensiv. N-avea prieteni, dar se descurca şi fără ei. Puţini ştiau că pentru el scrisul era mai mult o ambiţie. Moştenise după moartea mamei lui o sfoară de moşie în Argeş, care îi aducea ceva venit, şi avea în Lipscani un mic magazin de coloniale.

Viaţa lui era confortabilă şi discretă. Se întâlnea cu unul şi cu altul, de care avea nevoie, fără să se lege de cineva, iar felul acesta de a trăi îi aducea o serie de beneficii.

Singura persoană care îl ştia de mai multă vreme era Vencica, servitoarea, o fată care îi făcea curăţenie şi uneori şi mâncare, dar care, iniţial, nu dormea la el. Tot încercase în mai multe rânduri, îl rugase chiar – „conaşule Achile, fă-mi şi mie un locşor aici, lângă bucătăria de vară, slujesc la matale de doi ani şi-ai văzut că-s cinstită şi nu pun mâna, ce-ar fi pentru matale să mă laşi în odăiţa din spate. Nici vântul nu m-ar şti!“. După trei ani, tocmai în vara aceea, Achile a cedat şi-a lăsat-o să stea acolo.

Într-o după-amiază, Zogru a voiajat cu Vencica până în salonul cel mare al casei şi a rămas acolo după ce plecase servitoarea. Voia să vadă cum trăieşte Achile şi ce fel de om este, acolo, în cuibul lui. Era o încăpere mărişoară, cu sobă de teracotă bleu şi cu mobilă bătrânească: canapea cu picioare de fier, un divan tapiţat cu mătase bleumarin, două măsuţe rotunde, joase, acoperite cu dantelă grea. Prin preajma canapelei erau răsfirate câteva reviste americane, iar din salon se vedea, prin uşa deschisă, tăblia de fier a unui pat, pictată cu o scenă galantă: un bărbat cu pantaloni până la genunchi şi ciorapi albi, ca în Evul Mediu, cânta la o mandolină. Părul castaniu îi curgea în bucle. În faţa lui, într-un portic împodobit cu trandafiri, stătea o femeie cu părul negru, despletit, îmbrăcată cu o rochie diafană.

Pe când Zogru plutea fără grijă pe deasupra patului pictat, uşa de la intrare s-a deschis vijelios şi Achile a intrat fără veste. Era asudat, după ce umblase toată dimineaţa cu sacoul pe umeri, deşi toată lumea îi spunea „lasă, măi, Achile, haina pe capul scaunului, că nu ţi-o ia nimeni“, şi nu voia decât să se vadă sub duşul lui englezesc. Din salonul mare se făcea o odăiţă în care Achile îşi

instalase un duş fix, cu stropitoare. Dedesubtul lui avea o cadă de tinichea care arăta ca o balenă. Şi-a aruncat din mers hainele şi-a sărit direct în cadă. Zogru era înnebunit de frică şi nici nu putea să se mişte. Oricum nu avea cum să iasă până când servitoarea nu se întorcea să-şi termine curăţenia ori până când n-ar fi deschis cineva un geam. Era prins şi terorizat. Achile a ieşit din baie ştergându-se cu prosopul. Printre şuviţele ude se vedeau bine corniţele, iar creasta atârna bleagă şi îmbobocită de-a lungul spinării.

Zogru se uita din dormitor, cu ochii uluiţi ai lui Pampu fără să îndrăznească să se mai clintească. Descoperirea îi dădea fiori şi-l făcea să creadă că avea într-adevăr de-a face cu o fiinţă, dacă nu primejdioasă, măcar diferită. Cu părul căzut pe frunte, încornorat şi cu spinarea ca un câmp de curcani morţi, Achile arăta ca un monstru.

Şi-a pus halatul albastru, şi-a ridicat părul şi-a dat cu ochii de Zogru.

În prima clipă a crezut că are vedenii şi-a rămas nemişcat. Apoi a văzut că imaginea nu dispare. Avea impresia că o faţă, faţa lui Pampu, ieşise din neant, deasupra patului său. Pentru că apariţia îl privea drept în ochi, i-a trecut o haită de câini prin beregată, însă imediat şi-a zis că trebuie să fie un semn de la Elvira şi-a-nceput să zâmbească.

Zogru, îngrozit de presimţirea că Achile vrea să intre în dormitor, a plutit încet spre tavan şi s-a lipit de el ca de un liman al salvării. Când s-a uitat din nou, bărbatul stătea în pragul dormitorului şi privea drept în sus.

— Cine eşti şi ce vrei de la mine?

Achile încerca să fie prietenos şi-şi holbase puţin ochii intraţi astfel sub sprâncenele stufoase, ceea ce îl făcea pe Zogru să tremure de frică. Voia să-i răspundă, dar nu-i veneau cuvintele.

— Te-a trimis Elvira?

— Nu sunt o fantomă, îngăimă, în sfârşit, Zogru, însă Achile nu-l auzea.

Era nevoie de cineva în carne şi oase ca să intre în conversaţie. Pe fereastra dormitorului se vedea o femeie ieşită să ia apă de la ţâşnitoarea din curte. În rest era pustiu şi toropitor, ca-ntr-o după-amiază de iulie. Au stat aşa şi s-au uitat unul la altul, până când Vencica a bătut la uşa din faţă. Achile şi-a pus, reflex, prosopul pe cap şi i-a strigat să intre, fără să-şi ia ochii de pe Zogru.

— Vino-ncoa', Vencico, vino şi uită-te acolo, pe tavan, şi spune-mi dacă vezi ce văd eu.

Zogru ştia prea bine că Vencica nu-l vede, aşa că se repezise imediat spre gâtul ei. Nu ştia exact ce să facă, dar acum era şi mai aproape de Achile şi era de-a dreptul îngrozit.

— Nu văd nimic, conaşule...

— Acum nu mai văd nici eu... Poate mi s-o fi părut.

— Nu ţi s-a părut.

În cameră se lăsase o linişte mare. Zogru încerca să se adune şi se depărtă câţiva paşi. Apoi spuse din nou cu vocea Vencicăi:

— Am intrat în Vencica, să putem vorbi. Mă crezi?

— Sigur că te cred. Erai mai-nainte pe tavan.

Achile vorbea încet, ca şi când i-ar fi fost jenă să nu-l audă Vencica.

— Uite, am să ies puţin ca să mă vezi iar, apoi am să intru din nou şi-o să vorbim.

Zogru a ieşit uşor, ca un peşte, umflându-se pe măsură ce scotea capul. Aripioarele, ca nişte urechi mari, păreau umezite, iar ochii lui Pampu priveau parcă pe furiş spre Achile, de sub pelicula transparentă. Pentru Achile, Zogru arăta ca un mormoloc şi îşi închipuia că este un suflet de pe lumea cealaltă. Când l-a văzut intrând din nou, subţiindu-se ca firul ierbii şi unduindu-se şerpeşte, lui Achile i s-a ridicat creasta de pe şira spinării.

— Ei, m-ai văzut?

— Sigur. Arătai ca... o cobră cu fălcile lăţite şi fâlfâitoare.

— Cam aşa... plus faţa lui Pampu.

— Care Pampu?

— Primul meu... prieten. Pot să m-aşez?

— Sigur că da. Stai unde vrei tu.

Zogru vorbea cu vocea uşor tremurată, iar inima îi bătea într-un ritm nebun, dar era mulţumit de cum vorbise. S-a aşezat cât de departe a putut, pe un scaun de lângă fereastra de la stradă. Pe Calea Victoriei trecea un copil, apăsându-şi amuzat călcâiele în asfaltul topit.

— Ai fost om înainte să mori?

Întrebarea lui Achile i se părea tâmpită, dar îl şi lovise, reamintindu-i că are o identitate ceţoasă.

— Sunt şi eu o fiinţă omenească, ieşită din miezul pământului. Mă cheamă Zogru şi aşa am fost de când mă ştiu, adică de mai multe sute de ani. Ştiu că ai putea să fii şocat şi sunt pregătit pentru orice. Pe de altă parte, eşti primul om care mă crede şi, mai ales... primul care mă vede. Nimeni în afară de tine nu mă poate vedea.

Zogru nu ştia că-l mai văzuseră cândva Ghighina, apoi Talpă şi, accidental, câte un om care crezuse că are halucinaţii. El simţise doar ochii lui Achile şi aceasta pentru că acum mai era şi frica enormă, care îl paralizase.

— Fata asta, de exemplu, habar n-are că exist.

Achile fixă genunchii lipiţi ai Vencicăi, apoi întrebă profesionist:

— Nu e conştientă de discuţia noastră?

— Ba da. Îşi va aminti tot ceea ce spunem şi va fi mirată că ţi-a spus astfel de bazaconii, pe care va crede că le-a spus pur şi simplu, pentru că aşa i-a venit, ca într-un joc, ori că i-a luat Dumnezeu minţile.

Achile o privea pe Vencica stând lângă fereastră, dreaptă, emoţionată şi cu o privire care nu era a ei.

— Despre Elvira nu ştii nimic, aşa-i?

— Nu! Dar pot să-ţi spun că la cimitir nu cred că mai este. Sunt multe suflete care stau în jurul tău, nici eu nu ştiu de ce, şi din cauza lor presupun că poţi să mă vezi. Deşi tu oricum eşti diferit... arăţi mai mult ca un zmeu decât ca un om.

— Te referi la coarne şi la aripile de pe spate? Nu e chiar ceva neobişnuit. M-am gândit şi eu adeseori la tot felul de lucruri, dar am mai avut un unchi care avea pe umeri ceea ce am eu pe şira spinării. E ceva ereditar.

Lui Zogru îi plăcea cum gândeşte Achile, dar îi era în continuare frică de el şi totodată jenă de frica aceasta, încât nici nu-i venea să-i spună despre ea. Se uita la el, la capul lui înfăşurat în prosop, la sprâncenele stufoase şi la ochii mari şi, în ciuda simpatiei pe care o resimţea faţă de acest om, era alertat în străfundul sufletului ca în faţa unei catastrofe. I-a fost mult timp frică de el, chiar şi mai târziu, după mai mulţi ani, când se obişnuise şi îi cunoştea toate feţele, încă era intimidat în prezenţa lui. Se simţea ca în faţa unui dascăl sever ori a unui părinte distant.

Cu Achile şi-a petrecut multă vreme şi a fost un prieten în ochii căruia s-a putut uita. N-a intrat niciodată în sângele lui. Îi plăcea să-l surprindă pe stradă, strecurat în câte o babă gârbovită, care venea spre el, ridicând bastonul, ca apoi să-i spună răstit:

— Ţi se văd coarnele!

Achile se pierdea imediat şi îşi pipăia discret părul, iar atunci bătrâna îl apuca de braţ hohotind grotesc:

— Sunt Zogru, prostule!

De multe ori stăteau în curte, pe banca dintre nalbele înalte, şi povesteau toţi trei: Achile şi Zogru, împachetat în Vencica ori în altcineva. Servitoarea era încântată de noua ei misiune şi adeseori îl întreba pe Achile*:*

— Când vorbim despre Zogru, conaşule?

— Lasă, Vencico, nu e acum momentul, îţi spun eu când.

Zogru venea de cele mai multe ori cu alţi oameni, bărbaţi şi femei care îl luau pe Achile în oraş noapte de noapte. A fost un timp când plecau cu o Lagonda roşie şi străbăteau străzile la întâmplare; uneori ajungeau în Bariera Vergului, alteori se plimbau doar la Şosea, iar uneori plecau la Sinaia. Dar cel mai mult le plăcea să asculte muzică până la ziuă în vreo grădină din Bucureşti. Mai ales că Zogru nu avea chef să se depărteze prea mult de oamenii care îl impulsionau să trăiască în geografia destinului său. Îi plăcea să se ştie înfrăţit cu ei, chiar se lăsa legănat de gânduri sentimentale, pe linia lui *mor ca un american* ori *sunt suflet din sufletul neamului meu*, într-un timp în care astfel de lucruri nu erau unanim dispreţuite şi puse la capitolul patetisme, ca astăzi.

Escapadele acestea o făceau pe Vencica în mod vag geloasă ori mai curând o împiedicau să deţină supremaţia, într-o zonă peste care din când în când se credea stăpână. Erau şi zile în care Zogru se odihnea câte un ceas în sângele Vencicăi, iar ea credea atunci că a reuşit să inventeze un joc care îl subjugă pe Achile.

26

În 1939, când Zogru a dispărut pe neaşteptate, Achile a scris un roman, pe care l-a intitulat *Saint Germain de Dâmboviţa*. A fost o carte scrisă special pentru Zogru şi de dorul lui. Subiectul e romanţios, aglomerat de aventuri teribile, iar eroul apare ca un spirit rătăcitor prin lume. Iar încheierea e cu mesaj direct: *Te aştept, prietene al meu drag*. Deşi romanul n-a prea avut cititori, lui Zogru i se pare cel mai frumos cadou şi se înduioşează ori de câte ori îl deschide. L-a ţinut un timp în biblioteca unei femei, apoi în seiful unui politruc comunist şi, în cele din urmă, la o bancă, în căsuţa de valori a unui director de trust, unde se mai află încă.

În 1959, când a ieşit din miezul pământului, nu l-a mai găsit pe Achile. La început a crezut că murise, dar i-a dat repede de urmă. În casa din Calea Victoriei trăia în continuare Vencica. Acum era o femeie de 40 de ani, măritată şi cu copii. După război profitase de ocupaţia şi mai ales de experienţa sovietică, îşi făcuse loc printre rândurile de activişti recrutaţi şi se autodeclarase victimă a regimului capitalist şi în special a lui Achile Vintilescu, exploatatorul ei, în casa căruia continua să locuiască, în compensaţie pentru cele suferite. După naţionalizarea casei, în mod firesc, Vencica, măritată şi cu copii, tovarăşă de nădejde şi victimă a fostului proprietar, a rămas definitiv acolo, mai întâi plătind o chirie simbolică statului, apoi devenind proprietară, cu acte în regulă. În câţiva ani a făcut şi liceul şi facultatea, la fără frecvenţă ori prin cursurile rapide, organizate de comunişti special pentru victime ca Vencica. Aşa că în 1959 Zogru a găsit-o membră în guvern, cu Pobedă neagră priponită în poarta cu pantere. Casa lui

Achile, cu cerdacul ei brâncovenesc, fusese vopsită maro, ca să ţină la murdărie.

Zogru a plutit în curte, pe deasupra măciuliilor de nalbă, şi, cum a văzut-o pe Vencica, a rămas înmărmurit. Nu şi-a dat seama imediat cine este. Arăta ca o tovarăşă înfăşurată în costum-taior bleumarin, cu părul tuns, dat pe spate şi cu o faţă câinoasă. A intrat în sângele ei mai mult ca să vadă despre ce este vorba şi abia atunci şi-a dat seama că era Vencica.

De la ea a aflat tot mersul societăţii, dar şi câte ceva despre Achile.

În 1940, acesta îşi vânduse magazinul din Lipscani şi-şi făcuse un cont în Elveţia. Apoi a început războiul şi a plecat să elibereze Basarabia. În fine, pe la sfârşitul lui 1945, când îşi dăduse seama că urmează vremuri grele, a plecat în America, lăsându-şi casa în grija Vencicăi. În amintirile ei, Achile era un punct negru de care încerca să scape, aşa încât scrisorile lui erau evenimente cumplite şi apăsătoare. La început îi scrisese mai mult ca să întrebe de casa şi de lucrurile lui. Apoi îi trimisese în fiecare an, de Paşte, o scrisoare care avea aproape acelaşi conţinut. Ultima suna astfel:

> Dragă Zogrule, dacă treci cumva pe-aici, vreau să-mi scrii neapărat pe adresa asta ceva ce ştim doar noi doi.
>
> Achile

Şi urma adresa unei căsuţe poştale din Detroit.

De aici încolo, Zogru s-a tot străduit să-i scrie lui Achile. Prima oară a făcut o scrisoare pătimaşă, în care îi povestea ce se întâmplase în 1939. Dar omul prin mâna căruia scrisese, un funcţionar de la poştă, pe nume Antonică, ales de Zogru numai pentru că îi plăcuse ortografia lui, a fost arestat pentru colaborare cu duşmanii ţării şi torturat îngrozitor ca să spună cine mai este implicat în

complotul antinaţional. Zogru n-ar fi avut habar de nimic dacă n-ar fi trecut pe la domnul Antonică să-şi ia scrisorile. Nu era niciun plic în cutie, iar casa părea în doliu. A intrat de curiozitate şi-a aflat de drama omului, dând o raită prin sângele familiei. Considerându-se responsabil, a luat totul ca pe o datorie de onoare. L-a căutat pe Antonică prin toate secţiile de poliţie pe unde a putut să intre. Deşi era puternic, căci abia ieşise din miezul pământului, nu i-a folosit cine ştie cât. Mulţi oameni erau impenetrabili, iar pe alţii nu-i putea domina, fiind pustiiţi de gânduri, ca şi când ar fi măturat cineva prin creierul lor. Când l-a găsit a încercat mai întâi să se folosească de un ofiţer care dădea ordine, dar cum n-a putut, a intrat în Antonică şi-a eliberat calea aruncând în stânga şi-n dreapta cu cine-i ieşea în drum. Însă afară a fost şi mai greu, pentru că nu avea unde să se ducă. În cele din urmă a pătruns într-un funcţionar de la paşapoarte şi i-a făcut lui Antonică documente de drum, l-a dus la aeroport şi i-a dat şi scrisoarea pentru Achile, s-o pună la poştă cum ajunge în Occident.

Antonică n-a ajuns prea departe, l-au arestat înainte să urce în avion şi după câteva săptămâni a murit în arestul Securităţii, cam în acelaşi timp cu funcţionarul de la paşapoarte. Familia lui a zăcut prin puşcării zece ani.

Mult timp Zogru a crezut că Achile nu-i răspunde la scrisoare pentru că i s-a întâmplat ceva.

Tot anul 1959 şi-a consumat în mod inutil energia, epuizându-se şi pierzându-şi nădejdea, căci toate lucrurile pe care voia să le facă duceau inevitabil la drame pe care nu şi le dorea.

Într-o zi de aprilie s-a întors în Calea Victoriei, tocmai când Vencica primise scrisoarea de la Achile. Textul era neschimbat, ceea ce însemna că nu ştie nimic despre revenirea lui Zogru. Vencica nu primea niciodată scrisorile

acasă, ci afla de ele de la soţul ei, ofiţer de Securitate, care chiar această misiune o avea, să sorteze din scrisorile particulare pe cele care i se păreau duşmănoase ori suspecte. Aşa că în memoria Vencicăi Zogru găsise doar atât: *Iar mi-a scris nenorocitul, aceleaşi cuvinte, pentru Zogru*.

Îşi făcea procese de conştiinţă pentru nebunia ei de a-l fi inventat pe Zogru. Îşi amintea foarte bine de perioada lungă în care vorbea prostii cu Achile, prefăcându-se c-a intrat în ea un crocodil. Uneori chiar se gândea să scrie un roman, cu mult mai bun decât al lui Achile, care îi furase ideile şi scrisese o carte proastă. Zogru a rămas câteva zile în Vencica, dar nu voia s-o omoare, ci doar să se odihnească puţin. Însă viaţa cu ea era destul de agitată. Dimineaţa pleca la birou. Lucra la guvern, unde era şefa unei comisii de demascare a duşmanilor de clasă. Cum ajungea, chema femeia de serviciu şi-i spunea fără să zâmbească:

— Ai venit cam târziu, că văd că nu s-a uscat pe jos. Ai grijă să strângi în timpul zilei, să nu văd o scamă pe jos, că draci mănânci! Pe urmă să aduci cafelele la 8.30, apă şi sucuri pe la 9. Şi gustările. Şi să stai cu ochii pe coridor, să-mi spui cine trece şi unde se duce fiecare. Iar când ai terminat programul, du-te la mine acasă şi fă ordine, când viu să fie lună.

Vencica nu avea servitoare. Detesta să şi pronunţe cuvântul, care i se părea umilitor. În schimb, femeia de serviciu oricum era la mila ei – „să zică mersi că are o slujbă bună, că dacă o dau afară, am grijă să n-o mai angajeze nimeni. Se bucură şi ea că o mai chem pe-acasă, parcă cine ştie cât are de făcut, o chem mai mult aşa, ca s-o bag în seamă“. Cât de plătit nici nu se punea problema: „se supără, nu poţi s-o tratez ca pe-o servitoare! Îi mai dau uneori câte ceva să mănânce“.

Restul zilei, Vencica dezbătea cu subordonaţii ei diverse probleme legate de rolul demascării în

societatea socialistă, iar după aceea ei redactau materiale de propagandă. O dată pe săptămână, joia, participau la şedinţele în plen, cu toţi funcţionarii guvernamentali, unde erau invitaţi de onoare membrii marcanţi ai partidului. La una dintre aceste şedinţe nimerise şi Zogru, strecurat în Vencica. Aceasta tocmai luase cuvântul după ce aprobase întreaga adunare, prin vot deschis, ca ea să vorbească de la tribună. Şi începuse. Iniţial Zogru s-a plictisit, dar apoi a-nceput să se amuze, căci Vencica spunea cu înverşunare:

— Dragi tovarăşi, problema demascării duşmanilor de clasă este o datorie pe care trebuie s-o punem mai presus de interesele personale!

Atunci Zogru intrase în acţiune, mai întâi pentru că nu se putea abţine, apoi, pentru că a început să-i placă:

— Ba, aş merge şi mai departe, a explicat el, prin vocea Vencicăi, şi aş spune că tot atât de importantă este şi autodemascarea. Suntem datori să spunem totul şi să dăm pe faţă propriile slăbiciuni. De exemplu, eu, tovarăşa Vencica, am colaborat multă vreme cu duşmanul de clasă Achile Vintilescu, în casa căruia am fost slugă. Lui i-a fost milă de mine şi m-a primit în casă, iar eu m-am lipit cu totul de acel loc şi nici acum nu pot să uit serile parfumate în care discutam despre Zogru...

Şi a continuat tot aşa, în rumoarea generală a sălii, până când s-a ridicat un tovarăş din prezidiu şi-a liniştit lumea:

— Am ascultat cu atenţie ce-a spus tovarăşa Vencica şi îi dau dreptate. Într-adevăr, e nevoie de autodemascare.

Şi de atunci s-a dezlănţuit un adevărat val de autodemascări, în fabrici, pe şantiere, în şcoli ori la Academie, fiecare cetăţean îşi făcea din când în când autodemascarea publică şi suporta consecinţele. Fiecare după cum avea noroc. Unii intrau la puşcărie pentru faptele mărturisite, alţii

rămâneau fără loc de muncă, iar alţii erau avansaţi. Pe Vencica au trimis-o la munca de jos, profesoară de pedagogie la Universitate. Şi cum îi plăcea să se plimbe pe Calea Victoriei, de la ea de-acasă până la Universitate, a rămas profesoară până la moarte, survenită în anul 1995.

În schimb, Zogru a reuşit să-i scrie lui Achile abia prin anii ’70, când a învăţat să se ducă glonţ până la Paris ori la Berlin, ascuns în câte un tovarăş care punea o scrisoare la poştă de îndată ce se dădea jos din avion, fără să ştie de ce, şi care se întorcea tot aşa de repede acasă, spre surprinderea lui şi a şefilor lui. Achile i-a răspuns la început tot pe adresa Vencicăi, apoi a început să scrie chestii care păreau inofensive pe adresa unui academician bătrân. Bineînţeles, numele lui Zogru n-a mai fost pomenit niciodată. Achile se stabilise în Detroit, într-un cartier de români. Îşi deschisese acolo o băcănie şi mai târziu şi-un ziar.

În anul 1987, Zogru s-a urcat într-un avion, ascuns într-un scriitor comunist pe care îl trimitea partidul să facă un reportaj despre Mircea Eliade. Dar în loc să ajungă la Chicago, omul se îndreptase spre Detroit, la Achile, condus de Zogru, care tremura de teamă că se va scufunda în fundul pământului înainte de-a apuca să-şi vadă prietenul. A stat aproape o lună – cea mai lungă perioadă petrecută în afara ţării. Cartierul Bucovina din Detroit este locuit aproape numai de români. Aici, în casa lui Achile, de pe strada Carpaţi, Zogru a putut să supravieţuiască. Ce-i drept, era slăbit, aproape epuizat, şi n-a putut să se îndepărteze de cartier, dar totuşi a rezistat. Credea până atunci că viaţa lui depinde doar de pământul din care se născuse, dar în Detroit şi-a dat seama că era cumva vorba şi despre oameni ori mai degrabă de forţa pe care o aveau ei şi care venea din acelaşi loc cu cea a lui Zogru.

La întoarcere, scriitorul în care se plimbase ca-ntr-un vagon de tren a scris un reportaj,

pretinzând că fusese la Chicago şi toată lumea a fost mulţumită.

27

Totuşi o aventură ca aceasta era riscantă, mai ales că românii nu stau pretutindeni în grupuri atât de compacte ca în cartierul Bucovina. Să se ducă după Andrei Ionescu la Paris ar fi fost cu siguranţă o nebunie. Situaţia lui de captivitate îl făcea uneori nefericit. Visase în multe rânduri călătorii fabuloase în locuri imaginate, citite în cărţi ori văzute în filme. Dar experienţele avute îi înfrânau elanul. Nu suporta să piardă contactul cu istoria şi cu oamenii de care se ataşa. Poate că nu pare prea lungă perioada de somn: ce mai contează 20 de ani pentru o fiinţă care a trăit 500! Totuşi, pentru el contau, era viaţa lui şi nu voia să piardă niciun strop. Mai ales că intrarea în fundul pământului nu era întotdeauna uşoară. Cea mai grea fusese ultima, cea din anul 1939.

Plecase la Balcic cu un grup vesel, grupul lui Gică Stănescu, străbunicul Giuliei. Zogru se aciuise într-o fată pe care o plăcea în mod deosebit, Lili Petroviciescu. Era o fiinţă veselă şi risipită. De fapt, tot grupul era cuprins de exaltare; bărbaţii erau ca orice bărbat la 30 de ani, adică aveau convingerea că nimic nu e suficient de bun pentru ei. După cum femeile erau şi ele ca orice femeie la 30 de ani: speriate că li se sfârşeşte viaţa şi că acum e ultima ocazie să mai facă ceva excepţional. În această companie se afla când a ajuns la Balcic, într-o noapte de iulie, cu Fordul acoperit de pulbere albă. S-au întâmplat multe în noaptea aceea: au intrat în apă orbecăind, au băut şampanie, au cântat pe terasa unei case. Către ziuă au luat o barcă şi-au pornit în larg. Zogru aţipise puţin. Nu şi Lili, care la un moment dat, de linişte şi toropeală, a sărit în apă, aşa, mai mult ca să trezească lumea. Erau departe de ţărm, la mama

dracu', şi amândoi erau obosiţi. Când Lili a atins apa, Zogru, luat pe neaşteptate, a ţâşnit instinctiv şi dus a fost. Ştia că în apă îi este greu să se descurce, însă în apa mării nu ştia exact ce-o să i se întâmple şi-a aflat-o într-un mod dramatic.

Mai întâi marea l-a supt ca pe o bomboană. Apoi a paralizat. S-a răsucit ore în şir pe loc şi dintr-odată a început să cadă lent, ca un tirbuşon beat. Mai era totuşi conştient când a atins pământul. Însă în clipa următoare a adormit, urmând un somn lung, de 20 de ani.

Prin urmare, Andrei Ionescu plecase la Paris, iar Zogru în căutarea unui bărbat prin care să-i atragă atenţia Giuliei. Se gândea la un ins în primul rând confortabil pentru el, bineînţeles, dar care să fie şi genul ei, un pic arogant, cum era Andrei. Ori, mai bine, să fie cu totul altfel. De exemplu, ca Orlando Bloom, pe care Giulia îl adora. Dar unde să găsească un bărbat care să fie măcar pe-aproape? Şi totuşi a găsit unul, care i se părea de nota 10, un doctor tânăr, care în mod normal n-ar fi avut timp de plimbări. Noroc cu Zogru.

A colindat prin multe locuri, fără să vadă ceva interesant, până când l-a zărit pe Bobo alunecând pe Ştefan cel Mare ca o statuie de gânduri. Zogru l-a privit mai întâi de la distanţă, cocoloşit într-o profesoară, care mergea să-şi facă orele, dar care a luat-o uşor pe urmele lui Bobo, grăbind pasul, ca să-l depăşească şi să se poată întoarce ca să-l examineze bine. Şi, tot holbându-se, a intrat pe nesimţite în Spitalul de Urgenţă Florească, unde l-a pierdut. I-a trebuit aproape un ceas să dea din nou de el. Bobo, de fapt Bogdan Ilie, avea cabinetul la parter, chiar la intrare, unde se fac internările. Zogru l-a văzut prin uşa deschisă, pe care tocmai ieşea o targă cu un accidentat, şi cum nu părea să mai fie nimeni, s-a şi furişat înăuntru şi de-acolo în sângele lui Bobo. Acesta, cât se făcuse Zogru comod, a şi luat-o în primire pe profesoara

dezorientată, care nu avusese de gând să ajungă la spital, dar dacă tot ajunsese, oricum avea destule boli şi obsesii pe care să le povestească unui doctor, mai ales unuia atât de amabil şi, pe deasupra, şi tânăr.

— Ce s-a-ntâmplat, doamnă? Ah, staţi jos, văd înţepăturile de pe gâtul dumneavoastră, cum v-aţi ales cu ele? Pare să fie ceva care a penetrat de două ori, vă doare? Nu. Aveţi ameţeli, vă este rău? OK! Ar fi bine să recoltăm o mostră din lichidul ăsta care se scurge, mergeţi sus la I, camera 112, şi daţi şi o probă de sânge la laborator, dar mai întâi spuneţi-i domnişoarei datele, să vă facă fişa!

Şi în timp ce femeia se îndrepta năucită spre celălalt colţ al camerei, unde asistenta scria ceva, adânc cufundată în hârtii, Zogru a preluat conducerea. Omul i se părea interesant şi agreabil. Era un medic tânăr, cu tată în Ministerul Sănătăţii, evident, şi mamă care încă îi mai făcea pacheţel dimineaţa. Entuziast şi hotărât să tragă un timp aici, la spital, cât să-şi facă experienţă şi să-l mulţumească pe bătrânul lui, avea şi un vis de perspectivă, şi anume să intre în cercetare şi să găsească leacul cancerului. Îi treceau prin cap multe idei în privinţa aceasta şi era sigur de gloria lui viitoare.

Zogru era mulţumit. Voia să vină spre seară, când ieşea de la muncă, şi să-l ducă în Buftea, când Giulia ieşea de la cursuri. Dar între timp, Bobo dăduse cu mâna peste cele două orificii de pe gâtul lui şi înlemnise. Le-a privit într-o oglindă şi s-a cutremurat: erau două muşcături mici, ca cele ale pacientei dinainte. Speriat şi intrigat, se gândea că spitalul ajunsese un focar în care colcăie toate bolile. N-ar fi trebuit să se angajeze aici, nici în ruptul capului.

— Elena, dragă, urc până la laborator că mi-a ieşit ceva pe gât, nu durează mult, ia tu în primire pe cine vine, iar dacă e grav, sun-o pe Gabi şi spune-i c-am rugat-o eu...

— Da, domnul doctor, duceţi-vă fără grijă, dar chiar că sunt urâte, poate v-a muşcat un păianjen.

Zogru devenise şi el interesat de analize, era curios să ştie cum mai arată şi din perspectiva asta. Nu mai trecuse de multă vreme prin această probă, pentru care făcuse o pasiune prin anii ’70, după ce aflase că victimele sale păreau intoxicate. Totul începuse cu un miliţian în care Zogru a stat fix 40 de zile, aşteptându-l să moară. Era un ins crud şi niciuna dintre încercările pedagogice ale lui Zogru nu dăduse roade. Aşa că s-a hotărât să-l ucidă. Dar cineva a avut ideea să-i facă autopsia, care a dovedit că omul părea otrăvit, posibil cu ciuperci ori cu o substanţă necunoscută. Apoi, Zogru a început să facă analize pentru gazdele sale în diverse momente, după o zi, după o săptămână, după trei. Şi în toate cazurile subiecţii păreau să aibă o infecţie minoră, o intoxicaţie, ceva nu foarte grav. Acum era curios dacă medicina a avansat şi de aceea a rămas mai departe în Bobo.

La laborator, profesoara mai aştepta încă pe coridor, chircită pe o banchetă acoperită cu muşama lipicioasă. Bobo a trecut pe lângă ea vijelios şi-a intrat în laborator, începând să vorbească din uşă

— Uite, Iuli, ce mi-a ieşit pe gât, uite-aici, punctele astea roşii din care se prelinge lichid, pare să fie infectat, îmi bag picioarele în mizeria asta de spital, unde te îmbolnăveşti numai dacă intri să dai bună ziua. Am avut o pacientă acum câteva minute care avea exact chestia asta...

Iuli îl privea cu ironie prefăcută, în realitate impresionată de vizita lui:

— O fi venit cu bondarul în buzunar.

— Ţi se pare că e o înţepătură de insectă? Vreau să-mi iei o probă de sânge.

— Acum? Întinde mâna. Oho! Ai venă la vedere, aşa, stai să-ţi pun garoul, hai că nu e strâns, seringa e virgină, uită-te să nu zici...

— Am auzit că vin acele gata infectate, din fabricaţie.

— Cum ţi-o fi norocul!

Sângele lui Bobo intra înspumat în seringă, iar Zogru se simţea lovit în creştetul capului. Era o senzaţie venită, fireşte, prin sugestionare, dar neplăcută.

— Ce faci, aştepţi aici ori cobor eu peste juma' de oră?

— Coboară tu. Vreau să analizezi şi lichidul din rană, a hotărât Bobo, stârnindu-i doctoriţei un zâmbet subţire.

— Măi, dar ce fricos eşti!

— Şi să-l compari cu al pacientei dinainte – ţi-am trimis-o aici.

— N-am văzut-o, poate e afară.

Jos, în cabinetul lui Bobo, era deja lume strânsă, un copil muşcat de câine, care avea nevoie de un antitetanos, o femeie cu atac de cord. Lui Zogru nu-i plăcea în spital, mai fusese de câteva ori, într-un timp chiar intra în sângele unor oameni care se chinuiau îngrozitor şi pe care îi ajuta să moară, deşi era greu şi pentru el, căci în sângele unora se simţea ca şi când ar fi intrat într-un lichid infestat cu păcură. În plus, în spitale erau turme de morgoni, pe care oricât i-ar fi vânat, era zadarnic, veneau mereu alţii, fără sfârşit.

Rezultatele analizelor au fost şocante pentru Bobo: VSH indica o infecţie, iar înţepătura nu era de la o insectă cunoscută.

— Lasă-mă vreo două zile, i-a propus Iuli, să mai vorbesc cu cineva care e expert în chestii de-astea. Până atunci poate că ar fi bine să-ţi mai faci nişte analize şi să-ţi iei o zi liberă.

Zogru bănuia un răspuns ca acesta şi devenise curios de ceea ce se întâmplă după ce iese din sângele vizitat.

Cum stătuse cam mult în spital, a luat-o din loc împreună cu Gigi, un bărbat mâhnit, care îşi lăsase fiica la spital pentru operaţie de ulcer. Din el

a sărit într-un puşti care chiulise de la şcoală, apoi a intrat într-o femeie atât de enervată, încât avea senzaţia că e pus la fiert. Femeia aceasta mergea alături de un bărbat care-i spusese „hai să mergem şi noi în weekendul ăsta la Piteşti“, iar ei i se mărise viteza sângelui. În urmă cu o lună, când se cunoscuseră, ea îi povestise că are o casă la Piteşti, aşa, ca să epateze, nici nu se gândea atunci c-o să fie ceva, c-o să se îndrăgostească şi-o să se lege, iar acum nu mai putea să-i spună că n-a avut niciodată o casă, adică a crescut la Piteşti, dar la o casă de copii, iar el părea din ce în ce mai interesat de casa inventată şi nu putea să vorbească, îi era groază şi se simţea ameninţată de propria minciună ca de un drob de sare. Cum Zogru nu mai putea să suporte presiunea, i-a spus bărbatului, pe când treceau pe lângă Clubul Dinamo, „nu e, dom’le, nicio casă, ţi-am spus aşa, la mişto, ca să văd cât de interesat eşti de mine şi văd c-a prins, ce-o să faci acum dacă nu mai e nicio casă?“. Apoi sărise aproape în mod laş în sângele lui Nelu, un bărbat de 70 de ani care visase ceva ciudat şi nu se mai putea gândi la nimic, visase că scria pe o tablă neagră cifra 8 şi presimţea că e ceva important în legătură cu acest număr. Poate că ar trebui să joace la loterie, dar nu era de-ajuns doar un 8.

Pe la Obor, Garoafă îşi făcea planuri amănunţite cum să bage cuţitul în Vivi, iar pe Calea Moşilor, Răţolea îşi luase o cutie de valori la BCR.

Până când a terminat Giulia cursurile, Zogru străbătuse oraşul în lung şi-n lat şi se simţea ca după o zi de stat în faţa televizorului. Dar ziua lui nu se terminase. La 6 punct, către seară, Bobo aştepta în faţa Studiourilor Buftea.

28

Giulia era destul de afectată, o enervase şi o umilise întâlnirea cu Andrei Ionescu şi era hotărâtă să-i şteargă numărul din telefon. Dar n-o făcuse. I-ar fi plăcut să-l umilească la rândul ei, aproape că era pe aceeaşi lungime de undă cu Zogru, numai că acesta nu ştia şi nu ştie cu certitudine nici acum, când îl aşteaptă pe Andrei Ionescu, în Gelu Căpitanul, acoperit cu tot năduful lui şi al Giuliei la un loc.

Giulia cunoscuse mai mulţi bărbaţi care o dezamăgiseră, dar niciunul nu fusese atât de imprevizibil ca Andrei. Se plimbaseră împreună, se sărutaseră, îşi spuseseră atâtea lucruri, dar pentru el nu însemna nimic. O sfâşia părerea de rău că s-a îndrăgostit de un bărbat care n-o merită şi sentimentul îi era greţos de cunoscut: şi prima oară fusese la fel.

Era în clasa a X-a când s-a îndrăgostit. Stătea pe-atunci la Alina, sora tatălui ei, în Crângaşi. Ea i-a fost şi tată, şi mamă. Stăteau toţi patru, Alina, cei doi băieţi ai ei, Viki şi Leonard, plus Giulia, într-un apartament cu trei camere: băieţii în dormitor, Alina în sufragerie, iar Giulia în camera mică. Se sculau cu noaptea-n cap şi plecau după marfă, pe care o vindeau la tarabele din piaţă, la început numai Alina, apoi, când băieţii au ajuns la gimnaziu, mergeau şi ei. Giulia făcea mâncare, făcea curat, spăla rufele. Avea 10 ani când au lăsat-o ai ei – „lasă mamă, că tanti-Alina are ea grijă de tine, dar şi tu să pui mâna, să nu cazi pe capul ei, că eşti mare şi trebuie să te-nveţi, iar dacă e ceva, ne scrii şi venim de-acolo, ne-ntoarcem îndărăt la sărăcia noastră, dacă tu n-oi putea să te-nţelegi cu tantiAlina“. I-ar fi părut rău să se-ntoarcă din cauza ei, s-ar fi simţit vinovată până la moarte, şi

pe asta contaseră şi ei. Aşa că noaptea plângea încet, să n-o audă cineva, cu fruntea în perete, iar ziua se scula odată cu restul casei şi făcea tot ce spunea tanti-Alina, care dădea tuturor ordine:

— Hai, Giulia, hai, mamă, scoală, c-am nevoie să-mi dai o mână de ajutor, plec cu băieţii după marfă, să faci paturile, să dai cu aspiratorul şi să nu deschizi la nimenea, m-ai auzit? Fir-ar a dracu' de viaţă cu cine m-a blestemat pe mine!

Aşa trecuse timpul, plus şcoala, unde se simţea cel mai confortabil, nu atât că nu era mare lucru de făcut, dar şi pentru că avea doi veri cu unul şi doi ani mai mari, ceea ce contează mult într-o curte de şcoală. În afară de asta era şi frumuşică şi îmbrăcată, că îi aduceau ai ei haine bune, cum nu mai avea nimeni. La ei în bloc, toată lumea ştia că părinţii Giuliei sunt în Italia şi-o s-o ia şi pe ea. Şi-ntr-adevăr, o luau verile, care erau de vis. Ori pleca ea, după luni de stat la coadă pentru viză, în faţa Consulatului Italiei, cu şpaga de rigoare, ori veneau ei, ceea ce era şi mai bine, că veneau încărcaţi de daruri şi cu bani şi se mutau la ei acasă, în Gelu Căpitanul.

Când a intrat la liceu a început să-i placă şi viaţa din Crângaşi. Nu doar că se obişnuise, dar în vara aceea prinsese gustul plimbărilor pe dig ori în insula din Lacul Morii. Avea gaşca ei, adică fetele şi băieţii de pe scară, plus Eliza, de la scara cealaltă, care era cam ţigancă, dar pe care o ştia din gimnaziu şi-i plăcea cel mai mult să stea cu ea, fiindcă ştia tot felul de lucruri pe care nu le mai ştia nimeni: cum se excită bărbaţii, de unde să-ţi cumperi tanga cu mătase în ei, cum să-ţi faci ochii cu creionul şi cu tuşul. Orice ştia şi era şi respectată. Când venea pe scara lor se întreceau toate babele s-o întrebe: „Ce mai face, fă, Elizo, mămică-ta? Am auzit că v-aţi luat altă maşină“ ori îi pipăiau hainele şi se uitau la ea intimidate. Eliza mai avea opt fraţi, cei mai mulţi mai mari şi toţi erau îmbrăcaţi bine şi se uitau de sus la toată

lumea. Mama Elizei vindea fete, unele pe care le aduceau băieţii ei, de prin provincie, şi altele pe care reuşea să le găsească ea singură, bătând Bucureştiul prin parcuri, gări şi autogări, dar mai ales prin staţiile de metrou.

Eliza era tarabagioaică, dar nu-i plăcea. După ce a terminat gimnaziul a-nceput să vândă în piaţă, la o tarabă vecină cu a Alinei. Şi, cum scăpa de la piaţă, venea la Giulia şi se plimbau seara, uneori şi până la zece, pe digul înalt, povestind fiecare ce avea de povestit, Giulia despre Italia şi Eliza despre fraţii ei care văzuseră multe ţări. Uneori se mai luau de ele băieţii, dar Eliza pomenea de fratele ei cel mare, Dragonul, şi toată lumea se liniştea.

Într-un septembrie, când Giulia intra într-a X-a, a apărut prin cartier unul dintre fraţii Elizei, care fusese plecat mai bine de doi ani prin Olanda. Îl chema Cristi şi era acum, la întoarcere, cu totul altul, îmbrăcat cu un costum roşcat, de piele lucioasă, cu părul vopsit blond şi ochelari negri, cum nu mai văzuse nimeni din cartier. De el s-a îndrăgostit prima oară Giulia.

Mai întâi, Cristi apărea pe neaşteptate, oriunde se duceau ele, apoi a început s-o aştepte doar pe Giulia, seara, când ieşea de la şcoală, ca să nu se ia cineva de ea. Ei i se părea că toată lumea din cartier se uită după el, iar când o sărutase pe aleea blocului lor fusese convinsă că a atins apogeul vieţii: nimic mai important nu i se mai putea întâmpla.

Stăteau uneori, seara, pe dig, îmbrăţişaţi şi-şi spuneau ceea ce nu puteau să spună nimănui. O dată Giulia i-a povestit despre visul ei: „mi-ar plăcea să fac filme, să mă fac regizoare“. Cristi rămăsese cu sămânţa-n dinţi: „Hai, fă, nu fi proastă! Mai bine te măriţi cu mine şi plecăm în Olanda“. „Şi ce să facem acolo?“ „Vedem noi: învârtim afaceri, mai ne plimbăm, mai facem copii.“ Discuţia aceasta o emoţionase şi se

fâstâcise pe neaşteptate. Topul ei negru, pe care scria cu auriu *Firenze*, palpita în ritmul inimii. Pentru ea a fost o propunere serioasă şi definitivă.

Vara lui 2000 şi-a petrecut-o cu Cristi, nici măcar în Italia n-a mai plecat şi nici ai ei n-au putut să vină. Mergeau împreună peste tot. Cristi vindea ţigări pe care i le aduceau fraţii lui. De fapt, nu le vindea, ci urca în Mégane şi trecea prin diverse locuri, prin Obor, prin pieţe, pe la chioşcuri şi dădea marfa unor vânzători. Apoi avea întâlniri, în restaurante şi pe la cafenele, unde schimba bijuterii, bani, marfă fină, de furat. Seara mergeau pe la petreceri, la prieteni de-ai lui ori într-o garsonieră de la Piaţa Alba-Iulia, unde s-au şi iubit prima oară. Era o încăpere mică, vopsită în alb, pe care Cristi şi-o cumpărase pe numele lui, cu banii aduşi de prin străinătate. Nu le spusese nici măcar fraţilor. Ştiau doar el, maică-sa şi Giulia.

În garsoniera asta albă era un pat mare, care ocupa toată camera. De pe el Giulia a privit tavanul fără bec după ce-au făcut dragoste întâia oară. Se simţea vinovată şi totodată datoare să-i îndeplinească lui Cristi toate dorinţele. Îi plăcea să meargă oriunde o ducea el, prin cârciumi ori pe la chefuri, unde se îmbăta toată lumea şi dansau pe manele, îmbrăcaţi doar cu costume de baie ori topless. Îi plăcea să fumeze ţigările pe care i le aducea el şi să se sărute până îi dădea jos toate hainele. Dar nu-i plăcea când se urca pe ea. Îl strângea în braţe şi se mişca pentru că îl auzea spunând „mişcă-te, fă“, îi simţea penisul până în gât şi avea senzaţia că face un sacrificiu, urmărindu-i alunecările regulate şi gâfâiala, aşteptând strigătul final ca pe linia de sosire la cross.

El nu era decât cu doi ani mai mare decât Giulia, dar trecuse prin multe. Se culcase şi cu femei, şi cu bărbaţi şi chiar jucase într-un film, în Olanda.

— Un film porno, nu-i aşa?

— Avea şi acţiune. Eu eram un şmecher, cu raglan de-ăla, lungu', luat peste slipi şi cu cizme. Intram într-un palat cu căndelăbri aprinse, unde stătea unu', de era un frate de-al meu, prietin bun cu mine, el stătea răsturnat pe-o canapea, de-o culoare cam cum e ambalaju' de la ciocolata aia cu vaca, de-mi place mie. O ştii?

Giulia dădea ochii peste cap şi zicea că ştie, apoi cerea acţiune:

— Spune, nene, odată ce făceai până la urmă?

— Până la urmă... nu-ţi spui până la urmă.

— Cum adică, mă laşi cu apa-n gură?

— Îşi spun dacă mi-o sugi.

— Păi, ţi-o sug oricum, dar mai întâi îmi spui.

Giulia îşi strângea cu amândouă mâinile părul negru şi îl privea drept în ochi, încât Cristi, încolţit, povestea şi deznodământul:

— Bine. Până la urmă i-o sugeam lu' ăla. Mai urmau alte scene, dar eu nu mai intram. Atât.

Pe la mijlocul verii, Cristi a avut mai multe afaceri, a plecat două săptămâni cu fraţii lui până la Paris şi s-a întors schimbat. Avea un ciorap negru pe cap şi nu mai avea chef de stat de vorbă, era nervos şi-şi consolidase personalitatea cu un tic verbal. *Ce greaţa mă-tii!* Cu oricine ar fi vorbit, despre orice-ar fi fost vorba, Cristi arunca şi un *Ce greaţa mă-sii caută ăsta aici?* Ori *n-am, frate, nicio ţigară, pe greaţa mamii mele dacă te mint*. De aici i s-a tras şi porecla de Greaţă.

Giulia îşi dădea seama că e schimbat, dar credea că are probleme. Aşa îi şi spunea:

— Nu pot, fă, să te iau, ce greaţa mea de nu-nţelegi? Vrei să-ţi dau un pumn în gură? Am treabă, te chem eu când o fi.

Pe la sfârşitul lui iulie s-a declanşat catastrofa, când Giulia a aflat că era însărcinată. S-a dus tocmai la Universitate să-şi cumpere două teste de sarcină, pe care le-a aruncat după aceea într-un container din Drumul Taberei, ca şi cum ar

fi fost o probă criminală. Abia prin august a apucat să-i spună lui Cristi, ocupat şi nervos peste măsură.

— Cum însărcinată, fă? Te omor, bag cuţitu-n tine! Nu ştiu! Scoate-l, fă ce ştii, nu veni la mine cu şmecherii, că-ţi dau un şut în cur de zboară copilu' din tine.

Pentru Giulia răspunsul lui Cristi a însemnat sfârşitul lumii. Era disperată şi îi era scârbă de ea şi de toată povestea ei jalnică de iubire. Era disperată şi îi era scârbă de ea şi de toată povestea ei jalnică de iubire. Putea s-o mai şteargă? Nu. Lucrurile erau întâmplate, iar ea era o fiinţă vie, care dacă n-ar fi trecut prin toată partea normală şi dramatică a vieţii, nimic din ceea ce-i era destinat n-ar mai fi fost cu putinţă. Or, destinul îi rezervase o misiune esenţială. Prin urmare, se gândea la Cristi ca la iubitul ei. Era neajutorată şi singură. Se simţea ca o pungă spartă. Nici nu se punea problema să-i spună Alinei, iar părinţilor – nici atât. Aceştia tocmai îi scriseseră pe la începutul verii o scrisoare lungă care îi strepezise sufletul:

> Draga noastră,
> Îţi scriem ca nişte părinţi disperaţi, nu ca să te condamnăm, ci pentru că vrem să ştim direct de la tine care este adevărul. Nu uita că noi îţi suntem cele mai apropiate fiinţe şi orice-ar fi nu te vom abandona. Ne-a scris tanti Alina că te-ai împrietenit cu un ţigan din cartier. Să ştii că noi n-avem nimic împotrivă că e ţigan, dar am mai auzit şi că s-ar învârti prin cercuri de răufăcători. Este adevărat că mama lui vinde fete? Scumpa noastră, ştim că ne iubeşti şi vrem să te încredinţăm de dragostea noastră: tu eşti tot ce-avem mai scump pe lume şi te rugăm să ne spui ce este cu tine şi mai ales că eşti bine. Vrei să vină tata în ţară?

Şi urmau o serie de sfaturi practice, că viaţa sexuală se începe la terminarea liceului, că totuşi, dacă şi-o începe, să-şi cumpere prezervativ ori diafragmă, că, dacă se întâmplă ceva rău, să le spună lor. Şi chiar se întâmplase ceva rău, dar

Giulia nu avea puterea să le spună. Era ceva ce nu putea să spună în ruptul capului. D-apoi să scrie! Ce să scrie? *Dragii mei, sunt o liceană fără ciclu!*

Alarmaţi, pe la sfârşitul lui august, părinţii s-au întors în ţară şi-au petrecut aproape o lună de zile în căsuţa lor din Gelu Căpitanul. Dar n-a putut să le spună nimic. Parcă nici n-ar mai fi existat marea ei problemă. O privea pe maică-sa în ochi şi spunea: „Nu, mami, a fost o prostie, un băiat din cartier, de la scara cealaltă, ştiu că tanti-Alina v-a spus tot felul, dar n-am lipsit decât într-o noapte, când am fost la o chindie cu mai mulţi colegi, ştiu că a fost o greşeală şi că n-am dat nici telefon, dar nimeni nu dădea şi pe urmă se făcuse şi târziu şi mi-era frică pe străzi“.

Îi vedea cum se destind şi cum le strălucesc ochii, pe măsură ce le povestea, încât ea însăşi credea că e din nou curată şi neatinsă de mâna lui Greaţă.

Dar în septembrie părinţii au plecat şi Giulia s-a întors în Crângaşi. Tanti-Alina o privea duşmănos, iar verii ei erau jenaţi, ca şi cum ar fi fost bolnavă; mai mult, Alina îi şi spusese:

— Eu cred că eşti şi însărcinată la cât a pompat ţiganul ăla la tine!

Viki, băiatul cel mare al Alinei, era student la Veterinară. Giulia se uita la el ca la Dumnezeu din cer, dar nu-i venea să-l întrebe ce să facă. Spera s-o-ntrebe el într-o zi „nu cumva eşti însărcinată, Giulia, dragă?“. Dar băiatul nici habar n-avea. Abia începuse facultatea şi nici n-avea timp de ea, căci el făcea aprovizionarea buticului, la două-trei zile, cu Papucul. Aveau acum un mic magazin în care vindeau pe rând, şi Alina, şi băieţii, iar uneori Giulia.

29

A început şcoala şi clasa a XI-a. Ea se gândea cu disperare că timpul trece şi că în curând are să i se vadă burta. Îi era scârbă şi se simţea ca şi cum ar fi fost închisă într-un container cu gunoi, deasupra căruia urma să fie pus capacul şi bătut în cuie. Într-o zi a intrat într-un internet-café şi-a dat o căutare pe *avort*. Încerca să stea dreaptă şi cu geaca pe umeri, ca să nu se uite cineva la ce caută. A citit repede şi s-a înspăimântat. A aflat că avortul e permis doar până la trei luni, iar ei îi era imposibil să calculeze cât trecuse din iulie până în octombrie. Nu ştia de când să numere, dacă să pună şi iunie la socoteală ori nu. Pe de altă parte, îi era şi frică de avort. Iar să facă un copil îi era de-a dreptul groază. Îl vedea uneori pe Cristi ieşind ori intrând în scară şi-i venea să plângă de furie. Îl ura din tot sufletul şi-ar fi vrut să-l vadă nefericit, ajuns pe drumuri, la mila ei. Îi mai trecea timpul şi cu astfel de poveşti pe care le inventa ca să-i vină inima la loc.

Următoarele două săptămâni au trecut ca o doctorie înghiţită cu de-a sila. A stat mai mult pe la magazin şi a descoperit voluptatea cititului. Colega de bancă îi dăduse o carte, „uite, ia cartea asta să vezi ce chestii scrie în ea, n-o mai laşi dacă te-apuci“. Luase cartea mai mult pentru că, dacă n-o lua, i-ar fi povestit-o, şi n-avea chef, voia să se gândească la ale ei – cum să intre într-o clinică, să-şi adune curajul şi să spună „vreau să fac un avort“, deşi ştia că nu este în stare. Era după-amiază, pe la ora două, şi nu avea clienţi. A deschis cartea din datorie: să se uite, să citească vreo pagină, ca pe urmă să poată să-i spună colegei de bancă „am încercat, am ajuns până acolo şi m-am plictisit“. Era o carte cu coperţi colorate şi

tocite, pe care scria cu litere inelate şi alunecoase: *Iluzii pierdute*. Şi-a citit toată după-amiaza şi în zilele următoare şi apoi alte cărţi, încât pe la începutul lui noiembrie se afla în plină febră a cititului, ca şi cum n-ar fi fost cu o catastrofă pe capul ei.

Cam atunci s-a întâlnit cu Eliza, pe care n-o mai văzuse de un an. Era şi ea schimbată, ca şi fratele ei, îşi vopsise părul roşcat şi era îmbrăcată ca o paparudă, cu fustă de muşama roşie, scurtă şi parcă violentată de şoldurile mari, încât semăna mai degrabă cu un gogoşar decât cu o fustă. Întâlnirea cu ea, chiar şi în halul în care era îmbrăcată, a fost ca o luminare. Ei îi putea spune orice. Şi i-a spus.

— Şi-a găsit acuma alta, dar e al dracu' că nu te-ajută, a început Eliza expertă. Ori cred că i-e frică să se-ncurce că eşti minoră, dar de ce nu vorbeşti cu mama? Ea ştie sigur cum să te scape. Şi pe urmă poate că-ţi găseşte şi ceva ori vii chiar cu mine, care nu-ţi spun ce mişto o duc.

Eliza plecase din cartier. Stătea acum într-un bloc de pe Calea Moşilor, într-un apartament mare şi mobilat ca-n filme.

— Nu-ţi spun ce fac acolo că mă omoară mama dacă-ţi spun!

— Nu se poate! Cum să nu-mi spui? Eu nu ţi-am spus ţie?!

— Bine, hai că-ţi spun, dar jură pe sufletul mamei *tele* că nu mai spui la nimenea!

— Jur!

Şi-atunci Eliza i-a spus, greblându-şi buzele de două-trei ori, cu dinţii coloraţi de ruj:

— Fac video-chat.

— Adică?

— Adică stau în faţa camerei de filmat şi vorbesc cu clientul, mă prefac că sunt excitată şi fac ce zice ăla. Atâta. Câteva ore, cât am clienţi. Şi pe urmă fac ce vreau eu. Suntem şase fete. Dacă-ţi spun ce bunătăţi mănânc, mori.

— Păi, de unde ştiu ăia, clienţii, să te caute pe tine?

— Ştiu. Intră o dată şi, dacă le place, mă mai caută. E toţi oameni fini, băieţi tineri.

Dragonul deschisese un internet-café pe lângă Biserica Icoanei. Apoi, prin cablul lui, oferise unor amatori din cartier acces la Internet şi pe lângă el şi abonament la video-chat-ul cu fete.

— Cum ai ajuns acolo?

— Mi-a aranjat mămica, nu ţi-am spus. Ea are tot felul de relaţii, nu e nimic să nu rezolve, de-aia zic şi cu tine, tot ea... Şi cu chestia asta, dar poate îţi aranjează să vii şi tu să filmezi, tot voiai să faci filme. Poate te bagă chiar cu mine.

— Bine, vorbeşte cu maică-ta pentru avort.

Dar femeia era prea ocupată, aşa că Giulia a primit răspunsul tot prin Eliza:

— Ţi-a găsit pe cineva. Nu ţi-am spus eu? Dai 1.000 de parai şi e ca şi făcută.

— De unde dracu' să iau atâţia bani?

— De la ai tăi. Le scrii că ai nevoi pe la şcoală şi că nu vrei să ştie tanti-ta, care e cam zdreanţă.

Giulia s-a mai gândit câteva zile, apoi le-a scris părinţilor un e-mail că are nevoie de meditaţii la chimie, că rămâne corigentă (ceea ce chiar era adevărat) şi că Alina ar trimite-o la o profesoară bătrână, unde degeaba s-ar duce. A mai intrat pe chat, au mai vorbit, şi în alte câteva zile a primit banii.

Eliza i-a dat o adresă la câteva blocuri de al lor, iar Giulia a trecut seara, după ce ieşise de la magazin, lăsând-o pe tanti-Alina fără replică:

— Mă duc până aici, la o colegă, să-mi iau tema la mate pe mânie, că am uitat de ea, ia-o-nainte că vin şi eu în juma' de oră.

Apartamentul de bloc era aproape gol. Într-un colţ era o dormeză veche şi o femeie slabă, cu faţa încreţită şi cu părul blond tuns ca o caschetă.

— Ai adus banii? Bine, lasă-i aici-aşa, jos, lângă pat.

Femeia nu părea prea bătrână, ci mai curând terfelită.

— Ce te uiţi aşa la mine? Sunt asistentă medicală, să nu crezi că sunt vreo jangheliţă, ceva. Ştiu să te scap.

Îşi aprinsese o ţigară şi întrebase în timp ce arunca fumul: „În câte eşti, mamă?“.

După ce Giulia i-a povestit, femeia a stins ţigara şi a devenit gravă:

— Nu se poate, nu mă bag la aşa ceva, mai bine îl faci, păi, nu mai e de avort, hai, ia-ţi banii, uite, îmi opresc 100 pentru consultaţie şi lasă-mă.

La aşa ceva nu se aşteptase. Giulia venise hotărâtă să scape de copil ca de o murdărie, iar cuvintele femeii o aşezaseră într-o realitate pe care tocmai o aruncase la gunoi: crescând un copil făcut cu Greaţă, tot restul vieţii prinsă de copil, să-l spele, să-i dea să mănânce, să-l ducă la şcoală. Toată viaţa ei îi apărea făcută zob. Greşise, se învinovăţea, dar greşise la 16 ani şi credea că mai are dreptul la încă o şansă.

Şi-a aruncat ochii mari spre femeia zbârcită şi i-a spus cu siguranţă, pe tonul ei cel mai liniştit:

— Cum vrei. Dar să ştii că e copilul lui Greaţă şi el a comandat avortul.

— Păi, nu mi-a spus aşa. Coana mare a spus că eşti o vecină.

— Păi, sunt şi vecină.

Femeia se uita spre Giulia fără s-o vadă, plănuind ceva în mintea ei. Nu se mai auzeau nici măcar câinii cartierului.

— Bine, uite, încercăm, dar să ştii că ai putea să mori. Dezbracă-te! Adică dă-ţi chiloţii jos.

Giulia s-a aşezat pe spate, acolo, pe linoleum, în timp ce femeia îşi punea o mănuşă chirurgicală.

— Nu-ţi fac nimic, îţi bag o sondă în uter, uite, furtunul ăsta micuţ, să stai liniştită şi să laşi burta moale. Mda, e destul de mare, pare să aibă

mai mult de cinci luni. Acum l-am pus, pe capătul ăstălalt pun seringa şi îţi pompez puţin ser, nimic rău, aşa, gata. Din momentul ăsta aştepţi o zi, două şi dacă nu iese, îi spui lu' coana mare. Iar dacă faci febră, iei imediat nişte antibiotice.

A trecut aproape o săptămână, dar nu s-a-ntâmplat nimic. N-o durea nimic, nu simţea nimic, era la fel ca înainte: doldoroşită cu gunoi până-n gât. Şi-a cumpărat nişte ampicilină şi a aşteptat. După aceea a sunat-o pe Eliza pe mobil:

— Nu mi se-ntâmplă nimic, femeia aia nu mi-a făcut nimic.

— Stai liniştită c-o întreb eu pe mămica, da' nu acum, mâine, când se-ntoarce de la Roma.

În sfârşit, după alte zile, tot Eliza i-a adus două pastile verzi, 20 de euro bucata.

— Dacă nu iese nici cu ăsta e nasol, dar mai vedem noi, nu te las, nu ştiu dacă îţi dai seama ce fac eu acuma pentru tine şi nu ştiu dacă tu ai fi fost în stare să mă ajuţi la o nevoie tot aşa.

A înghiţit o pastilă şi s-a culcat. Era o noapte de noiembrie cu vânt şi ploaie. La un moment dat a săgetat-o în mijlocul burţii, apoi a simţit cum un burghiu moale îi sfredeleşte abdomenul. Îi era rău, îi venea să strige şi să plângă, iar durerea devenea în fiecare clipă mai violentă, ca o pasăre care se zbate, căutând ieşirea. S-a ridicat din pat şi a simţit că îi curge ceva pe picioare.

Baia era liberă. A încuiat uşa şi a vrut să se aşeze, dar atunci a simţit cum iese din ea. L-a prins cu mâinile: era un copil pe care abia îl ţinea cu palmele amândouă, cu ochii desenaţi, ca şi când ar fi fost gravaţi în metal. Gura mică, un orificiu cât bobul de mazăre, s-a deschis sub ochii ei, lăsând să plece ultima suflare. Giulia privea copilul şi i se părea că are nasul ei, deşi era doar un nas abia conturat în carnea lipicioasă şi învineţită, ca un rasol. Din corpul lui creştea un maţ subţire care mai era încă legat de ea. A apucat-o groaza, gândindu-se cât mai avea să stea în poziţia aceea,

fără să ştie ce are de făcut. Stătea aplecată, ţinând cu amândouă mâinile copilul încă prins de uterul ei prin cordonul ombilical. Părea mort şi anormal, modelat din ceară. În dreptul sexului se vedeau trei creste mici, paralele. Apoi a căzut ceva pe gresia verde a băii, o bucată de carne însângerată, ca un creier zdrobit, şi, odată cu el, şi sângele pe care nu-l mai văzuse de câteva luni.

Iar în clipele lungi în care vedea cum moare o parte din ea, un gând ţâşnit din straturile cele mai îndepărtate ale universului a legat-o fulgerător de altă naştere şi de altă moarte, de un viitor sufocat de boarea muribundă a unei zile de iulie.

A învelit copilul în bluza de la pijama, a spălat pe jos şi s-a strecurat în cameră, tremurând de teamă că se va întâlni cu Alina pe coridor. Nu era nimeni. A pus pachetul cu pijama cu tot în ghiozdan şi a adormit imediat.

Într-o dimineaţă de noiembrie s-a trezit limpezită, ca ochiul tânăr. Era uşoară, curată, fericită. A luat ghiozdanul şi-a plecat spre şcoală, „săru-mâna tanti, la revedere Leo, pa Viki“, aproape că îi venea să-i şi sărute. A traversat parcul, apoi a luat-o spre dig. Nu era nimeni. Lacul Morii se încreţea de frig. A îngrămădit în ghiozdan câteva pietre mari apoi l-a aruncat cât a putut de departe. De la geamul unui bloc, o voce de bărbat tânăr a răscolit liniştea dimineţii: *Avortul!*

Către seară, Giulia era altă fiinţă: veselă, fermă, cu priorităţi. Mai întâi s-a plâns că îi furaseră ghiozdanul la şcoală, apoi a povestit ce discutaseră la ora de română. Alina o privea cu suspiciune şi se gândea că iar s-o fi-ntâlnit cu Greaţă, dar nu i-a mai zis nimic, pentru că îi era lehamite. Iar de-atunci nici n-a prea mai avut ocazia.

În vară şi-a convins părinţii s-o lase să stea acasă:

— Sunt suficient de mare ca să-mi port de grijă. În plus, m-am săturat să fac mâncare pentru

patru guri. De ce n-aş avea grijă doar de mine?! Ca să nu vă mai zic ce greaţă mi-e de cartierul ăla. Şi peste toate, e ultimul an de liceu, vreau şi eu să-nvăţ, să-mi iau bacul şi pe urmă să intru la facultate. Or, dacă mă lăsaţi tot la tanti-Alina, o să hămălesc ca de obicei, când prin casă, când la magazin. Mă lasă nervii, asta nu e viaţă!

Aşa că în toamnă au transferat-o la Şcoala Centrală şi s-a mutat acasă, în Gelu Căpitanul.

Abia după ce-a intrat la facultate a-nceput iarăşi să iasă cu băieţi, în special de la ea din an, dar nu se mai legase de nimeni. Se uita în urmă ca spre groapa de gunoi de la Glina, ştiind că n-o să povestească nimănui despre prima ei iubire, dar nici n-avea de gând să rămână priponită acolo ca un animal răufăcător.

Andrei Ionescu i se părea o încercare de pe nivelul al doilea al jocului.

Îi văzuse poza în vitrina Librăriei Sadoveanu şi i se păruse că îl cunoaşte. Era ceva familiar în atitudinea lui, o promisiune liniştitoare, ca şi când i-ar fi spus că, alături de el, totul va fi pufos şi sigur ca într-un pat cald. Apoi l-a văzut în carne şi oase şi s-a îndrăgostit fulgerător. Dar ultima lor întâlnire l-a pus în alt rând, unde arăta rău şi agresiv. Voia din tot sufletul să-l uite şi să treacă pe lângă el cu indiferenţă. În această stare de spirit a intrat la seminarul de Arta regiei de film.

30

— Eu nu cred în reţeta lui Lars von Trier din *Dogville*, spunea un student ciufulit, mi se pare artificială cu ostentaţie.

— Acolo era vorba doar despre mesaj, nu era un film de divertisment, a adăugat Giulia, dintr-o atitudine gravă şi cam pretenţioasă. Bun. Am stabilit că există diferenţe nete între filmul de artă şi filmul pentru toţi. E clar că *Dogville* nu se încadrează în a doua categorie.

— Totuşi, Giulia, economia evidentă a filmului, filmările frontale, decorul convenţional sunt stresante şi antiartistice. Nu spun că subiectul nu este veridic, sunt convins că astfel funcţionează ipocrizia comunităţilor mai mici ori mai mari, dar eu mă opun acestei invazii a teatrului în spaţiul cinematografic.

— Este discutabil, dragul meu, intervenise conciliant profesorul, de ce n-ar lua naştere un spectacol de scenă în miezul unei imagini cinematografice? Giulia, de exemplu, a lucrat semestrul trecut un astfel de filmuleţ, care ne-a plăcut.

— Ei, bine! Era o intruziune a *commediei del'arte* în mijlocul unei docu-drame, nimic de zis, se preta! Dar eu vorbeam de abuzul scenic în film.

Giuliei îi plăcuse *Dogville* şi îl considera cel mai strălucit film, în primul rând pentru conţinut, pentru mesaj, mai puţin pentru viziunea tehnică, dar i se părea de prost-gust să deschidă o discuţie despre subiect la ora de regie. Aşa că şi-a luat poza ei gomoasă şi a spus, privind de sub sprâncenele drepte, ca de sub un scut:

— Inovator mi s-a părut tocmai modul în care a pus în evidenţă ideea de convenţie. Postmodernismul literar a exagerat poate cu acest

aspect, dar, în arta cinematografică, solidaritatea autorului cu spectatorul se află încă la început şi...

— Dă-mi voie, iubito, s-a aruncat ciufulitul, e greţos tot circul ăsta, în care autorul se maimuţăreşte, vorbind cu voce subţirică: staţi aşa, fraierilor, că eu ştiu că totul e o născocire, dar tocmai pentru că ştiu trebuie să mă aplaudaţi!

— Nu cere nimeni aplauze! se repezise Giulia.

— Cum să nu, fetiţo! Tot ce e ostentativ cere în genunchi preţuirea semenilor.

În fine, când seminarul se sfârşise, Giulia se năpustise spre uşă, cu capul înainte, ca să prindă loc bun în microbuz şi mai ales ca să scape de ciufulit, care voia să continue discuţia.

În faţa clădirii o aştepta Bobo cu Zogru în el.

— Mă iertaţi, domnişoară, am nevoie de o informaţie: îi aştept pe studenţii anului III, Cinematografie. Nu ştiţi dacă au terminat cursurile?

Giulia s-a descumpănit puţin în faţa bărbatului care semăna cu Orlando Bloom, apoi a devenit foarte amabilă, gata să-i dea toate informaţiile:

— Sigur, eu sunt în anul III. A! Îl căutaţi pe Dani! Dar el nu vine decât rareori la şcoală, mă şi mir cum de i-a venit ideea să vă dea întâlnire aici, am să-i spun, sigur, şi-am să-i dau cartea, din partea cui? A lui Bobo? Deşi nu cred că mă întâlnesc cu el mâine.

Era un exemplar din *La chambre claire* a lui Barthes. Zogru ştia prea bine că Dani Petrescu nu mai venise la şcoală de la începutul semestrului, pentru că se angajase la o firmă de publicitate, şi tocmai de aceea îl alesese. Alt pretext mai bun nu-i venise.

— Trec abia poimâine, când ieşiţi de la cursuri, vă rog să-i spuneţi să m-aştepte. Mă bucur mult că v-am cunoscut. Cu cine am vorbit?

Îşi spuseseră numele, merseseră împreună pe alee, până în faţa microbuzului şcolii, schimbaseră chiar telefoanele, că poate e mai bine să sunaţi decât să veniţi până aici. Apoi: vă rog să-mi spuneţi Bobo!

Zogru era aproape sigur că se legase ceva şi că cel puţin pentru moment scăpase de Andrei Ionescu.

Cum s-a eliberat de sub stăpânirea lui Zogru, Bobo s-a dus glonţ acasă să-i povestească tatălui său despre înţepăturile suspecte. Era îngrijorat şi voia să alarmeze toată ţara:

— Dă, neapărat, mâine un comunicat de presă, să-şi facă toată lumea analizele, e posibil să fie ceva primejdios, ce dacă nu s-a plâns lumea, nu ştiu oamenii, n-au educaţie sanitară, dar dacă îi alarmezi, vor veni să-şi facă analizele şi aşa vom avea o evidenţă.

A doua zi, Bobo era la Institutul Cantacuzino să-şi facă investigaţii amănunţite. Câţiva doctori îl aşteptau la poartă, anunţaţi din timp că vine băiatul domnului Ilie de la minister. După un ceas fusese analizat pe toate părţile.

— În principiu, sunteţi curat, i-a spus directorul institutului, zâmbind larg, acompaniat de tremuratul artistic al fălcilor moi. Ar mai fi o analiză care cere timp, însă eu sunt edificat şi pot să vă spun că nu e nimic, a fost probabil o insectă, cum ziceţi dumneavoastră, poate chiar s-o fi adus pacienta! A creat o reacţie alergică ori o bulversare a proceselor interne, însă totul a revenit la normal.

Bobo era mai liniştit, dar tot era intrigat de înţepăturile simetrice. Apoi, chiar în ziua aceea, a observat aceleaşi semne pe gâtul unui om care venise să-şi viziteze fiica internată la Urgenţe. Presimţea că e ceva, că există o insectă care aduce un virus, dar nu avea nicio dovadă. Nici tatăl lui nu părea să dea importanţă, atât timp cât analizele se dovediseră bune.

Apoi a sunat-o pe Giulia, tot întrebându-se unde l-a cunoscut pe Dani, deşi avea sentimentul că îl ştie de-o viaţă, pe jumătate convins că avea o datorie mare faţă de el, iar pe jumătate lăsându-se dus de val, căci femeia i se părea interesantă. Îi plăcea părul ei negru, drept şi despicat pe frunte, ca şi când ar fi fost desenat.

Primele întâlniri au fost frumoase. Lui Bobo îi mai plăcea şi mersul ei sigur, o privea când pleca de lângă el ori când se apropia, încercând să-i identifice muşchiul croitor ori cvadricepsul.

Pentru Giulia, întâlnirea cu Bobo a fost ca un antidot la Andrei Ionescu. Îi plăcea Bobo, dar mai mult era flatată că el se poartă cu ea ca şi cum ar fi îndrăgostit. I-ar fi plăcut să-l vadă dezbrăcat, dar în acelaşi timp continua să se gândească la Andrei, să-şi imagineze cum ar vedea-o cu Bobo şi cum ar muri de gelozie.

Pe la jumătatea lui aprilie Bobo a invitat-o la el, în apartamentul de pe Ştefan cel Mare, la doi paşi de spital, „vino sus să vezi unde stau, bei o cafea cât îmi fac eu un duş“. Era un apartament cu două camere, cu mobilier puţin. Din sufragerie, de pe fotoliul în care Giulia îşi bea nesul, se vedea pe sub o arcadă un pat de fier, acoperit cu un pled alb, de bumbac subţire. Bobo a ieşit de sub duş, ca într-o reclamă, înfăşurat în halatul azuriu şi pufos.

— Să nu-mi faci avansuri acum, că ar trebui să-mi fac şi eu un duş şi n-am chef.

— OK. Data viitoare.

Bobo o luase în serios. Ei i-ar fi plăcut să insiste, dar, bineînţeles, dacă ar fi insistat ar fi agasat-o. Îl privea din afară, ca şi când ar fi fost însuşi Orlando Bloom pe un ecran de cinema într-un film de categorie B.

— Uite ce înţepături am aici, pe gât, îi arătase Bobo, în timp ce se cuibărea în celălalt fotoliu. Ai mai văzut aşa ceva?

Pe Giulia o trecuse un fior iute ca o pişcătură, pentru că îşi adusese aminte de gâtul lui Andrei, la

fel, punctat de două bube mici, ca nişte neghine.

— Da.

— Tu vorbeşti serios? Unde? Mă interesează în cel mai înalt grad. Am făcut chestiile astea în timp ce examinam o pacientă care avea exact aşa, două înţepături, şi pe urmă am mai văzut la cineva. Tu unde le-ai văzut?

— La un tip, săptămâna trecută.

— Cum îl cheamă?

— Andrei Ionescu, scriitorul, la el am văzut...

Era jenată şi ar fi vrut să schimbe discuţia, dar îşi dădea seama că pe Bobo chiar îl interesează, aşa că mai adăugase:

— Habar n-am cum le-a căpătat, le-am observat întâmplător. Lucrează pe la un institut al Academiei, îl poţi găsi uşor.

Bobo se gândea să contacteze toate persoanele cu astfel de înţepături, deşi îşi dădea seama că nimeni nu-l va lua în serios, mai cu seamă taică-său, care credea sincer că sunt înţepături de ţânţari, însoţite de o mică infecţie şi nimic mai mult.

Într-una din zilele următoare s-a întâmplat ceva care i-a întărit credinţa că înţepăturile meritau atenţia lui. La Spitalul de Urgenţă a fost adus un senator. Omului i se făcuse rău chiar în faţa spitalului. Leşinase, era stors şi nici nu mai putea să vorbească. Pe gât avea două bube, ca şi când i-ar fi fost înfipte două ace cu gămălii roşii. I-au făcut analizele şi părea otrăvit. Au trimis probele de sânge la Cantacuzino, dar senatorul a murit.

Zogru îşi pierduse o sumă de timp cu acest bărbat, un individ care, pe lângă tot felul de afaceri oneroase, patrona şi vânzările de femei, în care erau băgaţi Fulgerică şi Greaţă, cei doi duşmani ai lui Zogru. Pentru senator nu avusese timp, ca să-l curăţe în 40 de zile, aşa că pierduse aproape două luni şi îl dovedise până la urmă, petrecându-şi nopţile în sângele lui. Acum era mulţumit că scăpase de el. S-a strecurat lin, alunecând pe

marginea patului de spital, apoi s-a înălţat încet, cu gândul să iasă pe fereastră. Dar s-a oprit pe pervaz când l-a văzut pe Bobo. Era răvăşit şi cocoşat, ca şi când i-ar fi murit tatăl. Pentru Bobo, moartea senatorului devenea semnalul de alarmă mult aşteptat. În mai puţin de-o săptămână, cadavrul a fost văzut şi de medicii din spital, şi de cercetători, studiat ca la carte, după puterile fiecăruia, şi-n final toţi au fost de acord că senatorul fusese otrăvit cu o substanţă necunoscută. Bobo a prezentat un raport amănunţit despre înţepături, în care l-a trecut şi pe Andrei Ionescu printre subiecţi, deşi nu reuşise să dea de el.

Dar cel mai curios era Zogru, care urmărea cu sufletul la gură, indignat că nu este socotit decât o „otravă necunoscută“. I-ar fi plăcut să se ştie că nu-i ucide decât pe nenorociţi, că şi-a făcut viaţa praf şi pulbere tot încercând să-i protejeze pe oamenii cumsecade. La urma urmei, alerga ca un bezmetic din corp în corp, de teamă să nu facă rău cuiva, şi se străduia din răsputeri să menţină armonia şi dragostea în lume, iar pentru ei, el nu era decât un rău ucigător.

Era amărât şi distrus când a luat-o pe Polonă spre Giulia. A intrat într-o fetiţă, fără să fie atent la ce se gândea aceasta, apoi a sărit într-un bărbat supărat că nu avea suficienţi bani ca să dea şpagă pentru o autorizaţie de construcţie, iar la colţul străzii Gelu Căpitanul s-a lovit de Feliatu, fericit că reuşise să dosească două sute de mii în betelia pantalonilor. A intrat plutind pe fereastra deschisă, pe care stătea cuibărită fantoma unei femei blonde. În sufrageria Giuliei a rămas pironit de televizor. Andreea Esca citea dând din cap ca la conferinţe:

— Se pare că înţepăturile, provenite de la o insectă, cel mai probabil o specie de ţânţar, conţin o substanţă toxică. Aceasta se manifestă imediat după ce pătrunde în sânge, apoi se camuflează, dispare ori devine greu de depistat, însă continuă să se dezvolte şi să otrăvească sângele pe care l-a

infestat. Toate persoanele care prezintă două astfel de înţepături pe gât sunt rugate să se prezinte de urgenţă la Institutul Naţional de Cercetare-Dezvoltare pentru Microbiologie şi Imunologie „Cantacuzino“.

Zogru era ameţit şi trist. În cameră nu mai era nimeni, doar televizorul deschis. A plutit spre dormitor cu inima strânsă că îi încalcă intimitatea. Giulia era, într-adevăr, în mijlocul patului, cu picioarele împletite covrig şi cu laptopul deschis. Părea transfigurată, iar degetele se mişcau repede şi silenţios pe tastatură. Zogru s-a uitat uimit, trecând alene în spatele ei: era pe *Yahoo Messenger*, într-o conversaţie cu Andrei Ionescu.

31

Giulia scria de zor, cu ochii fixaţi pe ecranul alb, ca şi când s-ar fi aşteptat din moment în moment ca Andrei Ionescu să-i apară acolo, în carne şi oase:

rebela2005: Poate că ai dreptate, ar trebui să ne cunoaştem mai bine. Ştiu sentimentul despre care vorbeşti şi ştiu cât este de greu să rămâi între limitele unei politeţi anchilozate, cum spui tu. Totuşi, cuvintele tale m-au şocat şi mi-au tăiat replica.

aionescuacadem: Dar ai şi plecat valvârtej, dacă ai mai fi stat puţin, ţi-aş fi explicat.

rebela2005: Păi cred şi eu că m-am tirat, doar nu era să stau şi să ce? Te aşteptai să-mi cadă lenjeria?

aionescuacadem: Ai dreptate, îmi dau seama că uneori mă comport ca şi cum aş scrie un roman. Încă o dată: îmi cer scuze, uite, cad în genunchi, aici, în faţa Universităţii din Poitiers. Mă ierţi?

rebela2005: Mă mai gândesc.

aionescuacadem: Ei, până te gândeşti vreau să-ţi spun că sunt aici pentru prezentarea unei descoperiri istorice senzaţionale: mormântul lui Dracula.

rebela2005: Da? Unde s-a descoperit?

aionescuacadem: La Snagov. Te interesează subiectul?

rebela2005: Sigur. Mai întrebi?

aionescuacadem: Ce-ai zice să faci un film pentru Academia Română?

Andrei Ionescu se învârtise câteva zile prin Paris, intrase într-un internet-café şi găsise câteva site-uri cu medievalităţi pe care le trimisese Ancuţei. La bibliotecile universitare avea nevoie de aprobări, ceea ce însemna câteva zile pierdute. Nici el, nici Cătălin, colegul şi subalternul lui, nu aveau chef să stea în biblioteci. Se gândeau să

vadă Parisul, să mai trimită din când în când ce găseau pe Internet şi gata. Dar între timp primiseră vestea trăsnet că în groapa cu osemintele presupusului Dracula se găsise un sigiliu domnesc, folosit în cancelariile lui Vlad Ţepeş. Această descoperire îl impulsionase, îl făcuse să se gândească la gloria ştiinţifică: *Andrei Ionescu, descoperitorul mormântului lui Dracula*. Apoi văzuse un anunţ că la Universitatea din Poitiers urma să aibă loc un simpozion despre descoperiri medievale. Avea nevoie de un mic film şi de o prezentare de două-trei pagini. Ancuţa era sceptică în privinţa filmului:

— Banii s-au dus! Şederea voastră în Franţa, salariul lui Daniel şi deplasările la faţa locului au epuizat subvenţia. Doar să mai aranjezi ceva cu tatăl tău. Cât despre cameră, ştii şi tu că e una pe la Arheologie, dar sunt oameni înscrişi pe listă la ea, cred că de anul trecut.

— Nici măcar nişte poze?

— Sunt câteva, dar nu au calitate şi trebuie prelucrate electronic ca să ţi le trimit şi ştii că nu avem unde.

— Dar dacă am găsi pe cineva, un student, care să facă un film ieftin...?

— Tot ne trebuie bani.

— Ştiu eu pe cineva care ar face şi gratis; uită-te în biroul meu şi vezi că e o carte de vizită pe care scrie Giulia şi nu mai ştiu cum.

— Unde în birou?

— Acolo, chiar pe teancul de cărţi, din stânga, cum te uiţi la Cioran.

Ancuţa privea direct spre posterul de pe perete care îl înfăţişa pe Cioran, ţinând telefonul într-o mână, în timp ce cu cealaltă plana deasupra teancului.

— Gata, am localizat-o.

— Dictează-mi e-mailul.

Într-adevăr, Giulia era în stare să facă un film despre Dracula chiar şi gratis, oricum trebuia să

facă un film pentru examenul de an. Dar un film în colaborare cu Andrei Ionescu o făcea să-i înflorească sufletul.

Până la sfârşitul lui aprilie, Zogru n-a mai putut să-i atragă atenţia. A plecat chiar a doua zi să filmeze. Locul acţiunii se afla la Snagov, în Baza de agrement, nu departe de debarcader. Era un mormânt protejat cu un ţarc, făcut din cordoane de cauciuc. Groapa era curăţată şi măturată. Arăta ca o albie nu prea adâncă. Nu fusese pietruită şi era evident pentru oricine că nu făcea parte dintr-un fost cimitir. Giulia a tras câteva cadre cu mormântul, apoi cu picioarele oamenilor de prin preajmă şi s-a oprit câtva timp asupra lacului albastru, pe care se îndepărta vaporaşul cu buchete multicolore de turişti. Insula şi Biserica Snagov nici nu se zăreau.

Apoi Giulia a mers la Muzeul de Istorie, unde erau cercetate osemintele. Filmase lung, de la uşă, masa pe care era reconstituit trupul presupusului Dracula. Era un schelet firav, ca al unui adolescent. Gura era larg deschisă şi strâmbă şi nu-i lipsea niciun dinte.

— I-am lipit noi, unul câte unul, domnişoară.

— S-a mai găsit ceva?

— Uitaţi, aici, în cutiuţă!

Erau două obiecte mici. Giulia le-a răsturnat cu grijă pe eşarfa ei verde şi-a filmat fiecare obiect în parte, rotind camera în toate poziţiile, apoi schimbând locul obiectelor, în aşa fel încât să aibă material destul pentru montaj. Erau două lucruşoare mici şi greu de filmat: un inel şi un fel de sigiliu. Inelul, de aur, i-ar fi încăput Giuliei pe degetul mic; avea o piatră de onix negru, aproape rotundă, iar pe ea era gravat un *M*, cu prima linie mult înclinată şi cu urechi ascuţite. Peste gravură fusese dat un strat subţire de aur, care în bună parte se decojise. Sigiliul fusese desprins de pe ceva, posibil de pe un inel, şi înfăţişa un bărbat şi o femeie, încoronaţi, privindu-se unul pe celălalt.

Între ei era o floare de crin, iar dedesubt scria: *1457*.

Peste câteva zile, Ancuţa i-a dat textul, care vorbea mai mult despre cine a fost Vlad Ţepeş decât despre importanţa descoperirii. Cât despre argumente în sprijinul ideii că ar fi fost mormântul voievodului, era doar unul: un sigiliu similar fusese folosit pe un document semnat de Vlad Ţepeş. Giulia a lucrat aproape o săptămână şi, când era aproape gata, Andrei a întrebat-o mai mult în treacăt: „nu vrei tu să faci şi traducerea în franceză?“. Şi bineînţeles că a făcut-o, l-a rugat pe un coleg care stătuse câţiva ani în Canada s-o mai corecteze şi, în fine, a tras filmul pe CD şi i l-a dus lui Victor Ionescu, la Ministerul Culturii.

Zogru se simţea inutil şi îşi dădea seama că Andrei o pusese pe Giulia să muncească pentru el. Şi pentru o prostie! Ştia foarte bine că cenuşa lui Dracula zăcea pe fundul Lacului Snagov, în lada ferecată cu argint. Mormântul acesta putea să fie al cuiva din familia Drăculeştilor ori pur şi simplu al cuiva care doar păstrase sigiliul. Inelul cu onix i se părea cunoscut, dar nu-şi mai amintea de Mihnea şi nici nu ştia cum murise. Tot ce putea să facă era să-l împiedice pe Victor Ionescu să-i trimită fiului său filmul.

A ajuns la Ministerul Culturii când Giulia ieşea.

Tatăl lui Andrei era şeful unei comisii de protejare a valorilor naţionale. El hotăra ce este valoare şi ce nu, ce subvenţii să se acorde şi cui. Miniştrii şi guvernele treceau, Victor Ionescu era acolo stâlp de nezdruncinat, încă de la începutul anilor ’90. Zogru a intrat vâjâind artistic în jugulara lui şi, când se pregătea să caute CD-ul pe care îl adusese Giulia, în birou a intrat un bărbat tânăr, tuns corect, parfumat şi cu un costum gri mătăsos şi neted ca o foaie nouă de staniol:

— Bună ziua, domnule Ionescu. Sunt Josh Mollner.

Bărbatul vorbea cu greutate româneşte, iar din creierul lui Victor Ionescu Zogru a aflat repede că i-l trimisese un senator: „nu e nimic serios, vorbeşte şi tu cu el, promite-i şi pe urmă amână-l până renunţă“.

Josh Mollner moştenise o casă de la bunicul său, pe care comuniştii o confiscaseră şi o vânduseră. Voia ca acea casă, despre care spunea că este monument istoric, să fie transformată în muzeu:

— Nu, domnule, n-o mai vreau, m-am judecat 15 ani cu statul român şi în cele din urmă am primit nişte acţiuni la o societate care nu există. Dar măcar aş vrea ca această clădire să fie protejată. Comisia dumneavoastră se ocupă tocmai cu acest lucru, după cum am aflat. Uitaţi-vă pe acest dosar, în care am adunat toate datele privind istoricul ei.

Zogru îl privea prin ochii micşoraţi şi leneşi ai lui Victor Ionescu şi aproape că îi simţea acestuia aroganţa, care era a tuturor strămoşilor, începând cu Ioniţă Bubosu.

I-a făcut semn să se aşeze pe scaunul din faţa biroului şi a deschis dosarul, curios, gândindu-se la câţi bani cheltuise Josh pentru a face rost de documentaţie, dând în stânga şi în dreapta pliculeţul cu dolari pentru fiecare funcţionar şi paznic de arhive. Apoi s-a izbit de fotografia casei ca de un val de apă rece: era casa din Calea Victoriei, în care îl cunoscuse pe Achile Vintilescu.

— Eşti nepotul lui Achile Vintilescu?

— Da, domnule!

Zogru îl privea ca pe o minune, trecându-i fulgerător prin minte că poate Josh a moştenit darul bunicului său. Ştia că Achile murise în 1992.

— Nu ştiu dacă ai auzit despre mine vreodată. Eu sunt Zogru.

— Bineînţeles, domnule, aţi fost o legendă a copilăriei mele, de altfel, îmi amintesc şi când aţi fost la noi.

Josh spusese totul dintr-o răsuflare. Toată copilăria crezuse în poveştile bunicului său despre Zogru, iar când venise la ei, în Detroit, un bărbat insignifiant, care vorbea despre sine ca şi când ar fi fost altcineva, se distrase de minune, chiar dacă mama lui spunea consternată, în fiecare seară, înainte să-l culce, „prietenul ăsta al lui tati e mai nebun decât el“.

— A! tu erai Josh, băiatul mic şi blond, acum îmi aduc şi eu aminte de tine. S-ar putea chiar să mă vezi, nu-i aşa?

— Chiar foarte bine, domnule.

— Hai să facem o probă, se entuziasmase Zogru. Am să ies puţin din animalul ăsta, pe-aici, pe la gât, pe unde sunt înţepăturile astea, şi-am să stau câteva secunde afară. Uită-te bine şi spune-mi ce vezi.

Josh era amuzat, dar dispus să se joace cu individul, mai ales că dorea din tot sufletul să ştie că a îndeplinit măcar parţial dorinţa bunicului său.

Zogru s-a strecurat lin şi a privit drept în ochii lui Josh, însă şi-a dat seama imediat că nu putea să-l vadă.

Tocmai când se întorcea dezamăgit în sângele lui Victor l-a auzit pe acela spunând: „o s-o rezolvăm, lăsaţi aici dosarul şi-o să ne ocupăm“.

— Nu m-ai văzut, mi-am dat seama. Sunt chiar un pic jenat, poate te gândeşti că nu sunt în toate minţile

— Nu, domnule!

— Adevărul este că ştiu multe despre casa aceasta a lui Achile pe care a luat-o servitoarea lui. După aceea nu mai ştiu.

— După aceea a revenit copiilor ei, fraţii Dobre, ofiţeri de Securitate, deveniţi apoi, după revoluţie, unul senator şi celălalt ministru. Ei au vândut-o unei firme care la rându-i a închiriat-o pe o sumă fabuloasă statului, care a făcut acolo nu ştiu ce institut de cercetare a calităţii vieţii.

Considerată obiectiv de stat, nu mi-a mai fost înapoiată.

Zogru era indignat şi hotărât să-l ajute pe nepotul lui Achile, deşi nu ştia cum.

— Mai întâi am să-ţi dau o dovadă că imobilul reprezintă o valoare naţională. Pe urmă am să mai văd. Completase un formular, îl semnase, ştampilase, apoi plecase de-acolo cuibărit în Josh, ca să afle toate amănuntele poveştii, uitând cu totul de CD-ul pentru care venise.

32

Andrei Ionescu s-a întors din Franţa la începutul lunii mai, mulţumit de excursie. Expunerea lui şi mai ales filmul Giuliei se bucuraseră de succes. Lucrarea urma să fie publicată în buletinul simpozionului, cu semnătura lui, fireşte, deşi paginile fuseseră scrise de Daniel, corectate de Ancuţa şi traduse de Giulia. Cătălin, colegul cu care plecase, era amărât că numele lui nu apărea nicăieri, nici măcar în programul simpozionului, deşi el proiectase filmul – nu se putea spune că nu făcuse nimic. Lui Andrei nici nu-i trecea prin minte că cineva ar fi nemulţumit. Faptul că el prezentase lucrarea constituia dreptul lui, doar el făcuse rost de finanţare şi, apoi, se subînţelegea că este vorba despre o muncă de colectiv. Oricum se semnau toţi pe proiectul final pe care urmau să-l prezinte într-una dintre şedinţele Academiei.

Cum s-a întors, a invitat-o pe Giulia la BackStage, într-o noapte în care cântau *Celelalte cuvinte*. Voia s-o răsplătească pentru ajutor, apoi, încet-încet, era hotărât s-o planteze, fără să bănuiască, cel puţin, că pentru toate există un preţ, iar el va fi constrâns să-l plătească. Noaptea la club a fost mirifică. Giulia mai fusese la BackStage, dar cu Andrei Ionescu totul arăta altfel. La o masă erau două fete pe care le cunoştea de la o petrecere, iar sub scară l-a zărit pe Dani Petrescu, palmând discret o pastilă. Vederea lui i-a amintit de Bobo şi de cartea lui Barthes, pe care o mai purta încă în geanta de şcoală. Dar nu era momentul pentru conversaţii. Atmosfera era de plutire generală şi nici măcar hârşâitul scaunelor n-o mai enerva ca în alte nopţi. Andrei avea chef de vorbă şi din capul

locului i-a spus că detestă dansul. Aşa că a fost o noapte de vorbe, muzică şi mirosuri.

Zogru a intrat în club cu o elevă de liceu care venea pentru prima oară la BackStage, cu vară-sa şi cu doi băieţi din bloc. Emoţiile fetei îl împiedicau să fie atent şi aproape că nu mai ştia unde s-o caute pe Giulia. La intrare erau grămezi de morgoni, aşezaţi ciorchine, fără să poată să intre. Stăteau şi pândeau ieşirea ca să-ncalece vreun creier căzut.

Abia după 40 de minute a văzut-o. Stăpânea un scaun, cu un picior ridicat şi încoronat de amândouă braţele. Îl asculta pe Andrei Ionescu în mijlocul vacarmului, ca şi când ar fi fost doar ei doi. Ochii Giuliei, ca două picături de păcură gata să se prelingă, îi spuneau clar cât este de îndrăgostită şi, uitându-se la ea, se simţea ca şi când i s-ar fi spart în inimă un milion de coacăze coapte.

S-a repezit spre gâtul lui Andrei, hotărât s-o iubească până la capăt, fără să se mai gândească la altceva, la viaţa ori la sentimentele acestui descendent al lui Ioniţă trădătorul.

— Giulia, draga mea, dincolo de mine, aşa cum mă ştii, există un suflet, o fiinţă care nu are nicio legătură cu acest om ori cu oricare dintre oamenii pe care îi vei întâlni. Îţi vorbesc acum din Andrei, dar îţi voi mai vorbi şi din alţi oameni. Numele meu este Zogru.

Giulia îl privea zâmbind, îi plăcea noul ton şi ideea unui alter ego. Voia să-i răspundă, dar zgomotul era infernal. Andrei Ionescu se apropiase de urechea ei şi mai spusese o dată:

— Nu am nicio legătură cu Andrei Ionescu! Eu sunt Zogru. Ţine minte numele acesta.

Au plecat de la club pe la ora două. Străzile din jur erau destul de animate, în special maşinile treceau pe bulevardul Brătianu cu viteză nebună, ca la curse.

Andrei a oprit Loganul în faţa casei Giuliei, a coborât şi i-a deschis portiera, iar Zogru s-a întins s-o sărute. Era emoţionat, n-o mai sărutase de mai bine de-o lună de zile şi se simţea cuprins de toropeală, ca şi când ar fi înghiţit flacără după flacără. Dar pe când înainta spre Giulia a fost împins cu brutalitate şi azvârlit pe trotuarul rece, ca un gunoi. Andrei a spus „noapte bună, te sun“, şi-a urcat în maşina lui albastră, în timp ce Giulia deschidea portiţa să intre pe sub bolta de viţă. Strada era pustie şi mirosea a liliac.

Zogru, prăbuşit, aproape că nu se mai putea ridica de pe cimentul măturat bine şi îmbibat de urină. Era distrus şi umilit ca un câine călcat în picioare. Andrei Ionescu se schimbase cu totul. Când, cum şi de ce – nu putea să ştie. Însă ştia din milioanele de experienţe seculare că urmaşul acesta al Bubosului nu mai putea fi stăpânit. Se uita în susul străzii, spre fantomele care-i făceau semne, gândindu-se că de acum încolo Andrei Ionescu îl va îmbrânci în stradă ori de câte ori va dori.

Giulia însăşi avea mintea plină de refugii şi exilări. Despărţirea brutală de Andrei Ionescu şi, mai ales, faptul că avusese intenţia s-o sărute şi renunţase în ultimul moment îi aduceau furnici pe creier. A intrat în casă, a deschis laptopul şi-a început să scrie un scenariu în rezumat.

Eroul trece printre grădini parfumate. Se plimbă senin, oprindu-se din când în când ca să miroasă florile. La un moment dat păşeşte cu un picior în mijlocul unui rond de clopoţei albi, dar piciorul este supt ca de o gură în pământul pufos. Îi cresc rădăcini şi se transformă într-un trunchi lucios de salcie. Eroul este prins între două lumi, cu un picior vegetal şi altul uman. Ar putea să-şi accepte condiţia de plantă, dar el mai are, încă, un picior uman. Aşa că îşi retează cu fierăstrăul piciorul plin de lăstari verzi. Ştie că ar putea să moară, dar nu vrea să renunţe la condiţia sa de om.

Eliberat, o ia mai departe, lăsând în urmă ciotul de salcie care se usucă şi moare. Pe ecran se vede acum eroul şchiop, târându-se cu prudenţă printre frumoasele grădini. El este doar un punct minuscul, într-un spaţiu imens, acoperit cu flori de toate culorile.

Pe Zogru l-a demoralizat adânc întâmplarea. Andrei îl eliminase ca pe o impuritate, într-un moment în care el nici nu se aştepta la aşa ceva. Mai simţea încă gustul asfaltului şi durerea izgonirii, încât nici nu mai îndrăznea să se apropie de el. Câteva zile i-a dat târcoale de la distanţă, aciuit în Ancuţa, apoi în Cătălin şi în Daniel, aşteptând parcă să surprindă ceva, un amănunt important prin care să poată să-şi regăsească poziţia pierdută. Se gândea la zilele în care doar din capriciu nu voia să intre în Andrei Ionescu şi-i venea să râdă că acele vremuri s-au aureolat într-un timp atât de scurt. Simţea nevoia să-l saboteze, să-i facă rău, să-l umilească într-un fel sau altul.

Şi ocazia s-a ivit pe la jumătatea lui mai, când Andrei şi-a prezentat proiectul într-o şedinţă a Academiei. În sală erau câteva persoane şi cineva de la revista *Academica*, venit special ca să preia articolul scris de colectivul de cercetare. Andrei a citit materialul, ca şi la Poitiers, menţionând că deja fusese prezentat în străinătate, răsucindu-şi din când în când şuviţa de păr pe după ureche. Urmase filmul, cu subtitrarea în franceză, „n-am avut timp să schimbăm textul, dar presupun că nu va fi un impediment pentru nimeni“, a spus Andrei Ionescu, ridicându-şi uşor obrazul stâng, ca toţi strămoşii săi.

Dar, după film, Ancuţa, cu Zogru în ea, a cerut voie să spună câteva cuvinte:

— Proiectul acesta, desigur, incitant, ridică unele semne de întrebare, cel puţin pentru mine. În primul rând trebuie spus că nu s-a găsit niciun semn că omul ar fi avut haine pe el. Apoi, craniul nu fusese descăpăţânat. Se ştie că Vlad Ţepeş a

fost decapitat, iar capul lui împăiat a fost trimis la Poartă. În opinia mea nu există nicio dovadă clară că aceste oseminte ar fi aparţinut voievodului valah. Colegul meu, Andrei Ionescu, în calitatea lui de coordonator al proiectului, a impus o viziune de care eu mă dezic, în numele adevărului ştiinţific.

Şi până să-şi vină în fire Ancuţa, Zogru se şi repezise în Cătălin, care şi el era de acord cu Ancuţa, ba mai mult, credea că toată munca se produsese mai curând sub impulsul subvenţiei venite de la tatăl *domnului* Andrei Ionescu.

Andrei era consternat, cei câţiva academicieni aflaţi în sală voiau să pună întrebări, cât despre publicare, nu se mai punea problema, cel puţin deocamdată, până când colectivul nu-şi va rezolva dilemele.

Zogru a ieşit fericit pe poarta Academiei. Nu făcuse cine ştie ce, dar, pentru moment, era mulţumit, deşi încă simţea arsura care îi mânca din inimă, iar gândul la Giulia îl făcea să se risipească deasupra oraşului ca o ploaie fierbinte.

Dacă Andrei Ionescu îi era inaccesibil, nu-i rămânea decât să găsească un format îmbunătăţit, iar acesta era, în primul rând, Bobo.

În Spitalul de Urgenţă era agitaţia obişnuită şi, în plus, mai apăsa şi teroarea virusului invizibil. Bobo elaborase un articol pentru revista *Sănătatea Familiei*, în care emitea ipoteza că există un virus care se manifestă în primele ore după ce pătrunde în organism, apoi se camuflează şi nu mai poate fi depistat, până în ultima clipă, când nicio intervenţie medicală nu mai poate salva pacientul. Articolul crease panică şi discuţii, iar Bobo era în atenţia generală. În seara aceea urma să apară la Antena 1, în „Observator“, şi să dea mai multe informaţii.

Zogru s-a aruncat în el ca-ntr-o maşină şi amândoi în Fiatul lui Bobo şi-au luat-o spre KFC-

ul din Romană, unde Giulia avea întâlnire cu nişte colegi.

A găsit-o privind pe sub sprâncene, cu bărbia sprijinită în palmă, ascultând ce povestea o fată care mărea ochii la fiecare trei cuvinte. La masă mai erau un băiat şi o fată, care ascultau şi ei, dar ceva mai plictisiţi. Bobo s-a apropiat făcând semne de la distanţă ca să nu ia pe nimeni prin surprindere:

— Ciao, Giulia, ciao la toată lumea! Sunt Bogdan ori mai scurt: Bobo. Tocmai treceam pe-aici şi te-am văzut, nu puteam să trec mai departe fără să-ţi spun două vorbe, sper că nu deranjez.

Bobo a câştigat imediat interesul grupului, spre bucuria lui Zogru, care îşi dădea seama că Giulia e flatată de apariţia lui. Îl privea ca şi când ar fi primit un premiu şi, chiar dacă nu l-a prezentat celorlalţi, s-a purtat ca şi când ar fi fost iubitul ei, l-a sărutat şi l-a primit ca pe-un cireş copt:

— Ce mult mă bucur că ai venit, chiar mă gândeam să te sun, eşti cu maşina? Poate mă duci acasă, că am avut o zi epuizantă, ştii, ca la sfârşit de semestru.

— Păi, hai să mergem!

Sigur, n-au luat-o direct spre casă, Bobo a dus-o la o terasă prin Cotroceni şi i-a povestit despre virus şi că urma să apară la televizor. Zogru plutea deasupra lor fericit că Giulia era veselă, încercând să-l menajeze pe Bobo. I-ar fi părut rău să-i scurteze viaţa, chiar dacă Giuliei nu i-ar mai fi plăcut, bărbatul acesta merita măcar lăsat în pace. Abia când au ajuns în Gelu Căpitanul a sărit din nou în sângele lui, hotărât ca de data aceasta să nu mai rateze sărutul şi nu l-a mai ratat. A fost o regăsire fericită într-un loc nou, căci se simţea ca şi când ar fi fost închis într-o floare de crin.

— Vrei să vin după ce termin la TV?

— Te sun eu.

Giulia s-a uitat la „Observator“, cu Zogru plutind alături şi cu câteva fantome nimerite din greşeală.

Pe ecran, Bobo părea uşor intimidat şi, cum îl arăta din profil, semăna şi mai bine cu Orlando Bloom în *Piraţii din Caraibe*.

— După toate probabilităţile este vorba despre un virus care pătrunde în organism prin intermediul unei specii de ţânţari.

— Cum aţi ajuns să-l depistaţi? îl întreba Lucian Mîndruţă, ridicând uşor dintr-un umăr.

— Este o poveste întreagă. Totul a pornit de la o pacientă care prezenta două înţepături mici pe gât, dar ale cărei analize au fost excelente. Apoi a urmat un alt pacient. (Bobo se gândise că n-ar fi credibil dacă ar vorbi chiar despre el.) Ei bine, în sângele acestuia a fost semnalată o toxină, care a mai fost găsită ulterior şi la alţi subiecţi. După 24 de ore dispăruse complet orice urmă.

— Cum vă explicaţi acest lucru?

— Părerea mea este că virusul, pe lângă anduranţă, manifestă şi o capacitate de disimulare.

— Staţi puţin, intervenise Lucian Mândruţă, impacientat de limbajul lui Bobo. Vreţi să spuneţi că este un virus foarte rezistent şi care ia o altă formă, după câte înţeleg eu.

Giulia a calculat cam cât îi trebuie lui Bobo să iasă din studio şi l-a şi sunat.

— Ai fost ca lumea şi dai bine pe sticlă, mi-a plăcut cum a ieşit.

Bobo era încă emoţionat şi convins că s-a făcut de râs. Nu apucase să spună mai nimic din ceea ce-şi scrisese pe hârtie. Avea nevoie să stea cu cineva de vorbă, cu Giulia în mod special. Aşa că a venit la ea.

Zogru îl privea de pe bibliotecă, fâlfâindu-şi alene aripioarele pe lângă raftul lui Balzac.

— Vasăzică aici stai!

Bobo era stingherit de tavanul apăsător, de obiectele îngrămădite şi de geamul deschis,

dincolo de care se vedeau vecinii, stând la o masă pătrăţoasă, în faţa casei, sub becul aprins. Giulia şi-a dat imediat seama şi-a strâns puţin fereastra, nu-i venea s-o închidă pentru că atunci totul ar fi intrat sub stăpânirea mirosului de casă veche. Apoi s-au destins amândoi: Ea avea o sticlă de Murfatlar, un cabernet rămas încă de la Paşte. Au vorbit până după miezul nopţii: familia, copilăria, ce-ar fi vrut să se întâmple cu sine şi ce s-a întâmplat.

Când au început să se sărute, Zogru s-a repezit în sângele lui Bobo, tremurător, ca un epileptic. În dormitorul Giuliei toate erau în culoarea prunei, perdelele, lenjeria de pat, covorul. Pe uşa groasă, din lemn vopsit alb, era lipit afişul filmului *Piraţii din Caraibe*. S-au dezbrăcat în lumina veiozei. Giulia şi-a mângâiat smocul pubian, împletit cu un firicel verde, în timp ce la adăpostul buricului strălucea un delfin minuscul. Îl privea pe Bobo ca pe-un peisaj frumos, sedusă de corpul complet depilat, ca un ou fiert şi decojit. Se vedea bine că făcea sală în mod regulat.

A sărutat-o programatic, mai întâi pe sâni, apoi sub moţul împodobit, fără să se fâstâcească. Era evident că intrase într-un fel de rutină, apoi s-a oprit ca să-şi ruleze Durexul din două mişcări.

Prima lor noapte de iubire a fost, pentru Zogru, ca o rostogolire în văi pufoase şi parfumate, în timp ce Bobo a trecut-o printre partidele normale de sex, iar Giulia s-a trezit cu un cumplit sentiment de vinovăţie. Îi plăcea Bobo, dar continua să-l iubească pe Andrei Ionescu.

33

Şi-a petrecut noaptea printre visele lui Bobo, iar dimineaţa a plecat glonţ spre Andrei Ionescu, optimist şi încrezător în şansa lui. Cum a dat cu ochii de el, s-a şi avântat spre bobiţa roşie care aproape că se vindecase. Intrarea a fost ca de obicei vijelioasă şi ameţitoare. S-a relaxat şi se pregătea să-i inspecteze gândurile când a simţit sângele ridicându-se ca o cascadă. În câteva secunde zăcea pe podeaua ceruită. Nu înţelegea această izgonire şi se simţea umilit. Până atunci nu întâlnise decât oameni care îl respingeau imediat. Dar Andrei Ionescu îl primise, îl acceptase şi îl lăsase chiar să fie stăpân peste gândurile lui, ca dintr-odată să nu-l mai vrea! Fără explicaţii, ca un amant ţâfnos. Sunt multe lucruri greu de suportat, iar izgonirea este unul dintre ele. Este o îmbrâncire la care îmbrâncitul nu are dreptul să spună nimic. Cu cât este mai insistent, cu atât respingerea lui este mai violentă.

Această nouă înfrângere l-a epuizat şi i-a smuls speranţele. Aproape că s-a târât până la Ancuţa, speriat şi stors. Femeia stătea în scaunul de la birou ca o nuia ruptă şi acoperită de morgoni, pe care Zogru a-nceput să-i adune reflex, unul câte unul, cu mâinile Ancuţei. Andrei o privea uluit, din pragul biroului. Se gândea că îşi face pase magnetice ori că pur şi simplu face pe nebuna, pentru că se ştie privită. Discutaseră imediat după şedinţă, fiecare din ei nelămurit:

— Dacă-ţi spun că nu ştiu ce m-a apucat, ai să zici că mă scuz, spunea Ancuţa lăcrimând.

— Dar puteai să spui înainte! N-aş fi fost eu omul care să înţeleg? Am avut încredere în tine!...

În sfârşit, au vorbit mult, iar Andrei a stat de vorbă şi cu taică-său şi până la urmă s-a hotărât să

nu facă nimic, să reinstaleze armonia şi buna înţelegere, iar în iarnă să ceară restructurări în cadrul departamentului şi să se descotorosească de Ancuţa şi de Cătălin. În vara următoare ar putea să angajeze din nou pe cineva, dar cel mai bine ar fi să lucreze cu studenţi.

Ancuţa însă se simţea vinovată şi se gândea că, dacă va pierde acest post, va rămâne şomeră. Plus că nici nu-i plăcea nimic altceva decât acest loc de muncă; numai când se gândea că ar putea să renunţe la cartea de vizită pe care scria *cercetător* şi *Academia Română* i se umplea gâtul de câlţi. Lui Zogru îi era milă de ea, dar i se părea totodată o fiinţă ridicolă, peste care n-ar fi fost rău să treacă fără să-i pese. Dar nu putea şi deja începuse să-şi facă planuri s-o ajute în vreun fel.

Cu acest gând s-a aruncat în Daniel, care tocmai pleca, gătit cu cămăşuţa lui albă şi cravata de poliester, să cumpere fornetti pentru toată lumea. În stradă a intrat într-un bărbat care tocmai cobora din Matiz. Voia să ducă un dosar undeva, dar Zogru l-a făcut să urce din nou în maşină şi s-o ia spre Universitate.

Josh Mollner era cazat la Boulevard, într-un apartament ale cărui ferestre dădeau spre Calea Victoriei. Zogru mai fusese în această clădire, iar acum se simţea răscolit de amintiri. A intrat ascuns într-o cameristă, apoi s-a instalat lejer în sângele lui Josh. Camera era mobilată cu obiecte subţiri şi dantelate, din lemn alb şi catifea verde. Pe ferestrele mari se vedeau strada şi scările de la Cercul Militar. În colţul camerei stătea neclintit şi speriat un general rus, cu uniformă din primul război mondial. Zogru i-a făcut semn să plece şi, pentru că nu se clintea, l-a împins peste pervazul ferestrei deschise. Atingerea l-a făcut să vibreze şi să cadă ca un titrez descentrat. Era o fantomă tânără, pentru prima oară ieşită din globul ei luminos.

Josh s-a aşezat pe canapeaua cu spătar rotunjit, ca o diademă regală, şi-a deschis din nou dosarul casei din Calea Victoriei. Zogru voia să citească, să se uite peste acest dosar, mai mult decât să afle ce era adunat în capul lui Josh. Şi era, într-adevăr, uimitor câte documente erau strânse acolo. De fapt, era un roman întreg, căci Josh scrisese un istoric detaliat al casei. Imediat sub fotografia care înfăţişa clădirea, aşa cum arăta ea în acel moment, cu tencuiala crăpată şi umflată ca o coajă de cartof copt, cu cerdacul străjuit de coloane înflorite şi curtea năpădită de buruieni, urma un istoric, scris cu „Times“, la un rând:

> Imobilul din Calea Victoriei 144 a fost construit cu aproximaţie la începutul secolului al XVI-lea, de când datează prima lui atestare, într-o plângere juridică, pe care Arhivele Statului încă o mai păstrează, făcută de Nălbica, nepoata spătarului Gongea, împotriva lui Dandu Bărbuceanu...

Numele Nălbicăi i-a străbătut fulgerător creierul. Şi-a adus aminte cum o dusese la mânăstire ca să împlinească visul lui Ioniţă Zugravu, care era de fapt şi visul lui şi s-a simţit imediat vinovat. Pe măsură ce citea şi punea cap la cap documentele îşi amintea şi de alte întâmplări pe care le trăise ori despre care auzise vorbindu-se. De pildă, ştia că, pe la 1524, Bucureştiul a fost zguduit de moartea năprasnică a unui mărunt servitor domnesc pe nume Dandu. Fusese găsit după o săptămână mort împreună cu toată suflarea casei şi se vorbise că fuseseră otrăviţi.

După ce Zogru o făcuse să renunţe la moştenirea ei din Comoşteni, Nălbica s-a întors la mânăstire cu inima strânsă şi cu o casetă de lemn în care ţinea câţiva galbeni noi şi actele. Era anul 1520. Trăise domneşte cei mai buni ani ai ei şi dintr-odată se trezise iarăşi în locul copilăriei, în care pătimise, spălând oalele mari ale mânăstirii.

Munca nu era uşoară, dar mai greu îi era să stea la cheremul cuiva. Un an întreg s-a gândit la nebunia ei şi la felul în care făcuse danie, la graba de a se întoarce la mânăstire şi la tot ceea ce urmase. Îi rămăsese o singură proprietate, casa de la Bucureşti, iar gândul la ea îi întărea şi voinţa de a se lupta mai departe cu greul vieţii.

Într-o zi a cerut voie de la stareţă să plece câtva timp ca să-şi vadă rudele. Primul ei drum a fost la Bucureşti. Avea încă înscrisul pe care i-l făcuse spătarul şi în care era trecută şi acea casă. S-a dus mai întâi s-o vadă. Ştia unde este, căci, cu un an în urmă, îi întărise gardul. Era pe Podul Mogoşoaiei, într-o margine a oraşului, aproape acoperită de coroanele copacilor. Dar în casa ei l-a găsit instalat pe Dandu. Acesta lucrase în bucătăria domnească aproape toată viaţa, iar acum, bătrân şi cu un picior beteag, îşi găsise o femeie tânără şi, cu voie de la stăpânire, se adăpostise în casa Nălbicăi. Avea trei ţigani care îi ţineau casa şi viaţa lui ar fi mers înainte frumos, dacă nu apărea Nălbica. Ea şi-a cerut înapoi casa. L-a chemat în ajutor şi pe Ioniţă Zugravu, a plătit un dregător, dar toată lumea era de părere că, dacă s-a dus la mânăstire, să stea acolo. Casa a fost rechiziţionată pentru că nu stătea nimeni în ea de ani mulţi. Dandu are familie şi, în plus, de un an se îngrijeşte de locuinţă.

— N-aş fi venit, mărite, i-a spus ea dregătorului, dacă nu m-ar fi trimis Maica Domnului. Aceasta e porunca ei şi nu ne putem împotrivi!

Şi pentru că părea că nimeni nu vrea să-i dea dreptate, după un an de procese şi drumuri, Nălbica a făcut o otravă din boabe de ricin pisate şi amestecate cu alte plante şi a otrăvit încet, una câte una, o traistă de pere pădureţe. Şi-a încurcat părul, şi-a făcut mustaţă şi şi-a cusut singură haine bărbăteşti. Apoi a bătut în poartă la Dandu, îmbrăcată ca un mocan, şi i-a vândut perele. Şi

pentru că ţiganii se uitau cu jind, le-a dat şi lor câteva ca să nu se prăpădească de poftă.

Până seara au murit toţi. Peste o săptămână, Nălbica s-a întors în Bucureşti strigând sus şi tare că Maica Domnului o trimisese. Zugravu a adus şi el actul semnat de Vladislav, prin care fusese împroprietărit spătarul, şi nimeni n-a mai spus nimic. Nălbica a trăit în casa pentru care omorâse cinci oameni, a îngrijit grădina şi-a deschis acolo un han.

Iar după moartea ei, casa i-a rămas unui băiat de-al Zugravului, anume Radu Ioniţă. El a închis hanul, s-a însurat şi-a crescut trei copii în casa moştenită de la Nălbica. Pe la 1630 rămăsese în casă o fată a acestui Ioniţă, care s-a măritat, a vândut casa şi şi-a ridicat alta, aproape de Curtea Domnească.

Noul cumpărător a fost un negustor venit de la Galaţi. El s-a însurat cu o fată care avea sângele lui Iscru şi pe care Zogru a cunoscut-o bine. O chema Zamfira şi era o femeie care privea lumea de jos în sus, dar nu cu umilinţă, ci analitic şi tăcut. Ea a reparat casa, care se crăpase la un cutremur, şi-a vopsit-o în galben. În urma ei a rămas un băiat în casă. Era un ins plăpând şi îndatoritor cu toată lumea. Acesta a mai cumpărat teren şi a mărit curtea în aşa fel încât avea acum intrare prin două străzi. A continuat negustoria tatălui său, dar fără noroc.

În 1755 iar au venit urmaşii lui Ioniţă: casa a fost scoasă la mezat şi-a cumpărat-o Răducanu Ionaşcu, un unchi de-al lui Gligore, cel călugărit fără voie, după ce Zogru se avântase cu Omul Negru în străfundul mlăştinos al bălţii. Răducanu a spart zidul dinspre Podul Mogoşoaiei şi-a făcut ferestre mari ca să vadă lumea care trece. Apoi a vândut o parte din teren şi a dus o viaţă îmbelşugată, iar după ce-a murit, copiii lui au vândut casa unui urmaş al lui Iscru.

Acesta era Dinicu Stănescu, proprietarul unei manufacturi de hârtie, din Fundeni. El a reconstruit casa şi a înălţat-o cu un etaj, boltindu-i şi cerdacul. A vopsit-o în alb şi a făcut o grădină de leandri, cu alei pietruite şi felinare. În 1830 a murit, iar în urma lui a rămas doar o fetiţă de 10 ani. Fabrica a dat faliment, iar tutorii fetiţei au vândut casa unui boier care voia s-o dea de zestre fiicei sale. Aceasta s-a măritat cu doctorul Vintilescu şi au avut un singur copil, care a fost mama lui Achile.

Josh pusese şi o fotografie a străbunicii sale, care o înfăţişa pe la 1920, sprijinită de o coloană de carton şi cu Achile de mână. Dedesubt scria *Caty şi Achile în 1920, Bucuresci*.

Caty fusese o fire romanţioasă şi amatoare de citit. Ea a ales numele băiatului, după o cărticică franţuzească, fără autor, în care erau înfăţişate *aventurile lui Achile spuse de el însuşi*.

Faptul că Achile a trăit într-o casă în care se perindaseră succesiv urmaşii lui Ioniţă şi-ai lui Iscru i se părea un semn, un mesaj pentru el. Nu ştia despre ce este vorba, dar era uimitor că singurul om care putuse să-l vadă aşa cum este el crescuse într-un loc în care mai multe sute de ani se lăfăiseră urmaşii lui Ioniţă şi construiseră cei ai lui Iscru.

Zogru era îmbibat de importanţa descoperirii şi hotărât să-l ajute pe Josh să transforme casa în monument naţional. Tot ce avea de făcut era să treacă prin diverşi funcţionari ori să-i elimine cumva pe cei care se opuneau.

A coborât plutind peste pervazul ferestrei, cu mintea plină de planuri, fără să presimtă că acelea erau ultimele lui clipe fericite.

De a doua zi a început calvarul care l-a adus în cea mai neagră dintre perioadele existenţei sale, începută abrupt în ziua de 3 iunie 2005.

34

Zogru a plecat vesel de la hotelul Boulevard, un timp chiar a plutit pe deasupra oraşului, fără să simtă deloc tentaţia sângelui cald. L-a căutat câteva ceasuri pe Bobo, care era din nou la Institutul Cantacuzino. Voia să iniţieze un proiect de cercetare asupra virusului invizibil şi se angaja să obţină bani de la Ministerul Sănătăţii, prin tatăl lui, firește. Începuse chiar să se gândească la diverse plante, despre care ştia vag că au calităţi miraculoase, dar venise aici în primul rând ca să lucreze la un vaccin. În toamnă se făceau doi ani de când lucra în Spitalul de Urgenţă. Sosise timpul să mai facă şi altceva, iar la Institutul Cantacuzino i se părea perfect. Zogru l-a rupt din preocupările lui şi l-a făcut s-o sune pe Giulia.

— Nu pot, spunea ea, după-amiază am o proiecţie la Facultatea de Istorie şi s-ar putea să dureze, te sun eu după ce termin, sigur că ai putea să vii, dar te asigur că e plictisitor, mai bine îţi vezi de ale tale şi vorbim. OK?

Andrei Ionescu programase întâlnirea cu studenţii de la Istorie care descoperiseră cadavrul lui Mihnea. A vorbit taică-său cu cineva de la Ministerul Educaţiei şi acţiunea a luat amploare. Facultatea a făcut afişe mari, în care era anunţată vizita scriitorului Andrei Ionescu, din partea Academiei Române. Printre altele, fusese anulat cursul de Istorie contemporană, că o dată vine în facultate un scriitor de talia lui! Se pregătise amfiteatrul, fusese anunţată toată lumea. Urma să vină Culturalul să filmeze, iar informaţia era deja dată pe Mediafax.

Pe la prânz, Andrei a trecut pe la terasa Gropii. Salutase amabil în stânga şi în dreapta, zâmbind cu obrazul stâng la înaintare şi rulându-şi

alene şuviţa pe după urechea ţeapănă. Apoi s-a îndreptat cu braţele deschise spre Florentina Bârză, o femeia ca un cocoloş de unt:

— Flori, dragă, nu te-am mai văzut de-un veac, arăţi superb, ce-ai făcut de arăţi atât de bine?

Flori s-a ridicat şi ea zâmbind. Era o femeie alunecoasă şi blondă, îmbrăcată într-o rochie neagră, de stofă, peste care purta o vestă militară kaki.

— Iubi, dragă, dar şi tu arăţi nemaipomenit!

S-au sărutat, apoi Andrei a rămas la masa lor. Erau trei persoane tinere, un bărbat gras şi alte două femei. Nu cunoştea pe niciunul.

— Uite, ea este Maria Sandu, poetă şi eseistă. Scrie la revista *Tomis*.

Maria a zâmbit reţinut şi şi-a trecut repede amândouă mâinile prin părul ţepos.

— Iar ea este regizoarea Cecilia Bălan. Scrie şi scenarii, iar acum montează un spectacol în Green Hours. Pe el cred că îl cunoşti, e dramaturgul Dan Vintilă.

Acesta a întins mâna peste masă, fără să se mişte de pe scaun.

— Cât despre domnia sa, continuase Flori, arătându-l pe Andrei, cred că toată lumea îl cunoaşte pe supertalentatul prozator Andrei Ionescu!

— Fiul domnului Victor Ionescu! Bineînţeles că îl ştim, poate puneţi o vorbă bună şi pentru noi, ăştia mai amărâţii, să intrăm pe lista cu volume finanţate.

— Cu multă plăcere, spunea Andrei, privindu-l în ochi pe dramaturg, dar tata e foarte corect în privinţa aceasta şi nici nu hotărăşte el, ci comisia...

Grădina era plină de lume, în special scriitori, aşezaţi pe grupuri şi intraţi în discuţii care erau numai ale lor.

Andrei şi-a luat şi el o bere şi-a-nceput s-o guste, zâmbind spre toate mesele. Trecea pe-aici

din când în când ca să nu-l uite lumea şi ca să arate că e băiat de gaşcă.

Flori terminase de doi ani actoria, dar cum nu prinsese niciun rol, scria versuri. În primăvară îi apăruse un volum, subvenţionat de Ministerul Culturii, evident, cu ajutorul lui Andrei Ionescu, căruia îi plăcea să stea cu ea din când în când. Era deschisă, prietenoasă şi incapabilă de legături trainice. Flori îşi ţinea picioarele întinse, cu bocancii lustruiţi ieşiţi de sub rochia lungă şi îl privea întrebător. Ştia că Andrei voia să-i spună ceva şi aşa şi era.

— Hai, vrei să te duc undeva cu maşina?

Bineînţeles că voia, ştia că e doar un pretext, era evident că el avea neapărat nevoie să stea cu ea de vorbă. Aşa că au plecat, salutând din nou în stânga şi în dreapta, zâmbind larg, întinzându-şi din când în când tricoul lui franţuzesc.

S-au oprit la Pescarul să mănânce, iar până a venit ciorba, Andrei a-nceput să-i povestească:

— Uite, vreau să te rog să vii cu mine la o întâlnire cu studenţii Facultăţii de Istorie, acum, peste o oră, poţi să vii? Mulţam şi rămân dator. Nu, nu vreau să reciţi nimic. Să-ţi spun: e o tipă care se ţine de mine şi nu pot s-o resping direct. Ea a făcut filmul, dar îţi dai seama că de la colaborare la amor e ceva drum. Şi individa e insistentă rău, îmi trimite SMS-uri, se face că nu înţelege.

Într-adevăr, Giulia îi trimisese două mesaje telefonice săptămâna trecută, cam unul după altul. Într-unul îi spunea: *Mai dă şi tu un semn, ca să ştie lumea că n-ai murit*. Celălalt era o invitaţie: *Întâmplător am un bilet în plus la* Hitch*, spune-mi dacă te interesează*. Dar Andrei ştia că răul trebuie tăiat din rădăcină. Nu voia s-o lase pe Giulia să se întindă mai mult, mai ales că începuse să-i placă şi n-avea niciun chef să se îndrăgostească. Nu de ea. Îl enerva ideea că Giulia voia să facă filme. O şi vedea bătând cafenelele şi văietându-se că nu-şi găseşte de lucru ori făcându-şi planuri fanteziste

despre filme care nu vor fi făcute niciodată. În realitate, Giulia îşi găsise deja un job. Din toamnă începeau lucrul la un serial spumos, unde urma să filmeze. Mai lucrase periodic, ca aproape toţi colegii ei, în special când începeau filmările în Buftea la câte un film străin şi când salariile erau mai mari. Un asistent de platou primea 500 de euro pe lună. Dar era şi muncă non-stop. Însă Andrei o privea pe Giulia cu experienţa lui de călător prin cafenelele boeme. Era convins că dincolo de lumea lui nu există artişti şi că în general nu există artişti pe care să nu-i cunoască el. Nu ştia aproape nimic despre generaţia Giuliei şi mai ales habar n-avea că în urma lui viaţa luase alt mers, încărcată de oameni hotărâţi să nu se lase călcaţi în picioare de nimeni.

Giulia a ajuns la Facultatea de Istorie cu puţină întârziere, aşa cum îşi programase. Andrei era deja pe podium, îmbrăcat ostentativ studenţeşte, cu un tricou roşu şi cu jeanşi negri, ca să câştige simpatie. L-a salutat fluturând două degete şi a rămas pe loc. Lângă el era o femeie blondă, genul cu bocanci şi fustă, dar care n-a fost în viaţa ei la un concert rock. Apariţia o făcea să-şi piardă respectul pentru Andrei Ionescu. Din sală se vedea bine cum o pipăia din când în când, cu aerul că nu-l vede nimeni. Giulia şi-a scos telefonul, continuând să privească spre catedra uriaşă, la care cineva potrivea trei scaune: unul pentru Andrei, unul pentru profesorul care condusese lucrările arheologice şi unul pentru un student de la Istorie care avusese o bursă de studii în Anglia şi se întorsese de-acolo tăcut, cu privire fixă şi programat pe zâmbet continuu.

Bobo nu era tocmai disponibil, ar fi putut să-ajungă într-o oră, deşi acum, fără Zogru, nu mai avea niciun chef s-o caute pe Giulia. Îi părea rău că o sunase dimineaţă şi că fusese chiar insistent. Telefonul ei îl scotea din aşternut.

Conferinţa a început cu expunerea lui Andrei, care vorbea cu voce subţirică, dându-şi mereu părul după ureche şi molfăind cuvintele ca şi când i-ar fi fost jenă că trebuie să se afle acolo, chiar spunea „mă simt nefiresc aici, la tribună, aş fi preferat un mediu neconvenţional, o cafenea de exemplu“, iar cuvinte lui rupeau murmure aprobatoare de la studenţii care ştiau foarte bine că vorbitorul este ipocrit, dar voiau să-i facă plăcere. Plus că aveau peste câteva zile examen cu profesorul care îi privea şi el încântat din stânga lui Andrei Ionescu.

Pe la jumătatea expunerii, când Andrei arăta pe ecran sigiliul domnesc, povestind despre un alt document, „îmi pare rău că n-am putut să-l aduc, un document pe care apare aceeaşi imagine...“, a intrat şi Zogru, plutind destins pe deasupra capetelor ridicate, spre ecranul pe care se oprise filmul cu un prim-plan al sigiliului. Tavanul înalt era aproape integral acoperit de fantome, cele mai multe ale unor intelectuali români. Şi pe când îşi căuta un loc, cineva din sală a spus clar: „E în *Heraldica* lui Cernovodeanu“. Şi urmase o mirare generală, ca un vuiet: „Oooo!“. Andrei Ionescu îşi dădea seama că e o ironie generală, dar spera că e îndreptată împotriva celei care vorbise, o studentă înaltă, care se ridicase imediat şi făcuse reverenţe spre public.

Zogru şi-a găsit în cele din urmă un loc bun, într-o fată care stătea lângă Giulia. De-acolo putea să simtă o urmă de *Bvlgari Aqva* şi îi vedea cu coada ochiului profilul, cu bărbia uşor aplecată şi ochii ridicaţi spre sprâncene.

Lui Andrei începuse să-i fie teamă să nu facă vreo gafă. Aşa că încheie într-un ton ipotetic:

— Nu putem şti cu certitudine dacă este mormântul lui Vlad Ţepeş, dar mi-ar plăcea.

Pe ecran apăruseră turlele Bisericii Snagov, filmate printre crengile unui copac, toamna, iar

dedesubtul imaginii scria *copyright matrixbeton*. Apoi, din nou mormântul lui Mihnea.

Studentul întors de la bursă spuse şi el că pare să fie cadavrul unui om mai tânăr, iar profesorul ţinu un mic discurs despre importanţa descoperirilor arheologice în general. Cam în momentul acesta de final îşi făcu apariţia Bobo. Flori urcase pe scenă şi-l îmbrăţişase pe Andrei, care privea pe lângă ea în direcţia Giuliei. Figura lui Bobo i se părea cunoscută. Îl impresionase, devenise curios şi, după un timp, se apropie alene de Giulia:

— Iartă-mă, nu ştiu dacă s-a înţeles când am spus că tu eşti autoarea filmului, începu el, ignorându-l total pe Bobo.

— Da, s-a înţeles, dar mă aşteptam să mă şi prezinţi.

— Îmi pare rău că n-am făcut-o, voiam la un moment dat, dar am pierdut intenţia pe parcurs, spuse Andrei.

— Dă-mi voie să ţi-l prezint pe Bobo...

— Aha, dumneata eşti Andrei Ionescu! Mi-a spus Giulia că ai două muşcături pe gât, chiar te-am cuprins şi într-un material, îmi dai voie, da, uite-le, la fel ca celelalte, simetrice, ai făcut cumva analize?

Zogru privea ca la spectacol, aproape că nu mai avea chef să intre în Bobo, care se descurca destul de bine. Andrei Ionescu era umilit, nicio clipă nu se gândise să-şi examineze muşcăturile de pe gât, iar atitudinea de familiaritate a lui Bobo îl şifonase vizibil. Şi cum nu putea să întrerupă în niciun fel pledoaria bărbatului înalt şi autoritar, spuse repede:

— O cunoaşteţi, desigur, pe actriţa şi poeta Florentina Bârză...

Lui Zogru i se păru un moment potrivit ca să mai încerce o dată, autosugestionându-se că de data aceasta nu va mai fi alungat. Ţâşni fulgerător spre gâtul lui Andrei Ionescu, dar într-o secundă se

afla între scaune, aruncat ca un gunoi. Îi era imposibil să înţeleagă forţa nouă a acestui urmaş al Bubosului. Era nefericit şi revoltat.

În cele din urmă, grupul se risipi, după ce Andrei Ionescu promise să vină la Cantacuzino şi să-şi examineze gâtul, care acum i se părea şi lui că este inflamat.

Zogru prinsese privirea Giuliei aruncată lejer peste umăr, în direcţia în care se îndepărta Andrei, ţinând-o pe Flori de după talie, şi se simţi trădat.

În seara aceea îl cam expedie pe Bobo. Cuibărită în pat, deschise laptopul şi începu căutarea Florentinei Bârză pe net.

Zogru privea de peste umărul ei şi-i părea rău s-o vadă cum îşi pierde timpul. Pe poezie.ro erau câteva fraze laudative şi cinci texte. Unul începea aşa: *mi-ar plăcea să te ştiu numai al meu/ stând cuminte/ în primul rând/ în sala mare a naţionalului*. Toate cuvintele erau scrise cu litere mici şi în toate era vorba despre scenă, spectacol şi actori.

Mai stătu un timp, dar când văzu că dădea căutare şi pe *Andrei Ionescu*, se hotărî să plece. O bună parte din seară cutreieră pe străzi, apoi îl văzu pe Gingirică stând la masa din faţa casei şi rămase în el până în zori. Zorii zilei de 3 iunie, când a început pedeapsa lui Zogru.

A intrat în camera Giuliei pe la 9. Era o zi strălucitoare, iar soarele se strecura printre fâşiile late ale transperantului mov-prunos. Zogru stătea chiar în faţa Giuliei, îmbrăcată cu o fustă scurtă, înflorată, mulată pe talie şi încreţită pe poale. N-o văzuse până atunci cu fustă şi se uita la ea ca la un spectacol.

Apoi a văzut-o cum ia telefonul şi apasă prima literă din agendă. Să-l sune pe Andrei Ionescu i se părea în momentul acela o catastrofă. O şi vedea atârnată de Andrei, în care el nu mai avea acces. A fost ca un semnal de alarmă, mai mult, ca un instinct teribil de apărare. N-a mai

ţinut cont nici de principiile lui, nici de prudenţă. S-a aruncat pur şi simplu în Giulia şi-a închis imediat telefonul. Ştia că este un abuz, dar i se părea şi o situaţie de necesitate.

Totul arăta altfel prin ochii Giuliei. S-a destins în sângele cald şi s-a pus la curent cu sentimentele ei, uimit cât de departe se afla imaginea pe care şi-o făcuse despre ea. Era intimidat şi cumva jenat pentru că dăduse năvală. În lumea ascunsă a Giuliei n-a găsit decât luciditate şi acceptare. Toate contactele ei erau simple utilităţi. Părinţii erau sprijinitorii financiari, pe care trebuia să-i facă să se simtă mulţumiţi că şi-au făcut datoria, iar restul erau doar furnizori plătiţi. Între aceste două categorii se derula viaţa ei de observator atent şi imparţial, după un cod precis, alcătuit pe principiul dacă îţi dau, trebuie să-mi dai şi tu. Dincolo de aceasta era bucuria imensă de a aduna secvenţial viaţa şi visurile oamenilor. Pentru ea filmul constituia un proces de sinteză, la care se simţea absolut obligată să participe, fără să iasă din coaja comodă pe care şi-o alcătuise. Ştia foarte bine care sunt căile ieşirii în lume, dar nu avea niciun chef să iasă mai mult decât ca la o plimbare. Zogru avea impresia că e imatur în comparaţie cu Giulia, se simţea inferior şi aproape că era ruşinat de toată vremea pe care o risipise fără să se gândească prea mult la sine.

Îşi făcuse o idee, dar ca s-o rumege avea nevoie de o plimbare.

A dat să iasă, însă ceva îl ţinea înfipt în sângele ei ca pe-un paralitic. Nu se putea mişca spre ieşire. Era prins în Giulia ca într-o carapace.

35

Prizonieratul lui în Giulia îl schimbase fundamental. Ştia că se putea elibera doar prin moartea ei, iar acest gând îl tulbura şi-i aducea la suprafaţă toate fricile, toate gunoaiele, toate micile mizerii ascunse în scoarţa sufletului. Era vinovat şi nu mai putea să facă nimic. Îi rămâneau 40 de zile cu ea, 40 de zile infernale, la care se gândeşte acum, când îl aşteaptă pe Andrei Ionescu, fără să ştie cum s-au dus şi ce-a făcut în tot timpul acesta, agonizând în sângele iubit al Giuliei.

Cel mai mult s-a străduit să iasă şi apoi ca să evite o întâlnire cu Andrei Ionescu. Nici o clipă n-a pierdut speranţa că ar putea să ţâşnească afară. O aştepta să adoarmă şi se opintea spre orificiul deschis, iar uneori ajungea să simtă aerul ori să aibă iluzia că îl simte.

Viaţa în Giulia era destinsă. Era îndrăgostită de Andrei Ionescu, dar mai mult se simţea umilită de el şi-ar fi vrut să-l vadă îngenuncheat, regretând, dându-şi pumni în cap. Pe Bobo îl considera superficial şi prea prins de munca lui. Şi în afară de asta, nici nu avea chef să-şi încheie viaţa, or, Bobo era un băiat cu care să te măriţi, nu să-ţi petreci tinereţea. Asta nu însemna să rupă legăturile cu el. Giulia era o fiinţă fără nehotărâri. Ştia că va face film toată viaţa, nu se îndoia că cele mai multe vor fi filmări banale; bucuria de a aduna imagini şi de a le pune în ordinea pe care o crede ea interesantă i se părea suprema biruinţă asupra vieţii. Îi dispreţuia din fundul sufletului pe artiştii măcinaţi de dileme, care respingeau cu aroganţă orice muncă neartistică. Îi dispreţuia şi pe funcţionari, adică pe artiştii-funcţionari, cum era Andrei, şi era încredinţată că oricine atinge o stare estetică construind ceva poate fi socotit artist. Ea

nu desconsiderase niciodată desenele stângace ori versurile proaste, dacă descoperise în ele ceva din trăirea particulară a unui ins. Era o urmaşă a lui Iscru, dar simţul datoriei, pe care îl aveau strămoşii ei, se convertise într-un respect total faţă de muncă, mai precis, faţă de activitatea dulce şi fierbinte a creierului.

Iar Giulia muncea destul de mult: temeinic, ordonat, fără să forţeze nici o clipă nota. Pe lângă colaborările ei periodice, în special pe la studiourile de film, făcea pagini web pentru o firmă de publicitate, iar când ajungea în Italia muncea cot la cot cu părinţii. Dar era ceva particular în felul ei de a se raporta la muncă: făcea totul cu o curiozitate aprinsă, construind ori jucându-se.

În primele zile, Giulia îl dusese pe Zogru la un târg de carte, iar acesta se lăsase în voia ei, pentru că nu voia s-o controleze ori să-i răpească ultimele ei săptămâni de viaţă. Nu se dusese pentru cărţi, ci ca să filmeze. Zogru cunoştea destul de bine atmosfera, mai fusese şi în alţi ani la târgul de carte, dar din Giulia se vedea altfel. Ea filma la întâmplare prim-planuri cu figuri foarte grave, înţepenite în spatele unor ochelari ori blocate într-un zâmbet de robot, figuri în special de bărbaţi care îşi ţuguiau buzele şi vorbeau cu mâhnire, oameni înghesuiţi unii într-alţii şi, din când în când, lua pe cameră cărţile, lăsate cu lehamite din mâini dispreţuitoare, imediat după ce era citit preţul. Apoi începuse să filmeze grupuri, răsucindu-şi Canonul lent, ca să poată să lucreze la montaj efectul de vărsare. Cele mai multe erau grupuri care aşteptau, venite la datorie, oameni care se uitau către scriitorul elogiat, o mulţime de pâlcuri triste ori nepăsătoare. În mijlocul lumii, Horia Gârbea, contrastant de vesel, se mişca de la o persoană la alta, intrigat parcă de mâhnirea generală. Giulia filma imaginea ca pe o secvenţă vie, încercând s-o alterneze cu cea a unui grup cu

feţe lungi, împietrit în faţa unui stand în care stăteau alţi cinci oameni, unul lângă altul, şi ei tot aşa, nemişcaţi şi sobri, ca la o înmormântare. Evident, Giulia nu cunoştea pe nimeni de-acolo, pentru ea totul era imagine. La Motoare era o lume mai destinsă. Pe o scenă se perindau femei tinere în costume de baie. La mese erau oameni de toate vârstele, veniţi acolo special ca să-i vadă pe alţii şi să fie văzuţi. După ce s-a terminat defilarea fetelor, pe scenă a urcat un bărbat masiv şi a anunţat marele eveniment, apariţia unei cărţi de nuvele, semnată de mai mulţi scriitori tineri, între care şi Andrei Ionescu. Erau doi bărbaţi şi o femeie care stăteau aliniaţi ca la execuţie. Cartea se numea *Fantomele mele*, iar editorul spunea că este o carte *splendidă*. Andrei publicase acolo nuvela despre fantoma care cucerea femei.

O văzuse pe Giulia şi, imediat după ce se lăudase în faţa publicului, coborâse s-o salute:

— Mă bucur să te văd, mai ales că nuvela aceasta ţi-o datorez cumva, am scris-o după ce am fost la Comoşteni, în casa bântuită.

Dar Zogru nu putea să-l lase pe ticălos să se bucure, mai ales acum, când ştia că pentru Giulia el nu însemna foarte mult sau, în tot cazul, că însemna mai puţin chiar şi decât îşi imaginase el. Aşa că o luă din loc, înainte ca Andrei Ionescu să apuce să se laude şi să se bucure de starea lui. Totuşi, această întâlnire reluă legătura.

Andrei începu să fie din nou interesat de Giulia. Apariţia lui Bobo, siguranţa Giuliei şi mai ales refuzul ei de a rămâne la o bere îl îndârjiseră. După câteva zile îi trimise un mesaj care voia să-i amintească de vremurile în care ea îl căuta cu insistenţă: *Mai dă şi tu un semn de viaţă*. Zogru însă nu era preocupat decât de Giulia. Uitase şi de Bobo, şi de promisiunea pe care i-o făcuse lui Josh, şi de îndatoririle lui curente, de poliţist nevăzut al lumii.

Pe 5 iunie s-a hotărât s-o salveze pe Giulia, chiar dacă aceasta însemna să n-o mai vadă niciodată. Era pregătit şi dator să se lase absorbit în inima pământului, numai s-o ştie pe ea salvată. I-a sunat pe părinţii Giuliei şi i-a anunţat că vine la Milano: nu fiţi impacientaţi, pur şi simplu sunt obosită, am să-mi amân nişte examene pentru toamnă, nu e nicio catastrofă, vreau să vin chiar mâine. Şi-a împachetat câteva lucruri, şi-a făcut o rezervare la Alitalia şi a plecat spre aeroport. Era fericit ca un erou. Ştia că după ce va ajunge se va bucura câteva zile, apoi va ieşi ca un glonţ şi va muri în asfaltul străzii, ca de atâtea ori.

După zece minute de la decolare, avionul s-a întors pe Otopeni. Se defectase ceva.

Nici cu următoarea cursă n-a avut noroc. Apoi a avut revelaţia că nu putea să iasă din *zonă*. A luat un tren, dar acesta s-a oprit la ieşirea din ţară: avea o defecţiune de nereparat. Zogru a cumpărat o maşină, cu bani din contul unui politician, şi-a pornit la drum. Dar n-a putut să iasă pe niciunul dintre punctele vamale. În Vama Veche a luat-o pe jos până când a ajuns într-un punct în care i s-a tăiat respiraţia: mai întâi a fost împins cu brutalitate, apoi aspirat înapoi, ca un puf de păpădie. După alte câteva încercări şi-a dat seama că se află prins în terenul de execuţie.

Era o legătură mai fermă acum, nu doar cu oamenii unei geografii delimitate, ci cu Giulia însăşi, prinsă şi ea în miezul unei lumi care nu se putea dispensa nici de suflul ei plăpând, nici de dorinţele lui Zogru. Erau amândoi ferecaţi în tulpina acelui timp care stăpânea peste sângele unor oameni, adunaţi la un loc de acelaşi impuls, moştenit de fiecare de la strămoşii lui.

Pe 15 iunie, Zogru era epuizat şi trist ca după un meci pierdut. În ziua aceea s-au petrecut două lucruri: Bobo a descoperit un antidot pentru virusul invizibil, iar seara s-au dus toţi trei, Giulia, Zogru şi Bobo, la Arenele Romane, la *Megadeth*.

Ziua a fost una a declaraţiilor de presă. Institutul Cantacuzino descoperise că sângele lui Andrei Ionescu putea să anihileze virusul ucigaş. O picătură din sângele lui, amestecată cu cel al senatorului mort, făcuse minuni. Era un medicament puternic şi care putea să readucă viaţa într-un corp măcinat de Zogru. Dar, desigur, încă nu se ştia ce conţine sângele lui Andrei Ionescu. El devenise o rezervă importantă, un fel de antibiotic ambulant şi atât. Dar cum în ultimele săptămâni nu mai depistase nicăieri misteriosul virus, nu avea niciun material de studiu, niciun sânge infestat, în afară de al lui şi al senatorului.

Noaptea de la Arene a fost puternică: Giulia era cu adevărat fericită, Zogru melancolic, iar Bobo extaziat şi de concert, şi de descoperirea antidotului.

În fine, zilele s-au scurs între examene, plimbări cu Bobo şi telefoanele lui Andrei Ionescu. Giulia voia să-l audă din când în când, mai ales că el suna din ce în ce mai des. Dar îi plăcea şi să se îmbrăţişeze cu Bobo. Mai cu seamă îi plăcea s-o sărute, ţinându-i ceafa în palma lui dreaptă.

Zogru aştepta momentul fatal, urmărind semnele pe care le cunoştea foarte bine. Giulia dormea mai mult, mânca mai puţin şi începea să îi scadă cheful de viaţă.

Tot ce mai putea să facă pentru ea era să încheie cumva legătura ciudată cu Andrei Ionescu.

Aşa că, într-o zi de iulie, când viaţa îi era pe sfârşite, l-a sunat pe moştenitorul Bubosului şi l-a chemat în strada Gelu Căpitanul: „vino până la mine“ i-a spus el prin gura Giuliei şi, cum nu se auzea niciun sunet din aparatul de ebonită, inventase pe loc: „vino să vorbim despre Zogru“.

Andrei Ionescu, în mod evident surprins, dar deloc scandalizat, promise că vine după-amiază, către ora 4, când iese de la serviciu. Era acasă în dimineaţa aceea, dar nu avea chef să iasă tocmai atunci. Stătea în sufragerie, la masa lui de stejar,

pe care i-o adusese taică-său de la Ministerul Culturii. Îi plăcea să-şi întindă coatele pe masa grea şi lustruită, pentru că îi dădea un sentiment de siguranţă şi de autoritate. Fuma şi scria din când în când poveşti scurte, care îi treceau prin minte ca nişte avioane, cu mare viteză. Scrisese povestea lui Carol, se gândise la povestea lui Dănuţ, apoi terminase dintr-o răsuflare povestea despre Giulia-nimfomană.

În această marţi a aşteptării de fier, Zogru nu se gândea la Andrei ca la un rival, ci ca la omul care îl izgonise din sângele lui. Iar exact în acelaşi timp Andrei, în apartamentul său din Colentina, începea să scrie despre suferinţa unei femei părăsite, nici el nu ştia ce-i venise să atace acest subiect melodramatic, însă era prins şi scria de zor despre o femeie, genul pe care nu-l agrea deloc, o femeie gospodină şi sufletistă. Era o contabilă care îşi petrecea ziua printre cifre şi dosare, iar seara, când ajungea acasă, intra în bucătărie, făcea mâncare şi îşi privea bărbatul ca pe un bun cu greu câştigat. După un timp, el s-a îndrăgostit de altă femeie şi n-a mai venit pe-acasă. Era dispus să renunţe la tot, la casă, la televizorul lor cel nou şi la câine. Dar pentru contabilă viaţa era de neconceput fără el, iar faptul că o părăsea pentru altă femeie era ca un coşmar cu insecte.

Şi tocmai acest coşmar începuse să-l intereseze pe Andrei Ionescu. Despre el scria, amănunţit, încercând să înţeleagă sufletul femeii abandonate, în timp ce Zogru se gândea la exil şi la viaţa lui ca o goană obositoare prin oamenii care îl acceptaseră sau îl refuzaseră.

Pe la ora prânzului, Andrei Ionescu îşi aprindea a şaisprezecea ţigară, tocmai în momentul în care Zogru îşi încheiase amintirile, perindate de dimineaţă până la prânz, scurse şi ele în ritmul timpului, ca un borcan de gem gros. Era epuizat şi reîntors la punctul de sosire. Se vedea plecând din Comoşteni, printre mii de Iscru şi Ioniţă, conştient

că în jurul lui se naşte o a doua parte a lumii, nemulţumit şi înfricoşat de propria soartă, fără să ştie încotro se îndreaptă şi până unde va ajunge. Îşi vedea paşii lăsaţi în urmă, ca pe o dâră otrăvitoare, şerpuind descumpănită, fără direcţie.

Apoi renunţase să-şi mai plângă de milă şi începuse să se gândească la o mie de moduri de a se despărţi de Andrei Ionescu. Spera vag că despărţirea Giuliei de Andrei Ionescu era de fapt şi înâlnirea lui de adio şi o aştepta cu un presentiment sumbru, ca pe o despărţire de viaţă. După ce se gândise toată ziua la trecerea lui prin lume, momentul acesta liniştit de iulie îi apărea ca o sumă a tuturor clipelor grele: frica de Achile, captivităţile numeroase, în carnea lemnului ori în carnea Giuliei, iubirile lui spulberate – toate se adunaseră ca la comandă, încât o grămadă de morgoni cenuşii, mototoliţi şi pânditori se înghesuiau foşnitori la fereastra sufrageriei.

I-ar fi plăcut ca despărţirea de Andrei Ionescu, ultimul descendent al lui Ioniţă, să fie ceva memorabil. Dar bineînţeles că trebuia să rămână în aceeaşi măsură şi întâlnirea de rămas-bun a Giuliei, chiar dacă nu ştia că se află la final. Ar fi putut s-o facă pe ea de neuitat în memoria lui Andrei Ionescu, invulnerabilul.

Bineînţeles, i-ar fi plăcut să-i spună pe şleau „nenorocitule, jegosule şi pârlitule, o să mori şi tu ca toţi Buboşii ceilalţi şi nimeni, dar absolut nimeni, în afară de mine, n-o să-şi aducă aminte c-ai trecut vreodată pe-aici!“. Dar acesta nu era decât un gând, pe cât de infantil, pe atât de nefolositor. Probabil că Andrei Ionescu nu-şi putea imagina nici măcar a mia parte din existenţa lui Zogru şi din nefericirea lui ghimpoasă.

Şi apoi, întâlnirea era a Giuliei.

Trebuia s-o lase pe ea să hotărască. S-o lase să facă ce-ar vrea ea, care nici măcar nu ştia c-o să moară şi că aceasta va fi, probabil, ultima ei întâlnire. Poate chiar va vrea să facă dragoste cu

el. Se gândea cu năduf că ar putea să-l suporte pe Andrei Ionescu euforizându-se deasupra lui şi i se făcea rău. Apoi se gândi din nou la Giulia şi la dorinţele ei şi deveni dispus să accepte orice.

Ea avea ceva neclar în minte, îi părea puţin rău că îl chemase şi nu ştia ce-o să-i povestească. Ar putea să-i arate filmul făcut la târgul de carte. Totuşi, era emoţionată de revedere, mai ales de faptul că-l invitase acasă la ea. Se gândea că e un tip alunecos şi care nu merită. Bineînţeles, nu excludea posibilitatea să se culce cu el, dar aceasta era oricum o problemă secundară, mai mult terapie decât un vis de iubire.

Giulia stătea cocoloşită într-un fotoliu şi, mai mult decât la întâlnirea cu Andrei Ionescu, se gândea la un film pe care i-ar fi plăcut să-l facă.

Aparatul arăta un panou înconjurat de plăci transparente, prin care se vedeau cerul şi câmpurile verzi. Eroul era acum un puşti blond, ca un şoarece beat, care se lovea de zidul nevăzut, luându-l la rând, metru cu metru, convins că trebuie să fie o breşă. Imaginea se repetă din ce în ce mai repede, derulată cu viteză, ca-n filmele mute. Dintr-odată e linişte. Omul are o revelaţie şi îşi ridică ochii spre cer. Îşi ia avânt şi insistenţa lui este răsplătită: zidul explodează, eroul ia foc şi arde ca o torţă. Prin poarta deschisă nu mai are cine să iasă: în fostul ţarc nu mai e nimeni.

În această stare de spirit i-a prins ora 4, când Andrei Ionescu a sunat de două ori, scurt, la poarta Giuliei din strada Gelu Căpitanul.

36

Până aici s-a derulat ziua de marţi, 12 iulie, atingând în sfârşit acea clipă, aninată de mijlocul cerului.

Giulia a ieşit alene, a deschis poarta, a făcut un pas pe caldarâmul înmuiat de soare şi l-a sărutat pe obraz, cu un *ciao* spus printre buze. El avea un fir de tuberoză în mână şi era îmbrăcat cu un maieu subţire, galben. La nici jumătate de metru, un morgon privea bosumflat pe sub pleoapele umflate şi cenuşii. Părea o pungă de hârtie mototolită, pe care Zogru o împinse discret cu sandaua Giuliei.

— M-ai făcut foarte curios. Habar n-am de unde ştii, pentru că eu abia ieri am citit şi puteam să jur că e descoperirea mea, spuse Andrei Ionescu, ridicându-şi din când în când obrazul stâng.

În casă, storurile erau trase, iar pe geam se strecura un miros de petunii şi de asfalt topit, ceea ce lui Zogru îi aduse aminte de sutele lui de veri bucureştene.

Giulia se-ndepărtă puţin, să pună floarea într-un vas, iar Andrei rămase pironit, cu ochii pe mobila îngrămădită, pe ferestrele acoperite de storuri până la podea şi, mai ales, fascinat de scândura nouă care pardosea camera.

Şi când Giulia s-a întors, cu vasul în mână, privirile li s-au întâlnit. Zogru se uita prin ochii ei şi i se părea că vede până-n sufletul lui Andrei Ionescu şi al tuturor Ioniţilor pe care îi cunoscuse, cu gândul că cel puţin le rămăsese numele, pe când el se va spulbera neştiut de nimeni, ascuns în sângele cuminte al lui Iscru şi al ultimului său descendent atât de iubit.

Era resemnat şi nu mai avea niciun chef de Andrei Ionescu. Acesta îl privea cu ochi împietriţi, ca şi când l-ar fi văzut pe Zogru însuşi, dincolo de Giulia. Se uita cu insistenţă, iar nemişcarea lui o împietrise parcă şi pe ea. Niciunul nu spunea nimic. Se priveau, stând faţă în faţă, ea cu vaza în mână, el cu mâna atârnată în atât de preţuita lui şuviţă de păr.

A fost o clipă de linişte într-o după-amiază de iulie a anului 2005.

Şi dintr-odată buzele lui Andrei Ionescu au început să se mişte. Lent, ca şi cum ar fi vrut să spună ceva, într-un moment de mare nehotărâre. Apoi a oftat lung şi din gura lui a început să se prelingă un fuior de abur violet, o ceaţă colorată şi grăbită. Erau valuri de aburi liliachii şi fierbinţi, care se rostogoleau ca o invazie de petale, umplând camera de un parfum omenesc. Iar acest fuior, pe care îl mai văzuse de-a lungul timpului, îi aduse în memorie toate feţele rămase în urma lui Ioniţă Bubosu, împachetate vag în aceiaşi aburi ai unei nemulţumiri stinse.

Zogru privea liniştit, cu sentimentul că nu este decât un spectator, aşa încât reacţia Giuliei l-a luat prin surprindere. Ea aşează tuberoza pe televizor şi aproape că ţâşni spre Andrei Ionescu. Mâinile ei, în care pulsa însuşi Zogru, se lipiră de umerii lui încălziţi. Prin creier îi zburau un milion de baloane colorate şi, cu această bucurie, care îl cuprinse şi pe Zogru, sorbi valul cald, venit din rărunchii lui Andrei Ionescu. Devenise un aspirator uriaş, care nu doar că sugea suflul de liliac, dar făcea ca şi corpul bărbatului să intre în vibraţii, ale căror ecouri se stingeau în sufletul neliniştit al lui Zogru. El simţi până şi şuviţa tremurătoare de după ureche, pe care stătea încă încleştată mâna în mod normal atât de agitată. Îi vedea ochii deschişi şi întrebători ca nişte mingi de ping-pong, iar în sângele Giuliei simţea gustul teribil al morţii şi adierea unei vieţi încă neîncepute.

Era speriat şi contrariat de forţa ei. I-ar fi plăcut ca totul să înceteze, dar nici n-ar fi vrut să tulbure adevăratul final. Printre lamelele storurilor scânteia intermitent lumina oraşului ars. Iar prin fantele minuscule şi prin tocăria străveche intra fâşâitul îndepărtat de roţi, de fapt, de cauciuc înmuiat de căldură. Şi, ascultând această mişcare a străzii, realiză cu uimire că peste casă se lăsase o linişte mare. Valul de fum dispăruse, iar Giulia şi Andrei nu erau decât două manechine acoperite de praf.

Însăşi clipa, cu dinţii ei de fier, se spulberă, mâncată de milioanele de clipe care veneau în urmă, încât tot ce avea să se întâmple era deja consumat, prelins în memoria care adună cuminte pudra risipită a unei poveşti.

Prin urmare, în liniştea amiezii bucureştene, cuvintele lui Andrei Ionescu au sunat ca ecoul unei ratări:

— Ce ştii despre Zogru?

Giulia îl privea cu toată tristeţea lui Iscru şi cu uluirea naivă a lui Zogru, încât bărbatul, aburit de norii liliachii, continuă aproape condescendent şi eliberat de aroganţa neamului său:

— Nu ştiu de unde ai aflat, dar, în sfârşit, trăim într-un târg mic. Zilele trecute mi-a arătat cineva un text, o însemnare făcută pe marginea unui evanghelier de pe la 1500.

Şi pentru că Giulia îi făcuse un semn vag, Andrei se lăsă în fotoliul întunecat, fără să privească unde se aşază. Erau acum doi camarazi care vorbeau tihniţi, într-o amiază somnoroasă de iulie, iar lui Zogru i se părea că niciunul nu-şi mai aminteşte de încleştarea recentă şi învăluită în ceţuri mov.

— În mare, o femeie, pe nume Ghighina, descrie un fel de fantomă.

— Glumeşti!

— De fapt, e un fel de suflet plutitor. Sufletul „fratelui Pampu“.

Andrei aşteptă o secundă, însă Giulia nu spuse nimic. Prin storurile ferestrei răbufni un oftat de praf şi de frunze arse. Apoi se auzi iarăşi vocea povestitorului:

— În final, spune că numele lui, al acestui suflu dumnezeiesc sau drăcesc, ar fi fost *Zogru*.

— Interesant. Şi unde e evanghelierul ăsta?

— La mine, la Academie. Dacă te interesează, ţi-l arăt. Nu e un text lung. Femeia se roagă s-o ierte Dumnezeu. Apoi spune ceva de genul: „l-am văzut ridicându-se din trupul fratelui meu, Pampu, şi m-am speriat. Era ca o cârpă transparentă prin care privea sufletul lui, cu ochi mari, coborâţi din cer. Adevăratul lui nume e Zogru“.

Andrei aşteptă o clipă şi, pentru că fata nu spunea nimic, întrebă la rândul lui:

— Tu de unde ai auzit de Zogru?

Ar fi putut să-i povestească totul, de la Ioniţă Bubosul până la după-amiaza asta care se topea, însă gândul că Giulia îşi trăia ultimele ei clipe îi rupse fulgerător pofta de povestit.

— Este pictat pe zidul unei biserici din Comoşteni.

Mărturisirea îi deschise curiozitatea lui Andrei, care continua să-l privească destins, cu toate feţele mulţumite ale strămoşilor lui:

— Şi cum arată?

— Prezentabil! Trebuie să-l vezi.

— Sunt destul de curios! Şi scrie pe zidul ăla că el e Zogru?

Pe faţa Giuliei revenise probabil buna-credinţă a îndepărtatului Iscru şi, cu toate că Zogru n-o vedea din afară, se simţi invadat de figura îndatoritoare a acelui servitor de demult. Andrei aştepta curios un răspuns, aşa că se hotărî să încheie discuţia:

— Tu ce crezi?! Dar vezi că sunt litere chirilice, deteriorate de timp!

Andrei Ionescu era acum intimidat şi zăpăcit, ca şi cum umbra Buboşilor l-ar fi părăsit pentru

totdeauna. Tricoul lui galben se învineţise în jurul gâtului, iar Zogru îşi aminti iarăşi valul liliachiu, eliberat de sângele descendenţilor lui Ioniţă.

Când Andrei a deschis uşa să plece, Zogru ar fi vrut să-l oprească, însă starea satisfăcută în care se afla Giulia îl încredinţa că despărţirea avusese deja loc. Vizita scurtă, foamea Giuliei şi scrisoarea întârziată a Ghighinei, toată întâmplarea în sine îl trântea într-un vis aiuritor. Nu mai avea toată mintea şi simţea în el frica sfidătoare, ca dinainte de un dezastru.

În schimb, Giulia era cuprinsă de o euforie care îi făcea sângele să clocotească şi, odată cu el, şi pe Zogru. Trecuse în sfârşit marele examen pentru care se pregătise îndelung şi dramatic, iar intuiţia naşterii şi a morţii răsărise timid în cele mai obscure capilare ocupate de Zogru.

Se aşeză pe canapea şi deschise televizorul.

Apăsă alene telecomanda uitându-se câteva secunde pe fiecare post: fotbal, sfaturi medicale, film artistic din anii ’60, telenovelă, muzică populară, atletism, din nou telenovelă şi, brusc, între ochii înlăcrimaţi ai unei actriţe şi piciorul transpirat al unui fotbalist, Zogru se simţi scuipat pe podea. Un curent răzvrătit îl tăie fără milă. Însă libertatea lui, după care tânjise atâta, nu mai conta chiar deloc. Toată atenţia îi era îndreptată spre Giulia. Stătea nemişcat şi-o supraveghea, aşteptând ca ea să se prăbuşească din clipă în clipă. O vedea deja intrând în galeria morţilor pentru care se simţea vinovat, alături de călugărul Teodosie, de Zoe, căzută pe stradă, în Stambul, ori alături de suferinţa lui Pampu.

Giulia privea, cu ochii ei negri, de jos în sus, spre ecranul televizorului şi zâmbea încă, acelaşi zâmbet de la plecarea lui Andrei Ionescu. Ca în clipele lui de declin, Zogru număra fără grabă, iar când ajunse pe la 50, se simţit izbit de un val de apă.

Mai întâi a stat nemişcat, iar după un timp s-a târât pe podea fără să privească în urmă.

Cum s-a eliberat de pelicula care îl acoperise, a şi luat-o în sus, până aproape de tavan.

Era din nou liber, iar sub el, Giulia butona încă telecomanda. Nu departe, la picioarele ei, se vedea o mogâldeaţă. În prima clipă crezu că murise: dedesubt era tot el, prăbuşit, cu aripile fleşcăite, ca nişte urechi imense. Însă corpul de pe podea ridică fruntea şi-şi scutură aripioarele. Frisonat, Zogru se lipi de tavan. Creatura avea faţa ca o picătură de apă în care se mişca luminos chipul Giuliei. De pe podea îşi flutura coada şi zâmbea spre el, îi zâmbea lui, ca şi când l-ar fi văzut. Şi chiar îl vedea. Ţâşni pur şi simplu spre el şi se opri la mai puţin de jumătate de metru. Îl privea jucăuş, cu ochii migdalaţi şi topiţi ai Giuliei, în timp ce Zogru era uluit, cu toată uluirea lui Pampu, emoţionat cum nu mai fusese de cel puţin cinci sute de ani. Noua Giulie venea spre el lent, ca un fum.

Şi-au atins feţele, apoi vârfurile cozilor. Era un sentiment de împlinire pe care nu-l mai trăise niciodată, înrudit întru câtva cu prima lui naştere, mai precis, îi amintea de clipa în care îşi atinsese prima oară coada, intrând în trupul lui Pampu.

Cum stăteau astfel, lipiţi, arătau ca o inimă atârnată în tavan.

Apoi au început să se rotească. Mai întâi uşor, ca într-o barcă, alunecând spre fereastra acoperită cu storuri lungi, strecurându-se pe lângă Giulia, care privea ştirile de la ora cinci, fericită şi calmă, pregătită să trăiască o sută de ani. Apoi au plutit printre benzile storurilor, peste viţa-de-vie care acoperea veranda şi s-au înălţat spre cerul alburiu, de iulie, învârtindu-se din ce în ce mai repede, ca o elice.

De la poarta Giuliei se vedeau, dacă ar fi fost cineva să-i vadă, ca un glob compact. Dar nu era nimeni. Zogru şi perechea lui pluteau ca o minge

uşoară în boarea verii, apoi din ce în ce mai repede, răsucindu-se îmbrăţişaţi şi alunecând pe lângă oameni şi apoi în sângele lor, ca un titirez nebun care trecea fără oprire, luând cu ei gândurile şi sentimentele fiecăruia.

Pluteau pe deasupra caselor şi se lăsau ca un uragan, fericiţi şi entuziasmaţi de viteză şi de cantitatea enormă de vise, dureri şi gânduri grele, ca o muniţie de război. Erau un ghem care se rupea în două şi, transformaţi în săgeţi, intrau vâjâind în sângele cald, de unde iarăşi se întorceau în aerul verii, căutându-se unul pe altul. Zogru nici nu-şi imaginase vreodată o astfel de viteză. Recunoştea totuşi în zborul cel nou voluptatea de altădată, cu care se lăsa dizolvat în sângele viu. Dar acum totul se petrecea la altă turaţie şi în alt plan al vieţii.

În urma lor rămâneau şiruri de oameni, cu două înţepături mici pe gât, cei mai mulţi speriaţi de moarte, alergând spre clinici şi spitale, în cabinetul lui Bobo, să afle dacă nu cumva au în sânge virusul ucigaş. Iar acesta, deja plictisit de banalizarea bolii, butona discret SMS-uri, care zburau la iuţeală până în Gelu Căpitanul, sub ochii îndrăgostiţi ai unei fete care trecuse, în sfârşit, pragul dureros dintre moarte şi naştere.

Şi în aceeaşi după-amiază clocotită, Andrei Ionescu, după ce-şi parcase maşina în faţa blocului, stătea lângă ea, zâmbind încă, în maieul lui galben şi mov. Nu avea chef să intre în casă şi, ca niciodată, nu se mai gândea la scris, la Academie, la violuri şi oribilităţi, ci se bucura de ziua frumoasă şi de cerul înalt. Abia acum lui Zogru i-ar fi plăcut să-i simtă gustul, de băiat fericit şi hotărât să se ducă la Comoşteni, ca să vadă chipul pictat într-o biserică albă.

Din înaltul cerului ori din înaltul lumii lui, Zogru vedea în urmă un labirint de coridoare albe, care treceau dintr-un sânge într-altul, de la Pampu spre Mânăstirea Snagov, printr-o mie de Ioniţă şi de Iscru, de-a lungul timpului şi împreună cu el.

Era legat în continuare de acest drum întortocheat şi strălucitor ca un neon aprins şi se simţea fericit că îl are, că îl stăpâneşte şi că face parte din fiinţa lui.

Şi-atunci s-a luminat până-n adâncul creierului şi-a înţeles subit că el este pulsul neştiut al lumii şi fiorul morţii.

10 septembrie 2005,
Bucureşti

Table of Contents

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36

Table of Contents

1	5
2	10
3	15
4	23
5	27
6	32
7	37
8	45
9	51
10	57
11	62
12	68
13	75
14	81
15	88
16	97
17	106
18	112
19	120
20	129
21	134
22	140
23	145
24	152
25	158
26	167
27	174

28	180
29	187
30	194
31	201
32	208
33	216
34	222
35	230
36	238